

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/19-09/39

URBROJ: 65-19-02

Zagreb, 1. srpnja 2019.

Hs**NP*021-12/19-09/39*65-19-02**Hs

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Godišnje izvješće o radu Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti za 2018.*, koje je Hrvatskom saboru u skladu s odredbom članka 13. Zakona o elektroničkim komunikacijama ("Narodne novine", broj 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17) dostavila Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM), aktom od 28. lipnja 2019. godine.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

KLASA: 001-02/19-01/01
URBROJ: 376-01-19-3
Zagreb, 28. lipnja 2019.

Priljeno: 28-06-2019		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
021-12/19-09/39	60	
Uredbeni broj	Pril.	Vrij.
376-19-01	SPS	7

Hrvatski sabor
Trg Svetog Marka 6
10 000 Zagreb

Predmet: Godišnje izvješće o radu Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti za 2018.

Poštovani,

temeljem obveze propisane člankom 13. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17), Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti u zakonskom roku dostavlja Godišnje izvješće o radu Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti za 2018. (dalje: Godišnje izvješće).

Napominjemo da uz Godišnje izvješće dostavljamo i Izjavu o fiskalnoj odgovornosti, čije je podnošenje obvezno sukladno Zakonu o fiskalnoj odgovornosti (NN br. 139/10, 19/14).

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Tonko Obuljen
Tonko Obuljen
HRVATSKA REGULATORNA
AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI
Roberta Frangeša Mihanovića 9
2 1 0 0 0 0 0 0 0 0
Z A G R E B

Privitak (2):

1. Godišnje izvješće u pisanom obliku i na CD-u
2. Izjava o fiskalnoj odgovornosti

Dostaviti:

1. Naslovu osobnom dostavom
2. U spis

IZJAVA O FISKALNOJ ODGOVORNOSTI*

od 3. svibnja 2018. do 31. prosinca 2018. godine

Ja, Tonko Obuljen, čelnik Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti, na temelju popunjenog Upitnika o fiskalnoj odgovornosti za 2018., raspoloživih informacija te vlastite procjene, potvrđujem:

- zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava,
- učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru proračunom odnosno financijskim planom utvrđenih sredstava.

Zagreb, 11. lipnja 2019.

HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA
ZA MREŽNE DJELATNOSTI
Roberta Frangeša Mihanovića 9
4 Z A G R E B

*Potpis čelnika
Tonko Obuljen
Predsjednik Vijeća Hrvatske regulatorne
agencije za mrežne djelatnosti*

KLASA: 400-09/18-01/03

URBROJ: 376-10-1-19-3

* Obrazac Izjave o fiskalnoj odgovornosti, koja se daje ako nisu uočene slabosti i nepravilnosti.

IZJAVA O FISKALNOJ ODGOVORNOSTI*

**od 1 siječnja 2018. do datuma prestanka obnašanja dužnosti odnosno do
22. veljače 2018. godine**

Ja, dr.sc. Dražen Lučić, čelnik Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti, na datum prestanka obnašanja dužnosti Predsjednika Vijeća Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti, 22. veljače 2018. na temelju popunjenog Upitnika o fiskalnoj odgovornosti za 2017., raspoloživih informacija, rezultata rada vanjske revizije za 2017. te vlastite procjene, potvrđujem:

- zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava,
- učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru proračunom odnosno financijskim planom utvrđenih sredstava.

Zagreb, 22. veljače 2018.

HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA
ZA MREŽNE DJELATNOSTI
Roberta Frangeša Mihanovića 9
4 Z A G R E B

*Potpis čelnika
dr.sc. Dražen Lučić*

*Predsjednik Vijeća Hrvatske regulatorne
agencije za mrežne djelatnosti*

KLASA: 400-09/18-01/03

URBROJ: 376-08-18-1

* Obrazac Izjave o fiskalnoj odgovornosti, koja se daje ako nisu uočene slabosti i nepravilnosti.

2
GODIŠNJE
1 ZVJEŠĆE O RADU
8 — ZAGREB / LIPANJ 2019.

HRVATSKA
REGULATORNA AGENCIJA
ZA MREŽNE
DJELATNOSTI

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM), temeljem Zakona o elektroničkim komunikacijama, ovime podnosi Hrvatskome saboru i Vladi Republike Hrvatske godišnje izvješće o svom radu za 2018. godinu. Financijsko izvješće i završni račun sastavni su dio ovog izvješća.

HAKOM

Riječ predsjednika Vijeća i ravnatelja	4
Sažetak	6
Elektroničke komunikacije	9
Poštanske usluge	32
Željezničke usluge	40
Upravljanje RF spektrom	48
Zaštita korisnika	58
Inspekcija	65
HAKOM	68
Financijsko izvješće	77
Privici	84

RIJEČ PREDsjedNIKA VIJEĆA

Vijeće HAKOM-a u ovom sastavu djeluje od konca travnja 2018. godine. S obzirom na diskontinuitet upravljanja Agencijom došlo je do zastoja u donošenju regulatornih odluka, kao i u procesu javne nabave slijedom čega financijski plan za 2018. godinu nije realiziran u planiranom postotku. Sukladno tome,

višak sredstava će se utrošiti u tekućoj i sljedećim godinama.

U regulatornom smislu, proteklu godinu prvenstveno je obilježilo donošenje novog europskog regulatornog okvira u području elektroničkih komunikacija koji mora biti prenesen u hrvatsko zakonodavstvo do kraja 2020. godine. Novi okvir stavlja naglasak na poticanje razvoja mreža vrlo velikih kapaciteta, kao temelj razvoja digitalne ekonomije i socio-ekonomskog blagostanja. Od drugih aktivnosti izdvojio bih sve intenzivniji rad na stvaranju osnova za uvođenje 5G tehnologije u Republiku Hrvatsku te aktivnosti u analizi mjero-davnih tržišta.

Na poštanskom tržištu nezaustavljivo se smanjuje količina pismovnih pošiljki, ali usporedno s tim raste prihodi operatora zbog povećane količine dostavljenih paketa. Međutim, dugoročno gledano, potrebna je strukturna promjena poštanskog sustava te se traže nova zakonodavna rješenja na razini Europske Unije.

Željezničko tržište polako se liberalizira, a pred HAKOM-om su novi izazovi temeljem Zakona o željeznici, usvojenog ove godine u Hrvatskome saboru.

Glavna zadaća HAKOMA ostaje razvoj tržišne utakmice na tržištima koje regulira, poticaj investicija, zaštita korisnika usluga te doprinos razvoju unutarnjeg tržišta Europske unije.

Tonko Obuljen, predsjednik Vijeća

RIJEČ RAVNATELJA

2018. godina je za HAKOM bila specifična. Hrvatski sabor je imenovao novo Vijeće nakon isteka petogodišnjeg mandata prošlog Vijeća, a meni je dano povjerenje voditi stručnu službu HAKOM-a sljedeće četiri godine. Unatoč promjenama u načinu upravljanja koje je donijelo novo Vijeće i ravnatelj, pri-

marni zadatak bio nam je održati stabilnost poslovanja te ispuniti zacrtane ciljeve za 2018. godinu. U tome smo uspjeli zahvaljujući profesionalnosti, stručnosti i odgovornosti zaposlenika stručne službe.

Poslovi koje HAKOM obavlja protežu se kroz različita područja djelovanja. Izdvojio bih našu ulogu u rješavanju sporova između krajnjih korisnika i operatora, odnosno davatelja poštanskih i željezničkih usluga. Ovaj upravni postupak omogućava korisnicima besplatnu i brzu zaštitu. Tako imamo uvid u aktualne probleme korisnika i temeljem toga djelujemo u smjeru sprječavanja loše prakse. Posebno bih istaknuo važnost rada HAKOM-ovih inspektora koji kroz nadzor tržišta brinu da se propisi poštuju.

HAKOM-u je povjerena i važna zadaća upravljanja i kontroliranja uporabe RF spektra – vrijednog, ali ograničenog resursa. Teme oko uvođenja 5G mreža bile su najzastupljenije u našem radu u protekloj godini, a u budućnosti će postati još značajnije. Kvalitetna 5G mreža će biti strateška prednost država za uvođenje Industrije 4.0, a RH u ovome trenutku ima izvršne 4G (LTE) mreže.

Utvrđujemo infrastrukturne operatore i pravo puta na nekretninama, upravljamo adresnim i brojevnim prostorom, izdajemo dozvole za uporabu RF spektra, uvjete gradnje i potvrde o usklađenosti glavnih projekata te omogućavamo javni pristup podacima kojima raspolažemo, od čega posebno ističem podatke s prostornom odrednicom dostupne putem naših GIS portala, koje kontinuirano nadograđujemo.

Naša je želja u postupcima koje obavljamo biti brzi i pouzdani, a za većinu postupaka omogućili smo korisnicima online predavanje zahtjeva. Postupke želimo u potpunosti digitalizirati te biti prva državna agencija koja će u cijelosti poslovati digitalno. Smatram da smo na dobrom putu, ali do cilja imamo još puno koraka.

Miran Gosta, ravnatelj

HAKOM-a je u 2018. nastavio regulatorne aktivnosti na svim područjima iz svoje nadležnosti s naglaskom na stvaranje uvjeta za ulaganja, zaštitu korisnika i putnika te stvaranje preduvjeta za uvođenje 5G mreža.

FINANCIJSKO IZVJEŠĆE

Do kraja 2017. HAKOM je vodio računovodstvo neprofitnih organizacija, a od 1. siječnja 2018. uključen je u Državni proračun Republike Hrvatske kao proračunski korisnik te je prešao s računovodstva neprofitnih organizacija na računovodstvo proračuna. HAKOM je u 2018. ostvario namjenske prihode, vlastite prihode i refundacije od institucija EU-a, koji su bili dostatni za pokriće svih rashoda za obavljanje i razvoj djelatnosti HAKOM-a. Na kraju 2018. godine ostvaren je višak prihoda koji se u narednom razdoblju planira koristiti za potrebe osiguranja likvidnosti i financijske stabilnosti poslovanja te za investicije. Ukupni prihodi su iznosili 99,1 milijuna kuna, a rashodi 73,5 milijuna kuna.

ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE

Tržište elektroničkih komunikacija u RH obilježio je daljnji rast podatkovnog prometa za gotovo 50 posto u godinu dana te rast prihoda i ulaganja u širokopojasnu infrastrukturu. Prihodi tržišta elektroničkih komunikacija prešli su 11,5 milijardi kuna, odnosno porasli su 60 milijuna u odnosu na prethodnu godinu. Rast prihoda od usluge širokopojasnog pristupa internetu je oko pet posto, dok je kod usluge naplatne televizije povećanje prihoda približno sedam posto. Operatori su nastavili s ulaganjem u razvoj infrastrukture, novu tehnologiju i usluge. Na tržištu je ukupno uloženo više od 2,5 milijardi kuna, što je u usporedbi s 2017. pad od tri posto, ali je raslo ulaganje u mrežu i mrežnu opremu na razinu od 1,4 milijarde kuna. Izravna ulaganja u mrežu vidljiva su u povećanju dostupnosti NGA širokopojasnog pristupa internetu, kojim je RH dostigla prosjek EU-a. Broj korisnika telefonskih usluga u nepokretnoj mreži i dalje se smanjuje, dok broj korisnika svih ostalih usluga raste.

Najveći udio u ukupnim prihodima, oko 40 posto ukupnih prihoda, otpada na uslugu širokopojasnog pristupa internetu. Pristup internetu putem nepokretnih mreža ostvario je prihod od približno dvije milijarde kuna, a putem pokretnih mreža više od 2,5 milijarde kuna. Dostupnost je gotovo sto-postotna, a pokrivenost NGA pristupom s brzinama iznad 30 Mbit/s je dostigla EU prosjek i iznosi 83 posto. RH zaostaje u dostupnosti ultrabrzog pristupa (više od 100 Mbit/s), a za brže povećanje dostupnosti trebaju se iskoristiti sredstva razvojnih fondova EU-a. Pokretne mreže su krajem godine dostigle pokrivenost više od 94 posto stanovništva 4G signalom. Podatkovni promet eksponencijalno raste, naročito izraženo u pokretnim mrežama. Povećanje korištenja usluga te-

meljenih na aplikacijskom sloju internetskog protokola (OTT usluge), poput *Vibera*, *WhatsApp* i drugih, dovelo je do stagnacije prihoda od telefonskih usluga u pokretnim mrežama. 44 posto kućanstava nema ugovoren neki oblik naplatne televizije. Telefonske usluge u nepokretnoj mreži, pored pada broja korisnika, još izraženije padaju po prihodima, što je očekivano. Univerzalna usluga je dostupna svim građanima RH. Usluge komunikacije između strojeva, M2M, rastu 40 posto.

U RH se dosljedno provode načela neutralnosti i otvorenosti interneta. Što se tiče kvalitete interneta, mjerenja HAKOMetrom pokazuju da samo dva posto mjerenja završe s brzinama izmjerenim ispod granice najniže ugovorene brzine. Kvaliteta mobilnih mreža je povećana proširenjem prijenosnih kapaciteta baznih stanica i nadogradnjom mreža.

Sigurnost mreža i usluga postaju sve važnije u radu HAKOM-a. Nekoliko prekida pružanja usluga u hrvatskim komunikacijskim mrežama ukazuje da je najčešći razlog ljudska pogreška, a rjeđe sistemski greška.

Radi lakše gradnje ultrabrzih mreža dodatno je sektorski uređen pristup i zajedničko korištenje infrastrukture, a alternativni operatori pokazuju veću aktivnost kod gradnje svjetlovodnih distribucijskih mreža. Podaci o dostupnosti interneta redovito se ažuriraju i koriste kao podloga za izradu tehničke dokumentacije za financiranje projekata iz razvojnih fondova EU-a. Rješavani su i zahtjevi za utvrđivanje imovinsko-pravnih odnosa te je utvrđen infrastrukturni operator u 136 slučajeva, a izdano je više od 800 potvrda o pravu puta. Za zahvate u prostoru je izdano gotovo 20.000 posebnih uvjeta te gotovo 500 dokumenata kojima se određuju smjernice i zahtjevi za izradu prostornih planova.

HAKOM je kao Nositelj okvirnog programa nastavio ispunjavati svoje zadaće u okviru Okvirnog nacionalnog programa za razvoj širokopojasne infrastrukture u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja. Zaključno s 2018. zaprimljeno je 69 nacrti planova razvoja širokopojasne infrastrukture (PRŠI). Nositelji projekata, tijela javne vlasti lokalne/regionalne samouprave, su tijekom čitave godine imali svu potrebnu podršku, a redovito su održavani sastanci i radionice kako bi se pokrile teme u pripremi i prijavi projekata.

Regulatorne aktivnosti oko analize tržišta rezultirale su provedbom novog kruga analiza na tržištima iz Preporuke EK-a. Cilj je bio spriječiti negativne učinke upravljanja HT-a Optimom, smanjiti troškove međupovezivanja, postaviti pravila cijene završavanja poziva prema troškovnom modelu i potaknuti veće korištenje širokopojasnog pristupa s brzinama iznad 30 Mbit/s. Donesena je i odluka o međupovezivanju, što će pomoći uspostavi i razvoju transeuropskih mreža.

POŠTANSKE USLUGE

Tržište poštanskih usluga RH u potpunosti je liberalizirano i dio je jedinstvenog tržišta EU-a. Trendovi na našem tržištu isti su kao i u ostatku EU-a. Nastavljen je pad broja poštanskih usluga za 2,6 posto na oko 309 milijuna, ali je nešto manji nego prethodne godine. Broj paketa očekivano je rastao zbog rasta usluga povezanih s e-trgovinom. Prihodi tržišta su rasli te je nastavljen ovaj trend prisutan unazad nekoliko godina, iako se ukupan broj usluga smanjuje. Ukupno je ostvareno više od 1,65 milijardi kuna prihoda, što je za oko 108 milijuna više nego prethodne godine ili rast od oko sedam posto na godišnjoj razini. Tiskаница je bilo 32 milijuna, pisama 257 milijuna, a paketa 21 milijun. Broj poštanskih ureda u RH se nije mijenjao i ostao je 1016.

92 posto poštanskih usluga ostvareno je u unutarnjem prometu, ali se očekuje daljnji rast međunarodnog prometa, pogotovo zato što je 2018. stupila na snagu Uredba o uslugama prekogranične dostave paketa. Univerzalna usluga imala je udio od 60 posto u ukupnim uslugama, a velika većina su pismovne pošiljke. Zamjenskih poštanskih usluga je bilo skoro 40 milijuna. Ostalih poštanskih usluga, koje su također dio poštanskih usluga, a radi se o osnovnim poštanskim uslugama (pisma i paketi) koje još imaju i neku dodanu vrijednost, odnosno ekspresnim pošiljkama te tiskanicama i izravnoj pošti, ukupno je ostvareno više od 85 milijuna. To je oko četiri posto više nego prethodne godine, a pritom je prihod rastao 12 posto na 710 milijuna kuna. U ovom segmentu tržišta je prisutna najveća konkurencija, a s obzirom na to da se radi o sve traženijim uslugama, koje imaju i najveći potencijal za rast i razvoj, očekuje se nastavak trenda.

Tijekom godine proveden je postupak neovisne revizije regulatornog financijskog izvješća i troškovnog modela davatelja univerzalne usluge Hrvatske pošte (HP). U listopadu 2018., HAKOM je donio Izjavu o usklađenosti, kojom potvrđuje da regulatorno financijsko izvješće HP-a svojom formom, sadržajem i korištenom metodologijom ispunjava propisane zahtjeve. Neto trošak davatelja univerzalne usluge i procjena nepravednog financijskog opterećenja provedeni su temeljem zahtjeva HP-a za naknadom troškova univerzalne usluge. HP je tražio nadoknadu troška od 92 milijuna kuna, ali je HAKOM utvrdio opravdanost samo 80 milijuna.

Mjerila kakvoća obavljanja poštanskih usluga bila su zadovoljena u unutarnjem prometu, ali nisu u međunarodnom. Kašnjenja u dostavi avioprijevozom čine najveći izazov da se ispunje mjerila i u međunarodnom prometu.

ŽELJEZNIČKE USLUGE

Jedini upravitelj željezničke infrastrukture na tržištu željezničkih usluga u RH je HŽ Infrastruktura, koji je ujedno i najveći

operator uslužnih objekata. Željezničke usluge pružaju željeznički prijevoznici, kojih je bilo sedam. Dozvolu za obavljanje usluga željezničkog teretnog prijevoza dobio je i novi, osmi teretni prijevoznik, ali nije ostvario prijevoz.

HŽI je prema Zakonu objavio Nacrt Izvješća o mreži i samo izvješće u predviđenom roku. HŽI upravlja mrežom pruga od 2605 km te održava 545 kolodvora i stajališta, 1511 željezničko-cestovnih prijelaza, 109 tunela, 544 mostova, 3877 propusta i 4263 skretnica. Sustav električne vuče nije mijenjan od 2015., kao ni ukupna duljina elektrifikacije, a svega je 980 kilometara, 30 posto, pruga elektrificirano. Europski prosjek elektrificiranih pruga u 2018. veći je od 52 posto.

U 2018. je izgrađeno nešto više od 12 km pruge te je obnovljeno i modernizirano 20,56 km. Učinkovita apsorpcija i korištenje sredstava EU-a, razmjena informacija i suradnja svih zainteresiranih strana u željezničkom prometu ključ su za najbolje iskorištavanje raspoloživih sredstava iz razvojnih fondova EU-a i brže moderniziranje zastarjele željezničke infrastrukture. Najvažniji pokazatelj kvalitete prijevoza su komercijalne brzine vlakova, koje se već drugu godinu smanjuju. Neredovito održavanje i nedovoljno ulaganje u željezničku infrastrukturu posljednjih je godina prouzročilo smanjenje kapaciteta, ali i ograničenje brzina, povećanje kvarova, izvanrednih događaja koji uzrokuju kašnjenje vlakova i izravno utječu na kvalitetu prijevoza. Ulaganja u željezničku infrastrukturu koja su tijekom trebala bi popraviti situaciju.

Trend povećanja korištenja željezničke infrastrukture nastavljen je i u 2018. godini. Broj ostvarenih vlkm u 2018. je 21,3 milijun, što je u odnosu na 2017. godinu povećanje za 1,4 posto. Generator rasta je povećanje teretnog prometa. U razdoblju od siječnja do prosinca u Hrvatskoj je ukupno prevezeno 118,3 milijuna tona robe, u kojem je željeznički prijevoz imao najveći rast od 10,4 posto.

Ulaskom novih željezničkih teretnih prijevoznika na liberalizirano tržište, povijesni prijevoznik smanjio je svoj udio u ukupnim neto tonskim kilometrima za gotovo 35 posto u razdoblju od 2014. do 2018., dok su novi željeznički prijevoznici učvrstili svoju poziciju na tržištu i povećali udjele u ukupnim neto tonskim kilometrima i u ostalim pokazateljima rada. Željeznički putnički prijevoz u 2018. bilježi povećanje broja prevezenih putnika za 2,1 posto u odnosu na godinu prije. Prevezeno je više od 20 milijuna putnika.

Od važnijih regulatornih aktivnosti rješavan je zahtjev HŽ putničkog prijevoza u odnosu na Ugovor o pristupu željezničkoj infrastrukturi RH te je po službenoj dužnosti određen razuman rok u kojem je operator uslužnog objekta dužan odgovoriti na zahtjev željezničkog prijevoznika za pristup uslužnom objektu i pružanje usluga u uslužnom objektu.

UPRAVLJANJE RF SPEKTROM

U fokusu upravljanja radiofrekvencijskim spektrom bio je 5G i sve povezano s uspješnim uvođenjem nove tehnologije u RH. Kao preduvjet je potrebno pripremiti mnoga frekvencijska područja, a neka čak i osloboditi od trenutne uporabe, što je zahtijevalo replaniranje nacionalnih frekvencijskih planova. Izrađen je Nacionalni plan djelovanja za uporabu frekvencijskog pojasa koji trenutačno koristi televizija (470-780 MHz) te je upućen Vladi RH radi javne rasprave. RH će za zemaljsku televiziju koristiti učinkovitiji sustav DVB-T2 s h.265 HEVC standardom kodiranja i tako osigurati digitalnu dividendu za razvoj pokretnih komunikacija. Istovremeno će biti omogućen i daljnji razvoj televizijskih programa te odašiljanje svih sadržaja u HD kvaliteti.

Mreže pokretnih komunikacija razvijaju se i potrebni su im sve veći frekvencijski kapaciteti te raste broj baznih stanica. Krajem godine provedena je javna dražba za radiofrekvencijski pojas 1920-1980/2110-2170 MHz, koja je postigla konačnu cijenu od 106,4 milijuna kuna. Dva su operatora počela s ispitivanjem i testnim radom 5G tehnologije, a cilj je započeti s komercijalnim radom u 2020.

Kontrola i nadzor spektra je osim zaštite od smetnja uključivala i zaštitu od previsokih razina elektromagnetskih polja. Mjerenje razina EM polja baznih stanica ni u jednom slučaju nije pokazalo prekoračene vrijednosti u odnosu na propisane pravilnikom Ministarstva zdravlja, a cjelovita izvješća pojedinih mjerenja javno su objavljivana. Zaključak je da se projektanti i operatori pridržavaju normi. Smetnje iz Italije i dalje su prisutne, a FM frekvencije su više ugrožene od frekvencija za DVB-T, što je utvrđeno godišnjom mjernom kampanjom i rezultiralo s više od 650 prijava smetnji talijanskoj administraciji.

ZAŠTITA KORISNIKA

Zaštita korisnika i putnika je jedan od temelja rada HAKOM-a, a najizazovnije tržište za potrošače su elektroničke komunikacije. Na sva tri tržišta, za koja je nadležan, HAKOM ima ulogu trećeg stupnja u slučaju korisnikove žalbe i pokretanja spora, a analiza sporova i neposredni uvid u tržište koriste se za unaprjeđenje potrošačke politike.

U elektroničkim komunikacijama riješeno je 1.497 zahtjeva za rješavanje spora, od kojih je 1.115 završilo odlukom. Razlozi zbog kojih su korisnici pokretali sporove se najčešće odnose na prijevremeni raskid ugovorne obveze, obračun i potrošnju te ostvareni promet. Sporovi pokrenuti pred HAKOM-om koristili su se kao temelj za analizu stanja zaštite korisnika i predlaganje izmjena sektorskih propisa radi jasnije i transparentnije uređenog tržišta. Korisnici i dalje bez teškoća mogu

prenijeti broj drugom operatoru, a prenesenih brojeva je bilo više nego 2017.

Broj zahtjeva za rješavanje sporova na tržištu poštanskih usluga neprekidno raste, ali je desetak puta manji od broja sporova u elektroničkim komunikacijama. Najviše je prigovora zbog oštećenja, odnosno umanjenja sadržaja pošiljke, zatim neobavljene usluge, te prekoračenja roka uručjenja i gubitka pošiljke. Korisnici su sporove najčešće pokretali za usluge koje imaju neku od dodanih vrijednosti.

Prijevoz putnika željezničkim prijevozom je rezultirao s najmanje sporova. Tijekom 2018. doneseno je sedam odluka, pri čemu su se mnogi zahtjevi odnosili na plaćanje dodatka od 500 kuna zbog vožnje bez prijevozne karte.

Posebna pažnja stavljena je na ranjive skupine potrošača, kao što su osobe starije životne dobi i djeca. Registar „Ne zovi“ krajem godine broji gotovo 40.000 upisanih brojeva, a nastavljen je program edukacije djece i roditelja o ponašanju na internetu. Za unaprjeđenje položaja osoba s invaliditetom napori su bili usmjereni na dijalog između operatora; HAKOM-a i civilnoga društva, kao i pokretanje prototipa pristupačnog mrežnog sjedišta.

INSPEKCIJA

Inspeksijski nadzori obuhvaćali su sva tri tržišta s posebnim naglascima na poštovanje regulatornih obveza, univerzalne usluge, zaštitu korisnika i putnika, kvalitetu pristupnih mreža, sukladnost RiTT opreme, neželjene komunikacije, pravovremenu isplatu naknada korisnicima te roaming i mrežnu neutralnost. U elektroničkim komunikacijama obavljen je najveći broj postupaka, 78 inspeksijskih nadzora (108 inspeksijskih pregleda i očevida), a u području poštanskih usluga 13 inspeksijskih nadzora (36 inspeksijskih pregleda i očevida). Inspeksijski nadzori na tržištu željezničkih usluga bavili su se zaštitom putnika prije i tijekom putovanja i zaštitom osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti.

HAKOM

HAKOM je nastavio sa suradnjom i učešćem u radu brojnih međunarodnih stručnih tijela ili radnih grupa, od kojih treba posebno izdvojiti suradnju vezanu uz EU i BEREC, ITU, CEPT i međunarodne organizacije regulatora sva tri tržišta. U okviru rada u Mreži nadležnih ureda za širokopojasnost na razini EU-a HAKOM je redovito informirao javnost i potencijalne nositelje projekata za inicijativu „WIFI4EU“. U 2018. EK je realizirao prvi krug dodjele sredstava za ovu inicijativu, a maksimalni mogući broj hrvatskih općina/gradova dobio je bespovratna sredstva.

Velik dio poslovanja temelji se na programu e-Agencija, odnosno građanima, poslovnim subjektima, državnoj upravi i

javnim službama nastoji se pružiti što kvalitetnija elektronička usluga, sa što manje papira. U organizaciji se potiče zaposlenike na cjeloživotno obrazovanje i prilagodbu dinamici promjene tehnologija na reguliranim tržištima. Na kraju 2018. zaposlenih je 177, od čega inženjeri elektrotehnike čine 29 posto, ekonomisti 26, inženjeri prometa 16, pravnici 15, a ostali 14 posto.

ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE

PREGLED TRŽIŠTA	11
ŠIROKOPOSJASNI PRISTUP INTERNETU	12
TELEFONSKE USLUGE U POKRETNJ MREŽI	14
USLUGE TELEVIIZIJE I NAPLATNE TELEVIIZIJE	15
TELEFONSKE USLUGE U NEPOKRETNJ MREŽI	16
UNIVERZALNE USLUGE	17
NEUTRALNOST, OTVORENOST I KVALITETA INTERNETA	17
M2M i IoT	18
SIGURNOST MREŽA I USLUGA	19
PRISTUP I KORIŠTENJE ELEKTRONIČKE KOMINIKACIJSKE INFRASTRUKTURE	19
GRAĐENJE ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJSKE INFRASTRUKTURE	20
RAZVOJNI PROGRAMI	22
PREGLED REGULATORNIH MJERA	25
DESI	28

Slika 1.1. Republika Hrvatska, osnovni podaci RH i tržišta elektroničkih komunikacija

U današnjem digitalnom društvu mogu uspjeti samo tvrtke spremne na sve izazove koje sa sobom donosi digitalna ekonomija. Tržište elektroničkih komunikacija, odnosno povećanje dostupnosti i brzine usluge širokopojasnog pristupa internetu smatra se jednim od pokretača razvoja digitalnog društva. Usluga širokopojasnog pristupa internetu sama po sebi nije dovoljna, već je važan napredak u cijelom širokopojasnom ekosustavu: digitalizacija poslovanja u Hrvatskoj, razvoj e-trgovine i općenito e-usluga te razvoj odgovarajućih vještina za informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT) kod svih građana RH.

Rad HAKOM-a u 2018. bio je fokusiran na poboljšanje poticajnog regulatornog okvira za ulaganja u pristupne mreže nove generacije i uvođenje novih usluga, uz istovremenu zaštitu korisnika i djelotvornog tržišnog natjecanja.

Tržište elektroničkih komunikacija u RH obilježilo je daljnji rast podatkovnog prometa za gotovo 50 posto u godinu dana te rast prihoda i ulaganja, osobito u širokopojasnu infrastrukturu. Nakon 2017., koju je obilježio veći broj preuzimanja na tržištu, 2018. u tom je smislu bila manje intenzivna. Krajem godine najavljeno je da će Hrvatski Telekom d.d. (HT) preuzeti tvrtku HP Produkcija d.o.o. Transakcija je završena krajem veljače 2019., nakon što je HAKOM koncentraciju ocijenio uvjetno dopuštenom.

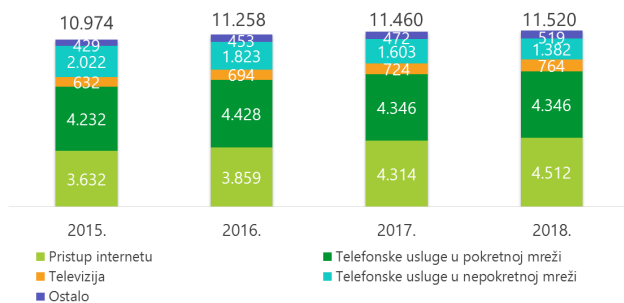
Osnovni pokazatelji

Službeni jezik	hrvatski
Površina (kopno)	56.542 km ²
Stanovništvo	4.284.889
Stanovništvo (gustoća)	75,8/km ²
Broj kućanstava	1.520.026
BDP	343 mlrd kn
BDP po stanovniku	82.289 kn
Valuta	Kuna (HRK)
DESI pozicija	21
DESI „Povezivost“ pozicija	27
Broj mobilnih priključaka	4.388.476
Gustoća po stanovniku	102,4 %
Broj fix. internetskih priključaka	1.120.360
Gustoća po kućanstvima	74,28 %
Dostupnost kućanstvima	>99,5 %
Dostupnost NGA priključaka	83 %
Dostupnost ultrabrzih priključaka	39 %
Broj mob. internetskih priključaka	3.514.032
Podatkovni promet	1.263 PB
Broj M2M tarifa	211.667
4G pokrivenost stanovništva	>94 %
Konvergirane usluge (4D paketi)	211.762
Kućanstva s 4D uslugama	13,9 %
Kućanstva s naplatnom TV	56 %
Ukupan prihod tržišta	11,52 mlrd kn
Ukupna ulaganja na tržištu	2,587 mlrd kn

PREGLED TRŽIŠTA

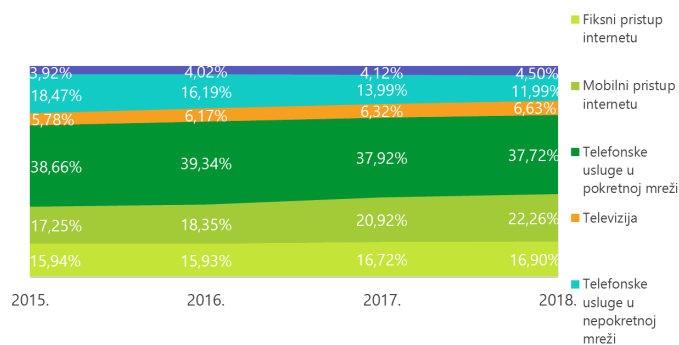
PRIHODI

Prihodi tržišta elektroničkih komunikacija prešli su 11,5 milijardi kuna, što predstavlja povećanje od 60 milijuna u odnosu na prethodnu godinu, a u razvoju tržišta podjednaku važnost imaju mreže pokretnih i nepokretnih komunikacija.

Slika 1.2. Ukupan prihod tržišta elektroničkih komunikacija (u milijunima kuna)

U odnosu na 2017., u 2018. je zabilježen rast prihoda od usluge širokopojsnog pristupa internetu za gotovo pet posto, dok je kod usluge naplatne televizije povećanje prihoda gotovo sedam posto.

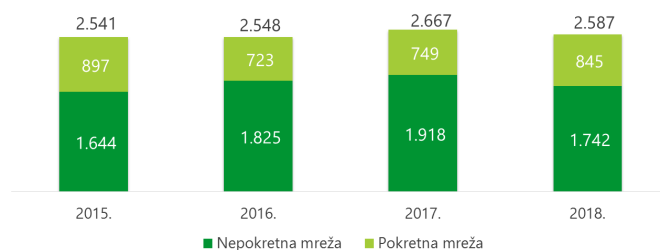
Slika 1.3. Udjeli usluga u ukupnim prihodima na tržištu elektroničkih komunikacija

S obzirom na to da temelj razvoja tržišta elektroničkih komunikacija predstavlja usluga širokopojsnog pristupa internetu, najveći udio u prihodima, gotovo 40 posto ukupnih prihoda otpada na tu uslugu. U 2018. usluga širokopojsnog pristupa internetu je prvi put u ukupnim prihodima imala veći udio od telefonskih usluga u pokretnoj mreži, koja je dosad generirala najveći prihod.

ULAGANJA

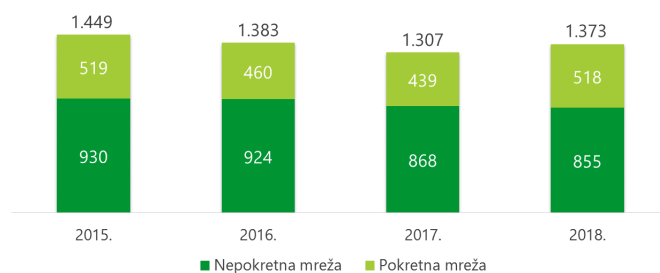
Operatori su nastavili s ulaganjem u razvoj infrastrukture, napredne tehnologije i inovativne usluge u mreže pokretnih i nepokretnih komunikacija i tijekom 2018. Na tržištu je uloženo više od 2,5 milijardi kuna, što je u usporedbi s 2017. blagi pad od tri posto. Rast ulaganja u mreže pokretnih komunika-

cija nije kompenzirao pad ulaganja u nepokretne mreže. Usprkos tomu, već četvrtu godinu ukupna ulaganja iznose najmanje 2,5 milijardi kuna.

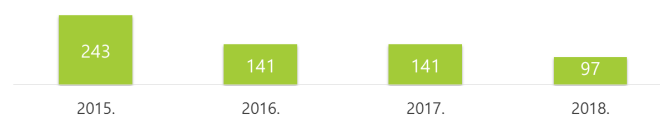
Slika 1.4. Ukupna ulaganja operatora elektroničkih komunikacija u RH (u milijunima kuna)

Ulaganja u mrežu i mrežnu opremu bila su na razini od gotovo 1,4 milijarde kuna, što je povećanje u odnosu na prethodnu godinu. Izravna ulaganja u mrežu vidljiva su u, primjerice, snažnom povećanju dostupnosti NGA širokopojsnog pristupa internetu, kojim je RH dostigla prosjek EU-a, ili povećanju udjela kućanstva koja koriste širokopojsni pristup internetu.

Slika 1.5. Ulaganja u mrežu i mrežnu opremu (u milijunima kuna)

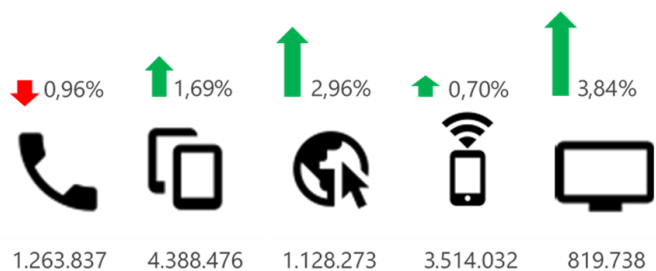
Ulaganja u RF spektar predstavljaju ulaganja u radiofrekvencijske kapacitete za pružanje mobilnih usluga. Time se stvaraju temelji za buduća ulaganja u mrežu koja će koristiti te nove radijske frekvencije. Operatori iz godine u godinu povećavaju kapacitete, izdaju im se nove dozvole za dosad nekoristeni RF spektar i tako neprekidno ulažu u pokretne mreže. Pronalaznje ravnoteže cijene novog spektra i naknadnih ulaganja u mreže jedan je od ključnih izazova.

Slika 1.6. Ulaganja operatora u RF spektar (u milijunima kuna)

KORISNICI

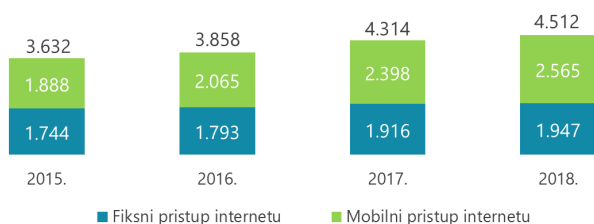
U 2018. je u odnosu na 2017. zabilježen pad broja korisnika telefonskih usluga u nepokretnoj mreži, a rastao je broj korisnika telefonskih usluga u pokretnoj mreži, broj priključaka naplatne televizije, kao i broj korisnika širokopojasnog pristupa internetu putem pokretne i nepokretne mreže. Rast broja korisnika usluge širokopojasnog pristupa internetu u skladu je s europskim trendovima. Snažan rast broja priključaka naplatne televizije može se povezati s činjenicom da se sve više (ekskluzivnog) sadržaja može gledati isključivo putem TV-programa na takvim platformama.

Slika 1.7. Tržište elektroničkih komunikacija, broj pretplatnika: fiksni telefoni, mobilni telefoni, fiksni Internet, mobilni Internet, „Pay“ Tv

ŠIROKOPOJASNI PRISTUP INTERNETU

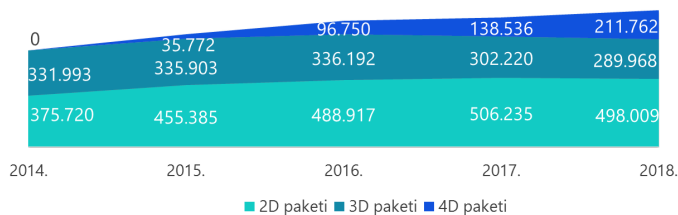
Temelj napretka u digitalnom društvu je širokopojasni pristup internetu dostupan putem mreža nepokretnih i pokretnih komunikacija. Ukupni prihodi od te usluge neprekidno rastu od 2015. te su na kraju 2018. prvi put postali najveći na čitavom tržištu. Usluga širokopojasnog pristupa internetu putem nepokretnih mreža ostvarila je prihod od gotovo dvije milijarde kuna, a putem pokretnih mreža je prvi put prešla prihode od 2,5 milijardi kuna.

Slika 1.8. Ukupni prihod od usluge širokopojasnog pristupa internetu (u milijunima kuna)

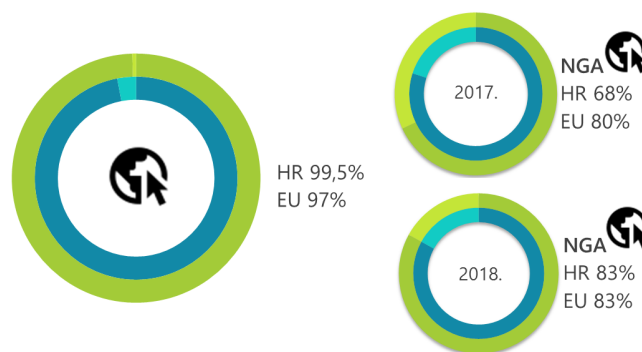
Korisnici u RH rado koriste pakete usluga pa je rast paketa usluga godinama neprekidan. Na kraju 2018. prvi put milijun korisnika koristi neku od kombinacija paketa. Najviše, oko pola milijuna korisnika, koristi 2D pakete usluga, od kojih gotovo 85 posto sadrži uslugu širokopojasnog pristupa internetu. Izražen rast broja korisnika 4D paketa pokazuje da kori-

snici sve više žele i usluge u fiksnoj i usluge u mobilnoj mreži koristiti od istog operatora s jednim mjesečnim računom.

Slika 1.9. Broj korisnika s različitim paketima usluga

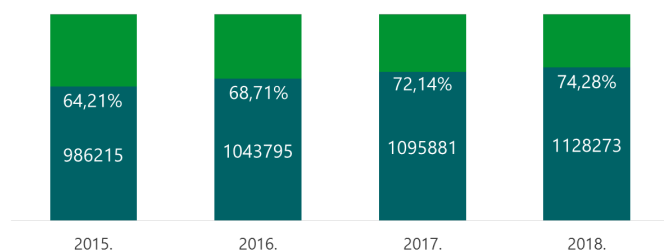
Dostupnost širokopojasnog pristupa internetu putem nepokretne mreže u RH iznosi više od 99,5 posto, dok je istodobno prosjek ostalih zemalja EU-a za dostupnost oko 97 posto.

Slika 1.10. Dostupnost nepokretnog širokopojasnog pristupa internetu. Sve fiksne mreže i NGA mreže.

Značajan pomak u posljednjih godinu dana RH je postigla u dostupnosti NGA širokopojasnog pristupa internetu gdje je prosjek narastao sa 68 na 83 posto, čime je RH dostigla prosjek EU-a. NGA širokopojasni pristup internetu podrazumijeva brzinu od minimalno 30 Mbit/s, ali je pomak napravljen i u dostupnosti ultrabrzog širokopojasnog pristupa internetu s brzinama iznad 100 Mbit/s. U ovoj je kategoriji RH ostala ispod prosjeka EU-a. Zbog znatnog povećanja objava namjera gradnje različitih dionika tržišta tijekom 2018., u godinama koje slijede može se očekivati približavanje RH prosjeku EU-a i u ovoj kategoriji, pogotovo ako se iskoriste fondovi EU-a.

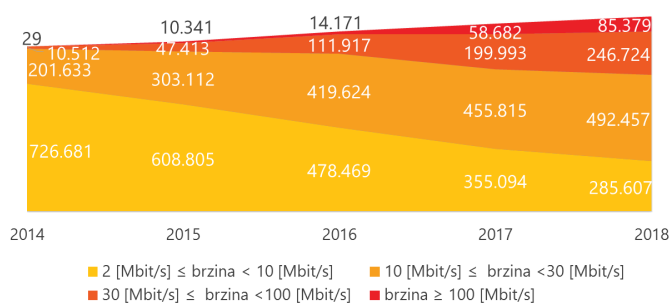
Osim povećanja dostupnosti širokopojasnog pristupa internetu te NGA dostupnosti raste i udio kućanstava koja koriste nepokretni širokopojasni pristup internetu. Krajem 2018. gotovo 75 posto kućanstava koristi širokopojasni pristup internetu, dok se taj udio prije tri godine kretao oko 65 posto.

Slika 1.11. Udjel i broj kućanstava koji koriste širokopolasni pristup internetu putem mreža nepokretnih komunikacija

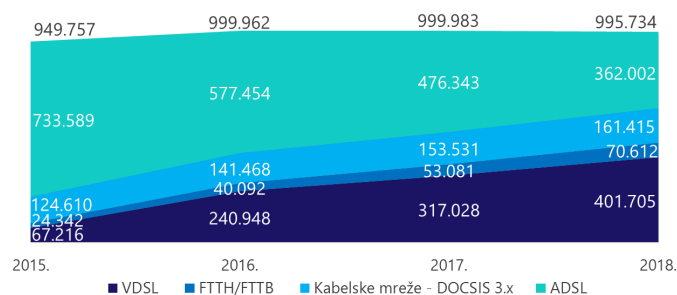
Prilikom donošenja regulatornih odluka o širokopolasnom pristupu internetu posebna pažnja se posvećuje što većoj zastupljenosti NGA brzina, koje čine sve brzine od minimalno 30 Mbit/s. Na kraju 2018. oko 825.000 korisnika koristilo je širokopolasni pristup internetu s brzinama većim od 10 Mbit/s, što predstavlja rast od više od 100.000 korisnika u toj kategoriji u godinu dana. Najveći rast ostvaren je u broju korisnika NGA brzina, odnosno više od 300.000 korisnika ima brzine iznad 30 Mbit/s.

U DESI kategoriji „Povezivost“ važnu ulogu imaju brzi (≥ 30 Mbit/s) i ultrabrzi (≥ 100 Mbit/s) širokopolasni pristup internetu. Znatno povećanje korištenja širokopolasnoga pristupa internetu velikih brzina pridonijelo je da RH u toj kategoriji postigne značajno bolji rezultat u usporedbi s prethodnom godinom. Povećanju korištenja širokopolasnoga pristupa internetu velikih brzina pridonijele su i regulatorne odluke HAKOM-a.

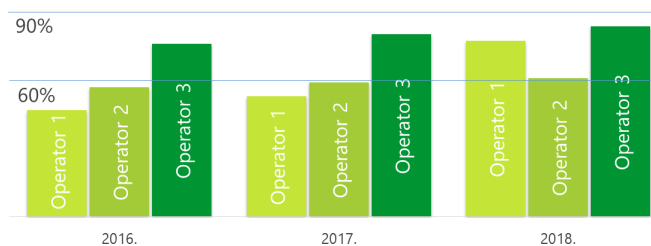
Slika 1.12. Broj priključaka širokopolasnog pristupa po brzinama

HAKOM kao regulator vodi računa koje tehnologije mogu podržati veće brzine pristupa. Značajan je rast VDSL tehnologije, koja je ujedno i najzastupljenija tehnologija za NGA brzine. Također, rast je vidljiv i kod svjetlovodne FTTH pristupne infrastrukture i kabelaške infrastrukture na DOCSIS 3.X standardu. ADSL tehnologija ne omogućava NGA brzine pa je razumljiv pad broja priključaka putem te tehnologije i zamjena VDSL-om, kabelaškom ili svjetlovodnom vezom. Taj bi pad u sljedećim godinama trebao biti još više izražen.

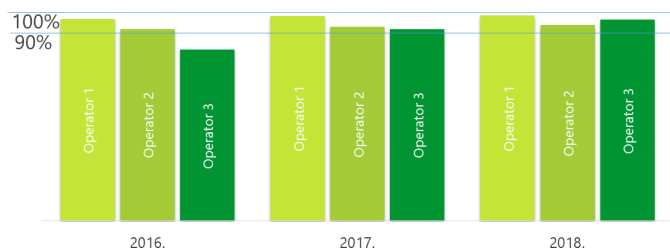
Slika 1.13. Broj fiksnih priključaka širokopolasnog pristupa po tehnologijama

Povećanje korištenja širokopolasnog pristupa internetu ostvareno je i putem mreža pokretnih komunikacija, a bežični pristup također ima veliku ulogu u korištenju širokopolasnog pristupa internetu velikih brzina. Dodatna ulaganja u RF spektar pridonijela su povećanju geografske pokrivenosti 4G signalom sva tri mobilna operatora.

Slika 1.14. Geografska pokrivenost 4G signalom

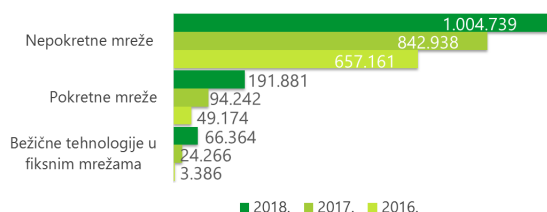
Od geografske pokrivenosti važnija je populacijska pokrivenost. Očekivano, svi operatori populacijsku pokrivenost imaju veću od geografske. Za razvoj tržišnog natjecanja, kao i novih usluga, važno je da populacijska pokrivenost 4G signalom raste i bude usporediva kod svih operatora. Pokrivenost 4G signalom korisnicima omogućava kvalitetu širokopolasnog pristupa internetu usporedivu s uslugom putem mreža nepokretnih komunikacija.

Slika 1.15. Populacijska pokrivenost 4G signalom

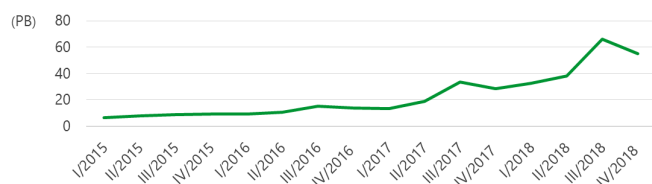
PODATKOVNI PROMET

Razvoj digitalnog društva moguće je pratiti pomoću povećanja podatkovnog prometa. Promatrajući razdoblje posljednje tri godine, vidljiv je značajan rast podatkovnog prometa u nepokretnim i pogotovo pokretnim mrežama. Također, 2016. pojavio se podatkovni promet putem bežičnih tehnologija u nepokretnoj mreži. Podatkovni promet putem nepokretnih mreža u 2018. je porastao za 150.000 TB te je iznosio oko milijun TB. Podatkovni promet tarifa u mobilnim mrežama udvostručio se u odnosu na prošlu godinu i raste tim stopama od 2016. i pojave neograničenih tarifa.

Slika 1.16. Rast podatkovnog prometa

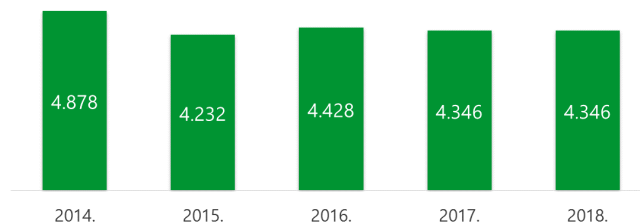
Podatkovni promet u hrvatskim mobilnim mrežama nužno je promatrati i u kontekstu sezonskog turističkog efekta jer je RH izrazito turistička zemlja. Jako je izraženo povećanje prometa tijekom trećeg tromjesečja u godini, a posebno od trećeg tromjesečja 2017. jer je 15. lipnja 2017. stupilo na snagu pravilo [u roamingu kao kod kuće](#) (Roam Like At Home, RLAH), a turisti iz zemalja EU-a su najčešći gosti u našoj zemlji.

Slika 1.17. Podatkovni promet u mobilnim mrežama po kvartalima (u PB)

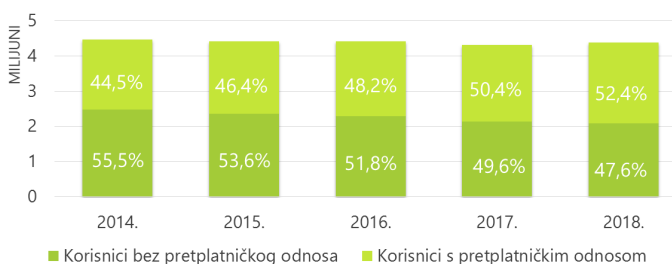
TELEFONSKE USLUGE U POKRETNJ MREŽI

Na tržištu telefonskih usluga u pokretnoj mreži u posljednje dvije godine prihodi su se ustalili na razini od 4,35 milijardi kuna. Razvojem širokopoljarnog pristupa internetu sve više korisnika pozive ostvaruje putem OTT usluga kao što su Viber, WhatsApp, Skype, iMessage, pogotovo ako se radi o pozivima u inozemstvo. Prihodi od roaminga, uvjetovani jačom potražnjom zbog uvođenja nižih reguliranih cijena u 2017. su se ustalili. U godinama koje slijede u pokretnim mrežama se očekuje blagi pad prihoda od telefonske usluge.

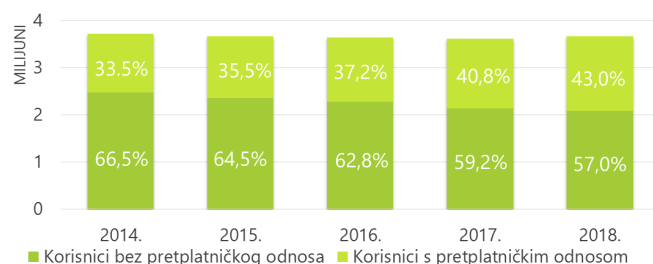
Slika 1.18. Prihod od telefonskih usluga u pokretnoj mreži (u milijunima kuna)

Korisnici mogu koristiti usluge tako da imaju ugovoren pretplatnički odnos s operatorom (postpaid) ili bez pretplatničkog odnosa s operatorom (prepaid). U posljednjih pet godina vidljiv je trend povećanja broja korisnika s pretplatničkim odnosom te je na kraju 2018. takvih korisnika bilo oko 52 posto. Podatak uključuje sve korisnike, odnosno uključuje i poslovne korisnike koji ne koriste tarife i pakete bez pretplatničkog odnosa.

Slika 1.19. Raspodjela broja prepaid i postpaid korisnika telefonskih usluga u pokretnoj javnoj komunikacijskoj mreži u RH – svi korisnici

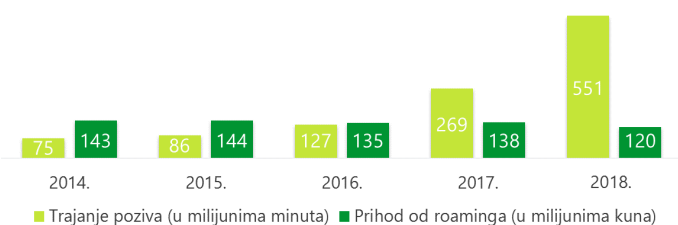
Ako se promatraju isključivo privatni korisnici, odnosno korisnici koji u praksi koriste tarife s i bez pretplatničkog odnosa, vidljiv je trend povećanja broja korisnika s pretplatničkim odnosom, iako je trenutačno više potrošača koji koriste prepaid tarife. Povećanje broja korisnika s pretplatničkim odnosom pokazuje i da operatori sve više „slažu“ tarifne pakete tako da korisnici ulaze u pretplatnički odnos s operatorom uz ugovornu obvezu na razdoblje od najčešće dvije godine.

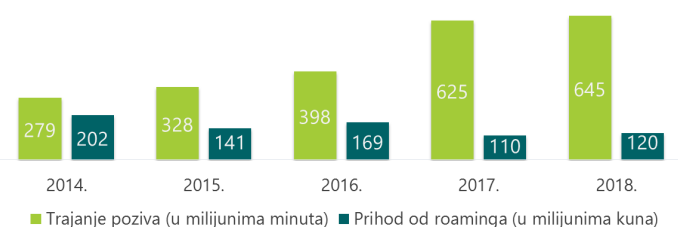
Slika 1.20. Raspodjela prepaid i postpaid korisnika telefonskih usluga u pokretnoj javnoj komunikacijskoj mreži u RH – privatni korisnici (potrošači)

HAKOM je nastavio pratiti implementaciju obveza koje proizlaze iz Roaming uredbe. Od 15. lipnja 2017. počela se primjenjivati RLAH uredba, kojom se cijene u roamingu određuju na osnovi nacionalnih cijena. Za pozive koji započinju i završavaju u EU/EEA operatori primjenjuju cijene iz nacionalne tarife, one koju je korisnik ugovorio sa svojim operatorom za domaći promet.

S obzirom na neprekidno povećanje broja stranih turista u RH, u 2018. je zabilježeno još značajnije povećanje prometa u roamingu u odnosu na prethodnu godinu. Ostvarili su ga i Hrvati u inozemstvu, kao i strani posjetitelji RH. Prihodi od roaminga hrvatskih korisnika u inozemstvu i stranaca u RH kretali su se na istoj razini kao prethodne godine, oko 120 milijuna kuna.

Slika 1.21. Prihod i trajanje poziva vlastitih korisnika u roamingu u međunarodnim mrežama

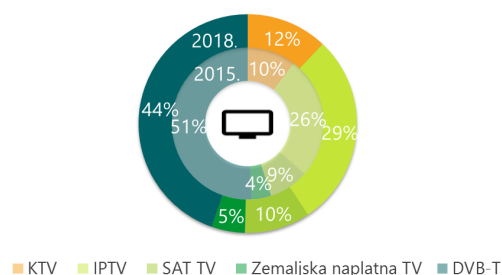

Slika 1.22. Prihod i trajanje poziva stranaca u roamingu u nacionalnim mrežama

USLUGE TELEVIZIJE I NAPLATNE TELEVIZIJE

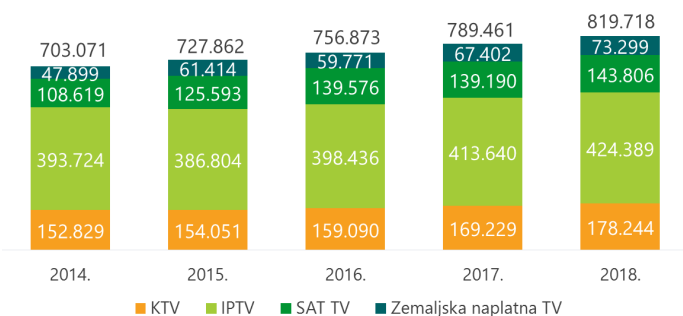
Pristup usluzi distribucije televizijskih programa korisnici mogu ostvariti putem tzv. nenaplatne televizije (Free-to-air TV) i različite oblike naplatnih televizija (Pay TV). Najveći broj kućanstava televiziju gleda i prati preko digitalnog zemaljskog televizijskog signala, odnosno televizijske programe gleda putem DVB-T sustava odašiljača. Međutim, s obzirom na to da se širi ekskluzivni sadržaj koji je moguće gledati isključivo putem nekih od oblika naplatne televizije, udio naplatne televizije u ukupnom broju kućanstava povećao se s 49 na 56 posto. Može se očekivati daljnji rast udjela naplatne televizije, prvenstveno s ekskluzivnim sportskim i/ili filmskim sadržajima.

Iako je usluga širokopojsnog pristupa internetu ključna elektronička komunikacijska usluga, povećanjem broja korisnika koji koriste uslugu naplatne televizije u paketu važan parametar za odabir operatora bit će kvaliteta sadržaja koju operator nudi u sklopu usluge naplatne televizije.

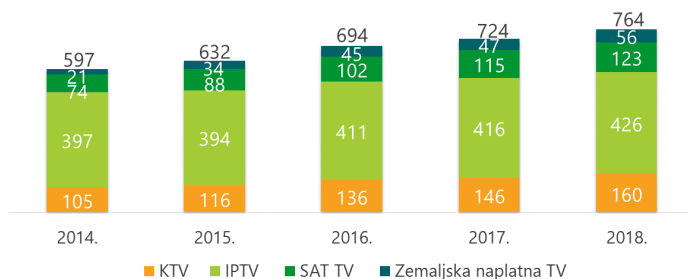
Slika 1.23. Udjeli usluga distribucije TV sadržaja u RH u 2015. i 2018.

S obzirom na rast usluge naplatne televizije po tehnologijama, dominantan broj priključaka temeljen je na internetskom protokolu (IPTV). Uzevši u obzir dosadašnja ulaganja, IPTV tehnologija će i u budućem razdoblju ostati dominantna za pružanje naplatne televizije. Mogu se očekivati određene promjene u udjelu broja priključaka zemaljske naplatne televizije jer je HT-u dopušteno stjecanje vlasništva nad EVO TV-om.

Slika 1.24. Broj korisnika usluge naplatne televizije u RH po tehnologijama

Sve se više (ekskluzivnog) sadržaja može gledati isključivo preko različitih platformi za pružanje usluge naplatne televizije pa je razumljiv neprekidan rast prihoda od ove usluge. Prihodi od usluge naplatne televizije povećani su za gotovo 170 milijuna kuna u pet godina, a samo u zadnjih godinu dana za oko 40 milijuna kuna.

Slika 1.25. Ukupan prihod od usluge naplatne televizije po tehnologijama (u milijunima kuna)

Najveći udio u ukupnim prihodima čini prihod od IPTV usluge, koji je posljednje tri godine stabilan te se kreće na razini od 55 do 60 posto. U sljedećim godinama ne treba očekivati veće promjene u omjerima ili udjelima ukupnih prihoda.

TELEFONSKE USLUGE U NEPOKRETNJ MREŽI

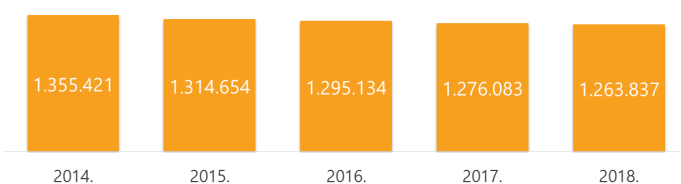
Krajem 2013. usluga širokopojasnog pristupa internetu prvi je put imala veći udio u ukupnim prihodima od telefonskih usluga u nepokretnoj mreži, a krajem 2018. udio od telefonske usluge u nepokretnoj mreži može se smatrati gotovo zanemarivim u odnosu prema prihodima od telefonskih usluga u pokretnim mrežama ili usluge širokopojasnog pristupa internetu.

U posljednjih pet godina ukupni prihodi od ove usluge neprekidno padaju te su krajem 2018. iznosili malo manje od 1,4 milijardi kuna, dok su 2017. iznosili oko 1,6 milijardi kuna, a 2014. čak iznad 2,2 milijarde kuna. S obzirom na sve manju važnost ove usluge i značajan razvoj drugih naprednih usluga, u godinama koje slijede očekuje se još izraženiji pad prihoda.

Slika 1.26. Ukupan prihod od telefonskih usluga u nepokretnoj mreži (u milijunima kuna)

Za razliku od prihoda od telefonske usluge u nepokretnoj mreži, koji bilježe izražen pad, broj korisnika telefonskih usluga u nepokretnoj mreži blaže pada. To pokazuje da, bez obzira na postojanje fiksno-mobilne zamjenjivosti, nepokretna mreža i dalje ima korisnike koji se opredjeljuju za ovaj vid usluga.

Slika 1.27. Broj korisnika telefonskih usluga u nepokretnoj javnoj komunikacijskoj mreži

Operatori u budućem razdoblju ne mogu očekivati rast prihoda od ove usluge, a na broj korisnika će utjecati i odluka operatora hoće li radije nuditi pakete usluga bez ove usluge ili će ta usluga ostati dio paketa usluga, ali bez značajne razlike u cijeni ako je dio paketa.

UNIVERZALNE USLUGE

Osiguravanje pristupa univerzalnim uslugama za sve korisnike elektroničkih komunikacijskih usluga jedno je od glavnih načela i ciljeva regulacije jer one predstavljaju najmanji opseg usluga točno određene minimalne kakvoće koje moraju biti dostupne svim građanima po pristupačnoj cijeni na cijelom području RH, neovisno o njihovoj zemljopisnoj lokaciji, uz što manje narušavanje tržišnog natjecanja.

Vijeće HAKOM-a donijelo je još 2015. odluke o određivanju operatora univerzalnih usluga na teritoriju RH za razdoblje od četiri godine. Imenik d.o.o. određen je za univerzalnog operatora usluge pristupa krajnjih korisnika sveobuhvatnom imeniku svih pretplatnika javno dostupnih telefonskih usluga, a HT za univerzalnog operatora usluge pristupa krajnjih korisnika usluga, uključujući i korisnike javnih telefonskih govornica, službi davanja obavijesti (informacija) o brojevima pretplatnika te posebne cjenovne sustave prilagođene potrebama socijalno ugroženih skupina krajnjih korisnika usluga.

Ostvarivanje obveza u obavljanju univerzalnih usluga, kao i kakvoća pruženih univerzalnih usluga redovito se objavljuju na službenim internetskim stranicama HAKOM-a na <https://www.hakom.hr/default.aspx?id=323>.

NEUTRALNOST, OTVORENOST I KVALITETA INTERNETA

Regulatorni ciljevi poput očuvanja otvorenosti interneta, promicanja slobode krajnjih korisnika da pristupaju internetu, distribuiraju vlastiti sadržaj i pokreću aplikacije po svom izboru te promicanje inovacija predstavljaju ključne izazove razvoja interneta. Ti su ciljevi najlakše ostvarivi ako se internetom upravlja načelom „mrežne neutralnosti“.

Nacionalna regulatorna tijela imaju bitnu ulogu *korisnicima osigurati učinkovito ostvarivanje svojih prava i poštovanje pravila o zaštiti otvorenog internetskog pristupa, kao i promicati kontinuiranu dostupnost nediskriminirajućih usluga pristupa internetu na razinama kvalitete koja odražava tehnološki napredak*. Nacionalna regulatorna tijela tako mogu nametati zahtjeve koji se odnose na tehnička svojstva, minimalne zahtjeve kvalitete usluga i/ili druge odgovarajuće i neophodne mjere za jednog ili više pružatelja javnih elektroničkih komunikacijskih usluga, uključujući pružatelje usluga pristupa internetu.

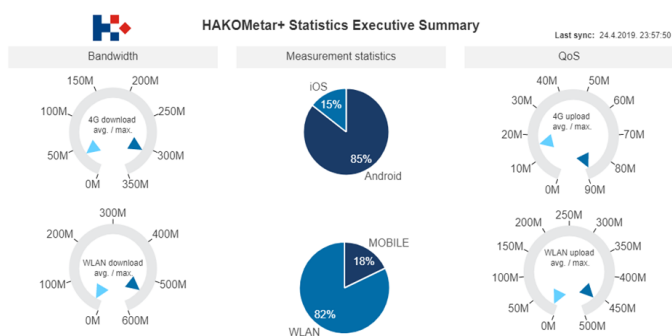
U 2018. HAKOM je nastavio s aktivnostima oko implementacije [Uredbe \(EU\) 2015/2120](#) Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju mjera u vezi s pristupom otvorenom internetu te o izmjeni Direktive 2002/22/EZ o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i

uslugama i Uredbe (EU) br. 531/2012 o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji. Cilj Uredbe je uspostava zajedničkih pravila za zaštitu jednakog i nediskriminirajućeg postupanja s internetskim prometom i prava krajnjih korisnika. Davatelji usluga pristupa internetu trebaju prema čitavom prometu postupati jednako, bez diskriminacije, ograničavanja ili ometanja, neovisno o pošiljatelju ili primatelju, sadržaju, aplikaciji ili usluzi te terminalnoj opremi. Opravdane mjere upravljanja prometom koje primjenjuju davatelji usluga pristupa internetu trebale bi biti transparentne, nediskriminirajuće i proporcionalne te se ne bi trebale temeljiti na poslovnim interesima. Zahtjev nediskriminiranja ne sprječava davatelje usluga da radi optimizacije opće kvalitete prijenosa upravljaju prometom tako da se pravi razlika između objektivno različitih kategorija prometa.

Provedena su dva postupka procjene moguće povrede članka 3. stavka 3. Uredbe za potencijalnu tehničku diskriminaciju prometa podataka, u dijelu koji se odnosio na propusnost za video streaming „zero rated“ opcije. Riječ je bila o HT-ovoj tarifnoj opciji „StreamOn“ i A1 tarifnoj opciji „GO Video streaming“ pri čemu je propusnost za video streaming sadržaj smanjena bez suglasnosti korisnika, što je predstavljalo nejednako postupanje s podatkovnim prometom. Nakon intervencije HAKOM-a operatori su uskladili svoje ponude s Uredbom, bez potrebe za donošenjem obvezujuće odluke.

Pored načela neutralnosti i otvorenosti, jednako je važna i odgovarajuća kvaliteta, što se danas najviše ogleda u dostupnim brzinama. Radi boljeg praćenja ugovorenih uvjeta za kakvoću usluge (brzine) širokopojasnog pristupa internetu, koja je na nivou EU-a propisana Uredbom, HAKOM još od 2012. svima omogućava besplatno korištenje certificiranog alata za mjerenje pristupne brzine u nepokretnoj mreži - [HAKOMetar](#). Rezultati testova predstavljaju prihvatljiv dokaz u postupku rješavanja prigovora krajnjih korisnika. Prilikom implementacije metodologije mjerenja osigurano je da su rezultati mjerenja vjerodostojni i valjani, a u postupku mjerenja u najvećoj mjeri izuzete su okolnosti koje nisu u odgovornosti operatora, već su rezultat korisničkog okruženja. Prema pravilima EU-a svaka znatna razlika između stvarne izvedbe usluge i izvedbe navedene u ugovoru, do koje dolazi stalno ili redovito, trebala bi se smatrati nesukladnošću izvedbe za potrebe utvrđivanja pravnih sredstava dostupnih korisniku u skladu s nacionalnim pravom. Ako u RH rezultati pokažu da operator nije osigurao minimalnu brzinu širokopojasnog pristupa krajnjem korisniku, korisnik može promijeniti paket koji je prikladniji isporučenoj širokopojasnoj brzini ili raskinuti ugovor bez naknade, prema korisnikovu odabiru. Pravilnikom o načinu i uvjetima obavljanja djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga u korisničkim ugovorima i oglasima operatori

moraju navesti minimalnu i maksimalnu brzinu, a minimalna brzina ne smije biti manja od 70 posto maksimalne brzine.

Slika 1.28. Statistički izvještaj dostupan u HAKOMETAR Plus

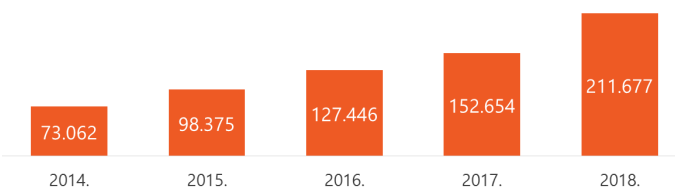
U 2018. obavljeno je više od 10.320 pojedinačnih mjerenja, odnosno započeto više od 7.170 ciklusa mjerenja, pri čemu je 146 završenih ciklusa mjerenja koja su proveli korisnici ispunjavalo uvjete za podnošenje prigovora krajnjeg korisnika operatoru (dva posto od svih mjerenja). Iz ovih podataka razvidno je da velika većina operatora pruža brzine pristupa internetu kako su i ugovorene pretplatničkim ugovorima.

Za mjerenje kvalitete interneta bežičnih mreža HAKOM je u travnju 2017. pustio u rad besplatnu aplikaciju [HAKOMETAR Plus](#), koja pruža informacije o trenutačnoj kakvoći usluge internetske veze mobilnih mreža ili WLAN mreža, uključujući brzine i odziv. Rezultati testova (više od 384.000 mjerenja od početka rada) informativni su i ne predstavljaju dokaz u postupku rješavanja prigovora krajnjih korisnika. Ipak, rezultati koji su sažeti u agregirane vrijednosti za različite kategorije i zemljopisno predstavljeni na kartama, mogu se koristiti za usporedbu ponude pristupa internetu na tržištu, kao i za razmatranje dostupnosti različitih ponuda pristupa internetu ili raspona ponude koje pružaju operatori te njihovu zastupljenost među krajnjim korisnicima. Isto tako, HAKOM koristi ove rezultate za provjeru jesu li operatori objavili informacije (karte pokrivanja i dostupne brzine u mobilnim mrežama) u skladu s neovisnim rezultatima korisničkih mjerenja.

U 2018. nije zaprimljen niti jedan prigovor korisnika vezan za teškoće korištenja usluge pristupa internetu koji se odnosi na blokiranje ili usporavanje korištenja određenih aplikacija i usluga ili cjenovne diskriminacije istih. Generalno, HAKOM zaključuje da ne postoji javna zabrinutost u vezi s pristupom otvorenom internetu u Hrvatskoj. Međutim, HAKOM je identificirao neka područja koja trebaju poboljšati ISP-ovi kako bi bila u potpunosti u skladu s Uredbom. HAKOM nastavlja pratiti tržište kako bi se osiguralo poštovanje obveza iz Uredbe te će, ako to nije slučaj, primjerenim mjerama osigurati usklađenost s propisanim odredbama.

M2M/IoT

Komunikacija između strojeva (eng. machine-to-machine, M2M), kao dio „interneta stvari“ (eng. Internet of things; IoT), područje je elektroničkih komunikacija u fazi značajnijeg rasta. Procjenjuje se da će u 2020. obuhvatiti više od deset milijardi različitih uređaja, a uvođenjem 5G-a očekuje se pojačani rast jer će nova mreža biti komunikacijski temelj za industriju 4.0. Stoga je HAKOM izmjenama Plana numeriranja odredio odgovarajuću numeraciju za usluge temeljene u M2M/IoT primjenama (kao što su umreženi automobili). Uz sadašnja predviđanja rasta IoT usluga nastat će potražnja za povećanom količinom jednoznačne identifikacije uređaja, tj. zahtjeva za dodjelom numeracije jer se ona dodjeljuje svakom pojedinom uređaju.

Slika 1.29. Broj M2M tarifa

S druge strane, kako se ne bi narušila tržišna utakmica, HAKOM mora pratiti i pravovremeno, u suradnji s operatorima, omogućiti tehničko rješenje prijenosa brojevnih resursa između različitih mreža na daljinu (eng. Over The Air, OTA), tj. rješenje kojim se omogućuje reprogramiranje identifikatora komunikacijske opreme bez fizičkog pristupa uređajima. Isto tako, rastom M2M usluga značajna pozornost HAKOM-a je usmjerena na problematiku privatnosti i sigurnosti podataka.

SIGURNOST MREŽA I USLUGA

Sigurnost mreža i usluga elektroničkih komunikacija postaje sve važnija tema, a sigurnosni incidenti koriste se kao temelj za unaprjeđenje sustava. HAKOM iz tog razloga ima obvezu izvijestiti Agenciju EU-a za mrežnu i informacijsku sigurnost [ENISA](#)-u i nadležna nacionalna regulatorna tijela drugih država članica EU-a o povredi sigurnosti ili gubitku cjelovitosti hrvatskih komunikacijskih mreža. Također, jedanput godišnje Europskoj komisiji i ENISA-i dostavlja izvješće o obavijestima o sigurnosnim incidentima koje je zaprimio tijekom protekle kalendarske godine te o poduzetim mjerama u vezi s tim obavijestima. HAKOM je ENISA-i dostavio godišnje izvješće s osam značajnijih sigurnosnih incidenata koje je zaprimio u 2018. godini od operatora, od kojih su dva incidenta bila vezana uz onemogućavanje usluge pristupa internetu u pokretnoj mreži, gdje je kao uzrok navedena ljudska pogreška, odnosno sistemska greška. Dva incidenta odnosila su se na onemogućenu govornu uslugu i uslugu pristupa interneta u nepokretnoj mreži zbog ljudske pogreške, dva na onemogućenu govornu uslugu u nepokretnoj mreži zbog sistemske greške, jedan na onemogućenu uslugu pristupa internetu u nepokretnoj mreži zbog sistemske greške te jedan na onemogućenu govornu uslugu i uslugu pristupa internetu u pokretnoj i nepokretnoj mreži zbog prirodnog fenomena.

Dio provedenih aktivnosti odnosio se na implementaciju mjera iz [Nacionalne strategije kibernetičke sigurnosti](#), gdje je HAKOM samostalno ili u suradnji s drugim tijelima javne vlasti odgovoran za ispunjenje utvrđenih ciljeva. HAKOM je sudjelovao u provedbi cilja A.1 vezano uz nadzor tehničkih i ustrojstvenih mjera koje poduzimaju operatori za osiguranje sigurnosti svojih mreža i usluga, kao i usmjeravanje operatora javnih komunikacijskih mreža i/ili usluga u cilju osiguranja visoke razine sigurnosti i dostupnosti javnih komunikacijskih mreža i usluga. Također, aktivno je provedena mjera G.1.3, izvještavanjem dionika unutar sektora elektroničkih komunikacija o računalnim sigurnosnim incidentima, a svijest o sigurnosti u kibernetičkom prostoru jačala se uz mjeru I.2.1 (obilježavanje Dana sigurnijeg interneta, izdavanje brošura o sigurnosti na internetu, izradu aplikacija za bolje informiranje korisnika i kontinuirano gostovanje stručnjaka nositelja mjera u školama).

UPRAVLJANJE ADRESNIM I BROJEVNIM PROSTOROM

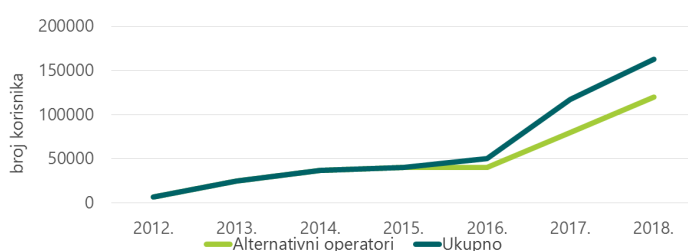
Jedna od zadaća HAKOM-a je osigurati djelotvornu uporabu adresa i brojeva. To se prvenstveno čini izmjenama [Plana adresiranja](#) i [Plana numeriranja](#) u skladu sa zahtjevima tržišta te dodjelom adresa i brojeva operatorima. Uz ove aktivnosti HAKOM još nadzire zakonitu uporabu brojeva i adresa, postupak prijenosa brojeva, rad centralne administrativne baze prenesenih brojeva (CABP) te vodi brigu o njezinu održavanju, razvoju, testiranjima, nadogradnji i svim potrebnim promjenama kako bi bila funkcionalna i u skladu s potrebama tržišta.

PRISTUP I ZAJEDNIČKO KORIŠTENJE ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJSKE INFRASTRUKTURE

Izgradnja elektroničkih komunikacijskih mreža za širokopolasni pristup prepoznata je kao važan pokazatelj razvoja tržišta elektroničkih komunikacija, posebice izgradnja svjetlovodnih mreža nužnih za ostvarivanje buduće 5G mreže, interneta stvari, novih digitalnih usluga i aplikacija za koje je potrebna visoka propusnost i malo kašnjenje (niska latencija). HAKOM je iz tog razloga donio [odluku](#) o izmjeni Standardne ponude o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (kabelske kanalizacije) Hrvatskog Telekom d.d. Izmjenom standardne ponude operatore korisnike potiče se na djelotvornije korištenje postojeće infrastrukture uz istodobno smanjenje troškova gradnje novih mreža. Izmjenama se ubrzavaju postupci vezani uz pristup kabelskoj kanalizaciji tako da je komunikacija digitalizirana i automatizirana te da su sve strane obvezne aktivno sudjelovati u procesu i poštovanju zadanih rokova. Ovo izravno pridonosi bržoj i učinkovitijoj izgradnji NGA mreža. Posebna pažnja posvetila se sprječavanju moguće diskriminacije u smislu brzine gradnje na područjima u sklopu ONP-a. Naime, mreže će se graditi na puno većim područjima od onih u prošlosti, a time će za ispunjenje zadanih rokova biti potreban veći angažman operatora korisnika i HT-a. Pri tome se slijedi i cilj osigurati ujednačen razvoj urbanih i ruralnih područja RH.

GRAĐENJE ELEKTRONIČKIH KOMUNIKACIJSKIH MREŽA

[Pravilnikom o svjetlovodnim distribucijskim mrežama](#) (SDM) propisan je način gradnje (postavljanja) SDM-a kao otvorene mreže koja omogućuje pristup i zajedničko korištenje svih operatora usluga. Svrha pravilnika je smanjiti troškove, izbjeći prekomjernu gradnju i izbjeći nepotrebno multipliciranje mreža na istom području. Investitor, odnosno operator SDM-a, obavezan je objaviti namjeru gradnje svakog SDM-a. Trenutačni pokazatelji upućuju na veću aktivnost alternativnih operatora prilikom izgradnje svjetlovodnih mreža usklađeno s odredbama pravilnika SDM-a.

Slika 1.30. Obavijesti o namjeri izgradnje distribucijske mreže optičkih vlakana

PODACI O DOSTUPNOSTI ŠPI-JA I VRSTI TEHNOLOGIJE

HAKOM od 2013. prikuplja podatke operatora u svrhu izrade podloga za korištenje fondova EU. Operatori dostavljaju podatke o dostupnosti širokopojsnog pristupa internetu brzinama od 2 Mbit/s do 30 Mbit/s, od 30 Mbit/s do 100 Mbit/s te brzinama većim od 100 Mbit/s. Na temelju Okvirnog sporazuma o poslovnoj suradnji s DGU-om omogućen je pristup putem WMTS usluge digitalnom ortofotu (DOF5) i grafičkim podacima registra prostornih jedinica, a koriste se kao kartografska podloga za grafički prikaz prikupljenih podataka od operatora, odnosno za prikaz područja dostupnosti širokopojsnog pristupa prilikom izrade tehničke dokumentacije za financiranje projekata razvoja širokopojsne infrastrukture iz europskih fondova.

Slika 1.31. Primjer prikaza dostupnosti ŠPI u Požeško-slavonskoj županiji

UREĐIVANJE IMOVINSKO-PRAVNIH ODNOSA INFRASTRUKTURNIH OPERATORA I UPRAVITELJA OPĆEG DOBRA ILI VLASNIKA NEKRETNINA

Tijekom 2018. HAKOM je zaprimio ukupno 93 nova zahtjeva za uređivanje imovinsko-pravnih odnosa između jedinica lokalne samouprave (JLS) i infrastrukturnog operatora i to od sljedećih JLS-a, gradovi: *Mali Lošinj, Velika Gorica; Karlovac, Vukovar, Imotski, Dubrovnik, Glina, Hrvatska Kostajnica, Petrinja, Vodice, Čazma, Ogulin, Slatina, Križevci, Split, Nin, Novigrad, Buzet, Trilj, Đakovo, Vinkovci, Metković, Ludbreg i Trogir; općine: Nova Bukovica, Dobrinj, Trpanj, Sveti Juraj na Bregu, Smokvica, Mljet, Svetvinčenat, Zagorska Sela, Brtonigla, Gračišće, Novi Golubovec, Gundinci, Žakanje, Lasinja, Kaptol, Netretić, Breznica, Plaški, Vrbnik, Janjina, Ston, Donja Motičina, Cetingrad, Strizivojna, Perušić, Gradec, Cestica, Erdut, Kloštar Ivanić, Slivno, Donji Kukuruzari, Sunja, Brdovec, Koprivnički Bregi, Ljubešćica, Sveti Križ Začretje, Starigrad, Križ, Gornja Stubica, Gorjani, Maruševac, Žminj, Podturen, Peteranec, Hrvace, Domašinec, Darda, Župa Dubrovačka, Orebić, Gornji Mihaljevec, Zdenci, Vinica, Podstrana, Novo Virje, Otok, Dubravica, Tkon, Žumberak, Gornja Vrba i Tisno te Županijskih uprava za ceste: Zadarske županije, Virovitičko-podravske županije, Istarske županije, Splitsko-dalmatinske županije, Karlovačke županije, Zagrebačke županije, Požeško-slavonske županije, Međimurske županije i Vukovarsko-srijemske županije.*

Riješeno je ukupno 136 zahtjeva JLS-ova, odnosno utvrđen je infrastrukturni operator na području JLS-ova. Od toga broja je 45 zahtjeva bilo zaprimljeno u 2018., a 91 zahtjev je iz prethodnog razdoblja. Rješavanje zahtjeva pri HAKOM-u uvjetovano je urednošću dokumentacije pa je moguće imati i nekoliko rješenja (djelomično, konačno i dopunsko). Ovako JLS-ovi uređuju imovinsko-pravne odnose s infrastrukturnim operatorima koji su svoj EKI bespravno postavili na nekretninama u vlasništvu JLS-a. Cilj uređenja odnosa je ostvarenje novčanih naknada za korištenje njihovih nekretnina.

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Broj općina i gradova	14	175	140	49	93

Tablica 1.1. Kretanje broja zahtjeva JLS-a za uređenje imovinsko-pravnih odnosa

PRAVO PUTA

Potvrda o pravu puta izdaje se na temelju ZEK-a i Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta, na osnovi zahtjeva infrastrukturnih operatora, upravitelja općeg dobra ili vlasnika nekretnine. Tijekom 2018. zaprimljeno je 764 zahtjeva fizičkih osoba za izdavanje potvrda o pravu puta, a izdano je 809 potvrda o pravu puta. Ukupna duljina trase za koju je izdana potvrda prava puta je 79.199,42 m.

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Potvrde	1.050	276	163	602	809
Trasa (m)	77.480	155.365	909.210	1.750.120	79.199

Tablica 1.2. Potvrde o pravu puta i duljina trase kroz godine

IZMJEŠTANJE ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJSKE INFRASTRUKTURE I DRUGE POVEZANE OPREME

Tijekom 2018. pokrenuto je ukupno 78 zahtjeva za izmještanje EKI-ja pri čemu je utvrđen infrastrukturni operator, vrsta i količine EKI-ja, provjerena je opravdanost i vjerodostojnost zahtjeva te je određen prioritet podnesenim zahtjevima. U postupku rješavanja zahtjevi su prosljeđivani utvrđenom infrastrukturnom operatoru na rješavanje te je praćena dinamika rješavanja. Riješeno je ukupno 70 zahtjeva, od čega je 58 predmeta zaprimljeno tijekom 2018. dok je preostalih 12 predmeta zaprimljeno prethodnih godina, ali su riješeni tek u 2018. Postupci koji se provode po podnesenom zahtjevu za izmještanje često su dugotrajni postupci jer su uvjetovani mnogim faktorima na koje HAKOM nema utjecaja (nesređene zemljišne knjige, neuređeni vlasnički i međuvlasnički odnosi, procedure vezane uz ishođenje raznih suglasnosti i odobrenja, zabrane radova u tijeku turističke sezone u pojedinim JLS-ovima, izrade tehničkih rješenja, problemi vezani uz koordiniranost infrastrukturnog operatora, izvođača i podizvođača radova i dr.).

PRETHODNA MIŠLJENJA NA DOKUMENTE PROSTORNOG UREĐENJA

Sukladno obvezi po Zakonu o prostornom uređenju HAKOM kao javnopravno tijelo u području EKI-ja i druge povezane opreme sudjeluje u postupku donošenja prostornih planova svih razina. Tijekom 2018. izdano je 486 dokumenta kojim se određuju smjernice i zahtjevi kojih se treba pridržavati prili-

kom izrade prostornih planova svih razina te je dano 201 mišljenje tijekom javnih rasprava o prijedlozima prostornih planova. Također je izdano 1459 dokumenta kojim se određuju smjernice, zahtjevi kojih se treba pridržavati prilikom izrade prostornih planova i mišljenja tijekom javnih rasprava na prijedloge prostornih planova svih razina.

POSEBNI UVJETI GRADNJE I POTVRDA GLAVNIH PROJEKATA

Za zahvate u prostoru, unutar zone EKI-ja i druge povezane opreme te zaštitne zone i radijskog koridora određenih radijskih postaja HAKOM utvrđuje i izdaje posebne uvjete i potvrde glavnih projekata u skladu sa [Zakonom o prostornom uređenju](#) i [Zakonom o gradnji](#). Tijekom 2018. posebni uvjeti su izdani u 19.846 predmeta, a vezano uz potvrde glavnih projekata je izdano 44.848 akata.

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Posebni uvjeti	5.832	5.930	7.593	8.737	19.846
Glavni projekti	2.304	4.991	6.895	8.660	44.848

Tablica 1.3. Posebni uvjeti gradnje i potvrde glavnih projekata kroz godine

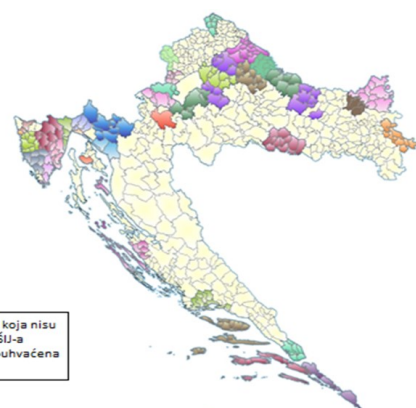
RAZVOJNI PROGRAMI

Odlukom VRH od 13. srpnja 2016. usvojen je [Okvirni nacionalni program za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja](#) (ONP). Istom Odlukom HAKOM je proglašen nositeljem ONP-a (NOP). ONP je provedbeni program usmjeren k ostvarenju nacionalnih strateških ciljeva zadanih [Strategijom razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju 2016.-2020. godine](#), te Digitalnom agendom za Europu u razdoblju do 2020. godine, posebno u dijelu osiguranja dostupnosti brzog i ultrabrzog širokopojasnog pristupa na cijelom području RH. Okvirni program predstavlja nacionalnu okvirnu shemu, odnosno program državnih potpora, iz kojeg slijedi veći broj pojedinačnih projekata na užem lokalnom području. Temeljne uloge HAKOM-a kao NOP-a su: koordinacija provedbe ONP-a na nacionalnoj razini i provjera sukladnosti pojedinačnih Planova razvoja širokopojasne infrastrukture (PRŠI) s ONP-om, konzultativna uloga u odnosu na Nositelje projekata, odobravanje PRŠI-ja kao i svi ostali poslovi propisani ONP-om, kako je prikazano u tablici na sljedećoj stranici. Nositelji provedbe pojedinačnih projekata iz ONP-a su tijela javne vlasti na lokalnim i/ili područnim (regionalnim) razinama (općine, gradovi i županije).

PROVJERA SUKLADNOSTI POJEDINAČNIH PRŠI-ja S ONP-om

HAKOM je kao NOP tijekom 2018. zaprimio 23 nacrt PRŠI-ja od nositelja projekata. Zajedno s 46 zaprimljenih tijekom 2016. i 2017. obuhvaćene su ukupno 444 jedinice lokalne i regionalne samouprave na čijem području živi više od 2,7 milijuna stanovnika RH. Grad Krk povukao je svoj nacrt PRŠI-ja dostavljen u 2016., ali je u 2018. dostavio novi nacrt PRŠI-ja za područje otoka Krka. U 2018. preliminarno je analizirano i ocijenjeno 27 nacrt PRŠI-ja, čime je provjerena usklađenost nacrt sa strukturnim pravilima ONP-a, tijekom godine provedene su 24 javne rasprave za nacrt PRŠI-ja.

Na slici su prikazane jedinice lokalne/regionalne samouprave koje u dostavile nacrt na preliminarnu ocjenu.

Slika 1.32. Zaprimljeni PRŠI-ji po jedinicama lokalne/regionalne samouprave

Svi zaprimljeni nacrti PRŠI-ja prema nositeljima projekata i obuhvaćenim JLS-ovima do kraja 2018. nalaze se u popisu u tablici.

Tablica 1.4. Zaprimljeni nacrti PRŠI-ja do kraja 2018.

R. br.	Nositelj projekta	Obuhvat
PRSI001	Grad Poreč	Grad Poreč i Općine Funtana, Kaštelir-Labinci, Sveti Lovreč, Tar-Vabriga, Višnjan, Vižinada, Vrsar i Tinjan
PRSI002	Grad Orahovica	Grad Orahovica
PRSI003	Grad Buzet	Gradovi Buzet i Pazin i Općine Cerovlje, Gračišće, Karojba, Lanišće, Lupoglav, Motovun i Sveti Petar u Šumi
PRSI004	Grad Jastrebarsko	Grad Jastrebarsko i Općine Klinča Sela, Krašić i Žumberak
PRSI005	Grad Novigrad	Grad Novigrad-Cittanova
PRSI006	Grad Beli Manastir	Grad Beli Manastir i općine Bilje, Čeminac, Darda, Draž, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Petlovac, Popovac
PRSI007	Zadarska županija	Grad Zadar, Općine Bibinje, Kali, Kukuljica, Pašman, Poličnik, Preko, Sali, Sukošan, Tkon, Zemunik Donji
PRSI008	Grad Rovinj	Gradovi Rovinj-Rovigno i Vodnjan-Dignano i Općine Bale-Valle, Kanfanar, Svetvinčenat i Žmin
PRSI009	Grad Kaštela	Gradovi Kaštela, Split i Trogir i Općine Lećevica, Marina, Okrug, Prgomet, Primorski Dolac i Seget
PRSI010	Grad Zaprešić	Grad Zaprešić i Općine Brdovec, Dubravica, Jakovlje, Marija Gorica, Pušća
PRSI011	Koprivničko-križevačka županija	Grad Koprivnica, Općine Drnja, Đelekovec, Gola, Hlebine, Koprivnički Bregi, Koprivnički Ivanec, Legrad, Novigrad Podravski, Peteranec, Rasinja, Sokolovac
PRSI012	Grad Valpovo	Gradovi Valpovo i Belišće i Općine Bizovac i Petrijevci
PRSI013	Grad Velika Gorica	Grad Velika Gorica, Općine Kravarsko, Orle, Pisarovina, Pokupsko, Rugvica
PRSI014	Općina Medulin	Općine Medulin, Barban, Ližnjan-Lisignano, Marčana
PRSI015	Općina Nerežišća	Gradovi Hvar, Komiža, Stari Grad, Supetar, Vis i Općine Bol, Jelsa, Milna, Nerežišće, Postira, Pučišća, Selca, Sućuraj, Sutivan i Šolta
PRSI016	Grad Đurđevac	Grad Đurđevac i Općine Ferdinandovac, Kalinovac, Kloštar Podravski, Molve, Novo Virje, Podravske Sesvete i Virje
PRSI017	Grad Ivanić Grad	Gradovi Ivanić-Grad i Dugo Selo i Općine Brckovljani, Kloštar Ivanić i Križ
PRSI018	Grad Virovitica	Grad Virovitica i Općine Gradina, Lukač, Pitomača, Suhopolje i Špišić Bukovica
PRSI019	Grad Vrbovec	Gradovi Vrbovec, Sveti Ivan Zelina, općine Bedenica, Dubrava, Farkaševac, Gradec, Preseka, Rakovec
PRSI020	Bjelovarsko-bilogorska županija	Grad Bjelovar, općine Velika Pisanica, Nova Rača, Kapela, Veliko trojstvo, Zrinski Topolovac, Rovišće, Šandrovac, Severin
PRSI021	Grad Nova Gradiška	Grad Nova Gradiška, općine Cernik, Davor, Dragalić, Gornji Bogičevci, Nova Kapela, Okučani, Rešetari, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo, Vrbje
PRSI022	Dubrovačko-neretvanska županija 1	Grad Dubrovnik, općine Dubrovačko primorje, Konavle i Župa dubrovačka
PRSI023	Dubrovačko-neretvanska županija 2	Gradovi Metković, Opuzen i Ploče, općine Kula Norinska, Pojezerje, Slivno, Zažablje
PRSI024	Grad Krk	Grad Krk
PRSI025	Grad Korčula	Grad Korčula, općine Lumbarda, Smokvica, Vela Luka, Blato, Lastovo, Mljet, Orebić, Trpanj, Janjina i Ston
PRSI026	Grad Slatina	Grad Slatina, općine Čađavica, Mikleuš, Nova Bukovica, Sopje i Voćin
PRSI027	Grad Labin	Grad Labin, općine Pićan, Sveta Nedjelja, Kršan, Raša
PRSI028	Međimurska županija	Grad Mursko Središće i Općine Gornji Mihaljevec, Nedelišće, Selnica, Strahoninec, Sveti Juraj na Bregu, Sveti Martin na Muri, Šenkovec i Štrigova
PRSI029	Grad Križevci	Grad Križevci, općine Gornja Rijeka, Kalnik, Sveti Ivan Žabno i Sveti Petar Orehovec
PRSI030	Grad Delnice	Gradovi Delnice, Vrbovsko i Čabar i Općine Fužine, Lokve, Skrad, Mrkopalj, Ravna Gora i Brod Moravice
PRSI031	Grad Rab	Grad Rab i Općina Lopar
PRSI032	Grad Novi Vindolski	Gradovi Novi Vindolski, Crikvenica i Kraljevica i Općina Vinodolska općina
PRSI033	Grad Kastav	Grad Kastav i Općine Čavle, Jelenje, Klana, Kostrena i Viškovo
PRSI034	Grad Opatija	Grad Opatija i Općine Matulji, Lovran i Mošćenička draga
PRSI035	Grad Vukovar	Gradovi Vukovar i Ilok, Općine Bogdanovci, Borovo, Lovas, Negoslavci, Nuštar, Tompojevci, Tovarnik, Trpinja
PRSI036	Grad Pregrada	Gradovi Pregrada i Klanjec, općine Desinić, Hum na Sutli, Kraljevec na Sutli, Krapinske Toplice, Kumrovec, Tuhelj i Zagorska Sela
PRSI037	Grad Buje	Grad Buje i Općina Brtonigla
PRSI038	Grad Rijeka	Grad Rijeka
PRSI039	Grad Sveta Nedelja	Gradovi Samobor i Sveta Nedelja, općina Stupnik
PRSI040	Grad Karlovac	Grad Karlovac
PRSI041	Općina Zmijavci	Gradovi Imotski i Vrgorac, općine Zmijavci, Cista provo, Lokvičići, Lovreč, Podbablje, Proložac, Runovići i Zagvozd
PRSI042	Grad Trilj	Gradovi Trilj, Sinj i Vrljika, općine Dicmo, Dugopolje, Otok, Hrvace, Klis, Muć

PRSI043	Karlovačka županija 1	Gradovi Duga Resa i Ozalj i Općine Barilovići, Bosiljevo, Draganić, Generalski Stol, Kamanje, Krnjak, Lasinja, Netretić, Ribnik, Vojnić i Žakanje
PRSI044	Karlovačka županija 2	Gradovi Ogulin i Slunj i Općine Cetingrad, Josipdol, Plaški, Rakovica, Saborsko i Tounj
PRSI045	Grad Donja Stubica	Gradovi Donja Stubica i Oroslavje, općine Gornja Stubica, Marija Bistrica, Stubičke Toplice, Veliko Trgovišće
PRSI046	Grad Daruvar	Gradovi Daruvar i Grubišno Polje, općine Dežanovac, Đulovac, Končanica i Sirač
PRSI047	Grad Zlatar	Grad Zlatar, općine Budinščina, Hrašćina i Konjščina
PRSI048	Grad Novi Marof	Gradovi Novi Marof i Varaždinske Toplice, općine Breznica, Breznički Hum, Ljubešćica i Visoko
PRSI049	Grad Ludbreg	Grad Ludbreg, općine Mali Bukovec, Martijanec, Sveti Đurđ i Veliki Bukovec
PRSI050	Grad Solin	Grad Solin
PRSI051	Varaždinska županija 1	Gradovi Ivanec i Lepoglava, općine Bednja i Klenovnik
PRSI052	Varaždinska županija 2	Grad Varaždin, općine Beretince, Gornji Knežinec, Jalžabet, Sračinec, Sveti Ilija, Trnovec Bartolovečki i Vidovec
PRSI053	Šibensko-kninska županija 1	Gradovi Šibenik i Drniš, općine Bilice, Biskupija, Cijljanje, Kijevo, Primošten, Rogoznica, Ružić i Unešić
PRSI054	Šibensko-kninska županija 2	Gradovi Knin, Skradin i Vodice, općine Ervenik, Kistanje, Mirter, Pirovac, Tisno i Tribunj, Promina
PRSI055	Općina Bedekovčina	Općine Bedekovčina, Lobor, mače, Mihovljan, Novi Golubovec, Sveti Križ Začretje i Zlatar Bistrica
PRSI056	Grad Sisak	Grad Sisak, općine Lekenik, Martinska Ves i Sunja
PRSI057	Grad Gospić	Grad Gospić i Otočac, općina Plitvička jezera
PRSI058	Ličko-senjska županija	Gradovi Novalja i Senj, općine Brinje, Donji Lapac, Karlobag, Lovinac, Perušić, Udbina i Vrhovine
PRSI059	Brodsko-posavska županija A	Općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Oriovac, Podcrkavlje i Sibinj
PRSI060	Brodsko-posavska županija B	Općine Donji Andrijevci, Garčin, Gornja Vrba, Gundinci, Klakar, Oprisavci, Sikirevci, Slavonski Šamac, Velika Kapanica, Vrpolje
PRSI061	Grad Slavonski Brod	Grad Slavonski Brod
PRSI062	Grad Vinkovci	Grad Vinkovci, općine Andrijaševci, Ivankovo, Jarmina, Markušica, Stari Mikanovci, Vođinci, Privlaka, Stari Jankovci i Tordinci

PRSI063	Grad Županja	Gradovi Županja i Otok, općine Babina Greda, Bošnjaci, Cerna, Drenovci, Gradišta, Gunja, Nijemci, Štitar i Vrbanja
PRSI064	Grad Čazma	Gradovi Čazma i Garešnica, općine Berek, Hercegovac, Ivanska, Štefanje i Velika Trnovitica
PRSI065	Grad Novska	Gradovi Novska i Hrvatska Kostajnica, općine Donji Kukuruzari, Hrvatska Dubica, Jasenovac, Lipovljani i Majur
PRSI066	Grad Kutina	Gradovi Kutina i Popovača, općina Velika Ludina
PRSI067	Grad Krk	Grad Krk, općine Baška, Dobrinj, Malinska-Dubašnica, Omišalj, Punat i Vrbnik
PRSI068	Virovitičko-podravska županija	Općine Crnac, Čačinci, Čađavica, Mikleuš, Nova Bukovica, Sopje, Voćin i Zdenci
PRSI069	Grad Glina	Grad Glina, općine Dvor, Gvozd i Topusko

Tablica 1.3. Zaprmljeni nacrti PRŠI-ja do kraja 2018.

KONZULTATIVNA ULOGA NOP-A U ODNOSU NA NOSITELJE PROJEKATA

HAKOM je kao NOP tijekom 2018. redovito održavao sastanke s nositeljima projekata i njihovim konzultantima s ciljem pružanja svih potrebnih informacija i davanja uputa u svim fazama projekta (provjera sukladnosti pojedinačnih PRŠI-ja s ONP-om, pokretanje javne rasprave, tijekom i nakon završetka javne rasprave). Također je tijekom 2018. zaprimljen velik broj upita nositelja projekata, operatora i drugih zainteresiranih subjekata na koje je pismeno odgovoreno u okviru konzultativne uloge NOP-a. Osobita je pozornost dana provjeri kredibiliteta komercijalnih interesa operatora izraženih na javnim raspravama. U svibnju 2018. organizirane su dvije cjelodnevne radionice za sve nositelje projekata kako bi ih se pravovremeno pripremio na pripremu konačnih verzija PRŠI-ja i odgovorilo na sva otvorena pitanja. NOP je na radionica- ma okupio i predstavnike ostalih tijela koja sudjeluju u provedbi ONP-a – [MRRFEU](#), [SAFU](#), [Oiv](#) i [AIK](#), kako bi se pokrile sve teme važne za pripremu projekata i prijavu na javni poziv za njihovo sufinanciranje.

Radi informiranja nositelja projekata, ali i javnosti, NOP je izradio brošuru kojom su predstavljene mogućnosti i prednosti koje donosi razvoj brzih i ultrabrzih pristupnih mreža i 5G. Sve relevantne informacije o pokrenutim projektima, kao i ostale informacije, redovito su objavljivane na NOP-ovoj središnjoj internetskoj stranici <https://nop.hakom.hr>.

PREGLED REGULATORNIH MJERA

HAKOM je proveo novi krug analiza tržišta na tržištima koje su sastavni dio Preporuke EK-a o mjerodavnim tržištima te zaključio da je radi daljnjeg razvoja djelotvornog tržišnog natjecanja potrebno zadržati regulaciju na svim tim tržištima. Dodatno, provedena je analiza i na tržištu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike, odnosno na tržištu koje nije sastavni dio Preporuke EK-a o mjerodavnim tržištima. Nakon dodatnih koraka, koje je potrebno provesti na tržištima koja nisu sastavni dio Preporuke EK-a o mjerodavnim tržištima, zaključeno je da je i na tom tržištu potrebno zadržati regulaciju.

Analize tržišta

U analizi [tržišta pristupa](#) u obzir su uzete novonastale okolnosti vezane uz rješenje [AZTN](#)-a iz lipnja 2017., kojim se produkljuju upravljačka prava HT-a nad Optimom te drugo rješenje, također iz lipnja 2017., kojim se koncentracija poduzetnika koja nastaje pripajanjem poduzetnika H1 Telekom poduzetniku Optima ocjenjuje uvjetno dopuštenom. HAKOM je ostavio regulaciju na ovom tržištu, ali tako da se obveza nadzora cijena, za razliku od prethodne analize ovog tržišta, odredila isključivo kad se usluga najma korisničke linije (WLR usluga) koristi za pružanje samostalne javno dostupne telefonske usluge, odnosno kad se ne koristi u kombinaciji ni s jednom drugom veleprodajnom uslugom. Naime, u RH i dalje značajan broj korisnika koristi samostalnu javno dostupnu uslugu pa je regulacija WLR usluge na tržištu RH još od značaja. U slučaju kad se WLR usluga koristi u kombinaciji s nekim drugim veleprodajnim uslugama, HT cijenu WLR-a operatorima može ponuditi na komercijalnoj osnovi.

Analiza [tržišta započinjanja poziva](#) usko je povezana s analizom tržišta pristupa pa je primijenjena segmentirana regulacija cijena započinjanja poziva (originacije), što znači da je HT obvezan cijenu originacije primjenjivati samo u slučaju kad se koristi samostalno ili u kombinaciji sa samostalnom WLR uslugom. Dodatno, a sukladno trendovima na tržištu, s obzirom na to da je HAKOM HT-u već odredio obvezu IP međupovezivanja s ostalim operatorima na tržištu, ovom analizom definirano je da HT više nema obvezu paralelnog TDM međupovezivanja, odnosno načina povezivanja koji se u današnje vrijeme više ne koristi. Tako se smanjuju troškovi međupovezivanja.

Analiza [tržišta veleprodajnog završavanja glasovnih poziva u vlastitoj mobilnoj mreži](#) i analiza [tržišta veleprodajnog završavanja glasovnih poziva u vlastitoj javnoj telefonskoj mreži](#) različite su od svih ostalih analiza jer se na ovim tržištima svim operatorima određuju regulatorne obveze. S obzirom na povezanost s tržištem započinjanja poziva, na ovom je tržištu

također određena obveza samo za IP međupovezivanje s ostalim operatorima. U prošlom krugu analiza HAKOM je među prvim regulatorima u EU uveo regulirane cijene završavanja poziva isključivo ako A broj pripada EEA operatoru, kako bi osnažio položaj hrvatskih operatora prema operatorima izvan EEA područja prilikom dogovaranja veleprodajnih cijena. Mjera se u praksi pokazala vrlo dobrom za poslovanje hrvatskih operatora te je u istom obliku zadržana i u ovoj analizi.

Postojeće cijene završavanja glasovnih poziva u vlastitoj mobilnoj i vlastitoj javnoj telefonskoj mreži određene su na temelju troškovnog modela koji je izradio HAKOM. Naime, kako se troškovni model zbog poslovne predvidljivosti operatora ne ažurira u razdoblju kraćem od tri godine, a postojeće cijene završavanja glasovnih poziva u RH su stupile na snagu 1. srpnja 2017., smatra se da nije učinkovito provesti postupak ažuriranja postojećeg troškovnog modela s obzirom na to da će u kraćem razdoblju nakon 1. srpnja 2020. na snagu stupiti najviša cijena završavanja glasovnih poziva, koja će biti određena provedbenim aktom Europske komisije. Drugim riječima, smatra se opravdanim odrediti da postojeće cijene završavanja glasovnih poziva i u vlastitoj mobilnoj i vlastitoj javnoj telefonskoj mreži ostanu na snazi do primjene najviše razine cijene završavanja glasovnih poziva, koju će izravno odrediti EK. Predstavници HAKOM-a surađuju s EK-om na izradi troškovnog modela na temelju kojeg će biti izračunate najviše cijene završavanja glasovnih poziva.

S obzirom na značaj usluge širokopojsnog pristupa internetu u današnjem digitalnom društvu, najveću važnost imaju analiza [tržišta veleprodajnog lokalnog pristupa](#) i analiza [tržišta veleprodajnog središnjeg pristupa](#), odnosno tržišta kojima se određuje regulacija širokopojsnog pristupa internetu. U proteklom razdoblju pokazala se potreba za poticanjem korištenja usluge širokopojsnog pristupa internetu velikih brzina (NGA brzine od 30 Mbit/s i veće) pa je HAKOM analizom tržišta veleprodajnog središnjeg pristupa cijene nastavio određivati na temelju vlastitog modela, ali je prvi put korištenje velikih brzina odlučio poticati tako da cijene određene modelom predstavljaju najvišu razinu cijena. Tako HT bez dodatnih procedura i u najkraćem roku može smanjiti cijene širokopojsnog pristupa internetu za krajnje korisnike te omogućiti ostalim operatorima na tržištu da i oni ponude niže cijene svojim korisnicima. Ključno je bilo pronaći rješenje koje će omogućiti da operatori u što kraćem roku mogu korisnicima ponuditi niže cijene širokopojsnog pristupa internetu velikih brzina, a da pritom nije ugroženo djelotvorno tržišno natjecanje.

U tržište veleprodajnog središnjeg pristupa uključena je nova usluga hibridnog pristupa, što znači da je HT obvezan omogućiti veleprodajni pristup toj usluzi i drugim operatorima na

njihov zahtjev. Tako se zaštitio daljnji razvoj djelotvornog tržišnog natjecanja. Više o navedenoj usluzi može se pročitati u nastavku pod „Regulatorni poslovi koji nisu planirani za 2018.“

Na tržištu veleprodajnog lokalnog pristupa nastavljena je regulacija kako je određeno zadnjom analizom ovog tržišta. Dodatno, na tržištu veleprodajnog lokalnog i veleprodajnog središnjeg pristupa, sve cijene i dalje će biti određene na temelju HAKOM-ova troškovnog modela čije se ažuriranje planira započeti tijekom 2019.

U vezi s analizom tržišta veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji i analizom tržišta veleprodajnih prijenosnih segmenata iznajmljenih vodova, tijekom 2018. pripremljeni su upitnici te analizirani podatci operatora koji djeluju na tim tržištima.

Ove analize nastavljaju se na analize veleprodajnog lokalnog i veleprodajnog središnjeg pristupa, koje su zbog složenosti u određivanju načina regulacije završene u prvoj polovici 2019. Na tijek aktivnosti oko ovih analiza utjecala je i zajednička prijava koncentracije HT-a i HP-a u vidu stjecanja stopostotnog udjela u temeljnom kapitalu društva HP Produkcija d.o.o. od HT-a. Analiza, kao i konačne odluke na tržištu veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji i tržištu veleprodajnih prijenosnih segmenata iznajmljenih vodova očekuju se u drugoj polovici 2019.

Regulatorni poslovi koji nisu bili planirani za 2018.

HT i HP su 27. studenog 2018. podnijeli zajedničku prijavu koncentracije u vidu HT-ova stjecanja stopostotnog udjela u temeljnom kapitalu društva HP Produkcija d.o.o. Prijava koncentracije nije sadržavala sve potrebne informacije za donošenje odluke te su prikupljeni dodatni podatci i informacije od dionika koncentracije, kao i relevantnih regulatornih tijela u RH. HAKOM je 4. siječnja 2019. donio privremeno rješenje kojim je ocijenjeno da bi predmetna koncentracija mogla imati značajan utjecaj na tržišno natjecanje na mjerodavnom tržištu te se do donošenja konačne odluke zabranjuje daljnja provedba koncentracije. U razdoblju od 15. do 30. siječnja 2019. objavljen je javni poziv za davanje komentara o koncentraciji.

Nakon analize pristiglih komentara, kao i detaljne analize mogućih utjecaja na tržišno natjecanje, HAKOM je 27. veljače 2019. donio konačnu odluku kojom se koncentracija nastala kada je HT stekao stopostotni udio u temeljnom kapitalu društva HP Produkcija d.o.o. ocjenjuje uvjetno dopuštenom. Uvjetno dopuštena koncentracija znači da se prihvaćaju određene mjere koje su sudionici koncentracije dužni ispuniti kako bi se otklonili negativni učinci na tržišno natjecanje. Bez prihvaćanja dodatnih mjera koncentracija bi imala negativan

utjecaj na daljnji razvoj djelotvornog tržišnog natjecanja.

Usluga hibridnog pristupa korisnicima omogućava da uz pomoć pristupa putem pokretnih mreža ostvare pristup internetu velikih brzina i na određenoj (fiksnoj) lokaciji. HAKOM je, na zahtjev HT-a, omogućio korištenje nove usluge hibridnog širokopojasnog pristupa na probno razdoblje od šest mjeseci. Usluga je omogućena dva puta; prvi put u kolovozu 2017., a drugi put u veljači 2018. Nakon detaljne analize i praćenja trendova kretanja usluge tijekom druge polovice 2017. te cijele 2018., usluga je uključena u tržište veleprodajnog središnjeg pristupa. Ova usluga trebala bi pridonijeti većem i bržem korištenju širokopojasnog pristupa internetu velikih brzina.

Analiza maloprodajnih tarifnih paketa operatora – istaknute aktivnosti

Posebnu pozornost, kada je riječ o regulatornim obvezama, HAKOM posvećuje provođenju testa istiskivanja marže, koji je nametnut HT grupi u okviru regulatorne obveze nadzora cijena. Provođenje testa omogućuje drugim operatorima da svojim paketima mogu konkurirati HT grupi s obzirom na to da prethodna HAKOM-ova provjera osigurava da paketi na tržištu imaju dovoljnu marginu kojom pokrivaju svoje veleprodajne i maloprodajne troškove.

U posljednjem razdoblju zamjetan je trend da maloprodajni paketi HT grupe sadrže različite kombinacije pogodnosti i darova, uključujući i pakete koji se sastoje od različitih kombinacija reguliranih i nereguliranih usluga, pri čemu provođenje testa istiskivanja marže treba osigurati da se na odgovarajući način uzmu u obzir i takve sastavnice paketa. HAKOM-ove aktivnosti u ovom području, kako prije uvođenja paketa na tržište, tako i nakon uvođenja paketa, bile su značajne.

Tako je u [postupku inspekcijskog nadzora, pokrenutom po službenoj dužnosti nad HT-om, doneseno rješenje kojim je zabranjeno reklamiranje, nuđenje i ugovaranje tarife Najbolja L](#) uz pogodnost iznosa mjesečne naknade za predmetnu tarifu od 1 kn, u okviru Magenta 1 ponude. Utvrđeno je kršenje regulatorne obveze nadzora cijena u dijelu u kojem je HT obvezan za usluge u nepokretnoj mreži dostavljati dokaz da je zadovoljen test istiskivanja marže.

Isto tako, nastavljajući se na provedenu analizu, argumentaciju i stavove, koji su se razmatrali pri uvođenju Iskon.Mobile tarife na tržište, HAKOM je u 2018. izmijenio *regulatorni tretman Iskonovih paketa koji se nude u kombinaciji s Iskon.Mobile tarifom*. Kako bi se ispravno ocijenilo postoji li subvencioniranje, u prvoj polovici 2019. ponovno je proveden test istiskivanja marže Iskonovih paketa u kombinaciji s Iskon.Mobile tarifom.

Dodatno, svi operatori imaju obvezu prethodne objave svojih paketa u cjenicima, tako da je HAKOM izvršio provjeru jesu li paketi svih operatora na odgovarajući način prethodno prijavljeni HAKOM-u. U provjerama tijekom 2018. nisu utvrđene nepravilnosti, odnosno nuđenje tarifnih paketa krajnjim korisnicima koje nisu sastavni dio javnih cjenika.

Ostale regulatorne aktivnosti

Vezano uz *međunarodni roaming*, HAKOM je u 2018. pratio implementaciju obveza koje proizlaze iz [Uredbe o roamingu](#), kojom se svim korisnicima omogućava da od 15. lipnja 2017. telefoniraju u roamingu unutar EU/EEA područja po cijenama kao kod kuće. U implementaciji Uredbe nisu uočeni problemi, prvenstveno zahvaljujući proaktivnosti i stalnom kontaktu HAKOM-a s operatorima. Važna uloga koju HAKOM ima unutar BEREC-a pomogla je da se operatorima pravodobno odgovori na sve upite i nejasnoće vezane uz implementaciju, a koji su kontinuirano dolazili tijekom cijele godine. Dodatno, HAKOM je u zadnjem tromjesečju 2018. započeo s pripremama operatora na niže cijene međunarodnih poziva prema EU/EEA zemljama, koje stupaju na snagu 15. svibnja 2019. tako da se te cijene ograničavaju maksimalnim iznosima propisanim Uredbom.

Nakon radionica održanih s operatorima mreža pokretnih komunikacija u veljači 2018. donesena je [odluka o uvjetima IP međupovezivanja](#), kojima se, osim do tada propisanog načina IP međupovezivanja između mreža nepokretnih komunikacija, pobliže specificira način IP međupovezivanja s mrežama pokretnih komunikacija. Dokument je rezultat dogovora postignutog između operatora mreža pokretnih komunikacija na održanim radionicama. Odlukom se pridonosi razvoju unutarnjeg tržišta Europske unije poticanjem uspostave i razvoja transeuropskih mreža te međusobnog djelovanja (interoperabilnosti) sveeuropskih usluga i povezanosti između krajnjih korisnika usluga. Ni s ekonomske, a niti s tehnološke strane nije opravdano da svaki operator zasebno implementira svoje protokole za IP-IP međupovezivanje jer u tom slučaju ne bi bila osigurana interoperabilnost između usluga i povezanosti krajnjih korisnika usluga različitih operatora na tržištu.

U veljači je [izmijenjena Standardna ponuda HT-a za uslugu veleprodajnog širokopolasnog pristupa](#), kojom je HAKOM uveo i regulirao cijene te sve potrebne uvjete novog, FTDP tehničkog rješenja. Uz postojeća FTTH i FTTB rješenja, definiranjem cijena i uvjeta novog tehničkog rješenja, dodatno se pridonosi većem korištenju mreža novih generacija

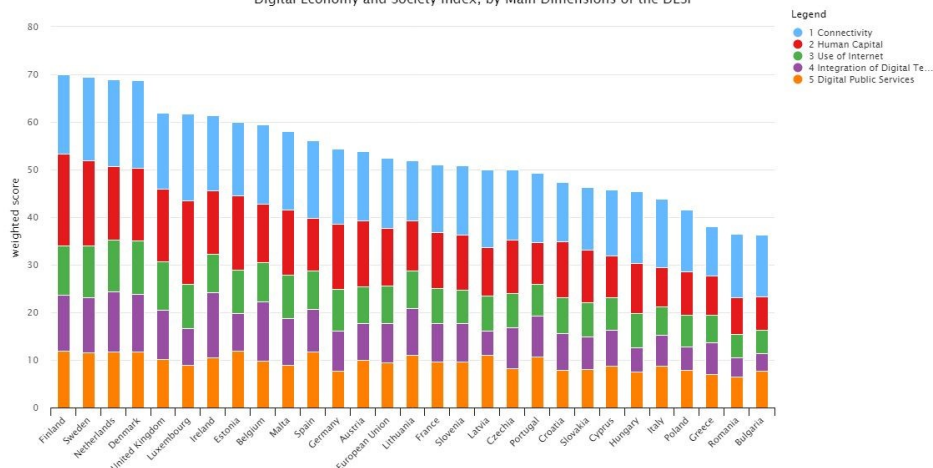
DESI

Jedan od pokazatelja razvoja digitalnog društva je DESI Indeks, odnosno Indeks digitalnog gospodarstva i društva. DESI je složeni indeks koji je razvila Europska komisija (DG CONNECT) u svrhu praćenja digitalnog napretka država članica prema mjerljivim pokazateljima. RH trenutno zauzima 20. mjesto u DESI 2019.

DESI indeks sastoji se od pet kategorija, a najveći ponder, po 25 posto, nose kategorije „Povezivost“ i „Ljudski kapital“. „Korištenje interneta“, „Digitalne vještine“ i „Javne digitalne usluge“ dijele ostatak u omjeru 15:20:15 posto.

U smislu tržišta elektroničkih komunikacija najvažnija je kategorija „Povezivost“. U njoj RH godinama zauzima pretposljednje mjesto. Razloge lošeg plasmana treba tražiti prvenstveno u onim potkategorijama u kojima je RH pri začelju, a to su dostupnost ultrabrzog interneta, potražnja za NGA ili ultrabrzim internetom te indeks cijena fiksnog interneta.

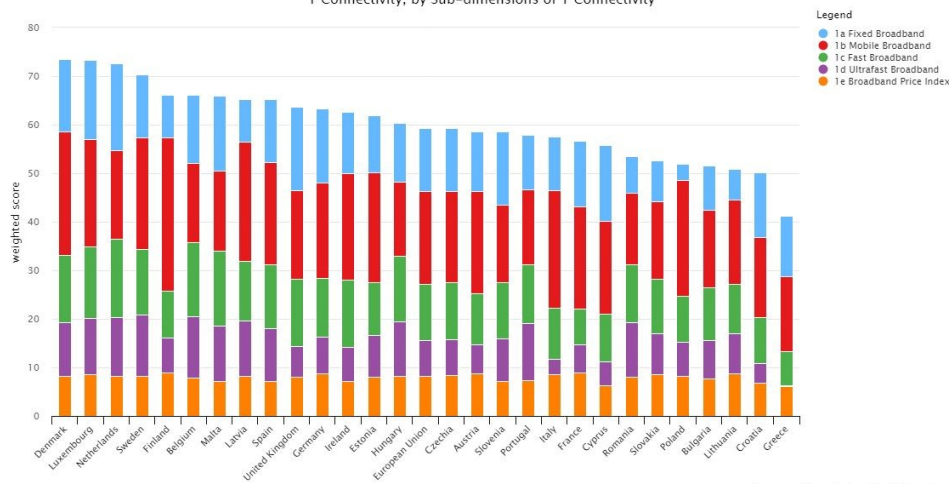
Digital Economy and Society Index, by Main Dimensions of the DESI

European Commission, Digital Scoreboard

Slika 1.33. DESI (Izvor: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>)

1 Connectivity, by Sub-dimensions of 1 Connectivity

European Commission, Digital Scoreboard

Slika 1.34. DESI Povezivost (Izvor: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>)

	Hrvatska				EU DESI 2019. vrijednost
	DESI 2017. vrijednost	DESI 2018. vrijednost	DESI 2019. vrijednost	DESI 2019. rang	
1.a.1. Pokrivenost fiksnom širokopoljanskom mrežom % kućanstava	97 %	99 %	> 99,5 %	8.	97 %
1.a.2. Potražnja za fiksnim širokopoljanskim pristupom % kućanstava	70 %	70 %	72 %	19.	77 %
1.b.1. Pokrivenost mrežom 4G % kućanstava (prosjeak operatora)	67 %	73 %	94 %	19.	94 %
1.b.2. Potražnja za mobilnim širokopoljanskim pristupom Broj pretplata na 100 stanovnika	78	82	84	21.	96
1.b.3. Spremnost za 5G Dodijeljeni spektar kao % ukupnog usklađenog spektra za 5G	nije primjenjivo	nije primjenjivo	0 %	13.	14 %
1.c.1. Pokrivenost brzom širokopoljanskom mrežom (nove generacije) % kućanstava	60 %	68 %	83 %	20.	83 %
1.c.2. Potražnja za brzim širokopoljanskim pristupom % kućanstava	7 %	14 %	19 %	26.	41 %
1.d.1. Pokrivenost ultrabrzom širokopoljanskom mrežom % kućanstava	nije primjenjivo	35 %	39 %	26.	60 %
1.d.2. Potražnja za ultrabrzim širokopoljanskim pristupom % kućanstava	0 %	1 %	5 %	26.	20 %
1.e.1. Indeks cijena širokopoljansnog pristupa Bodovi (od 0 do 100)	56	63	72	26.	87

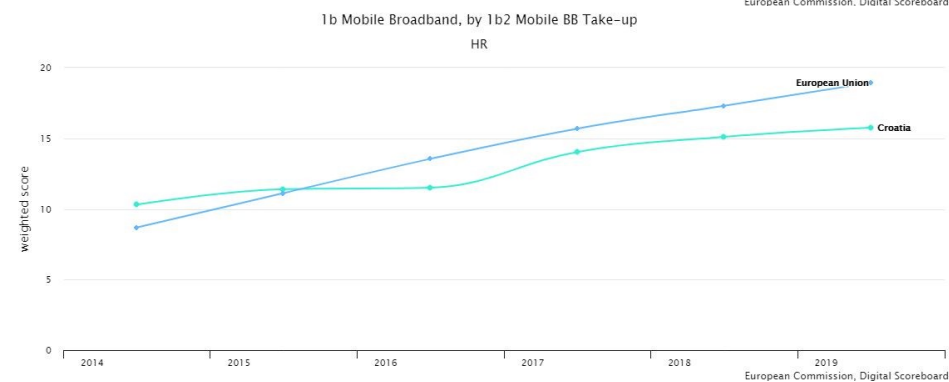
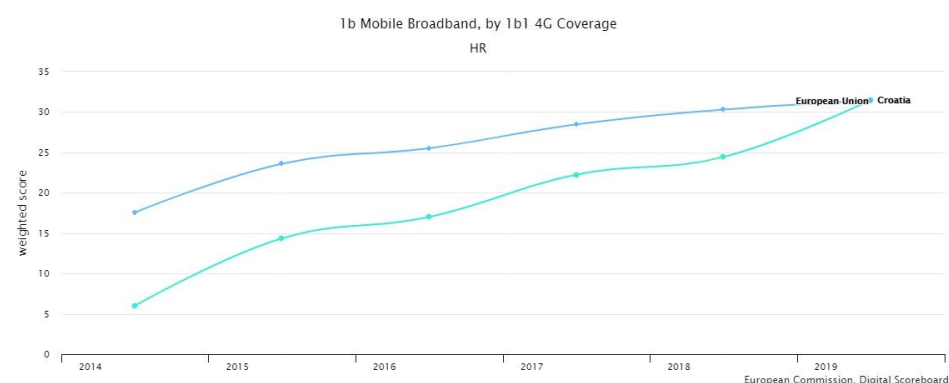
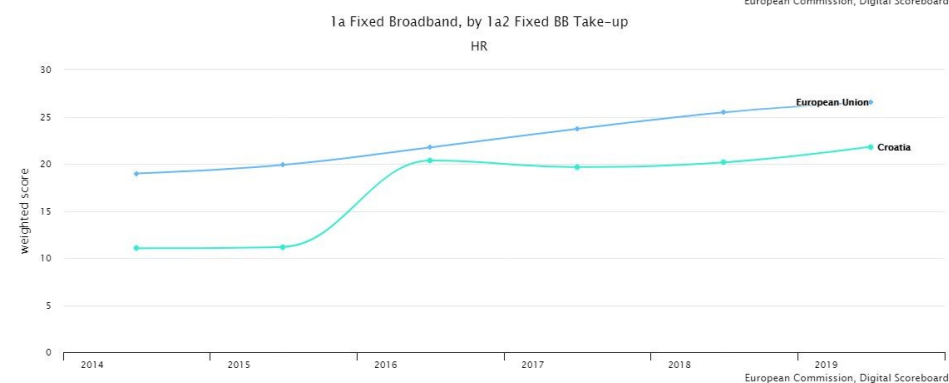
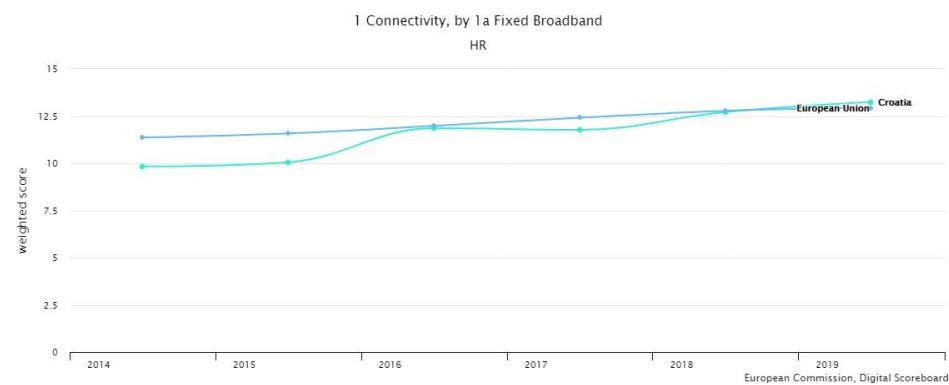
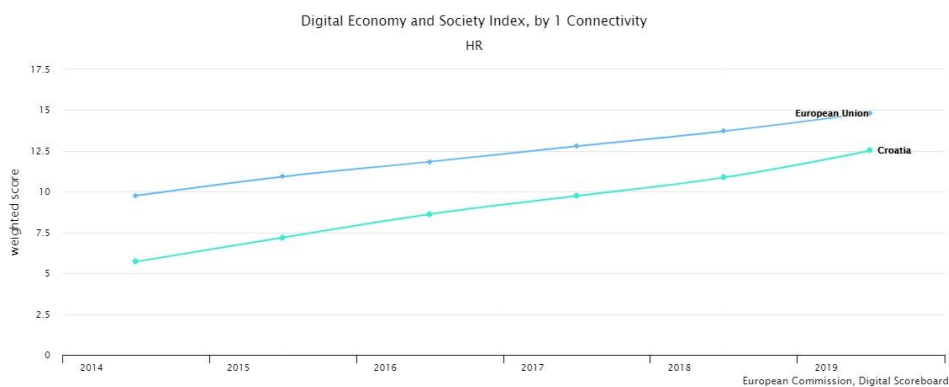
Slika 1.35. DESI Povezivost za RH (Izvor: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/node/66894>)

Zanimljivo je da RH ni u jednoj kategoriji nema slabiji plasman od 26. mjesta, ali je ukupno svejedno lošije plasirana. Svake godine RH smanjuje razliku u odnosu na prosjek EU-a, ali tempo nije dovoljan da uspije poboljšati ukupnu poziciju. Od 2019. uvedena je nova potkategorija te se mjeri i *Spremnost za 5G*. Neki ohrabrujući pokazatelji, poput rasta dostupnosti NGA priključaka i pada indeksa cijene fiksnog interneta ukazuju da bi u sljedećem razdoblju RH mogla preći neke države članice, pogotovo ako izgradi ruralne mreže iz europskih razvojnih fondova.

Ukupno gledajući, u kategoriji **Povezivost**, RH smanjuje zaostatak za prosjekom EU-a. Dok je 2014. ponderirani zaostatak bio gotovo pet bodova, danas je to manje, oko 2,5 boda.

Dostupnost fiksnog pristupa u RH je gotovo 100 posto i iznad prosjeka smo. Istovremeno je samo 72 posto **kućanstava s ugovorenom tarifom s fiksnim internetom**. Bez obzira na to što je u RH veći postotak stanovnika koji se ne koriste internetom u odnosu na prosjek EU-a, stopostotna potražnja nemoguća je jer su neka kućanstva fiksni pristup zamijenila kvalitetnim mobilnim uslugama. Slična situacija je primjerice u Finskoj ili Italiji.

Pokrivenost stanovništva 4G signalom dostigla je prosjek EU-a od 94 posto. Na temelju već izdanih dozvola za uporabu RF spektra i rasta ulaganja u mobilne mreže, očekuje se daljnji rast pokrivenosti u skladu s ostatkom EU-a ili čak i brže. **Broj korisnika mobilnog interneta** manji je od prosjeka, a razlog sigurno nisu cijene. Indeks cijena mobilnog interneta, koji se ne računa i prikazuje kao potkategorija, iako se podatci prikupljaju i javno prikazuju u DESI [izvješću](#), u prosjeku je EU-a. To ukazuje na manje digitalno pismenih u RH od prosjeka EU-a.

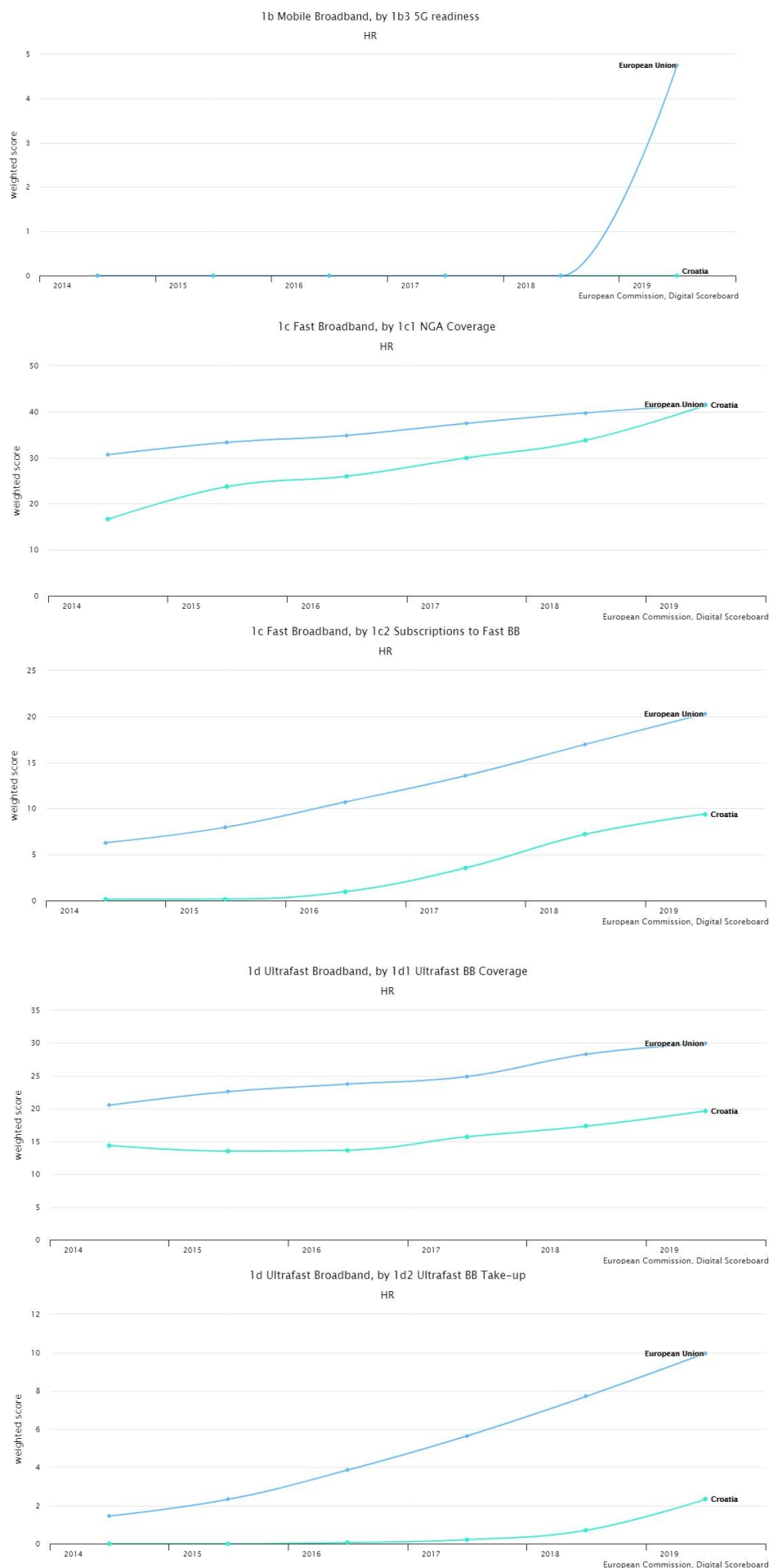

Slika 1.36. DESI kategorija povezivost i potkategorije 1a1 do 1b2 (RU i EU), kretanje kroz godine

Spremnost za 5G predstavlja postotak RF spektra dodijeljenog za 5G. RH, kao i većina DČ, još nije dodijelila nove frekvencije za buduće 5G mreže.

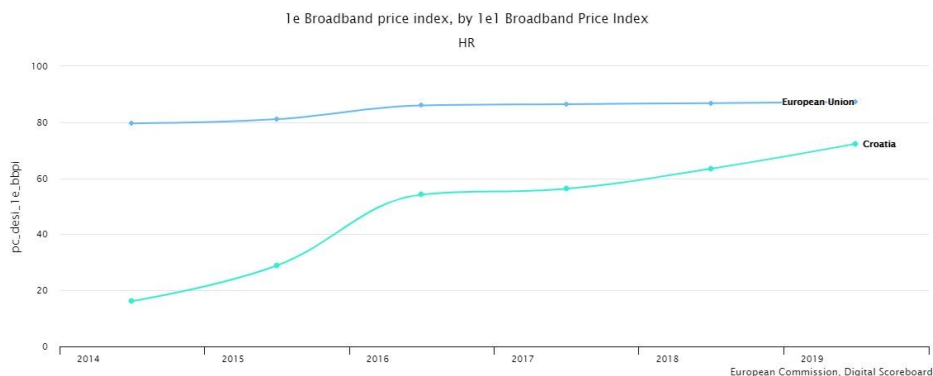
RH je dostigla prosjek EU-a od 83 posto kućanstava u **dostupnosti NGA pristupa** internetu, odnosno pristupa s brzinama iznad 30 Mbit/s. Istovremeno je **potražnja za NGA internetom** upola manja od prosjeka EU-a i tu se nalazi jedan od najvećih prostora za rast i poboljšanje pokazatelja.

RH najlošije stoji u **dostupnosti i korištenju ultrabrzog pristupa**, odnosno priključaka s brzinama iznad 100 Mbit/s. Dostupnost će se svakako povećati i RH će smanjivati zaostatak, pogotovo ako se iskoristi prilika za investiranje iz razvojnih fondova, ali se kao veći izazov pokazuje potražnja za takvim internetom. Bez raširenog korištenja usluga za koje su potrebne velike brzine ne treba očekivati značajniji rast interesa prosječnog korisnika.

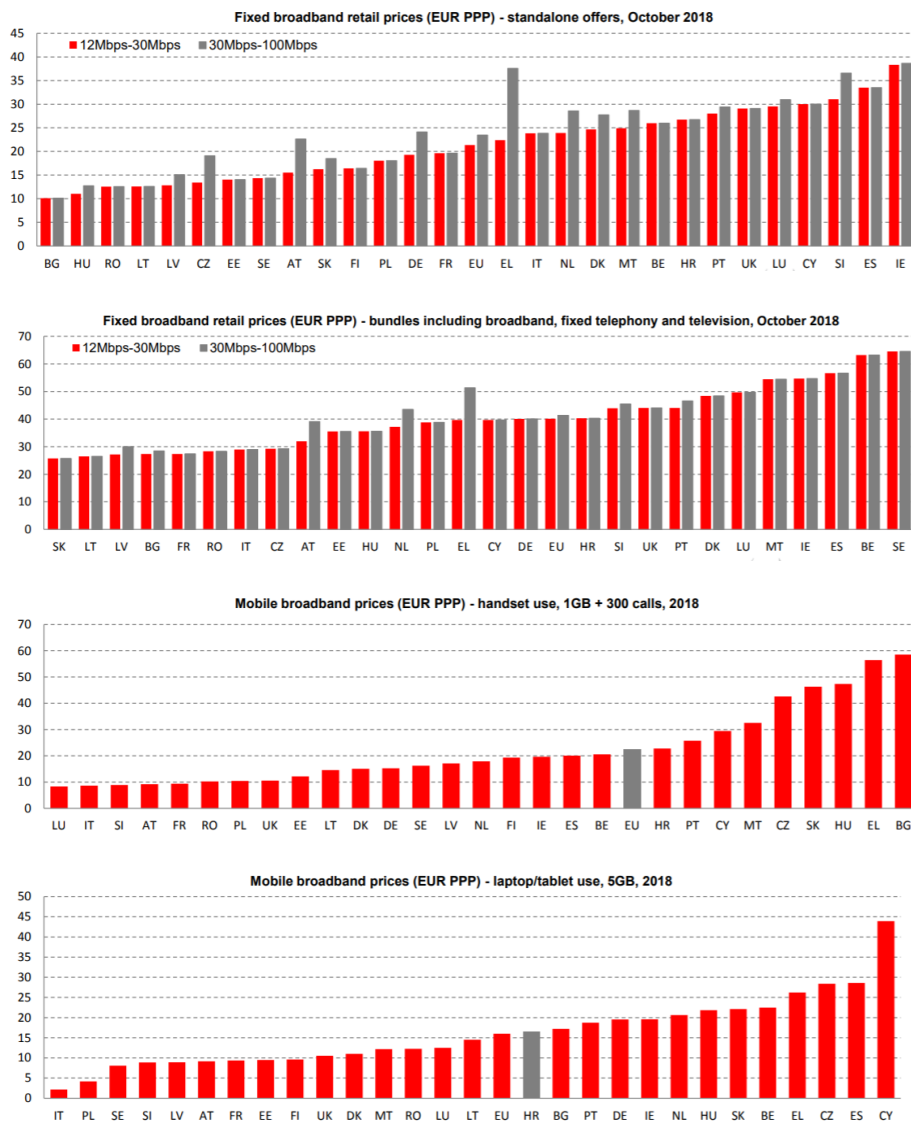

Slika 1.37. DESI potkategorije 1b3 do 1d2 (RU i EU), kretanje kroz godine

Indeks cijena predstavlja pokazatelj prema paritetu kupovne moći i uzima u obzir samo ponudu fiksnog interneta prema točno određenoj košarici proizvoda. RH smanjuje zaostatak, a prikazani su i službeni podatci indeksiranih cijena prema ponudama za fiksni i mobilni internet u kojima RH stoji puno bolje od 26. mjesta. Pogotovo je položaj u indeksiranim cijenama bolji kod mobilnog interneta. Tu je RH u prosjeku EU-a.

Slika 1.38. DESI potkategorija 1e1(RU i EU), kretanje kroz godine

Slika 1.39. Usporedba hrvatskih cijena s EU prema PPP (Izvor: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/node/66894>)

POŠTANSKE USLUGE

PREGLED TRŽIŠTA	33
PRIHODI	34
POŠTANSKE USLUGE	34
UNIVERZALNA USLUGA	35
OSTALE POŠTANSKE USLUGE	36
REGULATORNE AKTIVNOSTI	37

Slika 2.1. Osnovni podaci o tržištu poštanskih usluga u RH

Poštanske usluge su i u današnjem vremenu, usprkos globalnim promjenama na komunikacijskom tržištu, zadržale svoju prvobitnu funkciju povezivanja, samo što je promijenjen način i smjer komunikacije. Poštanski sektor značajan je čimbenik svakog gospodarstva, važan u cjelokupnom razvoju i funkcioniranju društva pa se poštanske usluge s pravom ubrajaju u usluge od općeg interesa.

PREGLED TRŽIŠTA

Tržište poštanskih usluga RH u potpunosti je liberalizirano te je dio jedinstvenog tržišta EU-a. Određeni trendovi na našem tržištu isti su kao i u ostatku EU-a, s razlikom da u nekim segmentima nisu tako izraženi. Razlog je što je proces liberalizacije u RH proveden najkasnije od svih država EU-a te se poklopio s prošlom gospodarskom krizom. Također, na rast i razvoj tržišta poštanskih usluga u čitavoj EU jako utječu usluge vezane uz elektroničke komunikacije koje sve više zamjenjuju korištenje tradicionalnih pisanih oblika komunikacije. Klasične, ali i druge poštanske usluge pod stalnim su pritiskom promjena, a rezultat je pojava novih poslovnih modela u obavljanju poštanskih usluga, ali i ponude novih i inovativnijih poštanskih usluga korisnicima.

Sukladno trendovima na poštanskom tržištu EU-a u RH je 2018. nastavljen pad broja poštanskih usluga, ali je nešto manji nego prethodne godine. Na pad je najvećim dijelom utjecalo smanjenje broja pismovnih pošiljaka i tiskanica, dok je rastao broj paketa (broj kontinuirano raste već nekoliko godina zaredom, prvenstveno zbog rasta usluga povezanih s e-trgovinom, u kojoj poštanske usluge predstavljaju nezaobilaznu kariku u dostavnom lancu). Korist od e-trgovine djelo-

Osnovni pokazatelji

Prihod tržišta (kn)	1,658 mlrd
Broj poštanskih ureda	1016
Broj radnika	11.853
Broj usluga (ukupno)	309.549.418
Tiskanice	31,82 milijuna
Pismovne pošiljke	256,78 milijuna
Paketi	20,95 milijuna
Univerzalna P usluga	185,79 milijuna
Ostale P usluge	85,80 milijuna
Zamjenske P usluge	37,95 milijuna

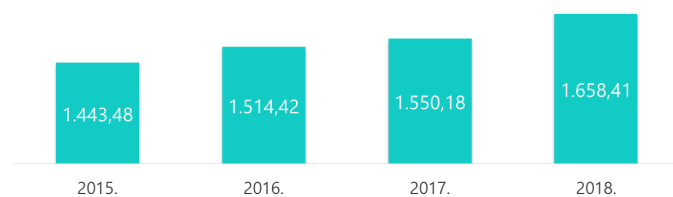
mično su imale i pismovne pošiljke jer se dio manjih robe šalje i pismovnim pošiljkama. Pozitivni učinci otvorenog tržišta posebno su vidljivi u međunarodnom prometu. Iz godine u godinu povećava se broj ostvarenih usluga tako da ni 2018. nije bila iznimka. Rast je dodatno potaknut prekograničnom dostavom pošiljaka u sklopu e-trgovine. Očekuje se nastavak navedenih trendova, odnosno daljnji pad ukupnog broja poštanskih usluga te pismovnih pošiljaka uz istovremeni rast prometa paketa, a posebno u dijelu prekograničnog prometa s obzirom na očekivane učinke [Uredbe o uslugama prekogranične dostave paketa](#). Pozitivan trend većih prihoda ostvaren je prvenstveno zahvaljujući rastu prihoda od usluga koje su imale neku dodanu vrijednost i koje zbog toga imaju i veću cijenu usluge. To je smjer u kojem davatelji trebaju orijentirati svoje poslovanje radi daljnjeg rasta i razvoja, odnosno fokus staviti i na nove usluge, koje će još više odgovarati različitim zahtjevima korisnika i imati dodatne vrijednosti. Očekivanja su realna u okviru e-trgovine, koja još nije dostigla svoj puni potencijal.

Krajem 2018. bilo je ukupno 22 davatelja poštanskih usluga, što je isto kao i prethodne godine, s time da je tijekom godine jedan davatelj započeo s radom, dok je drugi prestao. Jedini davatelj koji obavlja univerzalnu uslugu je Hrvatska pošta d. d. (HP), koji je to pravo i obvezu stekao na temelju Zakona o poštanskim uslugama (ZPU) i to u trajanju 15 godina. HP uz univerzalne pruža još i zamjenske i ostale poštanske usluge te je najveći davatelj na tržištu. Od ostalih davatelja, od kojih neki posluju na globalnom poštanskom tržištu (DHL, DPD, GLS i dr.), 20 ih je bilo prijavljeno za obavljanje ostalih poštanskih usluga, među kojima su i tri koji su obavljali i zamjenske poštanske usluge, a samo je jedan davatelj obavljao isključivo zamjenske poštanske usluge. Usluge u unutarnjem i međunarodnom prometu pružalo je 14 davatelja, dok su ostali usluge

obavljali samo u unutarnjem prometu. Ukupni broj radnika na tržištu poštanskih usluga na kraju 2018. iznosio je 11.853.

PRIHODI

Prihodi tržišta rasli su i u 2018. te je nastavljen ovaj trend prisutan unazad nekoliko godina, iako se ukupan broj usluga smanjuje. Ukupno je ostvareno više od 1,65 milijardi kuna prihoda, što je za oko 108 milijuna više nego prethodne godine te predstavlja rast od gotovo sedam posto na godišnjoj razini. Najveći utjecaj na povećanje prihoda imalo je povećanje broja paketa, odnosno usluga s dodanom vrijednosti.

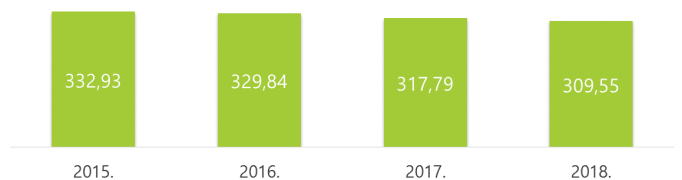

Slika 2.2. Ukupni prihod od obavljanja poštanskih usluga (u milijunima kuna)

Ukupne prihode povećali su svi davatelji, međutim HP je svoje prihode povećao za oko devet posto, a ostali davatelji zajedno za 1,6 posto. Povećanjem svojih prihoda HP je za više od dva posto povećao svoj udio u prihodima na ukupnom tržištu koji iznosi više 71 posto. HP većinu svojih prihoda i dalje ostvaruje od obavljanja „tradicionalnih“ poštanskih usluga kao dio univerzalne usluge, a ostali davatelji od obavljanja „visokovrijednih“ usluga u okviru ostalih poštanskih usluga. U narednom razdoblju očekuje se slična situacija, samo što će se mijenjati omjer ostvarenog prihoda te će se povećavati prihod od „visokovrijednih“ usluga, a smanjivati od „tradicionalnih“.

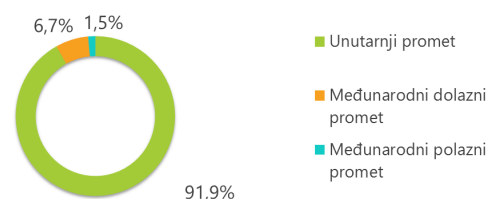
POŠTANSKE USLUGE

Ukupan broj poštanskih usluga unazad nekoliko godina stalno pada, a iznimka nije bila ni 2018. u kojoj je ostvareno više od 309 milijuna usluga, što je za 2,6 posto manje nego u prethodnoj godini. Takvo kretanje je i očekivano s obzirom na to da su takvi trendovi prisutni i na drugim europskim tržištima poštanskih usluga.

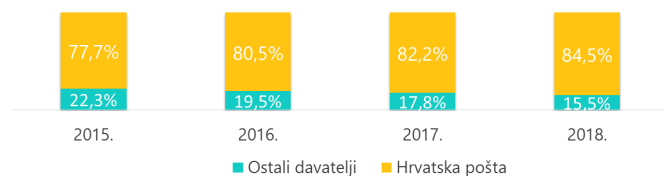
Slika 2.3. Ukupan broj poštanskih usluga (u milijunima)

Gotovo 92 posto usluga je ostvareno u unutarnjem prometu, što je za oko dva posto više nego na početku liberalizacije. Jedinstveno i otvoreno tržište EU-a, čiji je dio i tržište poštanskih usluga RH, posebno je utjecalo na povećanje usluga u međunarodnom dolaznom prometu koji je iz godine u godinu sve veći, prvenstveno zbog usluga koje se pojavljuju u sklopu e-trgovine. Očekuje se daljnji rast međunarodnog prometa, uključujući rast broja usluga i udjela na tržištu zato što je 2018. stupila na snagu Uredba o uslugama prekogranične dostave paketa, koja ima za cilj veću transparentnost cijena i zaštitu korisnika te iskorištenje potencijala e-trgovine.

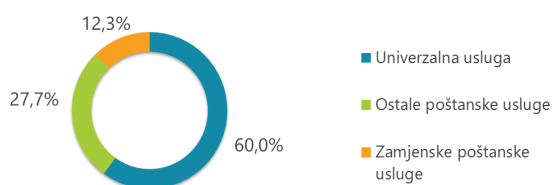
Slika 2.4. Udjeli poštanskih usluga prema vrstama prometa

HP je vodeći davatelj poštanskih usluga te je povećao svoj tržišni udio i prema broju obavljenih usluga. HP je u odnosu na prethodnu godinu zadržao gotovo isti broj poštanskih usluga, dok se ostalim davateljima broj usluga smanjio za 15 posto, prvenstveno zbog smanjenja usluga davatelja zamjen-ske usluge te usluge izravne pošte i tiskanica.

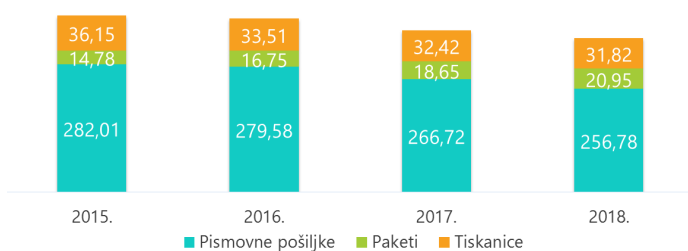
Slika 2.5. Tržišni udjeli davatelja prema broju ostvarenih usluga

Univerzalna usluga s udjelom od 60 posto ima najveći udio u ukupnom ostvarenju poštanskih usluga u 2018. Slijede ostale poštanske usluge s oko 28 posto, a najmanji udio imaju zamjenske poštanske usluge.

Slika 2.6. Udjeli vrsta poštanskih usluga

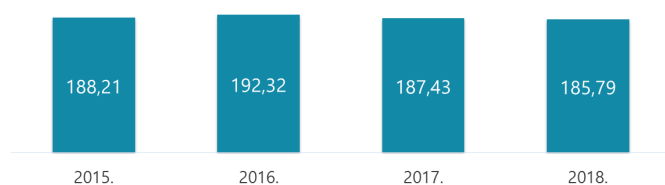
U skladu s trendovima u svijetu i državama EU-a nastavljen je pad broja pismovnih pošiljaka i tiskanica uz istovremeni rast broja usluga povezanih s paketima. Broj pismovnih pošiljaka manji je za oko četiri posto, dok se broj paketa povećao za oko 12 posto. Rast broja paketa prisutan je već nekoliko godina unatrag, a usporedno raste i udio paketa na ukupnom tržištu te je udio paketa veći za jedan posto u odnosu na prethodnu godinu, a iznosio je sedam posto. Nastavak ovakvih trendova očekuje se i u narednim godinama te je pad broja pismovnih pošiljaka izvjestan s obzirom na to da pismovnu komunikaciju mijenjaju moderniji načini komunikacije. Za razliku od pismovne komunikacije, prijenos robe paketima ne može se zamijeniti pa se povećanjem obujma e-trgovine, koji bilježi dvoznamenkasti rast, očekuje daljnji rast paketskih usluga.

Slika 2.7. Broj poštanskih pošiljaka prema vrstama (u milijunima)

UNIVERZALNA USLUGA

Obavljanje univerzalne usluge¹ od interesa je za RH te se svim korisnicima na cijelom području RH mora osigurati pod istim uvjetima. Univerzalne usluge obuhvaćaju usluge u unutar-njem i međunarodnom prometu. Davateljem univerzalne usluge u RH određen je HP, koji je tijekom 2018. ostvario ukupno 185.792.981 univerzalnih usluga, što je za oko jedan posto manje nego prethodne godine. Iako je pad očekivan, manji je nego u drugim državama članicama EU-a. Izvjesno je da će se i u narednim godinama negativan trend nastaviti s obzirom na to da se pismovna komunikacija, koja je dominantna u univerzalnoj usluzi, zamjenjuje modernijim načinima komunikacije.

Slika 2.8. Ukupan broj usluga unutar opsega univerzalne usluge

Univerzalna usluga imala je udio od 60 posto u ukupnim uslugama, što je povećanje za jedan posto u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenje broja usluga nije utjecalo na pad prihoda tako da je u 2018. ostvareno 865,85 milijuna kuna, što je za oko pet posto više nego prethodne godine. Prvenstveno zahvaljujući prihodima ostvarenim od obavljanja preporučanih pošiljaka i paketa.

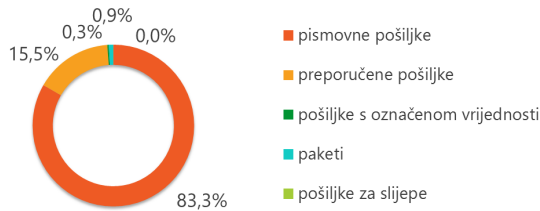
Pismovne pošiljke s udjelom od 83 posto imaju najveći udio u univerzalnoj usluzi, a slijede ih preporučene pošiljke pri čemu nije bilo značajnijih promjena u udjelima u odnosu na prethodnu godinu.

Na tržištu poštanskih usluga obavljale su se i zamjenske poštanske usluge² koje je, uz davatelja univerzalne usluge HP, obavljalo još četiri davatelja. Nastavljen je negativan trend tako da je ukupno ostvareno 37.952.715 zamjenskih usluga, što je za 21 posto manje nego prethodne godine. Pad je najvećim dijelom rezultat „prelijevanja“ ovih usluga u usluge iz

(¹) Univerzalna usluga obuhvaća poštanske usluge u unutarnjem i međunarodnom prometu: prijam, usmjeravanje, prijenos i uručenje pismovnih pošiljaka mase do 2 kilograma, paketa mase do 10 kilograma, preporučanih pošiljaka i pošiljaka s označenom vrijednošću, pošiljaka za slijepce mase do 7 kilograma te usmjeravanje, prijenos i uručenje paketa mase do 20 kilograma u međunarodnom dolaznom prometu.

(²) Zamjenske poštanske usluge su poštanske usluge iz opsega univerzalne usluge, koje mogu odstupati od uvjeta univerzalne usluge, kao što su obveza dnevne dostave ili obavljanja usluga na cijelom području države.

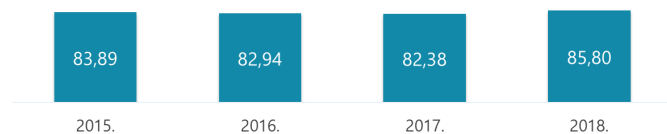
opsega univerzalne usluge te što pojedinim davateljima one više nisu u glavnom fokusu poslovanja. Zamjenske poštanske usluge na ukupnom poštanskom tržištu imale su udio oko 12 posto, a od njih je ostvareno ukupno 83,4 milijuna prihoda. Predviđa se daljnji pad broja zamjenskih usluga.

Slika 2.9. Udjeli ostvarenih usluga unutar opsega univerzalne usluge prema vrstama

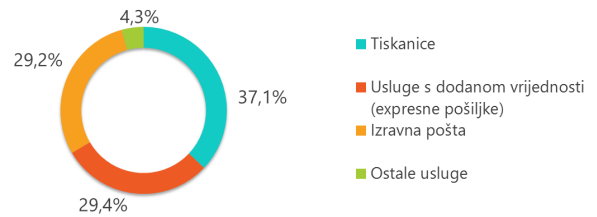
OSTALE POŠTANSKE USLUGE

Ostale poštanske usluge također su dio poštanskih usluga, a radi se o osnovnim poštanskim uslugama (pisma i paketi) koje još imaju i neku dodanu vrijednost, odnosno ekspresnim pošiljkama te tiskanicama i izravnoj pošti³. Ukupno je ostvareno 85.803.822 ostalih usluga, što je oko četiri posto više nego prethodne godine

Slika 2.10. Ukupan broj ostalih poštanskih usluga (u milijunima)

U ovom segmentu tržišta prisutna je najveća konkurencija jer gotovo svi davatelji na tržištu obavljaju te usluge, pri čemu većina davatelja pruža isključivo ostale poštanske usluge. Razlog je najveća mogućnost davatelja da u okviru ovih usluga pružaju usluge prilagođene novim potrebama i zahtjevima korisnika te tako povećaju svoj prihod. Prvenstveno se misli na dio usluga koje se pojavljuju u sklopu e-trgovine i imaju neku od dodanih vrijednosti. S obzirom na to da se radi o sve traženijim uslugama, koje imaju i najveći potencijal za rast i razvoj, očekuje se nastavak trenda.

Slika 2.11. Udjeli ostvarenih usluga unutar opsega ostalih poštanskih usluga prema vrstama

Obavljanjem ostalih poštanskih usluga ukupno je ostvareno 709,2 milijuna prihoda, što je za oko 12 posto više nego prethodne godine. Iako ostale poštanske usluge čine samo oko 28 posto svih usluga na tržištu, od njih je ostvareno oko 43 posto ukupnog prihoda, što je za dva posto više nego prethodne godine. U okviru ostalih poštanskih usluga nalaze se i visokovrijedne usluge, koje su u 2018. imale udio oko osam posto na ukupnom tržištu, a od njih je ostvareno više od 35 posto ukupnih prihoda. Ako davatelji žele osigurati daljnji rast i razvoj, trebaju iskoristiti mogućnosti koje se nude u okviru ostalih poštanskih usluga. Prvenstveno se misli na potencijal usluga u sklopu e-trgovine, odnosno visokovrijednih usluga.

⁽³⁾ Izravna pošta – poštanska pošiljka koja se sastoji isključivo od oglasnog, marketinškog ili reklamnog materijala koji nosi istovjetnu poruku, osim imena, adrese i identifikacijske oznake primatelja, te drugih izmjena koje ne mijenjaju narav poruke, a koja se šalje u najmanje 500 primjeraka

REGULATORNE AKTIVNOSTI

HAKOM je, kao i ranijih godina, nastavio sa svojim aktivnostima proaktivnog i korektivnog djelovanja na tržištu poštanskih usluga, koje su, prije svega, bile usmjerene na poticanje tržišnog natjecanja i ulaganje u poštanski sektor, zaštitu korisnika svih poštanskih usluga i osiguranje učinkovitog pružanja univerzalne usluge. Fokus aktivnosti bio je na sve dionike na tržištu u RH, edukaciji korisnika poštanskih usluga i zaštiti njihovih prava, nadzoru nad davateljima poštanskih usluga (posebno nad davateljem univerzalne usluge vezane uz kakvoću obavljanja univerzalne usluge), računovodstvenom razdvajanju, neto trošku obavljanja univerzalne usluge te analizi i procjeni učinkovitosti obavljanja univerzalne usluge.

U sklopu redovnih aktivnosti prikupljeni su i objavljeni podaci, obavijesti i drugi dokumenti sa svrhom praćenja i analize stanja i razvoja tržišta poštanskih usluga. Pozicija neovisnog regulatora tržišta poštanskih usluga proteklih je godina jačana učestalim kontaktima i suradnjom sa svim dionicima tržišta, a posebno sa svim davateljima poštanskih usluga radi razvoja tržišta. U 2018. HAKOM je organizirao okrugli stol dionika tržišta poštanskih usluga uz sudjelovanje predstavnika akademske zajednice, na kojima su pokrenute rasprave o temama i izazovima zajedničkim svim dionicima te „Dan tržišta“ na kojem su dionici upoznati s najznačajnijim aktivnostima i planovima HAKOM-a.

Dio aktivnosti bio je usmjeren na usklađivanje prijave i općih uvjeta davatelja poštanskih usluga prilikom promjena njihova poslovanja i na jednog novog davatelja, koji se tijekom 2018. prijavio za obavljanje poštanskih usluga. Regulatorno djelovanje bilo je usmjereno i na osiguranje održivosti obavljanja univerzalne usluge, s posebnim naglaskom na očuvanje kakvoće i pristupačnosti, kao i cjenovne prihvatljivosti za sve korisnike na cijelom području RH.

Računovodstveno razdvajanje (regulatorno izvješće)

Proveden je postupak neovisne revizije regulatornog financijskog izvješća i troškovnog modela davatelja univerzalne usluge. U skladu s [Naputkom za računovodstveno odvajanje i troškovno računovodstvo](#), HP je HAKOM-u dostavio dokumentaciju o troškovnom modelu i regulatorno financijsko izvješće za 2017., a HAKOM je pokrenuo postupak revizije izvješća i troškovnog modela HP-a te angažirao neovisnu revizorsku kuću BDO Hrvatska d.d. (BDO) radi provjere jesu li regulatorni izvještaj i troškovni model HP-a u skladu s Naputkom. BDO je u postupku revizije potvrdio da je regulatorni izvještaj i troškovni model HP-a za 2017. u svim značajnim odrednicama pripremljen u skladu s odredbama Naputka i računovodstvenom dokumentacijom.

U listopadu 2018., HAKOM je donio [Izjavu o usklađenosti](#), kojom potvrđuje da regulatorno financijsko izvješće HP-a za 2017. svojom formom, sadržajem i korištenom metodologijom ispunjava zahtjeve propisane Naputkom.

Neto trošak davatelja univerzalne usluge

Izračun neto troška davatelja univerzalne usluge i procjena nepravednog financijskog opterećenja također su provedeni na temelju ZPU-a i zahtjeva HP-a za naknadom troškova univerzalne usluge. Troškovi predstavljaju nepravedno financijsko opterećenje u 2017. s pripadajućim Komercijalnim scenarijem, godišnjim financijskim izvješćem i izvješćem neovisnog revizora za 2017. te izračunom stvarnog neto-troška u iznosu od 92.231.783 kn.

HAKOM je angažirao neovisno revizorsko društvo BDO radi provjere utemeljenosti izračuna neto troška dostavljenog uz zahtjev HP-a te zatražio mišljenje i o dostavljenom Komercijalnom scenariju. Uz navedeno, održan je niz radionica s predstavnicima neovisnog revizorskog društva i HP-a, na kojima su raspravljani pojedini elementi izračuna neto troška. BDO je dostavio izvješće o Komercijalnom scenariju i izračunu neto troška HP-a za 2017. iz kojeg proizlazi da u određenim elementima izračun HP-a nije ispravan, odnosno neovisni revizor smatra da neto trošak umjesto 92.231.783 kn, koliko je prikazano u priloženom Komercijalnom scenariju i izračunu neto troška za 2017., iznosi 79.797.020 kn, odnosno da je niži za 12.434.763 kn. U studenom je donesena [Odluka](#) kojom je utvrdio da iznos od 79.797.020 kn predstavlja nepravedno financijsko opterećenje za davatelja univerzalne usluge HP-a u 2017.

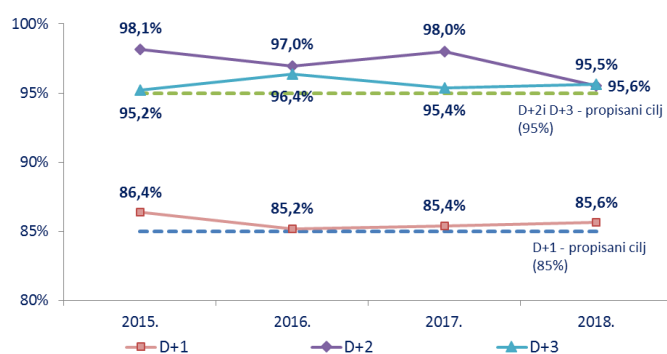
Analiza i procjena učinkovitosti obavljanja univerzalne usluge

Nova regulatorna aktivnost, procjena učinkovitosti obavljanja univerzalne usluge HP-a kao davatelja univerzalne usluge, obavljena je po službenoj dužnosti. U postupku izrade procjene angažirano je neovisno revizorsko društvo BDO, a cilj je bio prikupljanje i obrada podataka pomoću cjelovite analize ključnih pokazatelja poslovanja iz segmenta univerzalne usluge i usporedbe efikasnosti HP-a s drugim nacionalnim davateljima univerzalnih poštanskih usluga država članica EU-a. Tijekom postupka provedena je „interna benchmark analiza“ efikasnosti poštanskih procesa HP-a te „eksterna benchmark analiza“ efikasnosti HP-a te su definirane ključne uočene razlike u efikasnosti i kapacitetu, odnosno mogućnosti HP-a za poboljšanja i povećanje ukupne efikasnosti obavljanja univerzalne usluge. Održano je i više stručnih radionica HAKOM-a s predstavnicima konzultanta BDO-a i HP-a na kojima su dodatno analizirani mogući koraci i HAKOM-a i HP-a za ukupna

poboljšanja i povećanje ukupne efikasnosti za naredno regulatorno razdoblje.

Kakvoća obavljanja univerzalne usluge

Velika pozornost regulatornih aktivnosti HAKOM-a u 2018. bila je usmjerena na zadovoljavanje propisanih mjerila kakvoće obavljanja univerzalne usluge. Kakvoća predstavlja jedan od najbitnijih elemenata zadovoljstva korisnika, a postizanje propisanih mjerila kakvoće predstavlja cilj kojemu teže sve članice u EU-a u okviru jedinstvenog tržišta poštanskih usluga. Mjerila i uvjeti kakvoće propisani su ZPU-om i Pravilnikom o obavljanju univerzalne usluge, a jedan od parametara kakvoće je osiguranje uručenja poštanskih pošiljaka u propisanim rokovima, koje se provodi mjerenjem vremena prijenosa određenih poštanskih pošiljaka od prijama do uručenja te mjerenje broja pritužbi i naknada šteta sukladno propisanim normama⁴.

Slika 2.12. Mjerenje kakvoće obavljanja univerzalne usluge u unutarnjem prometu

Mjerenje kakvoće prijenosa prioriteta pismovnih pošiljaka u međunarodnom poštanskom prometu između RH i ostalih država EU-a pokazalo je određeno poboljšanje u odnosu na prethodnu godinu, ali i dalje nisu ispunjena sva propisana mjerila kakvoće s obzirom na to da je u roku od D+3⁵ preneseno 71,5 posto pošiljaka, odnosno da je u roku D+5 preneseno 93,5 posto pošiljaka. HP je u očitovanju naveo da je prema rezultatima mjerenja u EU vidljivo da HP nije iznimka jer je nastavljen pad kakvoće na razini cijele EU te kako postoje određeni razlozi koji utječu kakvoću, a na koje HP nema utjecaj (kašnjenje avioprijevoznika, određene poštanske uprave ne preuzimaju pošiljke/zaključke od avioprijevoznika i slično). Kakvoća obavljanja univerzalne usluge u unutarnjem prometu mjerila se prijenosom prioriteta i neprioriteta pismovnih pošiljaka, a dobiveni rezultati pokazuju da su postignuta sva propisana mjerila.

⁴) HRN EN 13850 - mjerenje vremena prijenosa pojedinačne prioriteta pošiljke, HRN 14508 - Mjerenje vremena prijenosa pojedinačne neprioriteta pošiljke i HRN EN 14012 - Mjerenje broja pritužbi i naknada štete.

⁵) D predstavlja dan primitka poštanske pošiljke.

Mjerenjem broja pritužbi za univerzalne usluge i naknade štete HP je tijekom 2018. zaprimio 33.848 prigovora korisnika, od čega se 64 posto odnosilo na unutarnji promet, a ostatak na međunarodni. Više od 91 posto prigovora riješeno je u zakonskom roku, a najčešći razlozi podnošenja bili su zbog gubitka pošiljke i prekoračenja roka uručenja.

Kakvoća obavljanja univerzalne usluge ogleda se i poštanskom mrežom davatelja univerzalne usluge. ZPU je propisao da je davatelj univerzalne usluge obavezan uspostaviti, održavati i razvijati poštansku mrežu kako bi osigurao obavljanje univerzalne usluge na cijelom području RH, a također je propisana gustoća mreže pristupnih točaka (mreža poštanskih ureda mora biti ustrojena tako da jedan poštanski ured posluje u prosjeku na površini najviše do 80 km², odnosno za najviše 6000 stanovnika te da mora biti minimalno 700 redovitih poštanskih ureda).

HP se u potpunosti pridržavao propisane gustoće mreže pristupnih točaka te se ona u 2018. nije mijenjala u odnosu na prethodnu godinu. Na kraju 2018. bilo je ukupno 1016 poštanskih ureda raspoređenih na cijelom području RH, 30 posto više od zakonskog minimuma. Time se HP pokazao i kao socijalno osjetljiva kompanija jer bi zatvaranjem neprofitabilnih poštanskih ureda, koji se prvenstveno nalaze na slabije naseljenim područjima (otoci, brdsko-planinska područja i slično), smanjila kvaliteta života. HP nije zatvarao urede s ciljem racionalizacije poslovanja, već je odabrao model preseljenja poštanskih ureda, odnosno pronalaženje novih lokacija s većom frekvencijom ljudi. Iz ovog razloga je u 2018. nekoliko ureda preseljeno u trgovačke centre. Određenom broju poštanskih ureda promijenjeno je radno vrijeme zbog prilagodbe organizacijskim promjenama, potrebama korisnika, ali i daljnje racionalizaciji poslovanja. Najveći dio promjena odnosio se na kraćenje radnog vremena pri čemu kakvoća obavljanja univerzalne usluge nije značajnije narušena. Dva davatelja su sukladno ZPU-u koristili pristup poštanskoj mreži HP-a.

Ostale regulatorne aktivnosti

HAKOM je i u 2018. nastavio pratiti stanje i razvoj tržišta poštanskih usluga te periodički prikupljati statističke i druge podatke. Obradeni podatci korišteni su za izradu različitih analiza kojima je omogućen bolji uvid u tržište poštanskih usluga, ali i za ispunjavanje različitih zahtjeva, upita ili upitnika. Najznačajniji pokazatelji o stanju na tržištu poštanskih usluga u RH redovito su objavljivani na internetskim stranicama HAKOM-a, a dodatno su prezentirani i putem medijskih priopćenja.

Vodile su se baze podataka, upisnik davatelja poštanskih usluga te se objavljivao popis davatelja na internetskim stranicama. Tijekom 2018. dano je više stručnih mišljenja i objašnjenja.

njenja vezano uz primjenu ZPU-a i propisa donesenih na temelju Zakona uz sudjelovanje u izradi prijedloga provedbenih planova i drugih dokumenata vezanih uz razvoj poštanskog tržišta u RH.

Započeta je analiza stanja na tržištu poštanskih usluga u RH radi utvrđivanja postoje li, osim HP-a, još neki davatelji poštanskih usluga koji mogu osigurati obavljanje univerzalne usluge.

Nastavljena je dobra praksa iz prijašnjih godina te je HAKOM svakog radnog dana korisnicima poštanskih usluga omogućio pružanje informacija na različite upite vezane uz obavljanje poštanskih usluga, kao i drugih „poštanskih“ pitanja putem izravnog telefonskog broja.

ŽELJEZNIČKE USLUGE

PREGLED TRŽIŠTA	41
KORIŠTENJE INFRASTRUKTURE	44
POKAZATELJI PRIJEVOZA I PRIHODI	45
PRIHODI HŽI	46
REGULATORNE AKTIVNOSTI	47

Slika 3.1. Osnovni podaci o tržištu željezničkih usluga u RH

OSNOVNI POKAZATELJI TRŽIŠTA

Duljina pruga u RH	2.605 km
Broj teretnih prijevoznika	8
Broj putničkih prijevoznika	1
Morske luke	4
Luke unutarnjih voda	3
Prevezena roba (t)	13,8 milijuna
Ukupno ostvareni broj vlak kilometara	21,3 milijuna
Ukupno ostvareni neto tonski kilometri	2,7 milijardi
Ostvareni vlak kilometri u teretnom prometu	6 milijuna
Prevezeni putnici	20,3 milijuna
Ostvareni putnički kilometri	755,6 milijuna
Ostvareni vlak kilometri u putničkom prometu	15,3 milijuna

Željeznički prijevoznici se kao poduzetnici na tržištu željezničkih usluga ravnopravno nadmeću u pružanju usluge željezničkog prijevoza, ali i željezničkih usluga te razvijaju svoje poslovanje, dok HAKOM poduzima sve mjere kako bi osigurao nesmetan i nediskriminirajući pristup željezničkim prijevoznicima, odnosno podnositeljima zahtjeva za infrastrukturnim kapacitetom željezničkih usluga. Željeznica je jedan od najučinkovitijih i ekološki najprihvatljivijih oblika prijevoza i kao takva ima veliki potencijal za smanjenje utjecaja štetnih plinova na okoliš i poboljšanje kvalitete života građana, što dokazuje podatak da se željeznički sektor obvezao na smanjenje emisije štetnih plinova za 30 posto do 2020. Željeznički promet ima snažan utjecaj na gospodarski i socio-ekonomski razvoj svih zemalja, a geostrateški položaj Republike Hrvatske omogućuje pozicioniranje željezničkog prometa na jedan od najvažnijih međunarodnih koridora Mediteranski TEN-T Koridor.

PREGLED TRŽIŠTA

Jedini upravitelj željezničke infrastrukture na tržištu željezničkih usluga u RH je HŽ Infrastruktura d.o.o. (HŽI), koji je ujedno i najveći operator uslužnih objekata. Željezničke usluge pružaju željeznički prijevoznici, kao i druge pravne osobe čija primarna djelatnost nije željeznički prijevoz, što pridonosi složenosti ovog specifičnog tržišta. Povećanjem broja željezničkih prijevoznika izraženija je potreba za razvojem tržišta željezničkih usluga u smislu pružanja usluga potrebnih za pomoćne radnje i pripremu vlakova, kao što su formiranje i rasformiranje vlakova, zakvačivanje, otkvačivanje, garažiranje, vaganje, opskrba gorivom i slično. Tržište željezničkih

uslužnih objekata i usluga u njima zahtijeva dodatne mjere kako bi se usluge transparentno prikazivale, za što nedostaje baza podataka ili registar uslužnih objekata i usluga dostupnih u objektima. Prema [Provedbenoj Uredbi \(EU\) 2177/2017 o pristupu uslužnim objektima i uslugama povezanim sa željeznicom](#) svi operatori uslužnih objekata od 1. lipnja 2019. obvezni su javno objaviti *Opis uslužnog objekta* te ga besplatno staviti na raspolaganje.

Tijekom 2018. obaviješteni su svi operatori uslužnih objekata o obvezama objave podataka, o čemu je održan i okrugli stol dionika tržišta željezničkih usluga. Nedovoljno poznavanje obaveza i neprepoznavanje tvrtki u željezničkom sektoru kao operatora uslužnih objekata, kao i zanemarivanje obaveza pružanja usluga, jedni su od ključnih izazova pružanja usluga u uslužnim objektima i samog pristupa uslužnim objektima. Daljnji naponi bit će usmjereni na rješavanje situacije s uslužnim objektima i uslugama kako bi se usluge željezničkog prijevoza transparentno i kvalitetno obavljale.

Na kraju 2018. u RH je poslovalo sedam aktivnih teretnih željezničkih prijevoznika. U kolovozu je dozvolu za obavljanje usluga željezničkog teretnog prijevoza dobio je i novi, osmi teretni prijevoznik, ali nije ostvario prijevoz.

Od aktivnih prijevoznika, pet je registrirano u RH, odnosno imaju *Dozvolu za obavljanje usluga željezničkog prijevoza unutar Unije i u Europskom gospodarskom prostoru* koju je izdao MPPI, a preostala dva željeznička teretna prijevoznika posjeduju dozvolu jedne od zemalja Europske unije, odnosno registrirana su u zemljama članicama EU-a.

Na tržištu je i dalje prisutan samo jedan putnički željeznički prijevoznik - povijesni prijevoznik HŽ Putnički prijevoz d.o.o.

ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA

Željeznička infrastruktura je javno dobro u općoj uporabi i u vlasništvu je RH, kojom upravlja upravitelj infrastrukture HŽI, koji je prema Zakonu o željeznici (ZOŽ) dužan omogućiti svim zainteresiranim željezničkim prijevoznicima korištenje infrastrukture pod jednakim, transparentnim i nediskriminirajućim uvjetima. Prema istom Zakonu, HŽI je dužan donijeti i objaviti [Izvešće o mreži](#) (IoM) čija je svrha informiranje podnositelja zahtjeva za pristup infrastrukturi o načelima određivanja naknada, načelima i kriterijima za dodjelu infrastrukturnih kapaciteta te o podacima o uvjetima za pristup uslužnim objektima i pružanju usluga u uslužnim objektima. HŽI je skladno zakonskoj osnovi objavio Nacrt Izvešća o mreži i Izvešće u predviđenom roku. HAKOM sustavno nadzire zakonitost i točnost objavljenih podataka i njihovu primjenu te sudjeluje na zajedničkim preliminarnim sastancima upravitelja infrastrukture i prijevoznika prije objave IoM-a. U studenome je HAKOM sudjelovao na sastanku o primjedbama na Nacrt IoM-a 2020., koje su dala tri željeznička prijevoznika. Svaku izmjenu i dopunu IoM-a, HŽI je dužan objaviti na vlastitim mrežnim stranicama. U 2018. primjenjivalo se IoM 2018., koje se odnosilo na razdoblje od 10. prosinca 2017. do 8. prosinca 2018., a pritom je HŽI imao tri izmjene i dopune, koje su uredno javno objavljene na mrežnim stranicama HŽI-ja.

Duljina željezničke infrastrukture u RH nepromijenjena je od 2017. pa je tako HŽI upravljao mrežom pruga od 2605 km te održavao 545 kolodvora i stajališta, 1511 željezničko-cestovnih prijelaza, 109 tunela, 544 mostova, 3877 propusta i 4263 skretnica. HŽI je odgovoran za organiziranje i regulira-

nje željezničkog prometa, obnovu i održavanje te građenje željezničke infrastrukture, a što sve utječe na kvalitetu željezničkog prometa. Kvaliteta se može pratiti i brzinom prijevoza te je tako u 2018. 49 posto željezničke mreže imalo maksimalnu brzinu do 80 km/h, na 17 posto mreže vlakovi mogu voziti brzinom iznad 100 km/h, a šest posto mreže je izvan prometa. Željezničkom mrežom prometovao je 241.301 vlak.

Željezničke pruge i kolosijeci u RH su širine normalnog kolosijeka, odnosno 1435 mm. Od ukupne duljine željezničkih pruga 2351 kilometar ili 90,25 posto je jednokolosiječno, a 254 kilometara ili 9,75 posto je dvokolosiječno. Udio dvokolosiječnih pruga u ukupnom zbroju duljina pruga u usporedbi s 2017., ostao je nepromijenjen.

Sustav električne vuče nije mijenjan od 2015., kao ni ukupna duljina elektrifikacije, gdje je svega 980 kilometara pruga elektrificirano. Izmjeničnim sustavom elektrifikacije 25 kV 50 Hz elektrificirano je 977 km, a svega 3 km istosmjernim sustavom 3 kV, a sve zajedno čini samo 37,62 posto od ukupne duljine željezničke infrastrukture. Europski prosjek elektrificiranih pruga u 2018. veći je od 52 posto, dok je RH elektrificirano 30 posto pruga. Nepobitno je da postoji potreba za daljnjom elektrifikacijom i modernizacijom sustava napajanja električne vuče s ciljem postizanja pouzdane i kvalitetne usluge željezničkog prijevoza, kao i udovoljavanju kriterija Bijele knjige. Važnost elektrifikacije je u činjenici da željeznički prijevoz tako može ozbiljno konkurirati drugim vrstama prijevoza, prije svega cestovnom. Osim konkurentnosti, elektrifikacija ima i snažan učinak na smanjenje emisije štetnih plinova.

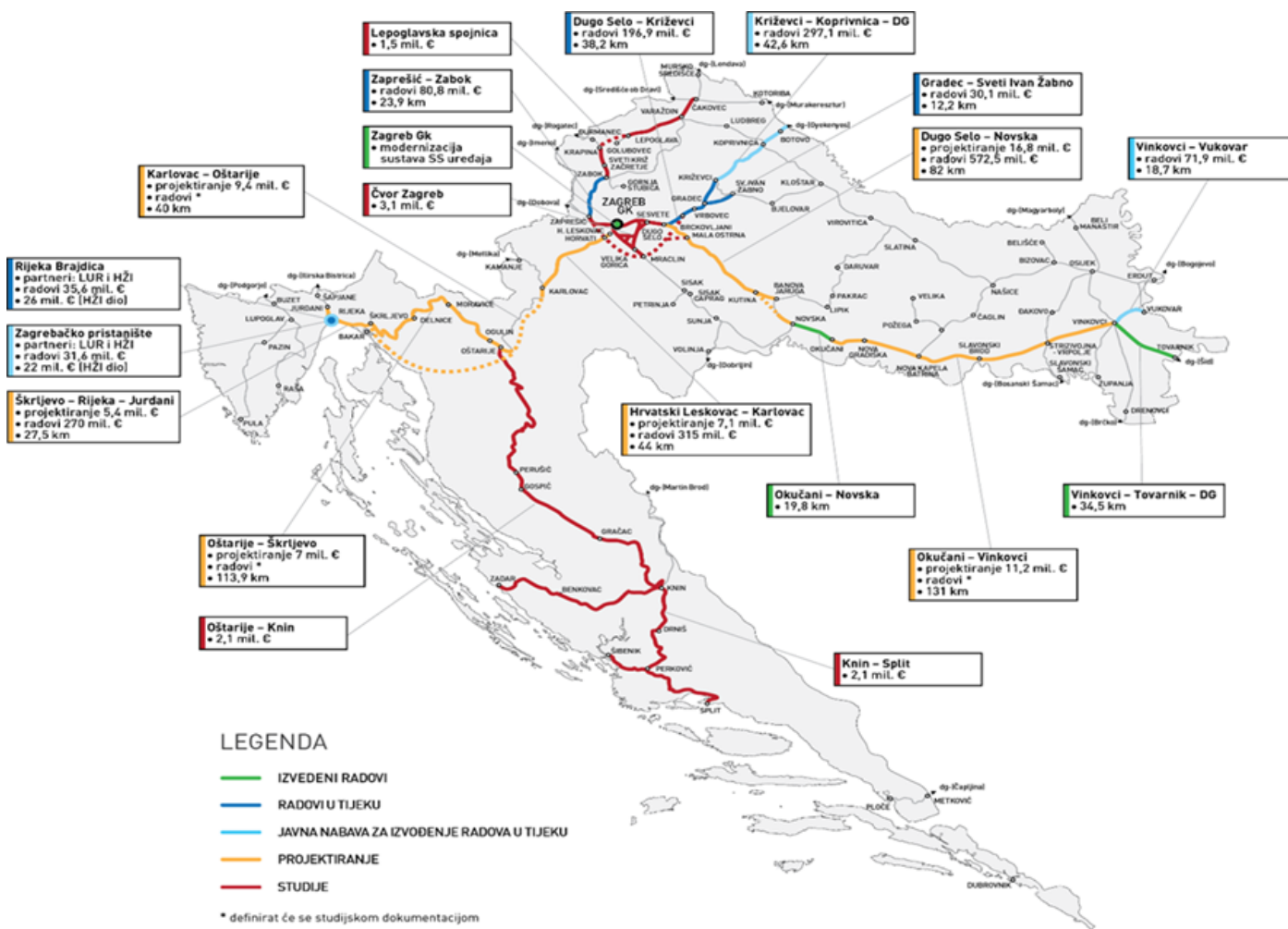
ULAGANJA

Za razliku od ceste, pruga služi samo željezničkom prometu. Ako se imaju na umu karakteristike prometne infrastrukture koje razlikuju promet od ostalih djelatnosti i prometne grane međusobno, valja istaknuti da investicije u željezničku infrastrukturu osim stvaranja novih vrijednosti imaju i posredne učinke koji su preduvjet razvitka ostatka gospodarstva i društva. Potrebno je kontinuirano održavanje, zamjena i osuvremenjivanje željezničke infrastrukture, što se u RH ne provodi dovoljno brzo u odnosu na potrebe tržišta. U 2018. izgrađeno je nešto više od 12 km pruge te je obnovljeno i modernizirano 20,56 km. Učinkovita apsorpcija i korištenje sredstava EU-a, razmjena informacija i suradnja svih zainteresiranih strana u željezničkom prometu ključ su za najbolje iskorištavanje raspoloživih sredstava iz razvojnih fondova EU-a i brže moderniziranje zastarjele željezničke infrastrukture. Na slici su prikazane investicije HŽI-ja, od kojih su pojedine započele prethodnih godina i nastavljaju se u 2018., a neke su tek u planu.

Godina	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Komercijalna brzina	46,54	44,81	44,35	46,36	47,82	47,97	47,52	46,63
Putnički vlakovi	36,1	33,43	32,76	33,53	34,7	35,33	33,57	32,8
Teretni vlakovi	21,44	21,04	21,17	20,67	21,57	22,69	19,62	18,96

Slika 3.2. Prosječne brzine vlakova na hrvatskim prugama (km/h)

Najvažniji pokazatelj kvalitete prijevoza, uz što manji broj izvanrednih događaja i zatvora pruga, su komercijalne brzine vlakova, koje se drugu godinu zaredom smanjuju. Neredovito održavanje i nedovoljno ulaganje u željezničku infrastrukturu posljednjih je godina prouzročilo smanjenje kapaciteta, ali i ograničenje brzina, povećanje kvarova, izvanrednih događaja koji uzrokuju kašnjenje vlakova i izravno utječu na kvalitetu prijevoza.

Slika 3.3. Projekti koje provodi HŽ infrastruktura (Izvor: HŽI)

KORIŠTENJE INFRASTRUKTURE

Na tržištu željezničkih usluga, ZOŽ regulira odnose između upravitelja infrastrukture, prijevoznika, operatora uslužnih objekata i podnositelja zahtjeva za dodjelu infrastrukturnih kapaciteta. HŽI, kao jedini upravitelj infrastrukture u RH, ima obavezu pod jednakim uvjetima pružati željezničke usluge svima koji ispunjavaju uvjete. Istu obavezu imaju operatori uslužnih objekata među kojima je najveći operator također HŽI.

ZOŽ definira željezničke usluge na sljedeći način:

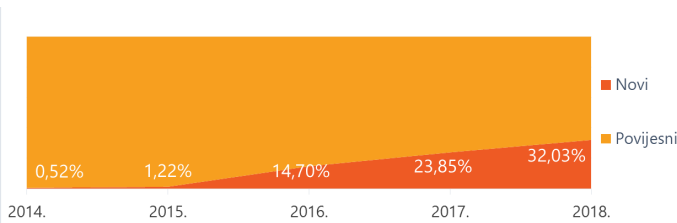
1. minimalni pristupni paket - obrada zahtjeva za infrastrukturnim kapacitetom, prava korištenja dodijeljenog infrastrukturnog kapaciteta, korištenje infrastrukture (uključujući skretnice i čvorišta), upravljanje prometom vlakova (uključujući signalizaciju, regulaciju, prijam i otpremu vlakova te sporazumijevanje i pružanje informacija o kretanju vlakova), korištenje opreme za opskrbu električnom energijom potrebnom za vuču vlaka te svih ostalih informacija potrebnih za realizaciju ili obavljanje usluge za koju je kapacitet dodijeljen. Jedini pružatelj usluge minimalnog pristupnog paketa je HŽI.

2. pristup uslužnim objektima i uslugama koje se pružaju u tim objektima, uključujući pristup prugom do uslužnih objekata - putnički kolodvori, kolodvorske zgrade i ostali objekti, uključujući displeje za prikaz informacija o vlakovima i odgovarajući prostor za uslugu prodaje karata, robni terminali, ranžirni kolodvori i objekti za formiranje vlakova, uključujući objekte za manevriranje, garažni kolosijeci, objekti za održavanje, osim objekata za redovno održavanje posebno namijenjenih za vlakove velikih brzina ili druge vrste željezničkih vozila koja zahtijevaju posebne objekte, ostali tehnički objekti, uključujući objekte za čišćenje i pranje, morske i luke unutarnjih voda koje su povezane sa željezničkom mrežom, pomoćni objekti te objekti za opskrbu gorivom i opskrba gorivom u tim objektima.

3. dodatne usluge - električna energija potrebna za vuču vlakova, predgrijavanje i prethlađivanje putničkih vlakova, posebni ugovori za nadzor pri prijevozu opasnih tvari i pomoć pri vožnji vlakova s izvanrednim pošiljkama.

4. prateće usluge - pristup telekomunikacijskoj mreži, pružanje dodatnih informacija, tehnički pregled željezničkih vozila, usluga prodaje karata na putničkim kolodvorima, usluge redovnog održavanja koje se pružaju u objektima za održavanje posebno namijenjenima za vlakove velikih brzina ili za druge vrste željezničkih vozila koja zahtijevaju posebne objekte.

Tijekom 2018. svi teretni prijevoznici, osim CER Cargo d.o.o., bili su aktivni u korištenju željezničkih usluga koje pruža HŽI. Trend povećanja osnovnih pokazatelja korištenja željezničke infrastrukture – vlak kilometara (vlkm) nastavlja se i u 2018. godini. Broj ostvarenih vlkm u 2018. je 21,3 milijuna, što je u odnosu na 2017. godinu povećanje za 1,4 posto. Generator rasta je povećanje prometa, u najvećoj mjeri na lokalnim prugama (+11,1 posto) te u manjoj mjeri na međunarodnim (+0,6 posto) i regionalnim prugama (+0,5 posto). Kao i prethodne godine, povećano je korištenje gotovo svih željezničkih usluga, osim usluga vagonskih vaga, koje bilježe pad od 56 posto, i usluge formiranja i rasformiranja vlakova s padom od pet posto.

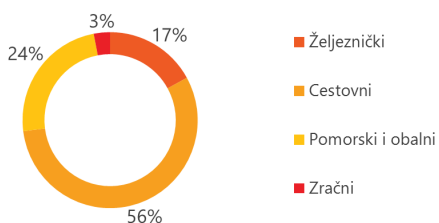
Slika 3.4. Korištenje infrastrukture teretnih prijevoznika (udjel u vlkm)

Korištenje željezničkih usluga	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Minimalni pristupni paket						
Ostvareni Vlkm	21.019.458	20.320.062	20.378.684	20.798.904	21.011.120	21.287.558
Korištenje uslužnih objekata						
Usluga garažiranja [vozilo*sati]	8.643.663	6.146.501	7.784.000	10.362.590	14.226.657	15.116.019
Broj usluga formiranja/rasformiranja	1.193.010	946.617	2.047.847	1.883.940	1.858.399	1.771.237
Korištenje putničkih kolodvora (broj zaustavljanja)	0	136.335	2.933.973	3.030.773	3.035.656	3.055.129
Prijevoz izvanrednih pošiljaka (broj vlakova)	890	729	429	1.104	914	960
Količina izvaganih vagona	14.240	8.334	7.411	6.627	4.917	2.158
Ostvareni Brtkm električne vuče	4.396.983.563	4.404.088.510	4.677.177.124	6.701.149.491	7.237.801.033	6.646.565.749

Tablica 3.1. Korištenje željezničkih usluga (osnovni pokazatelji)

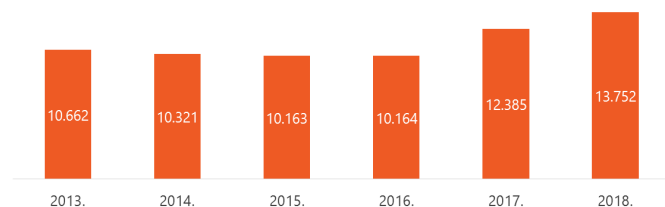
POKAZATELJI PRIJEVOZA I PRIHODI

HAKOM u okviru svojih aktivnosti prikuplja podatke o tržištu željezničkih usluga, ali i tržištu željezničkog prijevoza. Između ostalog, prikupljaju se podatci o broju prevezenih putnika i količini prevezene robe kao pokazatelji stanja na tržištu željezničkog prijevoza koji su neposredno rezultat stanja tržišta željezničkih usluga. Pojava konkurencije na tržištu željezničkog teretnog prijevoza od 2016. ukazuje na kontinuirane, pozitivne pomake na tržištu željezničkog prijevoza, ali i na tržištu željezničkih usluga. Iako je 2018. rasla količina prevezene robe željeznicom, to nije dovoljno za povećanje konkurentnosti željezničkog prijevoza, pogotovo u usporedbi s ostalim vrstama prijevoza. Iz podataka koje je objavio Državni zavod za statistiku, kao i podataka koje je prikupio HAKOM kao regulator tržišta, vidljivo je da cestovni prijevoz dominantan.

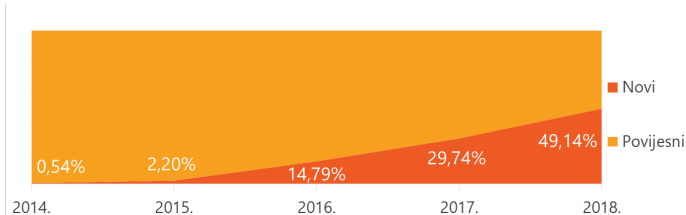

Slika 3. 5. Udjel prevezene robe po vrsti prijevoza

U razdoblju od siječnja do prosinca u Hrvatskoj je ukupno prevezeno 118,3 milijuna tona robe, u kojem je željeznički prijevoz imao najveći rast, čak za 10,4 posto. Ulaskom RH u EU, otvaranjem željezničkog tržišta i pojavom novih prijevoznika neprekidno se povećava količina prevezene robe na željezničkom tržištu. Povijesni teretni prijevoznik gotovo je prepolovio svoj udio u prevezenoj robi na tržištu.

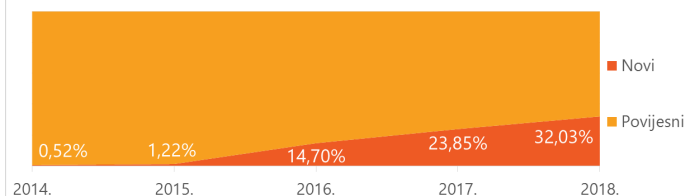

Slika 3. 6. Količina prevezene robe željeznicom (u 000 t)

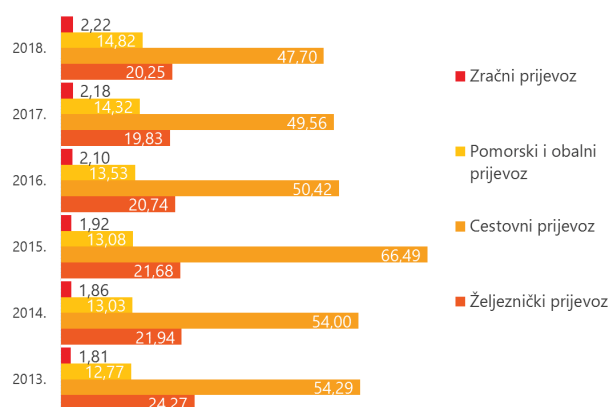
Slika 3. 7. Udjeli prevezene robe po teretnim prijevoznicima.

Ulaskom novih željezničkih teretnih prijevoznika na liberalizirano tržište, povijesni prijevoznik smanjio je svoj udio u ukupnim neto tonskim kilometrima za gotovo 35 posto u razdoblju od 2014. do 2018., dok su novi željeznički prijevoznici učvrstili svoju poziciju na tržištu i povećali udjele u ukupnim neto tonskim kilometrima i u ostalim pokazateljima rada.

Slika 3. 8. Udjeli novih prijevoznika u neto tonskim kilogramima prevezene robe

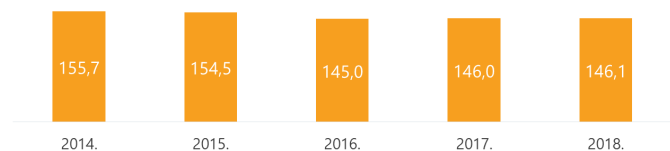
Željeznički putnički prijevoz u 2018. bilježi povećanje broja prevezenih putnika za 2,1 posto u odnosu na godinu prije. Prevezeno je 20.248.000 putnika, koji su ostvarili 755.600.000 putničkih kilometara (Pkm). Kada se promatra ukupni transport u RH, pad broja prevezenih putnika je ostvaren jedino u cestovnom linijskom prijevozu, dok je rast ostvaren u svim drugim oblicima transporta.

Slika 3. 9. Broj prevezenih putnika po vrstama prijevoza (u milijunima)

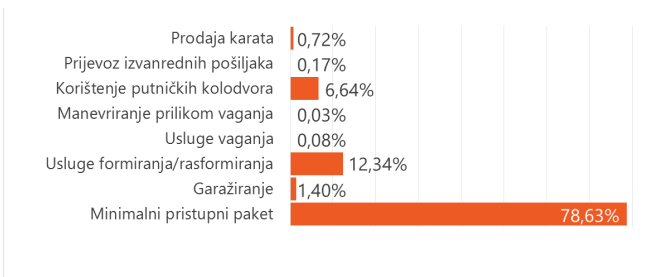
PRIHODI HŽ INFRASTRUKTURE d.o.o.

Ukupne prihode HŽI-ja od željezničkih usluga čine naknade za minimalni pristupni paket, naknade od prodanih prijevoznih karata i blagajničko računovodstvenih poslova, naknade od korištenja vagonskih vaga, formiranja i rasformiranja vlakova, korištenja garažnih kolosijeka, naknade od izvanrednih pošiljki i korištenja putničkih kolodvora, kolodvorskih zgrada i ostalih objekata za prijam i otpremu putnika. Ukupni prihodi HŽI-ja od željezničkih usluga su na gotovo istoj razini kao i prethodne godine.

Slika 3.10. Ukupni prihodi HŽI (u milijunima kuna)

Primjetan je rast prihoda od usluga prijevoza izvanrednih pošiljaka, usluga garažiranja i minimalnog pristupnog paketa, dok je istodobno primjetan pad od usluge vaganja i manevriranja pri vaganju. Također su manji prihodi od usluga prodaje prijevoznih karata i obavljanja blagajničko-računovodstvenih poslova.

Slika 3.11. Udjeli pojedinih usluga u prihodima HŽ infrastrukture.

REGULATORNE AKTIVNOSTI

HAKOM je u 2018. rješavao zahtjev pokrenut od HŽ putničkog prijevoza d.o.o. (HŽPP) u odnosu na Ugovor o pristupu željezničkoj infrastrukturi RH. Prijevoznik je smatrao da se Ugovorom ograničava odgovornost HŽI (upravitelja infrastrukture) u pogledu naknade štete zbog zastoja ili prekida prometa jer prijevoznik nije u mogućnosti nadoknaditi stvarno nastalu štetu te da je to odraz monopolskog položaja upravitelja željezničke infrastrukture i šteti željezničkom prijevozniku. S obzirom na način kako je naknada za stajanje vlaka bila definirana spornim člankom Ugovora, u svojoj biti je predstavljala ugovornu kaznu sukladno članku 350. Zakona o obveznim odnosima, koja se naplaćuje čim nastupe opisane okolnosti, a neovisno o činjenici da li je željeznički prijevoznik u konkretnom slučaju uopće pretrpio ikakvu štetu. Međutim, moguće je da se u primjeni ove odredbe dogode i situacije u kojima će prijevoznik ne samo pretrpjeti štetu, već će ona, po njegovom mišljenju, biti veća od iznosa predviđenog ugovornom kaznom. U tom slučaju željeznički prijevoznik ima pravo zahtijevati razliku do pune naknade štete u parničnom postupku pred nadležnim sudom, bez ikakvih ograničenja. Konkretno, ugovorom utvrđeno ograničenje od 5 posto mjesečno ne predstavlja prepreku jer prijevoznik ima mogućnost tražiti naknadu štete u punom iznosu u sudskom postupku, pri čemu se ne dovodi u pitanje ugovoreno ograničenje u iznosu od 5 posto. U predmetnom postupku je zaključeno da osporavane odredbe Ugovora o pristupu nisu diskriminirajuće jer se jednako primjenjuju na sve ostale prijevoznike, odnosno sadržane su u njihovim ugovorima o pristupu željezničkoj infrastrukturi, a naknada stvarno nastale štete se može ostvariti u sudskom postupku.

U protekloj godini u postupku po službenoj dužnosti, temeljem Zakona o regulaciji tržišta željezničkih usluga i zaštiti prava putnika u željezničkom prijevozu (ZRTŽU), HAKOM je odredio razuman rok u kojem je operator uslužnog objekta dužan odgovoriti na zahtjev željezničkog prijevoznika za pristup uslužnom objektu i pružanje usluga u uslužnom objektu. Naime, kod pristupa uslužnim objektima i uslugama koje se pružaju u uslužnim objektima, obveza operatora uslužnih objekata je, sukladno ZOŽ-u, postupati na nediskriminirajući način. Jedan od preduvjeta za takvo postupanje je davanje odgovora na zahtjev željezničkog prijevoznika za pristup i pružanje usluga u razumnom roku. Operatorom uslužnog objekta se prema ZOŽ-u smatra pravna osoba odgovorna za upravljanje jednim ili više uslužnih objekata (upravitelj uslužnog objekta) ili za pružanje željezničkim prijevoznicima jedne ili više željezničkih usluga. Prilikom određivanja razumnog roka, HAKOM je uzeo u obzir različitost uslužnih objekata i usluga, dobru praksu i iskustva regulatornih tijela država čla-

nica EU-a, mišljenje željezničkih prijevoznika, stanje uslužnih objekata, stanje na tržištu željezničkih usluga RH te posebice učinak ovoga vremenskog roka na željeznički prijevoz.

Pored navedenog, kako bi željeznički prijevoznici mogli kvalitetno planirati i ekonomično poslovati, potrebno je, da informacije nužne za organizaciju prijevoza dobiju u najkraćem mogućem roku, bez nepotrebnog odgađanja. Takav način pružanja željezničkih usluga trebao bi doprinijeti razvoju i poboljšanju željezničkog prijevoza u Republici Hrvatskoj i na zajedničkom europskom željezničkom prostoru, koji zahtjeva efikasnost i pouzdanost u obavljanju usluge prijevoza, a što doprinosi konkurentnosti željezničkog prijevoza u odnosu na druge vrste. Razuman rok od tri dana određen je odlukom HAKOM-a i odnosi se na sve operatore uslužnih objekata u Republici Hrvatskoj. Rok počinje teći od dana zaprimanja zahtjeva željezničkog prijevoznika kod operatora uslužnog objekta. Ukoliko se postojeće stanje značajnije promijeni, HAKOM će pravovremeno reagirati i donijeti novu odluku, sukladno novonastalim okolnostima vezanim za pristup uslužnim objektima i korištenje usluga u tim objektima.

S ciljem rješavanja izazova na tržištu željezničkih usluga HAKOM je u 2018. organizirao 8. Okrugli stol dionika na tržištu željezničkih usluga s temom „Uloga i značaj uslužnih objekata na tržištu željezničkih usluga“. Na Okruglom stolu su sudjelovali predstavnici MPPI-ja, željezničkih prijevoznika, upravitelja infrastrukture i operatora uslužnih objekata. Poseban naglasak stavljen je na dostupnost uslužnih objekata i usluga koje se u uslužnim objektima pružaju. Predstavnici HAKOM-a su predstavili pregled stanja na tržištu željezničkih usluga, posebice uslužnih objekata, kao i pregled podataka o željezničkom prijevozu roba i putnika te sve aktivnosti koje HAKOM poduzima kroz legislativnu, ekonomsku i tehničku podršku. Sudionici Okruglog stola upoznati su s obvezama koje operatori uslužnih objekata imaju prema važećem zakonodavstvu, kao i promjenama koje se očekuju te je u tom kontekstu provedena i rasprava i najavljeno prikupljanje podataka od strane operatora uslužnih objekata. Suradnja s MPPI-em najintenzivnija je bila u području izrade strateških dokumenata i zakonskih ili podzakonskih akata. HAKOM je aktivno sudjelovao u radnoj grupi za izradu Zakona o željeznici, radnoj grupi za izradu Zakona o integriranom prijevozu putnika, radnoj grupi za izmjenu Zakona o ugovorima o prijevozu u željezničkom prometu, radnoj grupi za implementaciju NIS direktiva te ima svog predstavnika u Povjerenstvu za izradu strateškog i zakonodavnog okvira iz resora željezničkog i cestovnog prometa.

UPRAVLJANJE RF SPEKTROM

DJELOTVORNA UPORABA RF SPEKTRA	49
5G	50
DRUGA DIGITALNA DIVIDENDA	51
JAVNE MREŽE POKRETNIH KOMUNIKACIJA	52
PRIVATNE MREŽE POKRETNIH KOMUNIKACIJA	52
MIKROVALNE I SATELITSKE MREŽE	53
RADIJSKE MREŽE	53
TELEVIZIJSKE MREŽE	54
KONTROLA SPEKTRA	55
MJERENJE I KONTROLA EMP-A SMETNJE	56

Upravljanje radiofrekvencijskim spektrom kao ograničenim dobrom postaje sve važnije u digitalnom društvu. Bežične komunikacije postale su neizostavne za mnoge usluge i postaju njihova osnova, a buduća 5G mreža smatra se pokretačem sljedećeg iskoraka u razvoju Industrije 4.0 i usluga temeljenih na umjetnoj inteligenciji. Učinkovito upravljanje spektrom jedna je od temeljnih zadaća HAKOM-a, a obuhvaća frekvencijsko planiranje i pripremu tehničkih parametara mreža, izdavanje dozvola i odobrenja za uporabu RF spektra te kontrolu i nadzor spektra, upravo kako bi frekvencije bile na raspolaganju tržištu kad ono to zahtijeva. Uporaba spektra u RH međunarodno se usklađuje s odlukama i preporukama Međunarodne telekomunikacijske unije (ITU) i Europske konferencije poštanskih i telekomunikacijskih uprava (CEPT), kao i međunarodnim sporazumima. Upravljanje RF spektrom osigurava nesmetan rad radiokomunikacijskih službi te se brine o zaštiti zdravlja i sigurnosti.

Djelotvorna uporaba RF spektra

Razvoj novih tehnologija utječe na promjene uporabe RF spektra, a preduvjet za njihovo uspješno uvođenje je učinkovito upravljanje ovim ograničenim javnim dobrom. To obuhvaća planiranje i replaniranje spektra te optimizaciju postojećih tehnologija, čime se spektar oslobađa za nove primjene i nove usluge.

Kao najznačajnije aktivnosti u 2018. na ovome području treba istaknuti pripreme za uvođenje nove, pete generacije mreža pokretnih komunikacija (5G), izradu prijedloga Nacionalnog plana djelovanja za uporabu frekvencijskog pojasa 470 – 790 MHz, testni rad DAB+ radija te uvođenje obaveze prijave za sve WAS/RLAN uređaje na otvorenim prostorima. Provedene su i aktivnosti iz područja dinamičke uporabe frekvencija, dijeljenja frekvencija između raznih službi i korisnika te uporabe kognitivnog radija kao jednog od modela dinamiziranja uporabe frekvencija, važne teme kako bi se RH pripremila za buduće izazove na tržištu i povećala učinkovitost uporabe radiofrekvencijskog spektra.

Zbog tehnološkog napretka i razvoja tržišta u području uređaja malog dometa te radi usklađivanja s izmjenama odgovarajućih odluka EU-a, osobito [odlukom 2017/1483/EU](#) i [ERC preporukom 70-03](#), objavljene su nove ili izmjene postojećih općih dozvola. Time se, između ostalog, omogućila dostupnost spektra za radijske uređaje koji se upotrebljavaju u prijevozu, za M2M i IoT primjene bazirane na umreženim uređajima malog dometa pod kontrolom mreže (tzv. podatkovne mreže), kao i za primjene identifikacije putem radijskih frekvencija (RFID). Sve važeće opće dozvole dostupne su na HAKOM-ovim internetskim stranicama u dijelu [Dozvole](#).

U svibnju su zbog najavljene uporabe meteoroloških radara u RH u frekvencijskom pojasu 5470 – 5725 MHz izmijenjeni uvjeti uporabe za WAS/RLAN uređaje radi smanjenja mogućnosti pojava smetnja radarima. Izmjena uvjeta uporabe postavlja obvezu prijave radijskih postaja koje se upotrebljavaju na otvorenim prostorima. U listopadu je, nakon provedene javne rasprave, opća dozvola dodatno izmijenjena na temelju zahtjeva sudionika radi olakšanja postupka prijave radijskih postaja. Meteorološki radari imaju ključnu ulogu upozoriti o neposrednim ozbiljnim vremenskim prilikama i predstavljaju važnu liniju zaštite života i imovine u poplavama i velikim olujama. Krajem 2018. dovršena je prva faza eksperimentalnog odašiljanja digitalnog radija s lokacija Učka, Mirkovica, Sljeme i Ivanščica te je pokrenuta druga faza u kojoj je eksperimentalno odašiljanje dodatno prošireno na područje Slavonije i Dalmacije. U studenom su izdane privremene dozvole za uporabu RF spektra u radiodifuziji za digitalni radio na lokacijama Učka, Sljeme, Ivanščica, Belje i Brač-Vidova gora na razdoblje od godinu dana. Nakon isteka privremenih dozvola razmotrit će se daljnje mogućnosti, kao i interes tržišta.

Važan alat u upravljanju spektrom, pogotovo u smislu jednostavnosti pristupa i transparentnosti, je HAKOM-ov interaktivni [GIS portal](#). Kako bi se portal unaprijedio, a predviđa se i omogućavanje postavljanja odgovarajućih upita korisnika, pripremljeni su i prilagođeni postojeći podaci o radijskim postajama radi daljnje javne objave.

Slika 4.1. Tematski preglednik „Radijske postaje“ na GIS portalu

U okviru svojih redovitih djelatnosti HAKOM izdaje dozvole za uporabu RF spektra, odobrenja za službe od posebnog značaja i potvrde o usklađenosti radijskih postaja. Sukladno Pravilniku o fiskalizaciji u prometu gotovinom, izdano je i sedam potvrda o nemogućnosti uspostave internetske veze za razmjenu podataka s Ministarstvom financija i poreznom upravom.

Vrsta izdane dokumentacije	količina
Dozvole za uporabu RF spektra	5.751
Odobrenja za službe od posebnog značaja	5
Potvrde o usklađenosti	2.135
Potvrde za fiskalizaciju	7

Tablica 4.1. Izdani akti i dozvole za RF spektar

5. generacija mreža pokretnih komunikacija - 5G

Dostupnost širokopojasnog pristupa internetu svim kućanstvima EU-a te pokrivanje 5G signalom svih glavnih prometnih pravaca i urbanih područja do 2025. neki su od glavnih ciljeva EK-a definiranih [5G akcijskim planom](#) i [komunikacijom Povezivost za konkurentno jedinstveno digitalno tržište – Prema europskom gigabitnom društvu](#). Ovi dokumenti povezani su s izradom i donošenjem Zakonika o elektroničkim komunikacijama u koji je HAKOM bio aktivno uključen. Uvođenje 5G mreža jedan je od ključnih čimbenika za omogućavanje dostupnosti širokopojasnog pristupa svim kućanstvima. Očekuje se da će 5G stvoriti preduvjete ne samo za nove usluge u pokretnim komunikacijama nego i potpuno nove usluge/primjene u drugim industrijama, kao što su automobilska industrija, zdravstvo, poljoprivreda, turizam, edukacija, mediji i drugi. S obzirom na to da se ostvarenje nekih ciljeva zadanih akcijskim planom očekivalo već u 2018., HAKOM je veliku pozornost posvetio upravo aktivnostima povezanim s 5G-om. Te mreže konceptualno predstavljaju potpuno novi ekosustav koji ne uključuje samo dionike tržišta elektroničkih komunikacija nego i drugih tržišta. Stoga je u svibnju, u sklopu skupa MIPRO 2018., organiziran okrugli stol pod nazivom „Uvođenje 5G mreža u RH“. Na skupu su demonstri-

rana i prezentirana neka od 5G i IoT rješenja, kojima su se širokoj publici dočarale praktične mogućnosti koje nam ta tehnologija omogućava, ukazano je na probleme koji se predviđaju pri uvođenju 5G-a, ali su istaknuti i dobri primjeri pojedinih jedinica lokalne samouprave koje su u svojim sredinama pokrenule pilot-projekte testiranja naprednih tehnologija.

Krajem 2018. HAKOM je organizirao događanje pod nazivom „5G dan“ s ciljem isticanja prednosti uvođenja 5G tehnologije. Pokušalo se približiti mogućnosti ove nove tehnologije krajnjim korisnicima, jedinicama lokalne samouprave, relevantnim državnim institucijama i gospodarstvu. Ericsson Nikola Tesla, Nokia i Huawei predstavili su neke funkcionalnosti i primjene 5G-a zanimljivim demonstracijama i prezentacijama, dok su svoje potrebe i viđenje iznijeli Rimac automobili, Photo Math, Stemi i King ICT. Predstavnici Grada Splita i Zagreba predstavili su planove i provedbena rješenja IoT/pametnih gradova. Ovime se želi iskoristiti razvoj tehnologije kao poticaj za razvoj gospodarstva RH, a uspjeh hrvatskih ljudi i tvrtki na tom području kao doprinos formiranju stava javnosti i društva općenito prema novim tehnologijama. Snimka događanja može se pogledati na HAKOM-ovu [YouTube kanalu](#).

5G standard će se postupno razvijati razvojem radiodijela 5G

Mobile communications: from 1G to 5G

Generation	Device	Specifications
<p>1G</p> 		<p>1G</p> <p>Year: early 80s</p> <p>Standards: AMPS, TACS</p> <p>Technology: Analog</p> <p>Bandwidth: -</p> <p>Data rates: -</p>
<p>2G</p> 		<p>2G</p> <p>Year: 1991</p> <p>Standards: GSM, GPRS, EDGE</p> <p>Technology: Digital</p> <p>Bandwidth: Narrow Band</p> <p>Data rates: < 80 - 100 Kbit/s</p>
<p>3G</p> 		<p>3G</p> <p>Year: 2001</p> <p>Standards: UMTS / HSPA</p> <p>Technology: digital</p> <p>Bandwidth: Broad Band</p> <p>Data rates: up to 2 Mbit/s</p>
<p>4G</p> 		<p>4G</p> <p>Year: 2010</p> <p>Standards: LTE, LTE Advanced</p> <p>Technology: digital</p> <p>Bandwidth: Mobile Broad Band</p> <p>Data rates: xDSL-like experience</p> <p>1 hr HD movie in 6 minutes</p>

Slika 4.2. Razvoj od 1G do 5G (Izvor: EK)

mreže kao nadogradnje postojeće 4G mreže te razvojem 5G jezgrenog dijela mreže, koji zahtijeva ozbiljne investicije. Kako bismo u RH na vrijeme i bez kašnjenja uveli 5G tehnologiju na dobrobit društva i gospodarstva te zadovoljili ciljeve razvoja širokopojasnog pristupa internetu na putu prema gigabitnom društvu, potrebno je osigurati povoljnu investicijsku klimu, kao i pripremiti odgovarajući regulatorni okvir, ukloniti zapreke koje stoje na putu uvođenja 5G tehnologije i potaknuti razvoj inovacija. Stoga je u okviru 5G radne skupine raspravljana tema o visini naknada, što je rezultiralo dvjema izmjenama Pravilnika o plaćanju naknada za pravo uporabe adresa, brojeva i radiofrekvencijskog spektra – u lipnju i studenome 2018. Ukinuta je jednokratna naknada za uporabu novih RF pojaseva i naknada za uporabu frekvencijskog pojasa 1900 MHz – 1920 MHz, a godišnja naknada je smanjena za 50 posto i vraćena na razinu iz 2014. Glavni cilj ovih izmjena bio je racionalizacija naknada i oslobađanje investicijskog potencijala mrežnih operatora te osiguravanje uvođenja 5G tehnologija i usluga u RH.

HAKOM je u okviru svojih ovlasti pokrenuo rješavanje ključnih izazova za uvođenje 5G mreža u RH. Iako je važnost 5G-a prepoznata i na najvišoj državnoj razini (RH je potpisnica ministarske deklaracije o 5G-u na razini EU-a) i dalje ne postoji povezano djelovanje na svim razinama. U tom smislu bi na državnoj razini trebalo donijeti odluku o načinu i intenzitetu implementacije 5G tehnologije u RH te potaknuti aktivnu suradnju između svih uključenih državnih tijela (MPPI, MIZ, MGIPU, MU, MINGPO) kako bi se odluka mogla ujednačeno provesti. Uvođenje 5G tehnologije nije samo tehničko pitanje niti je 5G samo još jedna generacija pokretnih komunikacija. O prednostima uvođenja 5G-a potrebno je informirati i educirati sva državna tijela kako bi se ova tehnologija uspješno uvela u RH, ali što je još važnije, kako bi se njezine prednosti u potpunosti iskoristile.

Druga digitalna dividenda

Razvoj tehnologije u posljednjih nekoliko godina donio je novi i učinkovitiji sustav digitalne televizije DVB-T2 i kodiranja H.265/HEVC. Uporabom novih standarda moguće je učinkovitiše iskoristiti RF spektar te upotrijebiti manji dio spektra za odašiljanje postojećih programskih kanala i poboljšati njihovu kakvoću. Time će se osloboditi RF spektar druge digitalne dividende za usluge u mrežama pokretnih komunikacija. Početak prelaska usluga digitalne zemaljske televizije slobodnih za prijam u javnosti s DVB-T na DVB-T2 u RH planira se od 2019.

HAKOM je nastavio voditi Povjerenstvo za izradu prijedloga Strategije prelaska digitalne zemaljske televizije na DVB-T2 te

dodjele frekvencijskog pojasa od 700 MHz (Strategija) i u 2018. s dvije glavne zadaće. To su izrada prijedloga Strategije, koja će svojim ciljevima i akcijskim planom biti u potpunosti usklađena s ciljevima i strateškim dokumentima EK-a, te određivanje mjera i aktivnosti kojima će se osigurati provedba Strategije, odnosno njezini glavni ciljevi – razvoj novih usluga u mrežama pokretnih komunikacija te očuvanje konkurentnosti digitalne zemaljske televizije, uz osiguravanje djelotvornog upravljanja RF spektrom. Sukladno međunarodnim smjernicama, oslobađanje i dodjela frekvencijskog pojasa 700 MHz očekuje se već 2020., do kada se usluge digitalne zemaljske televizije moraju omogućiti u pojasu 470-694 MHz. U RH je predviđen prelazak digitalne zemaljske televizije na sustav DVB-T2 i H.265/HEVC sustav kodiranja koji dugoročno može osigurati konkurentnost zemaljske distribucijske platforme, no riječ je o vremenski i financijski zahtjevnom procesu koji utječe na sve sudionike tržišta zemaljske digitalne televizije i koji treba pažljivo planirati.

U studenome 2018. izrađen je prijedlog Nacionalnog plana djelovanja za uporabu frekvencijskog pojasa 470 – 790 MHz. Daljnji rad na Nacionalnom planu djelovanja, koji uključuje ostala tijela javne vlasti i zainteresiranu javnost te njezino konačno usvajanje, očekuje se u 2019. Trenutni prijedlog Nacionalnog plana djelovanja navodi 2019. kao početak prelaska na DVB-T2 sustav i H.265/HEVC sustav kodiranja.

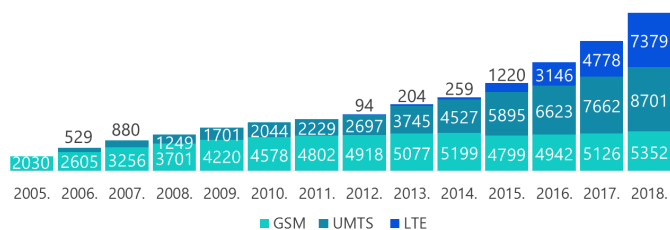
Objavom Preporuke za DVB-T2 prijam u srpnju 2017. ispunjen je jedan od preduvjeta za prelazak na DVB-T2 i H.265/HEVC sustav kodiranja, a tijekom 2018. kontinuirano je održavan testni paket za provjeru usklađenosti prijamnika za digitalnu televiziju, koji proizvođačima omogućava da ispituju usklađenost svojih modela prijamnika s hrvatskim specifikacijama. Testni paket mogu koristiti HAKOM ili certifikacijski laboratorij treće strane kako bi se osigurala usklađenost prijamnika s hrvatskim specifikacijama, što se nastavilo i u 2019.

LTE bazne postaje u pojasu 790-862 MHz svojim radom mogu uzrokovati smetnje televizijskom prijmu kod krajnjeg korisnika jer su televizijski prijamnici i antenska pojačala otprije prilagođeni za prijam u cijelom pojasu 470-862 MHz. Tijekom 2018., na temelju postupka koji je propisao HAKOM, nastavljeno je uklanjanje smetnji uzrokovanih radom LTE800 baznih postaja. Od srpnja 2017. rješavanje smetnji preuzeli su operatori mreža pokretnih komunikacija, dok je HAKOM uključen kao kontrola i nadzor postupka.

Javne mreže pokretnih komunikacija

Važeće dozvole za uporabu RF spektra izdane operatorima pokretnih komunikacija su tehnološki neutralne te je odgovarajućim planovima dodjele omogućena fleksibilna implementacija tehnologija, što znači da operatori mogu koristiti sve dopuštene tehnologije za pokretne komunikacije (GSM, UMTS ili LTE) i u prethodno dodijeljenim pojasevima.

U 2018. zabilježen je rast broja UMTS i LTE osnovnih postaja, što pokazuje daljnji razvoj mreža i ulaganja operatora. Izgradnja i unaprjeđivanje mreža nastavit će se i u budućnosti s obzirom na stalni rast potreba korisnika i eksponencijalnog rasta podatkovnog prometa, razvoj tehnologije te ispunjavanje ciljeva Digitalne agende. Stoga se javlja potreba da operatori mreža pokretnih komunikacija ponude dodatni spektar zbog čega je krajem 2018. HAKOM započeo postupak javne dražbe za radiofrekvencijski pojas 1920-1980/2110-2170 MHz. Dodjeljivala su se tri preostala bloka od 2x5 MHz s početnim iznosom od 24.000.000,00 kuna za svaki blok. Dražbovnom dokumentacijom ukupna količina spektra nakon dodjele bila je ograničena na 140 MHz po operatoru. Postupak je završen u 2019. te je dodijeljeno 2x10 MHz operatoru Tele2 po cijeni od 48.500.000,00 kn te 2x5 MHz A1 Hrvatska po cijeni od 57.900.000,00 kn. Daljnje aktivnosti HAKOM-a vezane uz dodjelu frekvencija u pojasu 2600 MHz, te oslobađanje DD2 i osiguranje dostupnosti frekvencijskog pojasa 3.4 – 3.8 GHz kao osnovnih područja za implementaciju 5G tehnologije, ključne su za zadovoljavanje potreba za sve većim kapacitetima.

Slika 4.3. Broj osnovnih postaja u RH

HAKOM je u veljači nakon pregovora potpisao provedbene sporazume između Austrije, Mađarske, Rumunjske, Srbije, Slovačke, Slovenije i Hrvatske o koordinaciji tehničkih parametara u frekvencijskim pojasevima 700 MHz, 800 MHz, 1500 MHz, 2100 MHz i 2600 MHz u pograničnim područjima, čime su stvoreni preduvjeti za učinkovitiju uporabu tih frekvencijskih pojaseva za nove širokopojasne tehnologije.

Tijekom čitave 2018., na osnovi prijava operatora, izdavane su potvrde o usklađenosti za radijske postaje koje zadovoljavaju ograničenja propisana Pravilnikom o zaštiti od elektro-

magnetskih polja. U postupku provjere osobita pozornost obraćala se na područja povećane osjetljivosti (stambena naselja, škole, dječje vrtiće, bolnice i slično). U slučaju potrebe ili javnog interesa HAKOM je izradio procjene i obavio dodatna mjerenja razina elektromagnetskog polja kako bi se sa sigurnošću provjerilo ispunjavanje uvjeta propisanih spomenutim pravilnikom, odnosno kako bi cijeli postupak provjere bio transparentan i javno dostupan.

Privatne mreže pokretnih komunikacija

Broj izdanih dozvola u 2018. nije znatno promijenjen u odnosu na prethodne godine. Tendencija je uporaba digitalnih tehnologija u novim mrežama, ali i zamjena starih tehnologija u postojećim mrežama u cilju učinkovitijeg korištenja RF spektra.

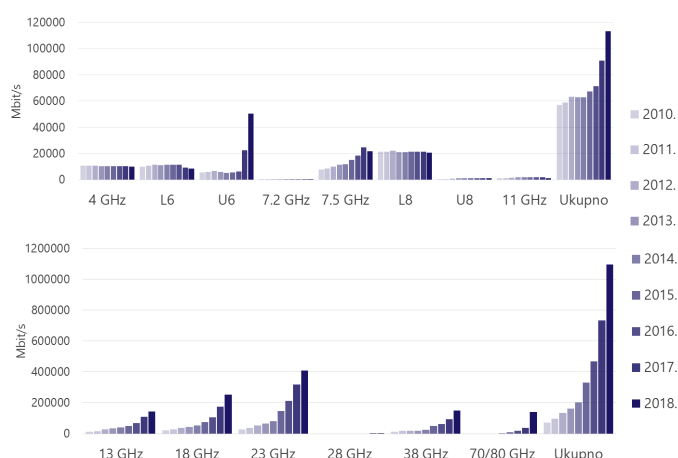
Dio frekvencijskog područja 700 MHz (694–790 MHz) može se dodijeliti za PPDR sustave koji služe za prevenciju, pripravnost i odgovor na katastrofe. Propisani su harmonizirani tehnički uvjeti uporabe i predviđena je mogućnost implementacije PPDR sustava najprikladnijim modelom provedbe (izgradnja namjenske mreže, komercijalno ugovaranje usluga ili hibridno rješenje). Ministarstvo obrane, Ministarstvo unutarnjih poslova, Državna uprava za zaštitu i spašavanje te Hrvatski zavod za hitnu medicinu iskazali su potrebu za 2x10 MHz u frekvencijskom pojasu 700 MHz za njihov namjenski PPDR sustav u RH. Dogovoreni su daljnji koraci, što uključuje obrazloženje navedenih službi za iskazanom količinom spektra radi određivanja uvjeta dodjele i uporabe spektra u postupku dodjele frekvencijskog pojasa 700 MHz. Potrebno je donijeti stratešku odluku o implementaciji PPDR sustava i najprikladnijem modelu provedbe na državnoj razini.

S Hrvatskom kontrolom zračne plovidbe (HKZP) potpisana je Zajednička izjava o upravljanju zrakoplovnim frekvencijskim pojasevima kojom se dio ovlasti upravljanja RF spektrom, namijenjenog za zrakoplovnu službu, prenio na HKZP. Pod vodstvom MMPI-ja nastavljen je rad na uvođenju kanalnog rastera od 8,33 kHz u zrakoplovnim komunikacijama u RH. Nastavljena je suradnja s Ministarstvom obrane u cilju učinkovitog upravljanja spektrom i otklanjanja mogućih štetnih smetnji.

Mikrovalne i satelitske mreže

U sklopu redovnih aktivnosti mikrovalne veze su se frekvencijski planirale i međunarodno usklađivale na temelju načela djelotvorne uporabe RF spektra. Posao frekvencijskog planiranja nužan je kako bi se osigurao neometan rad mikrovalnih veza na području RH, a neometanost rada mikrovalnih veza u međunarodnom okruženju osigurava se postupkom međunarodnog usklađivanja, sukladno odredbama HCM sporazuma.

Izdano je 5,3 posto više dozvola za **mikrovalne veze** u odnosu na 2017. Od svih izdanih dozvola tijekom 2018. najveći dio se odnosio na izmjene postojećih mikrovalnih veza, što se prvenstveno odnosilo na povećanje prijenosnog kapaciteta već aktivnih veza operatora mreža pokretnih komunikacija.

Slika 4.4. Ukupan prijenosni kapacitet mikrovalnih veza

Trend rasta prijenosnog kapaciteta od pedesetak posto godišnje započeo je još 2015. To je rezultat daljnje nadogradnje mreža pokretnih komunikacija na četvrtu generaciju (4G) i ukazuje na tendenciju sve veće ovisnosti korisnika o prijenosu podataka putem bežičnih mreža. Može se očekivati da će se trend nastaviti i u narednim godinama. Također, moguće je uočiti i značajniji rast prijenosnog kapaciteta u frekvencijskom pojasu gornjih 6 GHz (U6), uz manji pad u frekvencijskom pojasu 7,5 GHz, što je rezultat strategije zamjene veza jednog većeg operatora zbog nedostatka kapaciteta u frekvencijskom pojasu 7,5 GHz. To ukazuje na da je na pojedinim lokacijama i u pojedinim frekvencijskim pojasevima došlo do zasićenja i nedostatka raspoloživih radijskih kanala za realizaciju traženih prijenosnih kapaciteta. U svjetlu očekivanog daljnjeg rasta prijenosnih kapaciteta mikrovalnih veza u narednim godinama, problem će biti sve učestaliji te će operatori morati koristiti nova, uglavnom viša frekvencijska područja poput 70/80 GHz, koje je već i tijekom 2018. pokazalo rast u prijenosnom kapacitetu od preko 290 posto u odnosu na prethodnu godinu. Prosječni prijenosni kapacitet digitalnih

mikrovalnih veza u 2018. iznosi 282 Mbit/s, što ujedno ukazuje i na činjenicu da je prosječna širina korištenih radijskih kanala sada veća od 28 MHz (najveći ih je broj sa širinom kanala od 56 MHz.)

HAKOM je u sklopu svojih redovnih aktivnosti obrađivao zahtjeve za izdavanje dozvola za **satelitske veze** te zaprimljene prijave postavljanja radijskih postaja u satelitskoj službi (koje rade na temelju izdanih općih dozvola). Zaprimljeni koordinacijski zahtjevi za satelitske mreže su analizirani i obrađivani sukladno procedurama ITU-a. Tijekom 2018. Fakultet elektrotehnike i računarstva u Zagrebu je iznio je HAKOM-u svoje planove da se u LEO orbitu lansira prvi hrvatski satelit. Satelit bi se koristio u znanstvene svrhe, a za upravljanje i prijenos podataka planirano je korištenje frekvencija iz amaterskog frekvencijskog područja. HAKOM u ovom slučaju pruža regulatornu podršku, ponajviše u dijelu ITU međunarodno propisanih postupaka. Za nepokretne i satelitske sustave koji rade na temelju izdanih općih dozvola HAKOM je redovito vodio i održavao popis prijavljenih postavljenih radijskih postaja.

Radijske mreže

U skladu s obvezama iz ZEK-a, tijekom 2018. je nastavljen rad na postupcima planiranja i optimizacije FM radijskih mreža u frekvencijskom pojasu 87,6 MHz – 107,9 MHz, kao i međunarodnom usklađivanju radijskih postaja, osiguravanju tehničkih uvjeta za nove koncesije te poboljšanju pokrivanja postojećih nakladnika.

Raspisan je javni natječaj za dodjelu 29 koncesija za obavljanje djelatnosti pružanja medijske usluge radija, za koje je HAKOM pripremio i dostavio AEM-u potrebne tehničke parametre (pet novih koncesija i 24 postojeće koncesije koje su prestajale vrijediti u 2018. Krajem 2018. djelovalo je ukupno 154 mreža analognog radija: 11 javnih (HRT: tri državne i osam regionalnih razina) i 143 komercijalne (tri državne, tri regionalne, 20 županijskih i 117 gradskih/lokalnih razina). Interes za pokretanjem novih radijskih postaja, kao i za poboljšanje kvalitete pokrivanja postojećih radijskih postaja postoji i dalje. Stoga je i u 2018. izvršen niz detaljnih tehničkih analiza kako bi se, s obzirom na zagušenost radijskog spektra, utvrdile eventualne mogućnosti odobrenja takvih zahtjeva.

Podatci o slobodnim frekvencijama, kao i već dodijeljenim frekvencijama, objavljeni su u bazi podataka RF spektra za područje radija i javno su dostupni na HAKOM-ovim internet-stranicama. Podatci su redovito ažurirani na osnovi rezultata međunarodnog usklađivanja, planiranja i optimizacije, odnosno suradnje s AEM-om.

HAKOM je i u 2018. AEM-u redovito dostavljao obavijesti o izmjenama tehničkih parametara postojećih nakladnika i odgovarao na upite o postojanju uvjeta za raspisivanje koncesija na pojedinim područjima. Osim toga, obrađivani su zahtjevi za izdavanje dozvola za uporabu RF spektra u radiodifuziji te izdavane nove dozvole za slučajeve puštanja novih odašiljača u rad, promjene podataka iz postojećih dozvola ili obnove valjanosti dozvola za odašiljače kojima je dozvola istekla. Zakonskim okvirom privremenih dozvola, HAKOM je odobrio niz dozvola za privremeno odašiljanje radija u svrhu odašiljanja radijskog programa za privremena događanja zabavnog, vjerskog ili edukativnog karaktera.

Krajem 2018. dovršena je prva faza eksperimentalnog odašiljanja digitalnog radija s lokacija Učka, Mirkovica, Sljeme i Ivanščica te je pokrenuta druga faza u kojoj je eksperimentalno odašiljanje dodatno prošireno na područje Slavonije i Dalmacije. HAKOM je sredinom studenog izdao privremene dozvole za uporabu RF spektra u radiodifuziji za digitalni radio na lokacijama Učka, Sljeme, Ivanščica, Belje i Brač - Vidova gora na razdoblje od godinu dana. Nakon isteka privremenih dozvola razmotrit će se daljnje mogućnosti, kao i interes tržišta.

Postupci usklađivanja radijskih postaja s mjerodavnim administracijama zemalja u okruženju (Austrija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Italija, Mađarska, Njemačka, Slovačka, Slovenija i Srbija) su nastavljeni. HAKOM je zaprimio i odgovorio na velik broj zahtjeva za usklađivanjem tehničkih parametara radijskih postaja te je pokrenuo niz postupaka usklađivanja tehničkih parametara hrvatskih radijskih postaja. Također, redovito su analizirane FM i T-DAB radijske postaje objavljene putem ITU BRIFIC obavijesti (Radiocommunication Bureau International Frequency Information Circular), naročito one s mogućnošću utjecaja na međunarodno usklađenu mrežu odašiljača RH. Tijekom lipnja održan je sastanak s Bosnom i Hercegovinom u vezi s otvorenim koordinacijskim zahtjevima FM radijskih postaja te je uspješno usklađen određeni broj zahtjeva obje administracije. Također, održan je multilateralni koordinacijski sastanak u vezi sa smetnjama uzrokovanim radom neusklađenih talijanskih FM radijskih postaja na kojem su sudjelovali predstavnici talijanske administracije, ITU-a i država u okruženju. HAKOM je Italiji predao popis hrvatskih radijskih postaja koje trpe izrazite smetnje iz Italije te se očekuju idući koraci u uklanjanju smetnji. Razgovaralo se i o otvorenim koordinacijskim zahtjevima u VHF pojasu II.

Televizijske mreže

U RH su u radu četiri mreže zemaljske digitalne televizije s pokrivanjem na nacionalnoj razini, jedna mreža s pokrivanjem na nacionalno-regionalnoj razini te tri mreže s pokrivanjem na lokalnoj razini. Od toga dvije nacionalne mreže prenose DVB-T2 signal multipleksa MUX C i E, koji su kodirani u H.264/AVC standardu, dok ostale mreže prenose DVB-T signale multipleksa MUX A, B, D (nacionalno-regionalna i lokalna mreža) i L-ZA, slobodne za prijam u javnosti, a koji su kodirani prema MPEG-2 standardu. Unutar multipleksa MUX C i E odašilju se naplatni („PAY TV“) programi „EVO TV“ platforme.

U skladu s izdanim dozvolama za uporabu RF spektra za digitalnu televiziju, operator mreža za digitalnu televiziju može optimizirati mrežu puštanjem u rad novih odašiljača ili promjenom parametara postojeće mreže. HAKOM je za sve odašiljače koji su pušteni u rad tijekom 2018. izdao potrebne parametre i potvrde o usklađenosti radijskih postaja.

Nastavljene su pripremne aktivnosti oko oslobađanja spektra 694-790 MHz, koji trenutačno koristi digitalna televizija, a uskoro će se koristiti za mreže pokretnih komunikacija. Nastavljena je izrada nacionalnog frekvencijskog plana za digitalnu televiziju u pojasu 470-694 MHz, koji se temelji na DVB-T2 standardu, kao i postupak međunarodnog usklađivanja hrvatskih DVB-T/DVB-T2 postaja sa susjednim zemljama, odnosno nastavak aktivnosti u SEDDIF forumu te grupi zemalja koje obuhvaćaju područje Jadranskog i Jonskog mora. U okviru obje ove skupine do kraja 2017. potpisani su provedbeni sporazumi na temelju kojih je RH sa svim susjednim državama dogovorila raspodjelu televizijskih kanala, a nastavljene su aktivnosti oko usklađivanja termina oslobađanja spektra DD2 sa susjednim zemljama. Time su ostvareni preduvjeti za uspješan prelazak na DVB-T2 sustav i oslobađanje spektra DD2 za pokretne komunikacije.

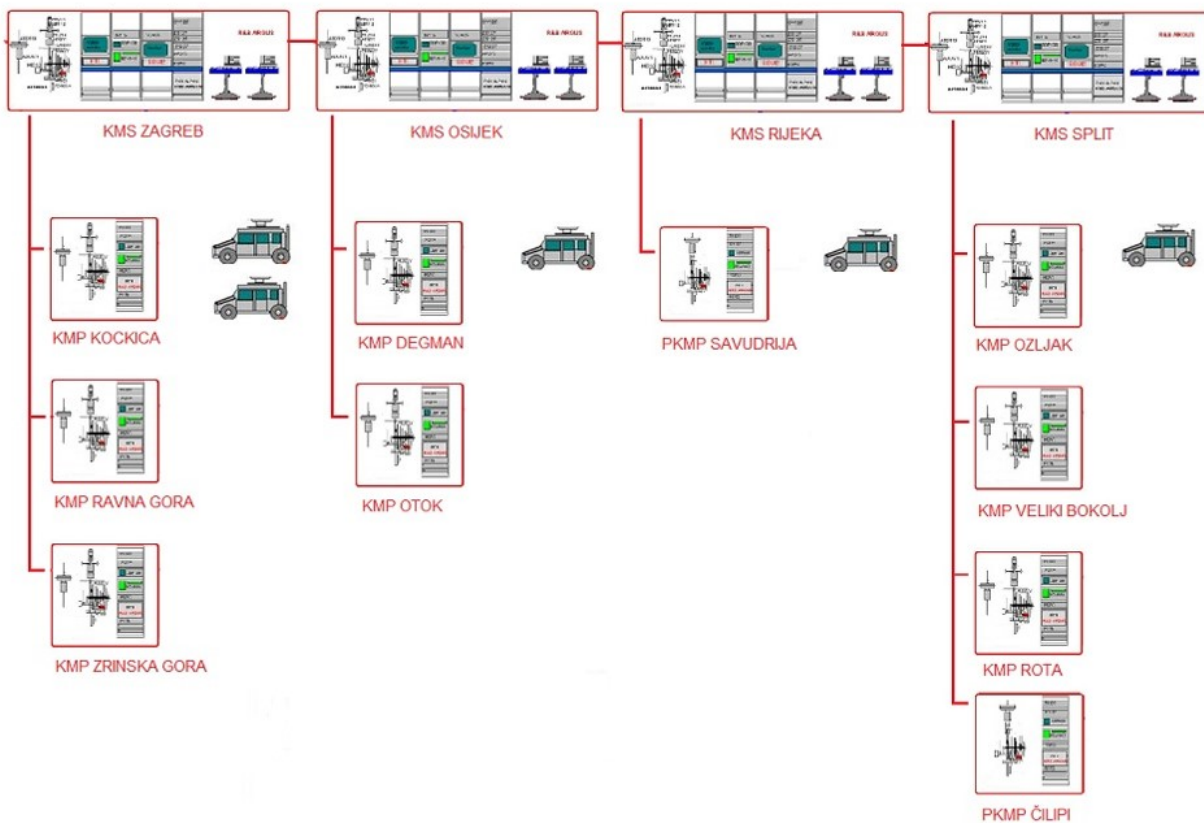
Kontrola i nadzor spektra

HAKOM ima izgrađen kontrolno-mjerni sustav na području RH sa svrhom osiguravanja učinkovite uporabe RF spektra, usklađivanja uporabe radijskih frekvencija na domaćoj i međunarodnoj razini, osiguravanja zaštite i neometane uporabe ovlaštenih korisnika i sprječavanja neovlaštene uporabe RF spektra te za potrebe mjerenja, ispitivanja utvrđivanja i uklanjanja uzroka smetnja, kao i drugih stručnih i tehničkih poslova u sklopu djelotvornog upravljanja RF spektrom. Ustrojena su četiri kontrolno-mjerna središta (KMS) u četiri najveća grada. Za svakodnevne poslove kontrole RF spektra i ostale tehničke poslove u okviru svoje nadležnosti, kao nadopunu sustavu KMS-a i KMP-a, HAKOM koristi i pet kontrolno-mjernih vozila opremljenih odgovarajućom mjernom opremom.

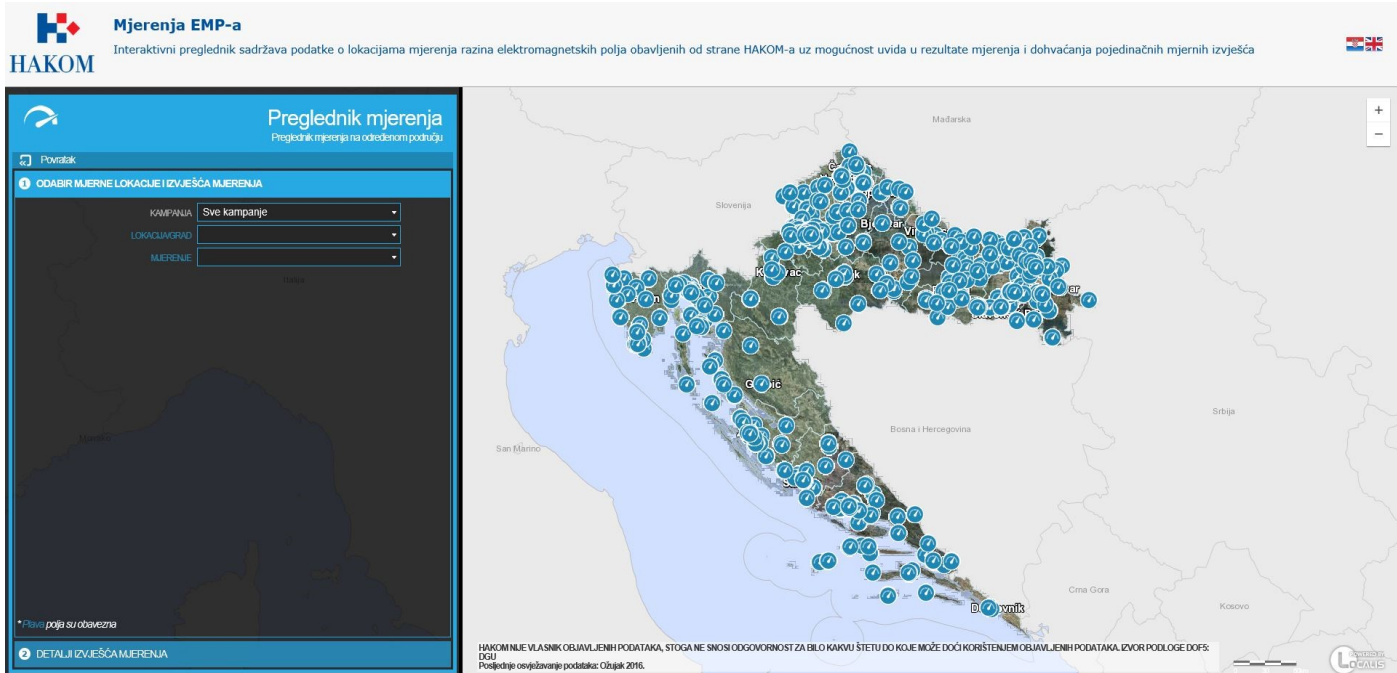
KMS-ovi se operativno nadopunjuju s deset daljinski upravljanih kontrolno-mjernih postaja (KMP) bez posada, od kojih su dvije prijenosne (PKMP), razmještene u kontinentalnom dijelu Hrvatske te duž jadranske obale, čime se omogućuje vrlo kvalitetno mjerenje RF spektra na cijelom području RH i susjednih zemalja i kvalitetna zaštita RF spektra.

Tijekom 2018. godine, kao i prethodnih godina, veliki dio poslova vezanih uz kontrolu RF spektra odnosio se na mjerenje smetnja iz Talijanske Republike. Sustavno su se provodila i druga mjerenja u svrhu zaštite RF spektra. Mjerenja su obavljena iz sva četiri KMS-a i deset daljinski upravljanih KMP-a, dok su kontrolno-mjernim vozilima provedena mjerenja na područjima na kojima fiksne mjerne postaje ne pružaju zadovoljavajuću mogućnost kontrole RF spektra. Osim mjerenja u svrhu zaštite i kontrole RF spektra po potrebi su obavljena i mjerenja za frekvencijsko planiranje i međunarodnu koordinaciju frekvencija.

Uspješno su provedene sve predviđene mjerne akcije u 2018., uključujući RLAN mjerenja - 5470 MHz, 5725 MHz (meteo radar 5600-5650 MHz), mjerenje T-DAB+ mreže i tehničke preglede FM odašiljača, kao i ostala mjerenja u RF spektru s naglaskom na zaštitu od smetnja i mjerenje EMP-a. U sklopu svakodневnih i periodičkih mjerenja s nepokretnih kontrolno-mjernih postaja, u svrhu kontrole RF spektra, obavljeno je oko 4000 mjerenja tijekom 2017., dok je raznih terenskih mjerenja obavljeno oko 1400. Općenito, rezultati provedenih mjerenja ukazuju na sličnu situaciju kao u 2017.

Slika 4.5. HAKOM-ov kontrolno-mjerni sustav.

Slika 4.6. Interaktivni preglednik s mjerenjima EMP-a

Mjerenje elektromagnetskih polja

Kontrola RF spektra uključivala je i mjerenja elektromagnetskih polja (EMP) na područjima povećane osjetljivosti u svrhu zaštite zdravlja od elektromagnetskih polja. Pravne osobe ovlaštene za obavljanje mjerenja EMP-a redovito su kontrolirale i dostavile rezultate mjerenja te se i ovako utvrđivalo poštovanje normi. Tijekom čitave 2018. nisu izmjerene vrijednosti koje su bile iznad dopuštenih pa je zaključak da se projektanti pridržavaju normi, a operatori radijske postaje postavljaju u skladu s pravilima struke.

Sva mjerna izvješća, s označenim lokacijama na kojima su mjerenja izvora EMP-a obavljena, javno su dostupna na tematskom pregledniku [Mjerenje EMP-a](#) na HAKOM-ovu GIS portalu. Preko istog portala omogućeno je i pregledavanje podataka o lokacijama i osnovnim tehničkim karakteristikama osnovnih postaja u javnim mrežama pokretnih komunikacija i radijskih postaja u radiodifuzijskoj službi. Građani ovako mogu pristupiti svim dosad obavljenim mjerenjima i u proteklom godinama.

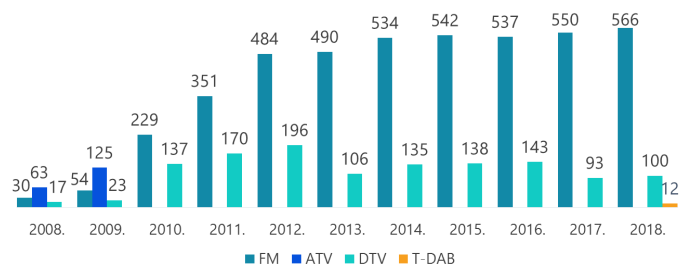
Smetnje

Zaštitom od smetnja u radijskim komunikacijama osigurava se neometan rad elektroničkih komunikacijskih sustava i s njima povezanih usluga. Posebna pozornost posvećena je tijelima državne uprave nadležnim za zaštitu i spašavanje, hitnim službama, pomorskim i zrakoplovnim radijskim komunikacijama, koje imaju važnu ulogu za sigurnost ljudskih života i zaštitu imovine, te operatorima pokretnih elektroničkih komunikacija.

Broj prijavljenih i uklonjenih domaćih smetnja, onih koje su

prijavili domaći korisnici RF spektra, nešto je veći u odnosu na 2017. godine. Broj prijavljenih smetnja u području pomorskih i zrakoplovnih službi ravnomjerno je podijeljen. Osim smetnji iz RH, HAKOM je tijekom 2018., svakodnevnom kontrolom i nadzorom RF spektra na području RH, radio na pronalaženju i identificiranju inozemnih smetnja te pokretao postupke za njihovo uklanjanje sukladno međunarodnim propisima.

Tijekom ljetnih mjeseci provedena je redovita akcija mjerenja signala za FM radio i TV u priobalnom području sa svrhom praćenja stanja i prisutnosti smetnja na frekvencijama dodijeljenim RH sukladno međunarodnim sporazumima i planovima za radijske i televizijske frekvencije (GE84 i GE06). Provedena mjerenja tijekom 2018. pokazala su i dalje veliki broj FM radijskih smetnja s područja Talijanske Republike koje najčešće ljeti onemogućuju kvalitetan prijam hrvatskih radijskih programa, kako na većem dijelu Istre, tako i duž cijelog hrvatskog priobalja, dok su na UHF frekvencijskom području zemaljske televizije smetnje hrvatskim televizijskim kanalima u najvećem dijelu uklonjene.

Slika 4.7. Talijanske smetnje

Na temelju provedene mjerne akcije HAKOM je uputio administraciji Italije prijave smetnja prema propisanom postupku ITU-a. Isto tako, održan je i multilateralni sastanak s administracijom Italije, uz prisutnost predstavnika ITU-a i zemalja u okruženju, koje također trpe talijanske smetnje. Na sastanku je od talijanske administracije zatraženo uklanjanje smetnja hrvatskim radijskim postajama što prije. Osim ovog sastanka, HAKOM je sudjelovao i na sastancima radnih skupina EK-a, na kojima je također predstavljan problem talijanskih smetnja.

ZAŠTITA KORISNIKA

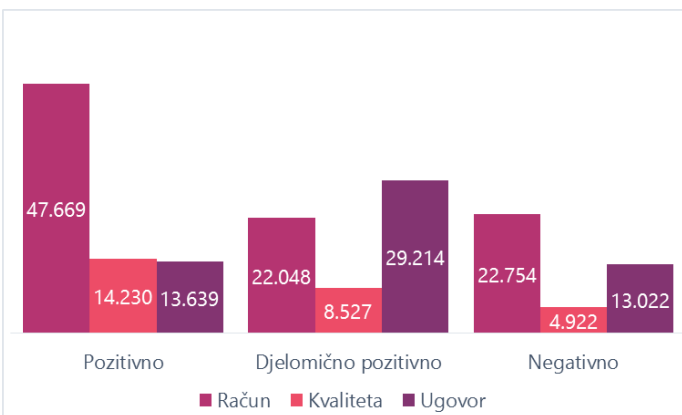
ZAŠTITA KORISNIKA ELEKTRONIČKIH KOMUNIKACIJA	59
PRIJENOS BROJA	61
ZAŠTITA KORISNIKA POŠTANSKIH USLUGA	62
ZAŠTITA PUTNIKA	63
OSOBE S INVALIDITETOM	63
ZAŠTITA DJECE	64

Zaštita korisnika, odnosno putnika jedan je od fokusa djelovanja HAKOM-a kao regulatora. Podrazumijeva čitav set ovlasti temeljenih na zakonima koje uključuju sve poluge regulacije: sektorske propise, inspeksijske ovlasti i rješavanje sporova. Upravo su se sporovi pokazali kao neizostavan dio regulacije jer daju egzaktnije informacije o svemu što je u odnosima s potrošačima potrebno promijeniti, poboljšati ili, u ekstremnim slučajevima, zabraniti.

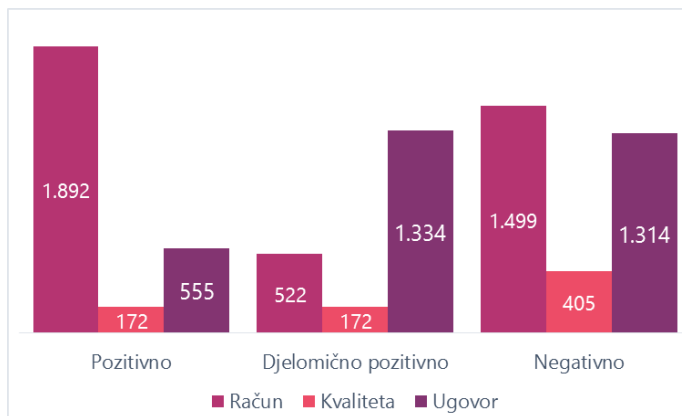
ZAŠTITA KORISNIKA ELEKTRONIČKIH KOMUNIKACIJA

Razvoj modernih tehnologija, raznolikost ponude na tržištu elektroničkih komunikacija i opseg u kojem se komunikacijske usluge danas koriste predstavljaju poseban izazov u zaštiti korisnika. Velika važnost usluga za svakog pojedinca, ovisnih o kvaliteti, koje se mnogo koriste, kao i česta nedovoljna transparentnost ponude ili informiranost korisnika o usluzi, dovode do mnogih prigovora u vezi s iznosom računa, kvalitetom usluge ili povredom ugovornih odnosa. Ako ih korisnici ne uspiju sami riješiti, imaju pravo umjesto sudske tužbe pokrenuti spor pred HAKOM-om. Odluke u sporovima donose se primjenom načela objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije, a dodatno se koriste za analizu stanja tržišta i predlaganje mjera za poboljšanje.

Slika 5.1. Vrsta i ishod prigovora (I. stupanj)

Prvi korak u rješavanju nastalog nezadovoljstva svakog korisnika je prigovor operatoru. Ako je operator odbio prigovor, u roku 30 dana korisnik može uložiti pritužbu Povjerenstvu za zaštitu potrošača pri operatoru. Svako povjerenstvo čine, osim predstavnika operatora, i predstavnici udruga koje se bave zaštitom potrošača. U nekim slučajevima korisnici traže samo objašnjenje za neki nastali trošak te neće nastaviti postupak u drugom stupnju ako dobiju zadovoljavajući odgovor, dio odustaje bez obzira na negativan odgovor, dok dio ulaže prigovor i nastavlja s postupkom. Najveći broj prigovora vezan je uz prigovore na iznose računa, zatim na ispunjavanje ugovornih odredbi, a najrjeđi su prigovori na kvalitetu usluge.

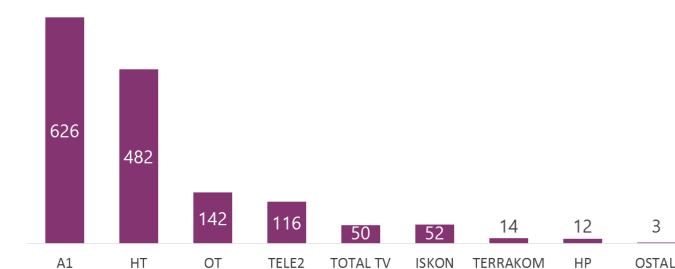

Slika 5.2. Vrsta i ishod pritužbi (II. stupanj)

Samo manji dio negativno riješenih prigovora bude pritužen povjerenstvima pri operatorima, a udio prihvaćenih i djelomično prihvaćenih pritužbi (drugi stupanj) pada u odnosu na postotak prihvaćenih prigovora u prvom stupnju. Ovakva situacija je očekivana jer je to jedna od mjera koja pokazuje koliko su dobro radile službe operatora prilikom rješavanja prigovora.

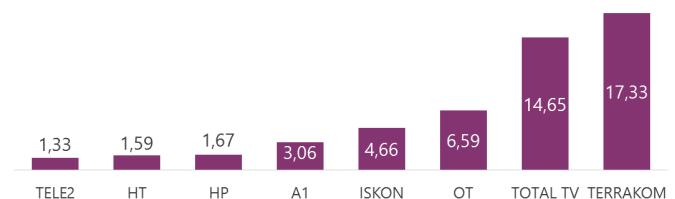
SPOROVI

Tijekom 2018. riješeno je 1497 zahtjeva za rješavanje spora (1457 zahtjeva u 2017.). Najveći broj zahtjeva podnijeli su krajnji korisnici dva najveća operatora.

Slika 5.3. Broj riješenih zahtjeva po operatoru (III. Stupanj)

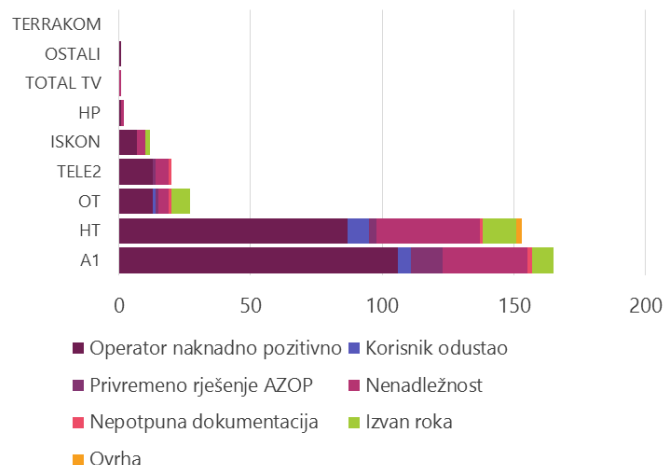
Broj zahtjeva po operatoru nije reprezentativan pokazatelj dok se ne dovede u odnos s ukupnim brojem korisnika pojedinog operatora.

Slika 5.4. Broj sporova na svakih 10000 korisnika pojedinog operatora

Odnos broja zahtjeva za sporovima i korisnika predstavlja usporedivu mjeru pa je niži omjer pokazatelj boljeg rada službi operatora u prvom i drugom stupnju rješavanja žalbe.

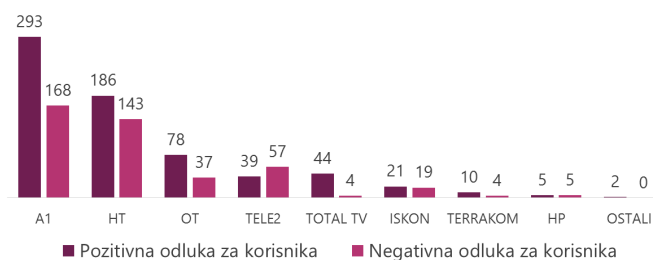
382 zahtjeva za rješavanje spora su riješena bez potrebe ulaska u meritum samog predmeta, najčešće zato što je operator naknadno promijenio svoju odluku. U većini takvih slučajeva korisnik je prihvatio način na koji je operator riješio prigovor, odnosno korisnik je odustao, a rjeđe je utvrđena nenadležnost HAKOM-a, zahtjev je bio izvan roka i slično.

Slika 5.5. Odnos donesenih rješenja po vrsti i operatoru

Većina sporova krajnjih korisnika i operatora, njih 1115, završeno je odlukom nakon što su utvrđene sve potrebne činjenice. Kod gotovo svih operatora postotak promijenjenih odluka veći je od 50 posto. Jedino povjerenstvo Tele2 d.o.o. donosi

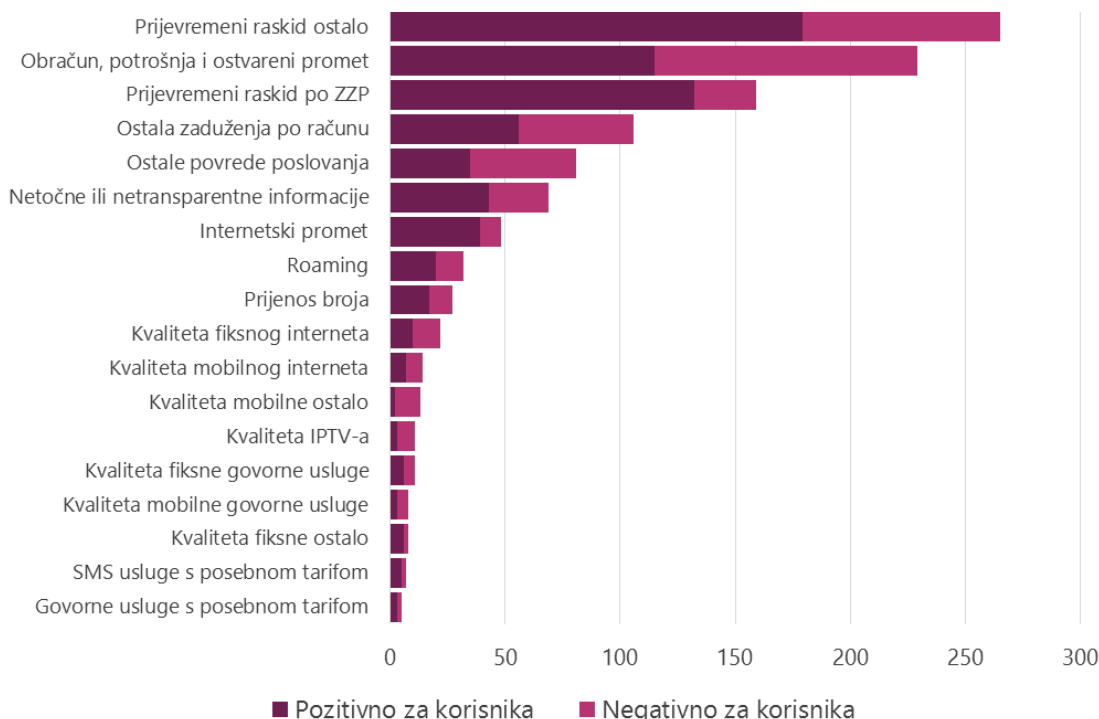
odluke koje HAKOM većinom potvrđuje.

Slika 5.6. Odnos odluka u sporovima u korist korisnika i onih u korist operatora

Omjer odluka povjerenstava koje HAKOM mijenja i donosi drugačiju odluku u odnosu na one koje potvrđuje je mjera ispravnog postupanja. Što povjerenstvo bolje radi te prati i usvaja praksu HAKOM-a, to je taj odnos manji. Minimum koji bi svakom operatoru trebao biti početni cilj je barem pola odluka u kojim je potvrđeno da je imao pravo.

Analiza razloga zašto su korisnici pokretali sporove pokazuje da se velikim dijelom odnose se na prijevremeni raskid ugovorne obveze, a tek zatim na obračun, potrošnju i ostvareni promet, što je godinama bio najčešći razlog spora. Još je dosta prigovora koji se odnose na pravo raskida unutar 14 dana od dana sklapanja ugovora, a na koje korisnici imaju pravo sukladno Zakonu o zaštiti potrošača u slučajevima prodaje izvan poslovnih prostora ili daljinske prodaje. Pozitivan pokazatelj je malen broj i omjeri odluka koji se tiču kvalitete svih usluga, a i malen broj sporova zbog usluga s posebnom tarifom.

Slika 5.7. Odnos donesenih odluka po razlogu spora

Rješavanje sporova samo je jedan od segmenata provođenja politike visoke razine zaštite korisnika. Drugi, jednako važan, predstavlja sve aktivnosti koje bi se mogle smatrati preventivnim jer, između ostaloga, unaprijed sprječavaju događanja situacija u kojima bi korisnici mogli biti oštećeni kao slabija strana u ugovornom odnosu. U tu skupinu aktivnosti spadaju izravni kontakti s korisnicima i predstavnicima udruga za zaštitu potrošača, bilo radi informiranja ili prikupljanja informacija s tržišta, bilo radi davanja stručnih savjeta, kontrola općih uvjeta poslovanja, cjenika i uvjeta korištenja, kao i suradnja s ostalim tijelima na unaprjeđenju politike zaštite potrošača u RH. Dobar primjer uspješne suradnje je [Registar „Ne zovi“](#). Registar je zajednički projekt Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta (MINGPO) i HAKOM-a i u njega svi potrošači mogu upisati svoje telefonske brojeve, a trgovci ih tada ne smiju kontaktirati radi promidžbe i prodaje. Najveći učinak Registar je polučio kod osoba starije životne dobi, a krajem 2018. bilo je upisano više od 38.000 telefonskih brojeva. Potrebno je istaknuti suradnju s MINGPO-om na jačanju informiranosti i svijesti potrošača o njihovim pravima, kao i vođenju dijaloga s udrugama koje se bave zaštitom potrošača. HAKOM je s ostalim tijelima, koja se bave uslugama ili prodajom u kontekstu zaštite potrošača, sudjelovao u izradi [Priručnika za potrošače](#), kao i zajednički obilježio tjedan prava potrošača u ožujku. U drugoj polovici godine suradnja je nastavljena projektom [Središnjeg portala za potrošače](#) i sudjelovanjem na međuresornom dijalogu o zaštiti potrošača i unaprjeđenju potrošačke politike u RH.

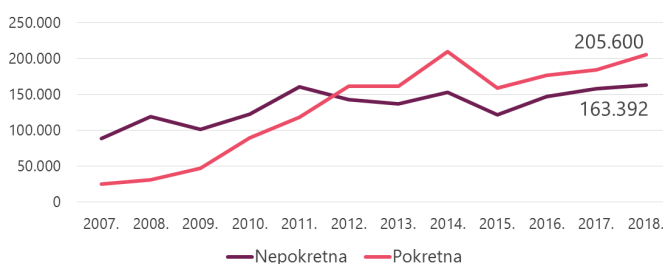
Neki od načina provođenja preventivnih aktivnosti tijekom godine:

- [analiza stanja tržišta](#), uključujući identificiranje izazova prilikom rješavanja sporova, te predlaganje mjera u okviru sektorskih propisa (izmjena i dopuna sektorskih propisa u 2019.)
- kontrola općih akata operatora (općih uvjeta poslovanja, uvjeta korištenja i cjenika) kojima se definira način njihova poslovanja, kao i posebne obveze u vezi sa zaštitom korisnika elektroničkih komunikacija
- provjere izmjena cjenika i promotivnih ponuda operatora
- tumačenje propisa i davanje stručnih mišljenja iz područja zaštite korisnika
- informiranje korisnika putem internetske stranice i rubrike „Pitajte nas“; na pitanja iz područja zaštite korisnika odgovaralo se u najkraćem roku, kao prioritarno
- informiranje korisnika putem Facebook stranice; objava o pravima korisnika i obvezama operatora, upozorenjima te odgovorima na upite korisnika

- izravni telefonski kontakt s HAKOM-ovim stručnjacima u uredovnom radnom vremenu radi dobivanja informacija vezane uz konkretne predmete, odnosno općenitu pomoć i upute kako riješiti problem s operatorom
- izravni telefonski kontakt za savjetovišta za potrošače, kako bi zaposlenici u savjetovilištima brže i lakše dobivali informacije od HAKOM-a
- aktivno sudjelovanje u radu ostalih državnih institucija na projektima koji se bave zaštitom korisnika/potrošača, posebice u aktivnostima MINGPO-a

PRIJENOS BROJA

Kako bi uklonio zapreku ulaska novih dionika na tržište, HAKOM je još 2005. uveo uslugu prijenosa broja na način da korisnici mogu odabrati bilo kojeg operatora i prijeći u njegovu mrežu uz zadržavanje dotadašnjeg broja, što obavlja novi operator. HAKOM čitavo vrijeme vodi brigu o pravovremenoj nadogradnji, uvođenju novih funkcionalnosti i redovito održava Centralnu bazu prenesenih brojeva (CABP). Kvalitetan administrativni i tehnički proces usluge prijenosa broja važan je čimbenik za zadovoljstvo krajnjeg korisnika.

Slika 5.8. Količina prenesenih brojeva u pokretnoj i nepokretnoj mreži

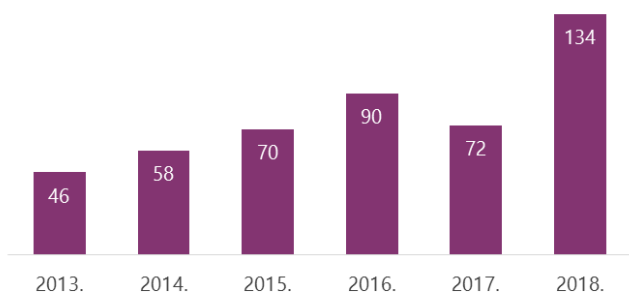
Na HAKOM-ovom internetskom portalu dostupna i vrlo korištena aplikacija [e-Prenosivost](#) pomoću koje korisnik pravovremeno može pratiti status prijenosa broja te dobiva informaciju u kojoj se mreži broj trenutno nalazi, a sve u stvarnom vremenu, sinkronizirano sa središnjom bazom prenesenih brojeva.

ZAŠTITA KORISNIKA POŠTANSKIH USLUGA

Iako je broj pismovnih pošiljaka već godinama u padu jer ih zamjenjuju elektroničke komunikacije, paketi kao posljedica internetske trgovine predstavljaju sve važniji segment poslovanja. Takve promijenjene okolnosti predstavljaju izazov za davatelje poštanskih usluga, a često imaju implikacije i na odnose s korisnicima. Ponekad taj odnos završi nezadovoljstvom korisnika koji se žali na poštansku uslugu. Postupak rješavanja prigovora korisnika poštanskih usluga je trostrupanjski postupak i ujednačen je s postupkom zaštite prava krajnjih korisnika javnih komunikacijskih usluga temeljem ZEK-a.

Korisnik poštanskih usluga, sukladno odredbama ZPU-a, u postupku rješavanja prigovora može davatelju poštanskih usluga podnijeti pisani prigovor u slučajevima gubitka poštanske pošiljke, prekoračenja roka za prijenos i uručenje pošiljke, kada usluga nije obavljena dijelom ili u cijelosti te u slučaju oštećenja ili umanjenja sadržaja poštanske pošiljke. Na pisani odgovor davatelja poštanskih usluga korisnik ima pravo podnijeti pritužbu (reklamaciju) Povjerenstvu za pritužbe potrošača pri davatelju poštanskih usluga. U slučaju spora između korisnika i davatelja poštanskih usluga u vezi s rješavanjem prigovora, korisnik može podnijeti HAKOM-u zahtjev za rješavanje spora u roku 30 dana od dostavljanja pisanog odgovora Povjerenstva za pritužbe potrošača pri davatelju poštanskih usluga.

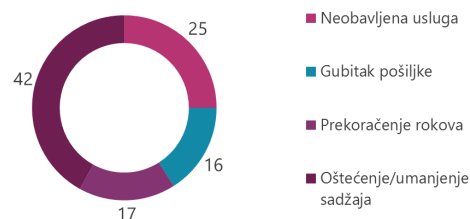
Sporovi se rješavaju donošenjem odluke na temelju mišljenja Povjerenstva za zaštitu prava korisnika usluga, savjetodavnog tijela osnovanog pri HAKOM-u. Odluke HAKOM-a u sporovima su konačne i protiv njih nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Slika 5.9. Broj zaprimljenih zahtjeva za rješavanje spora kod poštanskih usluga

Od 2010. zamjetan je rast broja zahtjeva na godišnjoj razini. U 2018. zaprimljena su 134 zahtjeva, od čega se 105 odnosi na sporove s davateljem univerzalne usluge HP-om, a 29 na ostale davatelja poštanskih usluga.

Na temelju podnesenih zahtjeva korisnika, tijekom 2018. riješeno je ukupno 68 sporova, od kojih je 42 zaprimljeno u 2018., a 26 je prenesenih iz 2017., s tim da se 46 sporova odnosilo na unutarnji, a 22 na međunarodni poštanski promet. Od ukupnog broja riješenih sporova, u deset je doneseno rješenje te su zahtjevi odbačeni kao nedopušteni, u najvećem dijelu jer su podneseni u vezi s prigovorima koji nisu iz članka 54. ZPU-a te od neovlaštenih osoba. U ostalim provedenim postupcima donesene su odluke. Tako je samo 12 zahtjeva korisnika odbijeno kao neosnovano, dok je ostalih 46 usvojeno, odnosno djelomično usvojeno.

Slika 5.10. Udjeli vrsta prigovora u riješenim sporovima korisnik-davatelj

U odnosu na vrste prigovora, najviše je bilo prigovora na oštećenje, odnosno umanjenje sadržaja pošiljaka, njih 34. Zbog gubitka pošiljaka pokrenuto je 13 sporova, dok je na prekoračenje roka za prijenos i uručenje pošiljaka bilo 14 prigovora, a zbog neobavljene ugovorene usluge 20.

Gledajući vrstu usluge na koju se prigovaralo, najveći broj sporova je za usluge koje imaju neku od dodanih vrijednosti i pakete (oko 60 posto) te na preporučene pošiljke (oko 27 posto), koje obuhvaćaju i sudska pismena te pismena po upravnom, poreznom i drugim postupcima, a šalju ih u posebnim omotnicama sudovi i druga tijela javne vlasti na temelju posebnih zakona.

ZAŠTITA PUTNIKA U ŽELJEZNIČKOM PRIJEVOZU

Na temelju odredbi ZRTŽU-a u nadležnosti HAKOM-a su poslovi zaštite prava putnika te rješavanje zahtjeva putnika protiv odluke Povjerenstva za reklamacije potrošača pri željezničkom prijevozniku. U skladu s odredbama ZRTŽU-a putnik može željezničkom prijevozniku podnijeti pisani prigovor radi zaštite svojih prava koja su 2017. pojednostavljena i propisana u tri stupnja rješavanja, kao za elektroničke komunikacije ili poštanske usluge. Prvi stupanj je postupak pri željezničkom prijevozniku, drugi pri Povjerenstvu za reklamacije potrošača pri željezničkom prijevozniku, a treći stupanj je pri HAKOM-u. Sporovi se rješavaju donošenjem odluke na temelju mišljenja Povjerenstva za zaštitu prava korisnika usluga, savjetodavnog tijela osnovanog pri HAKOM-u, u skladu sa ZZP-om. Odluke HAKOM-a u sporovima putnika i prijevoznika su konačne i protiv njih nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred mjesno-nadležnim Upravnim sudom.

Tijekom 2018. HAKOM je donio odluke u sedam postupaka po zahtjevu putnika. Mnogi zahtjevi odnosili su se na plaćanje dodatka u iznosu od 500,00 kuna zbog vožnje bez prijevozne karte, koji se plaća neovisno o činjenici na kojoj relaciji i koji rang vlaka je u pitanju, ali i na kašnjenja vlakova, prava osoba sa smanjenom pokretljivosti te povrat novca zbog nekorisćenja karte. U odnosu na 2437 prigovora koji je bio podnesen željezničkom prijevozniku kao prvostupanjskom tijelu, broj prigovora koji je rješavan pred HAKOM-om u trećem stupnju je gotovo zanemariv. Uspoređujući 2018. s prethodnim godinama značajno je što nije bilo predmeta u kojima se HAKOM prvenstveno bavio procesnim pretpostavkama bez ulaženja u meritum zahtjeva putnika. Naime, prethodnih godina zahtjevi su često morali biti odbacivani zbog neispunjavanja procesnih preduvjeta, a jednostavnije uređenje postupka pravne zaštite mogao bi biti glavni razlog ovakvog rezultata u 2018.

Slika 5.11. Letak za putnike iz 2018.

U 2018. izrađeni su i distribuirani [letci](#) na putničkim kolodvorima u RH, u kojima su istaknute osnovne informacije o načinu podnošenja prigovora HAKOM-u, rokovima, načinima podnošenja prigovora i slične informacije o pravima putnika i obvezama prijevoznika.

OSOBE S INVALIDITETOM

Digitalno društvo i digitalne usluge mogu biti pomoć, a ponekad i rješenje nekih izazova s kojima se susreću osobe s invaliditetom. Upravo zato pristupačnost uslugama digitalnog društva, koje počinje odnosom svakog korisnika s operatorom, predstavlja jedan od prioriteta u društveno odgovornom poslovanju HAKOM-a. Tako je krajem godine u suradnji s Fakultetom elektrotehnike i računarstva (FER) u Zagrebu organiziran drugi skup na temu „Osobe s invaliditetom u digitalnom društvu“, koji je okupio predstavnike udruga za osobe s invaliditetom, Ureda pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, operatora i drugih institucija. Cilj okruglog stola bio je dati osvrt na položaj osoba s invaliditetom kao korisnika elektroničkih komunikacijskih usluga te ponuditi smjernice za daljnja poboljšanja.

Slika 5.12. Prototip pristupačnog web sjedišta

Na skupu je predstavljen rad na prototipu [pristupačnog web sjedišta](#), projekta u suradnji s FER-om. Prototip je pristupačna internetska stranica s ponudama operatora koja će poslužiti kao podloga za poboljšanje pristupačnosti internetskih stranica HAKOM-a kao regulatora, ali će i operatorima ponuditi optimalna rješenja za unaprjeđenje njihovih stranica s obzirom na želje i potrebe osoba s invaliditetom u RH. Skup je završen s [trinaest zaključaka](#), a za uspješan nastavak rada na pristupačnom mrežnom sjedištu ključna je suradnja s udrugama koje se bave osobama s invaliditetom. Operatori će kontinuirano educirati prodajno osoblje o načinu komunikacije s osobama s invaliditetom i prilagoditi pristupe prodajnim mjestima. Također, u trgovinama su operatori prilagodili ili će kod redizajna prilagoditi pristupačnost informacijama o cijeni i performansama izloženih uređaja tako da nije zapreka osobama u invalidskim kolicima.

ZAŠTITA DJECE

HAKOM je dio svojih aktivnosti usmjerio podizanju svijesti i znanja djece i njihovih roditelja o odgovornom ponašanju prilikom korištenja elektroničkih komunikacijskih usluga jer suvremeno društvo ima nove načine pristupa informacijama i komuniciranja, nove načine provođenja slobodnog vremena, nove načine kupovine, druženja, obrazovanja i obavljanja svakodnevnih zadataka. Sve navedeno u osjetljivom razdoblju rasta i razvoja u kojem se nalaze djeca i mladi, oblikuje mišljenje, stavove i vrijednosti na drugačiji način nego prije pojave „digitalnog društva“. Djeca su danas ravnopravni korisnici usluga elektroničkih komunikacija pa im treba posvetiti posebnu pažnju jer predstavljaju najranjiviju skupinu korisnika. Suradnja sa stručnjacima koji se bave djecom i internetom rezultirala je novom i ažuriranom HAKOM-ovom brošurom pod naslovom „Kako se zaštititi u svijetu interneta, mrežnih tehnologija i mobilnih telefona“, koja sadrži praktične i korisne savjete o opasnostima i sigurnosti na internetu, zaštiti privatnosti i osobnih podataka, načinu ponašanja i odgovornoj uporabi društvenih mreža i slično.

Brošura je dio HAKOM-ova programa informiranja djece i roditelja koji se već dvije školske godine provodi u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja, a u tiskanom obliku se dijeli učenicima petih razreda osnovnih škola (više od 40.000 od 50.000 tiskanih brošura završi u svim osnovnim školama). Veliki naglasak stavlja se na edukaciju pa su HAKOM-ovi stručnjaci održali i niz edukacija za djecu i roditelje u školama. Program je usmjeren na sve učenike osnovnih škola u RH i bit će nastavljen u narednom razdoblju.

Treba spomenuti i proširenje suradnje s udrugama civilnog društva koje se bave sigurnošću djece na internetu, a glavni zaključak je da je potrebno koristiti sinergiju svih dionika koji se bave ovom problematikom i koordinirano širiti svijest o odgovornom i sigurnom korištenju modernih tehnologija. Istaknuti treba i obilježavanje „Dana sigurnijeg interneta“ u veljači, prilikom kojeg je javno potpisana prva Povelja o sigurnosti djece na internetu, između Vipneta (danas A1 Hrvatska), Hrvatskog Telekoma, Tele2, HAKOM-a, Centra za sigurniji internet/Centra za nestalu i zlostavljenu djecu. Cilj potpisivanja povelje bio je podizanje svijesti javnosti i roditelja o ovoj važnoj temi, a istovremeno pokazivanje odlučnosti i spremnosti tržišta elektroničkih komunikacija i najvažnijih dionika u stvaranju boljeg i sigurnijeg okruženja za djecu. Daljnji razvoj suradnje i konkretne zajedničke aktivnosti na širenju svijesti o odgovornom i sigurnom načinu korištenja interneta dogovorene su za 2019.

Slika 5.13. Naslovnica HAKOM-ove brošura za djecu i roditelje za šk. god. 2018/2019

INSPEKCIJA

ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE	66
POŠTANSKE USLUGE	67
ŽELJEZNIČKE USLUGE	67

HAKOM ima nadležnost inspeksijskog nadzora u području elektroničkih komunikacija, poštanskih usluga i dijelu prava putnika u željezničkom prometu. Inspektori su u potpunosti integrirani u organizacijsku strukturu HAKOM-a i svakodnevno surađuju s ostalim stručnjacima, što olakšava provedbu inspeksijskih aktivnosti. Nadzori se uvijek provode načelima razmjernosti i svrhovitosti, a područja u fokusu bila su prvenstveno utvrđena [Godišnjim programom rada](#).

INSPEKCIJSKI NADZORI

Inspeksijski nadzori obuhvaćali su sva tri tržišta s posebnim naglascima na poštovanje regulatornih obveza, univerzalne usluge, zaštitu korisnika i putnika, kvalitetu pristupnih mreža, sukladnost RiTT opreme, neželjene komunikacije, pravovremenu isplatu naknada korisnicima te roaming i mrežnu neutralnost.

ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE

Elektroničke komunikacije najizazovnije su tržište od sva tri u nadležnosti HAKOM-a pa je najveći broj očevida, pregleda i/ili nadzora obavljeno upravo na ovom tržištu. Inspektori elektroničkih komunikacija obavili su 78 inspeksijskih nadzora (108 inspeksijskih pregleda i očevida) pružanja elektroničkih komunikacijskih usluga iz ZEK-a i pripadajućih propisa kod sljedećih operatora: Hrvatski Telekom d.d. Zagreb, VIPnet d.o.o. Zagreb (A1 Hrvatska d.o.o. Zagreb), Tele2 d.o.o. Zagreb, OT-OPTIMA TELEKOM d.d. Zagreb, IT JEDAN d.o.o. Zagreb, H1 Telekom d.o.o., Iskon Internet d.d., IF-TEH rješenja d.o.o., Tehnoline t.o. Pula, NEX COM d.o.o., Metronet telekomunikacije d.o.o., Terrakom d.o.o., BT NET d.o.o. Zagreb, ELKOM M.B.I. d.o.o. Rijeka, NTH Mobile d.o.o. Varaždin, MAGUS MUNDI d.o.o. Sveta Nedelja, SKYNET TELEKOMUNIKACIJE d.o.o. Zagreb, TELE FOCUS d.o.o. Pula, 3 SL SOLUCIJE d.o.o. Zagreb i VEDEL MEDIA d.o.o. Sesvete te dvije pravne osobe u vezi s usklađivanjem rada radijskih postaja (Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o. i ISTARSKI VODOVOD d.o.o. Buzet) i jedne pravne osobe u vezi s pre-paid računom (Margento tehnologije d.o.o. Zagreb).

Inspeksijski nadzori su, između ostaloga, provedeni u vezi s regulatornim obvezama, zaštitom korisnika, pružanjem usluga s posebnom tarifom, pristupom uz pravične i ne diskriminirajuće uvjete, promjenom operatora, tj. prijenosom brojeva, prijenosom broja te kvalitetom usluga.

Tijekom 2018. godine nastavljeno je s inspeksijskim nadzorima agregacijskih i pristupnih mreža, pri čemu su u prvom planu bile Istarska, Primorsko-goranska i Ličko-senjska županija. Obavljen je inspeksijski nadzor agregacijskih prstena R3-

Zapad i R3-Istok na području tih županija. Pregledane su sve DWDM lokacije (njih ukupno 15) pri čemu se je posebna pozornost posvećena načinu privođenja svjetlovodnih kabela u objekte DWDM čvorova kako ne bi utjecao na smanjenje pouzdanosti i raspoloživosti, načinu vođenja i završavanja svjetlovodnih kabela unutar objekta, ispravnosti i dimenzioniranosti rezervnog napajanja (baterije i agregat) te ostalom. Pouzdanost i raspoloživost svih ključnih transmisijskih linkova na zavidnoj je razini, osim za Mali Lošinj. Jedino ovaj prometno jak transmisijski čvor nema mogućnost alternativnog usmjerenja prometa preko dva prostorno (disjunktno) odvojena svjetlovodna kabela. Zbog toga je inspektor naložio izgradnju nove transmisijske dionice (podmorski kabel duljine cca. 33 km) Mali Lošinj-Novalja, kojom će se ostvariti prstenasto povezivanje ne samo Malog Lošinja nego i Cresa na nadređeni transmisijski čvor. Realizacija ovog projekta očekuje se na proljeće 2020. godine.

Inspeksijski nadzor pristupnih mreža obuhvatio je sljedeća područja: Buzet, Žbandaj, Funtana (Istarska), Fužine, Mali Lošinj, Cres (Primorsko-goranska), Lovinac, Sveti Juraj, Pag (Ličko-senjska). Kod svih nabrojanih mreža održavanje nije na odgovarajućoj razini, a to se posebno odnosi na razvodni segment TK mreže. Zamijećene su određene nepravilnosti kod zajedničkog vođenja TK kabela po stupovima niskonaponske elektroenergetske mreže, a posebno se ističe neodržavanje minimalno propisanog razmaka kod zajedničkog vođenja i križanja. U svim spomenutim mrežama, zbog niza objektivnih i subjektivnih razloga, problem prenapona uslijed atmosferskih pražnjenja jako je izražen na strani korisnika. Potrebno je poduzeti određene minimalne aktivnosti (ugradnja određenog tipa kombinirane prenaponske zaštite na strani korisnika) kako bi se ovaj problem donekle ublažio. Na strani čvora pristupnih mreža (centrala) ugrađena je odgovarajuća prenaponska zaštita tako da na ovoj strani ne nastaju problemi.

Uzimajući u obzir pojave sustavnih problema na tržištu, tj. osobito teške i teške povrede zakona, podnesen je optužni prijedlog protiv operatora IT JEDAN d.o.o. zbog opetovanog slanja SMS-a u svrhu izravne promidžbe bez pribavljene privole pretplatnika, zbog prikrivanja identiteta pošiljatelja i onemogućavanja sprječavanja daljnje komunikacije te slanja poruka bez informacije o cijeni i dobrom ograničenju korištenja uslugom, odnosno poruka kojima su obmanjivani i zavaravani korisnici.

U 2018. inspektori elektroničkih komunikacija HAKOM-a donijeli su 14 rješenja, te po dva prekršajna naloga optužna prijedloga, koji se javno i redovito objavljuju na internetskim stranicama <https://www.hakom.hr/default.aspx?id=45>.

POŠTANSKE USLUGE

Poštanski inspektori HAKOM-a su u 2018. obavili 13 inspekcijskih nadzora (36 inspekcijskih pregleda i očevida) vezanih uz obavljanje univerzalne, zamjenskih i ostalih poštanskih usluga propisanih ZPU-om kod tri davatelja poštanskih usluga: HP-Hrvatska pošta d.d., GLS Croatia d.o.o. i OVERSEAS TRADE Co LTD d.o.o. te kod pravne osobe Vodoopskrba i odvodnja Zapršić d.o.o. u vezi sa samodostavom. Poštovanje načina i rokova uručivanja pošiljki bilo je u neprekidnom fokusu kod Hrvatske pošte kao davatelju univerzalne usluge.

Poštanski inspektori donijeli su tri rješenja i dva rješenja o izvršenju, koja su javno objavljena na internetskim stranicama:

[Rješenje davatelju usluga HP u svezi načina rješavanja prigovora korisnika usluga](#)

[Rješenje davatelju HP vezi ostavljanja korisnicima usluga obavijesti o prispjeću pošiljaka](#)

[Rješenju davatelju HP u vezi načina prijenosa i uručivanja poštanskih pošiljaka](#)

[Rješenje o izvršenju rješenja davatelju HP u vezi načina rješavanja prigovora korisnika usluga](#)

[Rješenje o izvršenju rješenja davatelju GLS Croatia u svezi načina rješavanja prigovora korisnika usluga](#)

ŽELJEZNIČKE USLUGE

Inspekcijski nadzori u području zaštite prava putnika u željezničkom prijevozu bili su prvenstveno usmjereni na zaštitu prije i tijekom putovanja te zaštitu osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti. Nadzori se provode na temelju ZRTŽU-a, a posebno radi provedbe [Uredbe \(EZ\) br. 1371/2007](#) Europskog parlamenta i vijeća o pravima i obvezama putnika u željezničkom prometu.

Tijekom 2018. godine nastavljen je inspekcijski nadzor nad trgovačkim društvom HŽ Putnički prijevoz d.o.o. započet u 2017. radi utvrđivanja provedbe Uredbe, ZRTŽU-a, Zakona o ugovorima u prijevozu u željezničkom prometu (ZUPŽP), Općih uvjeta ugovora o prijevozu (Tarifa 101, Tarifa za prijevoz putnika u domaćem prometu (TPDP) Prijevozni uvjeti, povlastice i prijevoz ručne prtljage, dalje: Tarifa 101) te Pravilnika o izradi i objavljivanju voznoga reda u željezničkom prometu. Posebna pažnja posvećena je utvrđivanju poštovanja obveze pružanja informacija tijekom putovanja sukladno Uredbi. U postupku inspekcijskog nadzora utvrđivalo se poštuje li HŽ Putnički prijevoz d.o.o. obveze iz Priloga II, dijela II Uredbe - „Informacije tijekom putovanja“, gdje se ciljano kontroliralo najavljivanje naziva službenog mjesta, odnosno zaustavljanje vlakova u službenim mjestima, kašnjenja vlakova i usluge u vlakovima. Inspekcijski nadzor nad navedenim segmentima provodit će se i dalje zbog sveobuhvatnosti i potrebe za kontrolom svih rangova vlakova i cijelog teritorija Republike Hrvatske.

URED ZA ŠIROKOPOJASNOST	69
SURADNJA	69
JAVNOST RADA	74
SUDSKI POSTUPCI	75
e-AGENCIJA	76
RAZVOJ KOMPETENCIJA	76
ZAPOSLENICI	76

NADLEŽNI URED ZA ŠIROKOPOJASNOST (BCO NETWORK SUPPORT FACILITY)

HAKOM sudjeluje u radu Mreže nadležnih ureda za širokopojasnost na razini EU-a, *Broadband Competence Offices Network Support Facility* (BCO). U 2018. predstavnici HAKOM-a sudjelovali su na međunarodnoj konferenciji *Broadband days 2018.* te više sastanaka i radionica u organizaciji BCO-a, koje su za cilj imale razmjenu znanja i iskustava između država članica i rješavanje praktičnih pitanja.

EK je u 2018. realizirao prvi krug dodjele sredstava putem vaučera za pojedinačne općine i gradove na razini EU-a na temelju inicijative "WiFi4EU", koja ima za cilj jačanje lokalne besplatne i nediskriminirajuće bežične povezivosti te promicanje povezivanja građana na javnim mjestima, kao što su trgovci, parkovi, knjižnice, muzeji, javne ustanove, zdravstveni centri i sl. 224 hrvatske općine i grada iskoristili su mogućnost da bespovratnim sredstvima EU fondova omoguće korištenje bežičnog interneta na mjestima koja se smatraju središtima javnog života. Od 336 prijavljenih, njih 224 osvojilo je vaučere pojedinačne vrijednosti 15.000 eura, odnosno ukupne vrijednosti 3,36 milijuna eura na razini RH, što je ujedno i maksimum koji je pojedinoj zemlji članici mogao biti dodijeljen. Maksimalni broj vaučera dobilo je samo šest država članica.

U sklopu Nadležnog ureda za širokopojasnost, HAKOM je o inicijativi „WiFi4EU“ kontinuirano informirao javnost i potencijalne nositelje projekata te ih upućivao o načinu i mogućnostima korištenja bespovratnih sredstava u sklopu navedene inicijative te pomagao općinama i gradovima pri registraciji i prijavi na natječaj.

SURADNJA

Suradnja je jedna od osnova na kojima počiva svako regulatorno djelovanje jer su nacionalni regulatori poput HAKOM-a vrlo često ishodišna točka, čvorište ili važna karika u zbivanjima na pojedinim tržištima. Bez primjerene suradnje tržišta često trpe okruženja daleko od optimalnih za razvoj i napredak. Domaća suradnja uključivala je tijela državne uprave, javne vlasti, akademske zajednice, civilnog društva i slično, a obrađena je u tekstu u prethodnim poglavljima. Jednako važna je i međunarodna suradnja, pogotovo jer HAKOM predstavlja RH u mnogim međunarodnim tijelima i organizacijama.

Europska unija (Europska komisija, Vijeće)

HAKOM je aktivno sudjelovao u radu **Vijeća EU-a** na stručnoj razini gdje je na sastancima Radne skupine za telekomunikacije i informacijsko društvo zastupao stajališta RH u okviru rasprava. Središnje teme u 2018. bile su prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (EECC Direktiva), prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o osnivanju Tijela europskih regulatora za elektroničke komunikacije (BEREC) (Uredba o BEREC-u), prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o privatnosti i zaštiti osobnih podataka u elektroničkim komunikacijama (Uredba o e-privatnosti). Zakonodavni postupak u odnosu na EECC Direktivu i Uredbu o BEREC-u dovršen je u prosincu 2018., dok je zakonodavni postupak donošenja Uredbe o e-privatnosti nastavljen u 2019.

Tijekom 2018. HAKOM je sudjelovao u radu dvaju odbora kojima predsjedava Europska komisija. To su **Odbor za RF spektar** (RSC - Radio Spectrum Committee) i **Komunikacijski odbor** (COCOM – Communications Committee). Odbor za RF spektar (RSC - Radio Spectrum Committee) pomaže EK-u pri razvoju odluka za tehničku implementaciju koje osiguravaju usklađene uvjete za raspoloživost i efikasnu uporabu RF spektra u EU-u. RSC se također bavi mjerama koje osiguravaju točnu i pravovremenu dostavu informacija o uporabi spektra. Sudjelovanjem u radu ovog tijela omogućena je komunikacija nacionalnih regulatora s EK-om o njihovim prijedlozima prije implementacije kako bi se osiguralo da su mjere prilagođene različitim situacijama pojedinih država. Od značajnijih EU odluka u djelovanju RSC-a treba istaknuti Odluku (EU) 2018/1538 harmonizaciji frekvencijskog pojasa 874-876 i 915-921 MHz, Odluku (EU) 2018/661 o harmonizaciji i proširenju frekvencijskog pojasa 1427-1452 MHz i 1492-1517 MHz za širokopojasni pristup i Odluku (EU) 2018/637 frekvencijskim pojasevima za internet stvari. COCOM pomaže EK-u pri donošenju pro-

vedbenih i delegiranih akata iz područja primjene direktiva kojima se uređuje tržište elektroničkih komunikacija. Osim toga, odbor je forum razmjene iskustva država članica i EK-a u provedbi europskih i nacionalnih propisa iz područja elektroničkih komunikacija. Predstavnici HAKOM-a sudjeluju u radu COCOM-ova odbora zajedno s predstavnicima MPPI-ja.

HAKOM također sudjeluje u radu **Grupe EK-a za politiku u pravljnja RF spektra (RSPG - Radio Spectrum Policy Group)**, savjetodavne grupe na visokom nivou koja pomaže EK-u razvijati politiku RF spektra, posebno u vezi s njezinim usklađivanjem, usklađenim uvjetima raspoloživosti i efikasnosti uporabe RF spektra te politike ustanovljavanja i funkcioniranja unutarnjeg tržišta. RSPG usvaja mišljenja, stajališta i izvješća te savjetuje EK na strateškoj razini. Od značajnijih dokumenata potrebno je spomenuti RSPG mišljenje za ITU Svjetsku radiokomunikacijsku konferenciju, RSPG mišljenje o 5G mrežama, Izvješće o rezultatima skupine za prekograničnu suradnju u uklanjanju smetnji i Izvješće o osiguravanju pokrivenosti pokretnim mrežama u zahtjevnim područjima. Budući da se odluke EK-a izravno odnose i na RH, koja ih je dužna provesti, sudjelovanje na RSC-u i RSPG-u je od ključne važnosti kako bi se pravovremeno moglo utjecati na konačnu odluku, ovisno o nacionalnoj situaciji za pojedine dijelove RF spektra.

BEREC

HAKOM sudjeluje u radu BEREC-a, organizacije europskih regulatornih tijela za područje elektroničkih komunikacija, i glasuje o svim odlukama koje BEREC donosi na plenarnim sjednicama. Pritom HAKOM-ovi stručnjaci aktivno sudjeluju u radu radnih skupina BEREC-a i izradi dokumenta za regulaciju tržišta elektroničkih komunikacija na razini EU.

Ovdje osobito treba istaknuti rad na analizi prijedloga zakonodavnih akata koji čine novi regulatorni okvir za elektroničke komunikacije EU-a. Riječ je o radu na Zakoniku i Uredbi BEREC-a, koji je tijekom 2018. bio osobito intenzivan, te posljedično početak rada na pripremi plana rada vezano uz izradu smjernica koje BEREC treba donijeti na temelju novog regulatornog okvira. Dodatno, HAKOM-ovi stručnjaci su i u 2018. bili članovi **BEREC-ove Roaming radne skupine** kao drafteri, tj. članovi užeg tima koji sudjeluju u izravnoj izradi dokumenata BEREC-ove Roaming grupe. Tako je HAKOM bio drafter u izradi BEREC-ova izvješća o transparentnosti roaming tarifa, a u prvoj polovici 2019. sudjelovao u izradi BEREC-ova mišljenja o utjecaju RLAH-a, rađenog na temelju upitnika Europske komisije, a koji su popunjavali regulatori, operatori i MVNO-ovi iz područja EU/EEA. HAKOM-ovi stručnjaci bili su zaduženi za izradu dijela izvješća koji se odnosi na utjecaj RLAH-a na kakvoću roaming usluga.

Također, BEREC je definirao pet strateških prioriteta za razdo-

blje od 2018. do 2020., ocijenjene ključnim u regulatornom smislu, koji su također izazovi za tržište i tehnološki razvoj te je u tom smislu uredio svoj program rada i za 2018. Riječ je o sljedećim prioritetima: *razvoj mreža vrlo velikih brzina, utvrđivanje zapreka u razvoju digitalnih usluga, 5G, mrežna neutralnost, jačanje zaštite korisnika.*

Rezultat rada na prioritetima su razna izvješća o regulaciji i praksi nacionalnih regulatornih tijela te potencijalni izazovi, kao i prikaz najbolje prakse i zajednička stajališta o pojedinim pitanjima. Od važnijih dokumenata treba spomenuti Izvješće o cijenama pristupa infrastrukturi i radovima, Izvješće o IoT indikatorima, Izvješće o najboljoj praksi u dodjeli spektra i njihovoj prikladnosti za 5G te Izvješće o najboljoj praksi u obvezama pokrivenosti i njihovoj prikladnosti za 5G, Izvješće o dijeljenju infrastrukture, Zajedničko stajalište za praćenje pokrivenosti mreža pokretnih komunikacija, Izvješće o implementaciji mrežne neutralnosti, Izvješće o prestanku ugovora i promjeni operatora, Izvješće o najboljoj praksi u osiguranju jednakosti pristupa i izbora osobama s invaliditetom, Izvješće o pojednostavljenju ugovora i drugo. Osim navedenih dokumenata, BEREC je tijekom 2018. donio niz dokumenata koji su dio njegova redovnog rada, kao što su Izvješća o roamingu, Izvješća o regulatornom računovodstvu, Izvješća o cijenama terminacije, kao i druga razna izvješća te mišljenja o prijedlozima Europske komisije.

ITU

HAKOM je jedan od predstavnika RH u ITU-u, a stručnjaci HAKOM-a redovito sudjeluju u radu radnih skupina. Stručnjaci HAKOM-a sudjelovali su u radu *Svjetskog radiokomunikacijskog seminara (WRS-18)* u Ženevi. U sklopu seminara obrađene su teme vezane uz uporabu RF spektra i satelitskih orbita te provedba odredbi Radijskih propisa ITU-a. Treba spomenuti i rad u **ITU-R radnoj grupi WP1C "Working party on spectrum monitoring"**, koja se bavi sa svim relevantnim ITU-R preporukama i dokumentima iz područja kontrole i nadzora RF spektra.

CEPT

Tijekom 2018. HAKOM je nastavio aktivno sudjelovati u radu tijela CEPT-a kako bi se propisi u RH na vrijeme mogli pripremiti da udovoljavaju tehničkoj i procesnoj regulativi na razini CEPT-a. HAKOM je sudjelovao u krovnoj radnoj skupini ECC, na kojoj se kao rezultat rada radnih skupina donose odluke i preporuke u vezi s upravljanjem RF spektrom i brojnim prostorom.

Također, nastavljeno je aktivno sudjelovanje u radu **radne skupine za upravljanje frekvencijskim spektrom WGFM (Working Group Frequency Management)**, koja prati razvoj uporabe RF spektra i njegovo harmoniziranje.

Nastavljeno je i sudjelovanje u radu **projektnog tima FM44**, koji se bavi problematikom satelitskih veza, kako bi se u obzir mogao uzeti međusobni utjecaj novih satelitskih sustava na postojeće mikrovalne i satelitske veze u RH.

Tijekom 2018. je predstavnik HAKOM-a nastavio rad u svojstvu potpredsjednika **radne skupine WGSE (Working Group Spectrum Engineering)**, koja je zadužena za analize mogućnosti dijeljenja RF spektra između različitih radiokomunikacijskih službi poput pokretne, nepokretne, satelitske službe te kratkodometnih uređaja (SRD). S obzirom na ograničenost RF spektra kao prirodnog resursa, dijeljenje spektra je nužno kako bi se omogućio rad velikog broja bežičnih primjena o kojem ovisi funkcioniranje modernog društva.

Nastavilo se sudjelovanje u radu **projektnog tima ECC PT1**, koji se bavi područjem IMT (International Mobile Telecommunications) tehnologija u smislu razvoja regulative za postojeće i nove generacije pokretnih komunikacija te radiofrekvencijskog planiranja. Najbitnije teme u 2018. odnosile su se na omogućavanje uporabe RF spektra za 5G sustave te daljnji razvoj regulatornog okvira za uskopojasne i širokopojasne komunikacije stroja sa strojem (M2M - Machine-To-Machine Communications) i tehnologije interneta stvari (IoT - Internet of Things).

HAKOM je u 2018. nastavio sudjelovati u radu **radne skupine za uređaje malog dometa SRD/MG (Short Range Devices/Maintenance Group)**, koji se masovno proizvode i koriste RF spektar bez pojedinačne dozvole (npr. alarmi, medicinski implantati, RFID, transportni sustavi i komunikacijska oprema poput WiFi-a). S obzirom na brojnost i široku uporabu SRD uređaja, u rad ove skupine je intenzivno uključena industrija, koja ima veliki interes za omogućavanjem novih primjena i tehnologija te usklađivanjem uporabe spektra za te uređaje. U 2018. skupina je izradila CEPT izvještaj za ultra širokopojasne primjene za potencijalno ažuriranje komisijine odluke, CEPT izvještaj o proširenju sigurnosno vezana pojasa za inteligentne sustave za prijevoz i CEPT izvještaja za uređaje malog dometa u sklopu sedmog ažuriranja EU odluke za uređaje malog dometa. Također, skupina je nastavila s uobičajenim revizijama raznih dodataka Preporuke 70-03 i svih ECC odluka i preporuka iz SRD područja.

Radna grupa WG FM PT22 bavi se kontrolom i nadzorom RF spektra, pisanjem prijedloga međunarodnih preporuka te razvojem harmoniziranih mjernih tehnika i procedura za nadzor RF spektra. U protekloj godini također su se pratila i izvješća drugih radnih skupina, na razini analize izlaznih dokumenata.

Tijekom 2018. HAKOM je nastavio sudjelovati u radu **radne grupe WG NaN**, koja je odgovorna za razvoj pravila oko

adresa, brojeva i imenovanja te savjetovanja o tehničkim regulatornim pitanjima. HAKOM aktivno sudjeluje i u radu radne skupine pod nazivom **Future numbering issues**, odnosno Buduća pitanja vezana uz numeriranje, koja se prvenstveno koncentrira na dodjelu, pod-dodjelu i distribuciju E.164 brojeva u elektroničkim komunikacijama. Skupina se bavi različitim pitanjima prateći razvoj tržišta te, uz rješavanje trenutnih izazova, pokušava predvidjeti buduće probleme, usklađujući različita iskustva zemalja sudionika same radne skupine.

HCM

RH je potpisnica HCM sporazuma (Harmonized Calculation Method), koji definira jedinstvene kriterije i metode za međudržavno usklađivanje rada privatnih pokretnih mreža i usmjerenih veza. Od susjednih država potpisnice su također Austrija, Mađarska i Slovenija, s kojima je HAKOM tijekom 2018. usklađivao parametre pojedinih radijskih postaja. Također, nastavljen je rad na usklađivanju frekvencijskih registara za privatne pokretne mreže sa Slovenijom, koji je u konačnici dovršen u 2019.

EMERG

EMERG (The European Mediterranean Regulators Group) je tijelo koje svojim djelovanjem nastoji preslikati način rada BEREC-a na širu mediteransku regiju. Čine ga uglavnom zemlje Mediterana, ali i druge zemlje (ukupno 23). Od 2015. HAKOM je punopravni član EMERG-a i aktivno sudjeluje u plenarnim sjednicama, radionicama i skupovima koje organizira EMERG. U 2018. održane su tri radionice: radionica o troškovnom računovodstvu i regulaciji cijena, radionica o kvaliteti usluge te radionica o IoT/M2M uslugama. Rezultati svake radionice su relevantne preporuke za zemlje članice EMERG-a.

ERGP

HAKOM je bio aktivni sudionik rada **Europskog udruženja regulatornih tijela za područje poštanskih usluga (ERGP)**. Na radnim grupama razmatrala se i rješavala problematika vezana uz univerzalnu uslugu, regulatorno računovodstvo, cijene poštanskih usluga, stanje na tržištu poštanskih usluga, kakvoću usluga, zadovoljstvo i zaštitu korisnika, prekogranični promet poštanskih pošiljaka i drugo. Jedan od najvažnijih poslova ERGP-a u 2018. bio je davanje stručne pomoći u provođenju zakonodavne procedure donošenja Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća EU o prekograničnoj dostavi paketa. Cilj Uredbe EK-a o prekograničnoj dostavi paketa je izmjena regulatornog okvira poštanskih usluga s namjerom uklanjanja prekograničnih barijera u prometu poštanskih pošiljaka i razvoju usluga iz područja e-trgovine. Predstavnici HAKOM-a prisustvovali su 15. Plenarnoj sjednici ERGP-a u studenome.

CERP

Nastavljeno je sudjelovanje u radu Europskog odbora za poštansku regulaciju (CERP) radom u radnim grupama i prisustvovanje na sastancima u organizaciji CERP-a.

SPU

U rujnu u Adis Abebi, Etiopija, održan je Drugi izvanredni kongres Svjetske poštanske unije (SPU). U sklopu delegacije RH, uz predstavnika Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture, kao voditelj delegacije, kongresu je prisustvovao i predstavnik HAKOM-a u svojstvu zamjenika voditelja. Tijekom održavanja kongresa, uz aktualne teme vezane uz poštansku djelatnost, održana je i ministarska konferencija o budućim izazovima svjetskog poštanskog sustava.

ENRRB

Mreža europskih željezničkih regulatornih tijela (ENRRB) je savjetodavno tijelo EK koje se sastaje nekoliko puta godišnje radi razmatranja pitanja i razmjene prakse iz nadležnosti regulacije tržišta željezničkih usluga. Za potrebe rada ENRRB-a uspostavljena je baza podataka regulatornih tijela (DAREBO). HAKOM je u 2018. aktivno sudjelovao na sastancima na kojima se raspravljalo o testu ekonomske ravnoteže i tumačenju članka 56. stavka 9. Direktive 2012/34/EU-a, naknadama za pristup infrastrukturi, zaštiti prava putnika, kašnjenjima i kvaliteti u željezničkom putničkom prijevozu i drugom. Također, raspravljano je pitanje implementacije IV. željezničkog paketa i kreiranju europske regulative

IRG Rail

IRG-Rail je organizacija neovisnih europskih regulatornih tijela za područje željezničkih usluga, u okviru koje HAKOM aktivno sudjeluje u svih šest radnih skupina. HAKOM je sudjelovao u izradi šestog godišnjeg izvješća o stanju europskog tržišta željezničkih usluga, pisanju osvrta na reviziju Provedbene uredbe Komisije 2015/1100 te na plenarnim sjednicama u svibnju i studenom. Značajne teme sastanaka bile su kvaliteta željezničkih teretnih koridora, izrada zajedničkog obrasca za uslužne objekte, redizajn postupka izrade voznog reda te tehničke zapreke za pristup u suradnji s Agencijom Europske unije za željeznicu (ERA – European Union Agency for Railways).

NEB

HAKOM je u 2018. sudjelovao na sastanku Nacionalnih tijela za provedbu Uredbe EZ. br. 1371/2007 (NEB) o pravima i obvezama putnika u željezničkom prijevozu zbog revizije Uredbe i radi sveobuhvatne provedbe i primjene. Cilj sastanka bio je razmjena iskustava, uspostavljanje najbolje prakse zaštite korisnika željezničkog putničkog prijevoza te ujedna-

čavanja prakse i predlaganje izmjena zakonodavnog okvira EU u području zaštite prava putnika u željezničkom prijevozu.

RNE

U organizaciji EK-a i Europskog udruženja upravitelja infrastrukture (RNE) HAKOM je sudjelovao na godišnjoj konferenciji za predstavnike regulatornih tijela zemalja članica EU, na kojoj se predstavljaju daljnje aktivnosti i postignuća iz svog područja djelovanja.

Ostalo

HAKOM je sudjelovao na stručnoj konferenciji **FiberWeek2018**, održanoj u travnju 2018. U okviru teme „Razvoj širokopojasnog pristupa u Hrvatskoj: Regulatorna, normizacija, planiranje/projektiranje, financiranje, izgradnja, upravljanje i usluga“, HAKOM je sudjelovao s tri izlaganja: „Svjetlovodne mreže u Hrvatskoj - pregled planova izgradnje i izgrađenih svjetlovodnih pristupnih mreža“, „Niskonaponske električne instalacije u zgradi namijenjene elektroničkim komunikacijama“ te „Razvoj pristupnih mreža sljedeće generacije projekta sufinanciranim Europskim strukturnim i investicijskim fondovima“.

U studenom je HAKOM sudjelovao na konferenciji **MMS 2018** - 3rd EAI International Conference on Management of Manufacturing Systems u Dubrovniku, u organizaciji Europskog saveza za inovacije (European Alliance for Innovation – EAI) te suorganizaciji Fakulteta prometnih znanosti iz Zagreba. HAKOM je prezentirao regulatorne izazove u pogledu 5G tehnologija. Objašnjene su osnovne značajke 5G tehnologije te koristi koje se očekuju u automobilske industriji, zdravstvu, poljoprivredi, industrijskoj proizvodnji i dr. Ukazano je na potrebnu multidisciplinarnost prilikom uvođenja tehnologije s obzirom na to da je za uspješnu implementaciju potrebno voditi računa o većem broju baznih postaja nego kod dosadašnjih tehnologija, što će za sobom povući i pitanja u vezi sa zdravljem (elektromagnetska zračenja) te gradnjom.

HAKOM je u rujnu sudjelovao na sastanku u vezi s QoS memorandumom i prikazom QoS u aplikacijama, koji se održao u **Češkom telekomunikacijskom uredu (CTU)**. Sudjelovali su predstavnici regulatora Češke, Poljske, Slovenije, Srbije i Hrvatske te su prezentirali razvoj i trenutni status prikaza QoS u aplikacijama. Većina administracija razvija ili već ima razvijene alate za QoS te portale za objavu rezultata mjerenja na karti.

Na 60. međunarodnom simpoziju **ELMAR-2018**, održanom u rujnu u Zadru, HAKOM je sudjelovao u specijalnoj sekciji pod nazivom Digitalni radio DAB+ u RH. Također, djelatnici HAKOM-a su na konferenciji predstavili rad Priprema za drugu digitalnu dividendu u RH.

Na poziv neovisne međunarodne organizacije **WorldDAB Forum**, koja se brine za implementaciju i promociju DAB-a (Digital Audio Broadcasting), HAKOM-ovi stručnjaci sudjelovali su na generalnoj konferenciji koja se održala u Berlinu. Konferencija je okupila više od 200 stručnjaka iz područja ekonomije, radiodifuzije i radio industrije, a u fokusu konferencije bila je primjena i razvoj digitalnog radija.

HAKOM-ovi stručnjaci sudjelovali su na 16. sastanku regionalnih radiodifuzijskih organizacija te proizvođača opreme – **MBT 2018** koja se održala u Vodicama. Glavne teme bile su digitalni radio DAB+ te budućnost radiodifuzije.

U okviru međunarodne suradnje u lipnju 2018. održan je bilateralni sastanak predstavnika **regulatornog tijela za željeznicu Republike Sjeverne Makedonije** i predstavnika HAKOM-a, a u skladu s člankom 57. Direktive 2012/34/EU o uspostavi jedinstvenog Europskog željezničkog prostora (Recast). Na sastanku su razmijenjena iskustva o primjeni zakonodavstva u području regulacije tržišta željezničkih usluga i zaštite prava putnika u željezničkom prijevozu te sastanci s predstavnicima MPPI-ja, Upravitelja infrastrukture (HŽI) i Agencije za sigurnost željezničkog prometa, s kojima se razgovaralo o stanju na tržištu željezničkih usluga i promjenama u zakonodavstvu te o naknadama vezanim uz tržište željezničkih usluga.

JAVNOST RADA

HAKOM-u je javnost rada iznimno važna, ne samo u smislu dostupnosti informacija na temelju ZEK-a, ZPU-a, ZRTŽU-a ili Zakona o pravu na pristup informacijama, Zakona o općem upravnom postupku i Zakona o javnoj nabavi nego i radi bolje komunikacije s javnostima kojima se obraća ili s kojima posluje.

Ograničenja javnosti u pristupu radu postoje samo u onoj mjeri u kojoj se štite osobni podatci ili službene i poslovne tajne.

Svi relevantni podatci objavljuvani su na internetskoj stranici, uključujući odluke i rješenja HAKOM-a te odluke i presude donesene u vezi s odlukama HAKOM-a. Svi podzakonski propisi iz nadležnosti HAKOM-a objavljeni su i s neslužbenim pročišćenim tekstovima za lakše snalaženje.

[Internetska stranica](#) redovito je ažurirana s:

- I. donesenim odlukama i ostalim upravnim aktima te zaprimljenim presudama Upravnog suda i Visokog upravnog suda RH, kao i pravomoćne prekršajne presude
- II. prijedlozima propisa, mjera i odluka za koje je propisano da moraju proći postupak javne rasprave, kao i drugim dokumentima za koje to nije izričito propisano, ali je ocijenjeno da postoji potreba javne rasprave
- III. podacima za baze podataka o svim upisnicima i očevidnicima
- IV. objavama statističkih podataka o tržištima elektroničkih komunikacija, poštanskih i željezničkih usluga

Osim transparentnog predstavljanja podataka ili informacija iz područja regulatornog rada, važan segment javnog djelovanja su javne rasprave koje se provode za sve odluke koje bi mogle imati utjecaja na dionike tržišta. 2018. pokrenuto je 13

javnih rasprava. Sve rasprave objavljene su na internetu u sklopu posebnog dijela HAKOM-ove [stranice za javne rasprave](#).

Povremeno su izdavana posebna priopćenja o važnim događajima, odlukama, presudama i propisima koji se odnose na tržišta elektroničkih komunikacija, pošte i željezničkih usluga, kao i objavljujane vijesti iz područja odgovornosti HAKOM-a. Objavljujane su i upozorenja korisnicima o prijevarama koje se javljaju na tržištu, kao i kratke vijesti o sudjelovanju predstavnika HAKOM-a na radnim skupinama, konferencijama i seminarima. Takvih vijesti je ukupno u protekloj godini bilo 157.

Uobičajen zadatak regulatora postao je sudjelovanje u radijskim i televizijskim emisijama namijenjenim informiranju javnosti, prvenstveno potrošača, o važnim pitanjima iz područja elektroničkih komunikacija, poštanskih usluga i željezničkih usluga postao je. Najveći dio nastupa u javnosti odnosio se na područje zaštite korisnika, a najviše javnih nastupa se dogodilo na javnoj radioteleviziji u sklopu informativnih emisija ili specijaliziranih emisija s potrošačkom tematikom.

Neposredan kontakt građanima je omogućen putem [posebnih telefonskih linija za pojedina područja](#), na koje se mogu dobiti informacije svaki dan od 9 do 11.30 sati. Osim toga, građani mogu postaviti upite putem aplikacije „[Pitajte nas](#)“ na internetskoj stranici. Tijekom 2018. tim načinom postavljeno je 973 upita. Naposlijetku, građani se mogu obratiti na adrese elektroničke pošte pojedinih odjela, koje su objavljene na internetskoj stranici ili koristiti posebnu adresu za prijedloge, prigovore i pohvale u radu HAKOM-a.

[Facebook](#) stranica je u radu, koristi se za objave i pomoć korisnicima, a primarni cilj je proširiti svijest i znanje o pravima i obvezama i dati brzu i važnu informaciju kad je najpotrebnije, primjerice upozoriti na prijevaru ili kvar na mreži nekog operatora.

U odnosu na [zahtjeve za pristup informacijama](#), tijekom HAKOM je zaprimio 31 zahtjev na temelju Zakona o pravu na pristup informacijama. Svi zahtjevi riješeni su u roku te je Povjereniku za informiranje dostavljeno Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama.

Statut rasprave	Tip rasprave	Datum otvaranja rasprave	Datum zatvaranja rasprave	Previd
1	Javni poziv za dostavu komentara o metodologiji testa istiskivanja marke	17.12.2018. 10:15	01.02.2019. 14:00	Dokument za objavu u pripremi
2	Javna rasprava - "Izbor velespredajnog sredstava pristupa koji se pruža na fiksnim lokacijama za proizvode za masovno tržište"	17.12.2018. 09:59	05.02.2019. 17:30	Dokument za objavu u pripremi
3	Javna rasprava - "Izbor velespredajnog sredstava pristupa koji se pruža na fiksnim lokacijama"	17.12.2018. 09:56	05.02.2019. 17:30	Dokument za objavu u pripremi
4	Javna rasprava - "Produženje dozvole za uporabu radiofrekventnog spektra broj RF-DT-V01-09"	30.11.2018. 12:00	22.12.2018. 00:00	Rasprava je završena
5	Javna rasprava - "HAKOM je pokrenuo postupak izmjene Standardne ponude Hrvatskog Telekomu d.d. o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja ENI i povezane opreme glasovne komunikacije (VGA) d.d."	30.11.2018. 10:20	15.01.2019. 12:00	Rasprava je završena
6	Javna rasprava drugog kruga - "Izbor velespredajnog završavanja poziva u vlastitoj javnoj telefonskoj mreži koja se pruža na fiksnim lokacijama"	30.10.2018. 14:00	14.11.2018. 14:00	Dokument za objavu u pripremi
7	Javna rasprava - "Izbor velespredajnog završavanja poziva u vlastitoj javnoj telefonskoj mreži koja se pruža na fiksnim lokacijama"	10.10.2018. 13:00	25.10.2018. 13:00	Dokument za objavu u pripremi
8	Javna rasprava - "Izbor velespredajnog završavanja poziva u vlastitoj javnoj telefonskoj mreži koja se pruža na fiksnim lokacijama"	27.09.2018. 15:00	22.10.2018. 14:00	Rasprava je završena
9	Javna rasprava - "Izbor velespredajnog završavanja poziva u vlastitoj javnoj telefonskoj mreži koja se pruža na fiksnim lokacijama"	27.09.2018. 15:00	22.10.2018. 14:00	Dokument za objavu u pripremi
10	Javna rasprava - "Izbor velespredajnog završavanja poziva u vlastitoj javnoj telefonskoj mreži koja se pruža na fiksnim lokacijama"	27.09.2018. 15:00	22.10.2018. 14:00	Dokument za objavu u pripremi

Slika 7.1. HAKOM-ov portal s javnim raspravama u 2018.

SUDSKI POSTUPCI

Sudski postupci obuhvaćaju upravne sporove pokrenute protiv konačnih odluka HAKOM-a, prekršajne postupke koje je pokrenuo HAKOM protiv fizičkih i pravnih osoba zbog kršenja odredbi zakona iz nadležnosti HAKOM-a te ovršne postupke protiv pravnih i fizičkih osoba zbog neplaćanja naknada za prava korištenja (državni proračun) te za rad HAKOM-a.

Upravni sporovi

Sve odluke HAKOM-a konačne su u upravnom postupku i protiv njih nije dopuštena žalba, već je sudska zaštita osigurana u sklopu upravnog spora. Visoki upravni sud neposredno je nadležan za sporove protiv odluka Vijeća HAKOM-a iz područja elektroničkih komunikacija i poštanskih usluga te protiv odluka inspektora HAKOM-a za osobito teške i teške povrede ZEK-a i ZPU-a.

Upravni sudovi prvog stupnja (Zagreb, Osijek, Rijeka i Split) nadležni su za sporove protiv odluka donesenih u sporovima između korisnika elektroničkih komunikacijskih usluga i poštanskih usluga i operatora, odnosno davatelja usluga te područja željezničkih usluga.

2018.	Broj
Odluke	1718
Upravne tužbe (%)	161
Održana ročišta	41

Vrsta odluke	Broj tužbi
Utvrđivanje infrastrukturnog operatora i naknade za pravo puta	90
Sporovi korisnik—operator	43
Regulatorne odluke	9
Ozakonjenje zajedničkog korištenja EKI	11
Rješenja u inspekcijskim nadzorima	12
Ukupno	161

Tablica 7.1. Statistika upravnih tužbi

Upravne tužbe u slučajevima utvrđivanja infrastrukturnog operatora i naknade za pravo puta koje je podnio HT protiv odluka donesenih u postupcima koje su pokrenule jedinice lokalne samouprave, a radi utvrđivanja infrastrukturnog operatora i određivanja naknade za pravo puta, za infrastrukturu HT-a na području pojedinih JLS-ova.

Vrsta odluke	Broj presuda	Potvrđena odluka	Poništena odluka
Utvrđivanje infrastrukturnog operatora i naknade za pravo puta	77	25	2
Sporovi korisnik—operator	47	42	5
Regulatorne odluke	4	4	0
Ozakonjenje zajedničkog korištenja EKI	2	0	2
Rješenja u inspekcijskim nadzorima	3	3	0
Ukupno	133	74	59

Tablica 7.2. Statistika presuda upravnih tužbi

Prekršajni postupci

Tijekom 2018. pokrenuto je šest prekršajnih postupaka iz područja elektroničkih komunikacija, a doneseno je 12 presuda Prekršajnog/Visokog prekršajnog suda.

Ovršni postupci

U 2018. utuženo je ukupno 4.500.000,00 kuna te je predmetna glavnica plaćena u cijelosti. Također, po ovršnim/parničnim postupcima pokrenutim u 2018. naplaćeno je 6.700.000,00 kn te su time okončani svi parnični postupci.

e-Agencija

HAKOM programom e-Agencija nastoji pružiti što kvalitetniju javnu uslugu svim sudionicima tržišta pošte, željeznice i elektroničkih komunikacija, što uključuje i krajnje korisnike. Implementacija programa omogućava građanima, poslovnim subjektima, državnoj upravi i javnim službama elektroničko poslovanje s regulatorom na brz i efikasan način, uz smanjenje troškova.

Arhitektura e-Agencije je slojevita i sastoji se od IT infrastrukture, pozadinskih sustava i sustava izloženih korisnicima. Cjelokupna aplikacijska platforma nalazi se na sklopovskoj opremi smještenoj u podatkovnom centru u središnjici u Zagrebu, dok se u Splitu nalazi sustav za oporavak od katastrofe i kontinuitet poslovanja (Disaster Recovery Site). IT infrastruktura bazirana je na virtualizacijskim tehnologijama te skalabilnoj poslužiteljskoj i mrežnoj arhitekturi kako bi se osigurala maksimalna fleksibilnost i optimizacija resursa. Pozadinski sustavi čine podršku jezgrenim procesima HAKOM-a i od kritične su važnosti za svakodnevni rad agencije te se sustavi, u cilju poboljšanja svoje efikasnosti i unaprjeđenja poslovnih procesa, kontinuirano nadograđuju u skladu s korisničkim ili zakonskim potrebama uz brigu o sigurnosti podataka. Prezentacijski sloj, odnosno javne usluge, implementirane u sklopu e-Agencije, dostupne su preko HAKOM-ova internetskog portala i krajnjim korisnicima

Slika 7.2. e-Agencija servisi na internet-skoj stranici www.hakom.hr

pružaju elektroničke usluge putem temeljenih mrežnih aplikacija kao što su e-Glavni projekt, e-Dozvole, e-Operator, e-Tržište i slične. Posebna se pozornost posvećuje sigurnosti IT okoline te visokoj razini kvalitete i pouzdanosti servisa čija se implementacija i promjene provode prema uspostavljenim procedurama upravljanja projektima. Iako je e-Agencija postala neizostavan dio svih glavnih procesa HAKOM-a, daljnji razvoj je potreban u svrhu unaprjeđenja elektroničkog oblika poslovanja te se i dalje intenzivno radi na modernizaciji i unaprjeđenju aplikativnih sustava, što rezultira bržim, efikasnijim i sigurnijim poslovanjem.

RAZVOJ KOMPETENCIJA

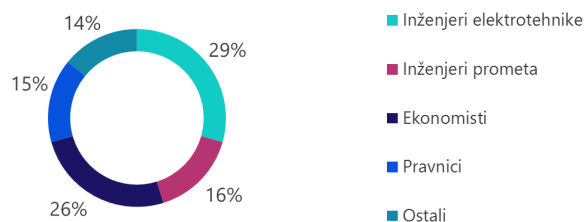
Stjecanje, korištenje, razvoj i dijeljenje znanja, vještina i iskustava najvažniji su čimbenici uspjeha svake organizacije. HAKOM stoga kontinuirano ulaže u edukaciju zaposlenika kako bi se razvile tražene kompetencije koje se smatraju ključnim pokretačima uspjeha. Profesionalni razvoj zaposlenika podrazumijeva neprekidna osposobljavanja i usavršavanja, praćenje tehnologija i trendova struke, razvoj komunikacijskih vještina te sudjelovanje ili rad na istraživačkim projektima, konferencijama i radionicama.

Osim poticanja zaposlenika na cjeloživotno učenje i stjecanje vještina, tj. znanja i sposobnosti u okviru formalnog i neformalnog obrazovanja, HAKOM je veliku pozornost posvetio organizacijskoj klimi i kulturi unutar organizacije. Ovo se čini radi poboljšanja postojećih i uspostavljanja novih radnih procesa koji potiču zaposlenike na dinamičan i motiviran rad usmjeren na postizanje specifičnih organizacijskih ciljeva.

ZAPOSLENICI

HAKOM čine Vijeće i stručna služba. Vijeće, koje se sastoji od pet članova, uključujući predsjednika i zamjenika predsjednika Vijeća, upravlja HAKOM-om. Stručnom službom, koja obavlja stručne, tehničke i administrativne poslove, rukovodi ravnatelj kojeg imenuje Vijeće HAKOM-a. Na kraju 2018. u HAKOM-u je bilo zaposleno ukupno 177 zaposlenika.

132 zaposlenika ima završen sveučilišni ili specijalistički diplomski studij. Od tog broja pet posto zaposlenika ima završen poslijediplomski sveučilišni doktorski studij, 11 posto zaposlenika ima završen poslijediplomski znanstveni magistarski studij, a 18 posto zaposlenika ima završen poslijediplomski stručni studij. Uzevši u obzir da je glavna djelatnost HAKOM-a regulacija tržišta elektroničkih komunikacija, željezničkih i poštanskih usluga, u HAKOM-u su zastupljena prvenstveno inženjerska zvanja te stručnjaci pravne i ekonomske struke. Visoko obrazovanje iz područja elektrotehnike i prometa ima 45 posto zaposlenika, 26 posto iz područja ekonomije, a 15 posto iz područja prava. Sveučilišne i stručne preddiplomske studije ima završeno 17 zaposlenika, a srednjoškolsko formalno obrazovanje 28 zaposlenika.

Slika 7.3. Udjeli zaposlenika prema strukama

FINANCIJSKO IZVJEŠĆE

UVOD	78
PRIHODI	79
RASHODI	80
VIŠAK PRIHODA	82
IZVRŠENJE PRORAČUNA	82

UVOD

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM), na temelju članka 13. stavka 1. točke 6. Zakona o elektroničkim komunikacijama („Narodne novine“, br. 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17; dalje: ZEK) i članka 10. [Statuta HAKOM-a](#) („Narodne novine“, br. 11/19), podnosi Vladi Republike Hrvatske Financijsko izvješće za 2018. godinu. Ovo izvješće je sastavni dio Godišnjeg izvješća o radu za 2018. godinu.

HAKOM je samostalna, neovisna i neprofitna pravna osoba s javnim ovlastima u okviru djelokruga i nadležnosti propisanih ZEK-om, Zakonom o poštanskim uslugama („Narodne novine“, br. 144/12, 153/13 i 78/15; dalje: ZPU) i Zakonom o regulaciji tržišta željezničkih usluga i zaštiti prava putnika u željezničkom prijevozu („Narodne novine“, br. 104/17; dalje: ZRTŽU).

Osnivač HAKOM-a je Republika Hrvatska, a osnivačka prava ostvaruju Hrvatski sabor i Vlada Republike Hrvatske. HAKOM za svoj rad odgovara Hrvatskom saboru.

U skladu sa ZEK-om HAKOM-om upravlja Vijeće koje se sastoji od pet članova, koje na prijedlog Vlade Republike Hrvatske imenuje Hrvatski sabor. Stručne poslove HAKOM-a obavlja Stručna služba na čijem čelu se nalazi ravnatelj HAKOM-a.

U 2018. godini došlo je do promjene Vijeća HAKOM-a. Dana 27. travnja 2018. Hrvatski sabor donio je odluku o imenovanju predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Vijeća HAKOM-a („Narodne novine“, br. 41/18.). Mandat prethodnog Vijeća HAKOM-a završio je 23. veljače 2018.

Do kraja 2017. HAKOM je vodio računovodstvo neprofitnih organizacija. Od 1. siječnja 2018. HAKOM je uključen u Državni proračun Republike Hrvatske kao proračunski korisnik te je prešao s računovodstva neprofitnih organizacija na računovodstvo proračuna. Proračunski korisnik je treća organizacijska razina i pripada samo jednoj glavi razdjela. HAKOM se nalazi u djelokrugu rada Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, kao resornog ministarstva, odnosno središnjeg tijela državne uprave.

Sukladno Zakonu o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2018. godinu („Narodne novine“, br. 124/17 i 108/18) HAKOM namjenske prihode i primitke te vlastite prihode planira u državnom proračunu, dok se obveza uplate ovih prihoda u državni proračun ne odnosi na HAKOM. Ostvarenje i trošenje namjenskih prihoda i primitaka mjesečno se iskazuje u sustavu državne riznice.

Financijski plan HAKOM-a za 2018. godinu donesen je sukladno proračunskim propisima kao dio proračuna Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.

RKP: 45902

Razina: 11, Razdjel: 065

Djelatnost: 8413 Reguliranje i poboljšavanje poslovanja u gospodarstvu

HAKOM je u 2018. ostvario namjenske prihode, vlastite prihode i refundacije od institucija EU-a koji su bili dostatni za pokriće svih rashoda za obavljanje i razvoj djelatnosti HAKOM-a. Na kraju 2018. godine ostvaren je višak prihoda koji se u narednom razdoblju planira koristiti za potrebe osiguranja likvidnosti i financijske stabilnosti poslovanja te za investicije.

PRIHODI

Tablica 8.1. Pregled prihoda (u kunama)

Račun iz rač. plana	Prihodi poslovanja	Ostvareno u 2018.
63	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	220.522
632	Pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU	220.522
64	Prihodi od imovine	135.564
641	Prihodi od financijske imovine	135.564
65	Prihodi od upr. i admin. pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	98.599.494
652	Prihodi po posebnim propisima	98.599.494
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	169.395
681	Kazne i upravne mjere	10.625
683	Ostali prihodi	158.770
6	Prihodi poslovanja ukupno	99.124.975

Prihodi HAKOM-a osiguravaju se na temelju godišnjeg financijskog plana HAKOM-a, u skladu sa ZEK-om, ZPU-om i ZRTŽU-om iz sljedećih izvora:

1. iz naknade za upravljanje adresnim i brojevnim prostorom
2. iz naknade za upravljanje radiofrekvencijskim spektrom
3. iz naknade za obavljanje drugih poslova HAKOM-a, u postotku od ukupnog godišnjeg bruto prihoda koji su u prethodnoj kalendarskoj godini ostvarili operatori u obavljanju djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga na tržištu, osim nakladnika elektroničkih medija koji odašilju svoje radijske ili televizijske programe putem vlastite elektroničke komunikacijske mreže koju upotrebljavaju isključivo u tu svrhu
4. iz naknade za obavljanje poslova u području poštanskih usluga, u postotku od ukupnoga godišnjeg bruto prihoda koji su u prethodnoj kalendarskoj godini ostvarili davatelji poštanskih usluga
5. iz naknade za obavljanje poslova u području regulacije tržišta željezničkih usluga, u postotku od ukupnoga godišnjeg bruto prihoda koji su u prethodnoj kalendarskoj godini ostvarili upravitelji infrastrukture

Osim navedenih namjenskih prihoda HAKOM može ostvariti prihode i iz drugih izvora u skladu s posebnim zakonima, a ti se prihodi mogu koristiti u skladu sa zakonom kojim je uređeno planiranje, izrada, donošenje i izvršavanje proračuna.

Izračun i visina naknada te način plaćanja naknada za financiranje rada HAKOM-a propisuju se Pravilnikom o plaćanju naknada za obavljanje poslova HAKOM-a (dalje: Pravilnik) koji donosi Vijeće HAKOM-a. Naknade se utvrđuju u skladu s načelima objektivnosti, transparentnosti razmjernosti i nediskriminacije. Prije donošenja Pravilnika provodi se postupak javne rasprave.

Prihodi po posebnim propisima čine najznačajnije prihode za obavljanje i razvoj djelatnosti HAKOM-a. Najznačajniji izvori prihoda su prihodi od naknade za upravljanje radiofrekvencijskim spektrom. U odnosu na 2017. godinu ovi su prihodi znatno veći zbog prelaska s računovodstva neprofitnih organizacija na računovodstvo proračuna, odnosno s načela nastanka događaja na modificirano načelo nastanka događaja. Ostvareni prihodi po posebnim propisima u 2017. iznosili su 75.867.275 kn.

Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna sastoje se od tekućih pomoći od institucija i tijela EU u iznosu od 220.522 kn. Prihodi od financijske imovine odnose se na prihode od kamata na oročena sredstva i depozite po viđenju, prihode od zatezних kamata i pozitivnih tečajnih razlika u iznosu od 135.564 kn.

Tablica 8.2. Prihodi od upravnih i admin. pristojbi, pristojbi po posebnim propisima naknada (u kunama)

	Prihodi od upravnih i admin. pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	Ostvareno u 2018.
1.	Prihodi od naknada za upravljanje radiofrekvencijskim spektrom	66.214.311
2.	Prihodi od naknada za upravljanje adresnim i brojevnim prostorom	6.816.607
3.	Prihodi od naknada za obavljanje drugih poslova HAKOM-a u postotku od ukupnog godišnjeg bruto prihoda koji su u prethodnoj kalendarskoj godini ostvarili operatori u obavljanju djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga na tržištu, osim nakladnika elektroničkih medija koji odašilju svoje radijske ili televizijske programe putem vlastite elektroničke komunikacijske mreže, koju upotrebljavaju isključivo u tu svrhu	20.568.009
4.	Prihodi od naknada za obavljanje poslova HAKOM-a u području poštanskih usluga u postotku od ukupnog godišnjeg bruto prihoda koji su u prethodnoj kalendarskoj godini ostvarili davatelji poštanskih usluga	3.085.479
5.	Prihodi od naknada za obavljanje poslova HAKOM-a u području regulacije željezničkih usluga u postotku od godišnjeg bruto prihoda koji su u prethodnoj godini ostvarili upravitelji infrastrukture	1.606.106
6.	Ostali prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi	308.982
	U K U P N O	98.599.494

RASHODI

Rashodi HAKOM-a u 2018. iznose 73.501.245 kn.

U Tablici 8.3. prikazani su rashodi poslovanja po područjima. Odvojeni su rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine. Područje poštanskih usluga i područje regulacije tržišta željezničkih usluga u 2018. nemaju ostvarenih rashoda za nabavu nefinancijske imovine.

Rashodi HAKOM-a sastoje se od rashoda područja elektroničkih komunikacija, rashoda područja poštanskih usluga i rashoda područja regulacije tržišta željezničkih usluga. Rashodi HAKOM-a u 2018. znatno su niži od rashoda prethodne 2017. kada su iznosili 86.822.525 kn.

Tijekom 2018. godine financijska sredstva utrošena su za nabavu nefinancijske imovine (ulaganja na tuđoj imovini radi prava korištenja, za nabavu računala i računalne opreme, nabavu mjernih i kontrolnih uređaja za potrebe nadzora i upravljanja radiofrekvencijskim spektrom, za nabavu računalnih programa i sl.), za isplate plaća i ostalih rashoda za zaposlene za ukupno 177 zaposlenika, za naknade troškova zaposlenima (službena putovanja za provođenje mjerenja u radiofrekvencijskom spektru, istraživanje smetnji, tehničkih pregleda, sudjelovanje na redovnim sastancima i konferencijama europskih tijela u kojima HAKOM ima svoje predstavnike, naknade troškova prijevoza zaposlenika, stručno usavršavanje zaposlenika sukladno Planu izobrazbe za 2018. i sl.), za troškove uredskog materijala i literature, sukladno redovnim potrebama zaposlenika, režijske troškove i troškove goriva za službena vozila HAKOM-a, za usluge tekućeg i investicijskog

održavanja vozila, mjernih uređaja, te kontrolno-mjernih središta i kontrolno-mjernih postaja, za usluge promidžbe i informiranja (HAKOM organizira događanja kako bi informirali javnost o zaštiti djece na internetu, o zaštiti potrošača, o razvoju tržišta elektroničkih komunikacija, promicanju ravnopravnosti žena u području informatičke tehnologije i sl.), kao i za komunalne usluge, zakupnine i najamnine, intelektualne usluge i ostale rashode poslovanja.

Rashodi za zaposlene iznose 42.663.656 kn. U 2017. rashodi za zaposlene iznosili su 39.924.964 kn. Sukladno ZEK-u članovima Vijeća HAKOM-a kojima je istekao mandat 23. veljače 2018. isplaćivana je naknada nakon isteka razdoblja na koje su imenovani, sve do početka ostvarivanja plaće po drugoj osnovi, šest mjeseci od dana razrješenja s dužnosti u visini plaće koju ostvaruje osoba na toj dužnosti, a sljedećih šest mjeseci u visini 50 posto plaće koju ostvaruje osoba na toj dužnosti.

Na kraju 2017. u HAKOM-u bilo je zaposleno 175 zaposlenika, dok je krajem 2018. bilo zaposleno dva zaposlenika više, odnosno 177 zaposlenika.

Druga najzastupljenija skupina rashoda u ukupnim rashodima HAKOM-a su materijalni rashodi. **Materijalni rashodi** u 2018. iznosili su 27.190.726 kn. Materijalno najznačajniji rashodi odnose se na rashode za usluge. Unutar rashoda za usluge materijalno najznačajniji je rashod za zakupnine i najamnine. Nakon toga slijede rashodi za računalne usluge, rashodi tekućeg i investicijskog održavanja, usluge telefona, pošte i prijevoza te intelektualne i osobne usluge.

Tablica 8.3. Rashodi poslovanja (u kunama)

Ra- čun iz rač. pla- na	Rashodi poslovanja	HAKOM	Područje elek- troničkih ko- munikacija	Područje poštanskih usluga	Područje regulacije tržišta željezničkih usluga
	Rashodi ukupno	73.501.245	69.653.628	2.399.718	1.447.899
3	Rashodi poslovanja	70.073.475	66.225.858	2.399.718	1.447.899
31	Rashodi za zaposlene	42.663.656	40.297.872	1.374.620	991.164
311	Plaće (bruto)	33.200.066	31.424.182	1.000.796	775.088
312	Ostali rashodi za zaposlene	3.752.446	3.467.936	201.749	82.761
313	Doprinosi na plaće	5.711.144	5.405.754	172.075	133.315
32	Materijalni rashodi	27.190.726	25.715.510	1.020.568	454.648
321	Naknade troškova zaposlenima	3.179.400	2.995.708	84.347	99.345
322	Rashodi za materijal i energiju	2.033.921	1.966.006	31.608	36.307
323	Rashodi za usluge	20.781.351	19.595.274	881.763	304.314
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	1.196.054	1.158.522	22.850	14.682
34	Financijski rashodi	189.093	182.476	4.530	2.087
343	Ostali financijski rashodi	189.093	182.476	4.530	2.087
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	30.000	30.000	0	0
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	30.000	30.000	0	0
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	3.427.770	3.427.770	0	0
41	Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	154.546	154.546	0	0
412	Nematerijalna imovina	154.546	154.546	0	0
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	2.400.065	2.400.065	0	0
421	Građevinski objekti	58.875	58.875	0	0
422	Postrojenja i oprema	2.268.690	2.268.690	0	0
426	Nematerijalna proizvedena imovina	72.500	72.500	0	0
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	873.159	873.159	0	0
454	Dodatna ulaganja u ostalu nefinancijsku imovinu	873.159	873.159	0	0

Tablica 8.4. Zastupljenost pojedinih vrsta rashoda u ukupnim rashodima (u %)

Ra- čun iz rač. Pla- na	Rashodi poslovanja	HAKOM	Područje elek- troničkih ko- munikacija	Područje poštanskih usluga	Područje regulacije tržiš- ta željezničkih usluga
31	Rashodi za zaposlene	58,04	57,85	57,28	68,46
32	Materijalni rashodi	36,99	36,92	42,53	31,40
34	Financijski rashodi	0,26	0,26	0,19	0,14
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osigura- nja i druge naknade	0,04	0,04	0	0
41	Rashodi za nabavu neproizvedene dug. imovine	0,21	0,22	0	0
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	3,26	3,45	0	0
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	1,19	1,25	0	0
	SVEUKUPNO	100	100	100	100

VIŠAK PRIHODA

Prilikom prelaska s računovodstva neprofitnih organizacija na proračunsko računovodstvo HAKOM je proveo korekciju početnog stanja. Korekcija početnog stanja izvršena je u suradnji s resornim ministarstvom (Ministarstvom mora, prometa i infrastrukture) i Ministarstvom financija.

Početno stanje viška prihoda na dan 1. siječnja 2018. iznosi 6.777.594 kn. Tijekom 2018. godine ostvaren je višak prihoda poslovanja u iznosu od 25.707.833 kn, što je rezultiralo ukupnim viškom prihoda raspoloživom u sljedećem razdoblju u iznosu od 32.485.427 kn.

U 2018. godini ostvareni prihodi premašuju planirani iznos prihoda zbog prelaska s računovodstva neprofitnih organizacija na proračunsko računovodstvo. Prihodi naplaćeni u 2017. godini koji su se odnosili na razdoblje 2018. nisu priznati u prihode 2017. jer su se po načelu nastanka događaja odnosili na 2018. Knjiženi su na računu glavne knjige 29 odgođeno priznavanje prihoda. Navedeni prihodi priznati su u 2018. sukladno modificiranom obračunskom načelu premda nisu plaćeni u 2018., već u 2017. godini. Radi se o 21.976.040 kn prihoda.

Plan korištenja ostvarenog viška prihoda određen je Financijskim planom za 2019. i projekcijama za 2020. i 2021.

IZVRŠENJE PRORAČUNA

Izvršenje proračuna definirano je Zakonom o izvršavanju državnog proračuna. Financijska sredstva HAKOM-a utrošena su u skladu s planiranim aktivnostima. Ostvarenje i trošenje namjenskih prihoda i primitaka iskazuje se mjesečno sustavu državne riznice.

Pri izradi financijskih planova i praćenju izvršenja proračuna ne primjenjuje se modificirano obračunsko načelo, već se prihodi i rashodi iskazuju isključivo po gotovinskom načelu. Zbog navedenog, podatci u Tablici 8.6. Izvršenje proračuna – analitika razlikuju se od podataka u Tablici 8.3. Rashodi poslovanja.

Članak 50. Zakona o proračunu („Narodne novine“, br. 87/8, 109/7, 136/12 i 15/15) daje fleksibilnost u izvršavanju namjenskih prihoda i primitaka tako da propisuje mogućnost njihova izvršavanja u iznosima većim od planiranih, a ograničenje se postavlja na razinu ostvarenja prihoda odnosno do visine uplaćenih sredstava.

Tablica 5. Izvršenje proračuna (u kunama i %)

	Izvršenje 2017. (kn)	Plan 2018. (kn)	Izvršenje 2018. (kn)	Indeks izvršenje 2018./plan 2018.	Index izvršenje 2018./2017.
3107-Razvoj tržišta poštanskih usluga i elektroničkih komunikacija	0	87.245.200	72.833.144	83,5	0

Tablica 8.6. Izvršenje proračuna – analitika (u kunama)

	NAZIV	Plan	Realizirano	%
3 + 4	Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti	86.675.200	72.833.144	84
3	Rashodi poslovanja	78.900.000	69.169.567	88
31	Rashodi za zaposlene	44.637.400	41.940.043	94
32	Materijalni rashodi	33.921.300	27.039.934	80
34	Financijski rashodi	176.300	159.590	91
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osigura	35.000	30.000	86
38	Ostali rashodi	130.000	0,00	0
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	7.775.200	3.663.577	47
41	Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	1.708.750	154.546	9
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	4.316.450	2.894.644	67
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	1.750.000	614.387	35
6	Prihodi poslovanja	78.880.000	99.124.975	126
63	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	570.000	220.522	39
64	Prihodi od imovine	300.000	135.564	45
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi	78.010.000	98.599.494	126
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	0	169.396	0
7	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	20.000	84.103	421
72	Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	20.000	84.103	421

OBRASCI GODIŠNJEG FINANCIJSKOG IZVJEŠTAJA HAKOM-A ZA 2018. GODINU

Obveznici vođenja proračunskog računovodstva godišnje financijske izvještaje za 2018. godinu sastavljaju i predaju prema odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu („Narodne novine“, br. 3/15 i 112/18.)

Financijski izvještaji za 2018. godinu 30. siječnja 2019. predani su Državnom uredu za reviziju, Financijskoj agenciji i nadležnom ministarstvu.

Preslike potpisanih obrazaca Godišnjeg financijskog izvještaja za 2018. godinu [javno su objavljeni na HAKOM-ovim internet-skim stranicama:](#)

1. Izvještaji proračuna i izvanproračunskih korisnika za razdoblje: 1. siječanj 2018. – 31. prosinac 2018. – Referentna stranica.
2. Izvještaj o prihodima i rashodima, primitcima i izdatcima za razdoblje: 1. siječanj 2018. – 31. prosinac 2018.
3. Bilanca na dan 31. prosinac 2018.

4. Izvještaj o rashodima prema Funkcijskoj klasifikaciji za razdoblje: 1. siječanj 2018. – 31. prosinac 2018.
5. Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza za razdoblje: 1. siječanj 2018. – 31. prosinac 2018.
6. Izvještaj o obvezama za razdoblje: 1. siječanj 2018. – 31. prosinac 2018.
7. Bilješke uz financijske izvještaje HAKOM-a za razdoblje: 1. siječanj 2018. – 31. prosinac 2018.

- ADSL** (Asymmetric Digital Subscriber Line) – asimetrična digitalna pretplatnička linija
- AEM** – Agencija za elektroničke medije
- AIK** – Agencija za investicije i konkurentnost
- AZTN** – Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja
- BEREC** (Body of European Regulators for Electronic Communications) – Tijelo europskih regulatora u elektroničkim komunikacijama
- BDO** – revizorska kuća
- BRIFIC** (Bureau Radio International Frequency Information Circular) – Cirkularno pismo Radiokomunikacijskog ureda s međunarodnim informacijama o frekvencijama
- CABP** – Centralna administrativna baza prenesenih brojeva
- CEPT** (European Conference of Postal and Telecommunications Administrations) – Europska konferencija poštanskih i telekomunikacijskih uprava
- CERP** - Europski odbor za poštansku regulaciju
- COCOM** (Communications Committee) – Odbor za komunikacije Europske komisije
- DAB** (Digital Audio Broadcasting) – Digitalna radiodifuzija zvuka
- DESI** (Digital Economy and Society Indeks) - Indeks gospodarske i društvene digitalizacije u EU
- DOCSIS** (Data Over Cable Service Interface Specification) – Specifikacije sučelja za prijenos podataka preko kablskih mreža
- DGU** – Državna geodetska uprava
- DTV** – Digitalna televizija
- DVB-T** (Digital Video Broadcasting –Terrestrial) – Zemaljska radiodifuzija digitalnog videosignala
- DWDM** (Dense wavelength division multiplexing) – Valno multipleksiranje s gustom podjelom valnih duljina
- ECC** (Electronic Communications Committee) – Odbor za elektroničke komunikacije
- EEA** (European Economic Area) – Čitavo područje EU te Island, Lichtenštajn i Norveška
- EECC** (European Electronic Communications Code) - Europski zakonik o elektroničkim komunikacijama
- EKI** – Elektronička komunikacijska infrastruktura
- EMERG** (Euro-Mediterranean Regulators Group) – Tijelo koja okuplja regulatore iz država mediteranskog bazena
- EMP** - elektromagnetsko polje
- ENISA** (European Network and Information Security Agency) – Europska agencija za sigurnost informacijskih mreža
- ENRRB** (European Network of Rail Regulatory Bodies) – Mreža europskih regulatornih tijela za željeznicu
- ERGP** (European Regulators Group for Postal Services) – Organizacija europskih regulatora za poštanske usluge
- EU** (European Union) – Europska unija
- FER** - Fakultet elektrotehnike i računarstva
- FM** (Frequency Modulation) – Frekvencijska modulacija
- FTTB** (Fiber To The Building) – Svjetlovod do zgrade
- FTTDP** (Fiber To The Distribution Point) – Svjetlovod do distribucijske točke
- FTTH** (Fiber To The Home)– Svjetlovod do stambenog prostora
- GSM** (Global System for Mobile Communications) – Globalni sustav pokretnih komunikacija
- HAKOM** – Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti
- HCM** (Harmonized Calculation Method) Agreement – Međunarodni sporazum za usklađivanje frekvencija za pokretne i nepokretne zemaljske sustave
- HP** – Hrvatska pošta d.d.
- HRT** – Hrvatska radiotelevizija
- HT** – Hrvatski Telekom d.d.
- HŽI** – HŽ infrastruktura
- HŽPP** – HŽ putnički prijevoz
- ICT** (Information and Communication Technologies) – Informacijske i komunikacijske tehnologije
- IoM** – Izvješće o (željezničkoj) mreži
- IoT** (Internet of Things) – Internet stvari
- IPTV** (Internet Protocol Television) – Televizija putem internetskog protokola
- IRG** (Independent Regulators Group) – Organizacija nezavisnih regulatora
- IRG-R** (Independent Regulators Group - Rail) – Organizacija nezavisnih regulatora za željeznicu
- ISP** (Internet Service Provider) – Pružatelj usluge interneta
- ITU** (International Telecommunication Union) – Međunarodna telekomunikacijska unija
- JLS** – jedinica lokalne samouprave
- KMP** – Kontrolno-mjerna postaja
- KMS** – Kontrolno-mjerno središte
- LTE** (Long-Term Evolution) – Tehnologija koja omogućuje vrlo velike brzine prijenosa podataka putem sustava pokretnih komunikacija 4. generacije
- MGIPIU** – Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja
- MINGPO** – Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta
- MPEG** (Moving Picture Experts Group) – Grupa standarda za kodiranje audio i video-signala
- MPPI** – Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
- MRRFEU** – Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
- MUX** (Multiplex) – U digitalnoj televiziji: slijed digitalnih signala koji sadržava više radijskih ili televizijskih programa i/ili drugih podataka koji se istodobno prenose u jednom RF kanalu
- M2M** (Machine to Machine) – Komunikacija između dva uređaja
- NGA** (Next Generation Access) – Pristupna mreža sljedeće generacije
- NOP** – Nositelj Okvirnog programa (za razvoj ŠPI)
- OiV** – Odašiljači i veze
- ONP** – Okvirni nacionalni program (za razvoj ŠPI)
- OTT** – Usluga temeljena na posljednjem i najvišem aplikacijskom sloju IP protokola
- PAY-TV** – Televizija uz plaćanje
- PKMP** – Pokretna kontrolno-mjerna postaja
- PPP** (Purchasing power parity) – Paritet kupovne moći
- PRŠI** – Plan razvoja širokopojasne infrastrukture
- RF** – Radiofrekvencijski
- RFID** (Radio Frequency Identification) – Prepoznavanje putem radijskih frekvencija
- RSC** (Radio Spectrum Committee) – Odbor za radiofrekvencijski spektar
- RSPG** (Radio Spectrum Policy Group) – Skupina za politiku upravljanja radiofrekvencijskim spektrom
- RH** – Republika Hrvatska
- RiTT** – Radijska i telekomunikacijska terminalna oprema
- SAFU** – Središnja agencija za financiranje i ugovaranje
- SAT TV** – Satelitska televizija
- SEDDIF forum** – South European Digital Dividend Implementation Forum
- SMS** (Short Message Service) – Usluga slanja kratkih tekstualnih poruka
- SPU** – Svjetska poštanska unija
- SRD** (Short Range Devices) – Radiokomunikacijski uređaji kratkog dometa
- ŠPI** – Širokopojasni pristup internetu
- T-DAB** (Terrestrial Digital Audio Broadcasting) – Zemaljska digitalna radiodifuzija zvuka
- TK** – Telekomunikacijski
- TV** – Televizija
- UHF** (Ultra High Frequency) – Ultravisoka frekvencija: radiofrekvencijski pojas između 30 MHz i 300 MHz
- UMTS** (Universal Mobile telecommunications System) – Univerzalni sustav pokretnih telekomunikacija (pokretna mreža 3. Generacije)
- UPU** (Universal Postal Union) – Svjetska poštanska unija
- VDSL** (Very-high-bit-rate Digital Subscriber Line) – Digitalna pretplatnička linija s vrlo visokom brzinom prijenosa podataka
- VLKM** – vlakkilometri
- VRH** – Vlada Republike Hrvatske
- WIFI** – Lokalna bežična mreža u frekvencijskom području 2,5/5 GHz
- WLR** (Wholesale Line Rental) – Usluga najma korisničke linije
- WMTS** (Web Map Tile Service) - standard za georeferenciranje karata na internetu
- ZEK** – Zakon o elektroničkim komunikacijama
- ZPU** – Zakon o poštanskim uslugama
- ZOŽ** – Zakon o željeznici
- ZRTŽU** – Zakon o regulaciji tržišta željezničkih usluga
- ZUPŽP** – Zakon o ugovorima u prijevozu u željezničkom prometu
- ZZP** – Zakon o zaštiti potrošača

Slika 1.1. Republika Hrvatska, osnovni podaci RH i tržišta elektoničkih komunikacija

Slika 1.2. Ukupan prihod tržišta elektroničkih komunikacija (u milijunima kuna)

Slika 1.3. Udjeli usluga u ukupnim prihodima na tržištu elektroničkih komunikacija

Slika 1.4. Ukupna ulaganja operatora elektroničkih komunikacija u RH (u milijunima kuna)

Slika 1.5. Ulaganja u mrežu i mrežnu opremu (u milijunima kuna)

Slika 1.6. Ulaganja operatora u RF spekatar (u milijunima kuna)

Slika 1.7. Tržište elektroničkih komunikacija, broj pretplatnika: fiksni telefoni, mobilni telefoni, fiksni Internet, mobilni Internet, „Pay“ Tv

Slika 1.8. Ukupan prihod od usluge širokopojsnog pristupa internetu (u milijunima kuna)

Slika 1.9. Broj korisnika s različitim paketima usluga

Slika 1.10. Dostupnost nepokretnog širokopojsnog pristupa internetu. Sve fiksne mreže i NGA mreže.

Slika 1.11. Udjel i broj kućanstava koji koriste širokopojsni pristup internetu putem mreža nepokretnih komunikacija

Slika 1.12. Broj priključaka širokopojsnog pristupa po brzinama

Slika 1.13. Broj fiksnih priključaka širokopojsnog pristupa po tehnologijama

Slika 1.14. Geografska pokrivenost 4G signalom

Slika 1.15. Populacijska pokrivenost 4G signalom

Slika 1.16. Rast podatkovnog prometa

Slika 1.17. Podatkovni promet u mobilnim mrežama po kvartalima (u PB)

Slika 1.18. Prihod od telefonskih usluga u pokretnoj mreži (u milijunima kuna)

Slika 1.19. Raspodjela broja prepaid i postpaid korisnika telefonskih usluga u pokretnoj javnoj komunikacijskoj mreži u RH – svi korisnici

Slika 1.20. Raspodjela prepaid i postpaid korisnika telefonskih usluga u pokretnoj javnoj komunikacijskoj mreži u RH – privatni korisnici (potrošači)

Slika 1.21. Prihod i trajanje poziva vlastitih korisnika u roamingu u međunarodnim mrežama

Slika 1.22. Prihod i trajanje poziva stranaca u roamingu u nacionalnim mrežama

Slika 1.23. Udjeli usluga distribucije TV sadržaja u RH u 2015. i 2018.

Slika 1.24. Broj korisnika usluge naplatne televizije u RH po tehnologijama

Slika 1.25. Ukupan prihod od usluge naplatne televizije po tehnologijama (u milijunima kuna)

Slika 1.26. Ukupan prihod od telefonskih usluga u nepokretnoj mreži (u milijunima kuna)

Slika 1.27. Broj korisnika telefonskih usluga u nepokretnoj javnoj komunikacijskoj mreži

Slika 1.28. Statistički izvještaj dostupan u HAKOMETru Plus

Slika 1.29. Broj M2M tarifa

Slika 1.30. Obavijesti o namjeri izgradnje distribucijske mreže optičkih vlakana

Tablica 1.1. Kretanje broja zahtjeva JLS-a za uređenje imovinsko-pravnih odnosa

Tablica 1.2. Potvrde o pravu puta i duljina trase kroz godine

Tablica 1.3. Posebni uvjeti gradnje i potvrde glavnih projekata kroz godine

Slika 1.32. Zaprmljeni PRŠI-ji po jedinicama lokalne/regionalne samouprave

Tablica 1.4. Zaprmljeni nacrti PRŠI-ja do kraja 2018.

Slika 1.33. DESI (Izvor: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>)

Slika 1.34. DESI Povezivost (Izvor: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>)

Slika 1.35. DESI Povezivost za RH (Izvor: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/node/66894>)

Slika 1.36. DESI kategorija povezivost i potkategorije 1a1 do 1b2 (RU i EU), kretanje kroz godine

Slika 1.37. DESI potkategorije 1b3 do 1d2 (RU i EU), kretanje kroz godine

Slika 1.38. DESI potkategorija 1e1 (RU i EU), kretanje kroz godine

Slika 1.39. Usporedba hrvatskih cijena s EU prema PPP (Izvor: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/node/66894>)

Slika 2.1. Osnovni podaci o tržištu poštanskih usluga u RH

Slika 2.2. Ukupan prihod od obavljanja poštanskih usluga (u milijunima kuna)

Slika 2.3. Ukupan broj poštanskih usluga (u milijunima)

Slika 2.4. Udjeli poštanskih usluga prema vrstama prometa

Slika 2.5. Tržišni udjeli davatelja prema broju ostvarenih usluga

Slika 2.6. Udjeli vrsta poštanskih usluga

Slika 2.7. Broj poštanskih pošiljaka prema vrstama (u milijunima)

Slika 2.8. Ukupan broj usluga unutar opsega univerzalne usluge

Slika 2.9. Udjeli ostvarenih usluga unutar opsega univerzalne usluge prema vrstama

Slika 2.10. Ukupan broj ostalih poštanskih usluga (u milijunima)

Slika 2.11. Udjeli ostvarenih usluga unutar opsega ostalih poštanskih usluge prema vrstama

Slika 2.12. Mjerenje kakvoće obavljanja univerzalne usluge u unutarnjem prometu

Slika 3.1. Osnovni podaci o tržištu željezničkih usluga u RH

Slika 3.2. Prosječne brzine vlakova na hrvatskim prugama (km/h)

Slika 3.3. Projekti koje provodi HŽ infrastruktura (Izvor: HŽI)

Slika 3.4. Korištenje infrastrukture teretnih prijevoznika (udjel u vlkm)

Tablica 3.1. Korištenje željezničkih usluga (osnovni pokazatelji)

Slika 3.5. Udjel prevezene robe po vrsti prijevoza

Slika 3.6. Količina prevezene robe željeznicom (u 000 t)

Slika 3.7. Udjeli prevezene robe po teretnim prijevoznicima.

Slika 3.8. Udjeli novih prijevoznika u neto tonskim kilogramima prevezene robe

Slika 3.9. Broj prevezenih putnika po vrstama prijevoza

Slika 3.10. Ukupni prihodi HŽI (u milijunima kuna)

Slika 3.11. Udjeli pojedinih usluga u prihodima HŽ infrastrukture.

Slika 4.1. Tematski preglednik „Radijske postaje“ na GIS portalu

Tablica 4.1. Izdani akti i dozvole za RF spekatar

Slika 4.2. Razvoj od 1G do 5G (Izvor: EK)

Slika 4.3. Broj osnovnih postaja u RH

Slika 4.4. Ukupan prijenosni kapacitet mikrovalnih veza

Slika 4.5. HAKOM-ov kontrolno-mjerni sustav.

Slika 4.6. Interaktivni preglednik s mjerenjima EMP-a

Slika 4.7. Talijanske smetnje

Slika 5.1. Vrsta i ishod prigovora (I. stupanj)

Slika 5.2. Vrsta i ishod pritužbi (II. stupanj)

Slika 5.3. Broj riješenih zahtjeva po operatoru (III. Stupanj)

Slika 5.4. Broj sporova na svakih 10000 korisnika pojedinog operatora

Slika 5.5. Odnos donesenih rješenja po vrsti i operatoru

Slika 5.6. Odnos odluka u sporovima u korist korisnika i onih u korist operatora

Slika 5.7. Odnos donesenih odluka po razlogu spora

Slika 5.8. Količina prenesenih brojeva u pokretnoj i nepokretnoj mreži

Slika 5.9. Broj zaprimljenih zahtjeva za rješavanje spora kod poštanskih usluga

Slika 5.10. Udjeli vrsta prigovora u riješenim sporovima korisnik-davatelj

Slika 5.11. Letak za putnike iz 2018.

Slika 5.12. Prototip pristupačnog web sjedišta

Slika 5.13. Naslovnica HAKOM-ove brošura za djecu i roditelje za šk. god. 2018/2019

Slika 7.1. HAKOM-ov portal s javnim raspravama u 2018.

Tablica 7.1. Statistika upravnih tužbi

Tablica 7.2. Statistika presuda upravnih tužbi

Slika 7.2. e-Agencija servisi na internetskoj stranici www.hakom.hr

Slika 7.3. Udjeli zaposlenika prema strukama

KLASA: 001-02/19-01/01
URBROJ: 376-01-19-1
Zagreb, 28. lipnja 2019.

Na temelju članka 17. stavka 2. točke 1. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17), Vijeće Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti na sjednici održanoj 28. lipnja 2019. donosi

ODLUKU

Usvaja se Godišnje izvješće o radu Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti za 2018., u svrhu podnošenja Hrvatskom saboru i Vladi Republike Hrvatske.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

**HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA
ZA MREŽNE DJELATNOSTI**

Roberta Frangeša Mihanovića 9
2 Z A G R E B

Izveštaji proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika

za razdoblje: 1. siječanj 2018. – 31. prosinac 2018.

Broj RKP-a:	45902	AOP oznaka razdoblja:	2018-12	1.574.108.241,49	
Matični broj:	01865862	Proračun nema korisnika pa izvještaj vrijedi i kao konsolidirani:	NE	Kontrolni broj izvještaja	
Naziv obveznika:	HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI			Od datuma:	01.01.2018
Pošta i mjesto:	10110	ZAGREB		Do datuma:	31.12.2018
Ulica i kućni broj:	ROBERTA FRANGEŠA MIHANOVIĆA 9			OIB:	87950783661
Razina:	11	Proračunski korisnik državnog proračuna i glava unutar nadležnog ministarstva			
Šifra djelatnosti:	8413	Reguliranje i poboljšavanje poslovanja u gospodarstvu			
Razdjel:	065	Razdjel: MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE			
Šifra grada/opć.:	133	Županija: GRAD ZAGREB, grad/općina: GRAD ZAGREB			

Pregled popunjenosti obrazaca:	Popunjen		Broj pogrešaka		Osoba za kontaktiranje:	
		DA	PR-RAS (VP 151)		Nema	Gordana Đodan
	DA	BIL (VP 152)		Nema	Telefon:	01/7007-251
	DA	RAS funkcijski (VP 154)		Nema	Telefax:	01/7007-070
	DA	P-VRIO (VP 156)		Nema	Adresa e-pošte za kontakt:	gordana.dodan@hakom.hr
	DA	Obveze (VP 159)		Nema	Adresa e-pošte obveznika:	gordana.dodan@hakom.hr
					Zakonski predstavnik:	Tonko Obuljen

Stanje kontrola: Izvještaj nema pogrešaka

Obrazac	Opis stavke	AOP oznaka	Prethodna godina / početak godine	Tekuća godina / kraj godine
PR-RAS	PRIHODI POSLOVANJA (AOP 002+039+045+074+105+123+130+136)	001	0	99.124.975
	RASHODI POSLOVANJA (AOP 149+160+193+212+221+246+257)	148	0	70.073.475
	Višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju (AOP 631+633-632-634)	635	0	32.485.427
	Manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju (AOP 632+634-631-633)	636	0	0
Bilanca	Nefinancijska imovina (AOP 003+007+046+047+051+058)	002	38.202.411	32.393.713
	Financijska imovina (AOP 064+073+081+112+128+140+157+158)	063	170.065.699	63.975.963
	Obveze (AOP 164+175+176+192+220)	163	26.590.645	5.213.250
	Vlastiti izvori (224 + 232 - 236 + 240 do 242)	223	181.677.465	91.156.426
RAS-funcijski	Opće javne usluge (AOP 002+006+009+013 do 017)	001	0	0
	Ekonomski poslovi (AOP 032+035+039+046+050+056+057+062+070)	031	0	73.501.246
	Rashodi vezani za stanovanje i kom. pogodnosti koji nisu drugdje svrstani	084	0	0
	Obrazovanje (AOP 111+114+117+118+121 do 124)	110	0	0
	Kontrolni zbroj (AOP 001+018+024+031+071+078+085+103+110+125)	137	0	73.501.246
P-VRIO	Promjene u vrijednosti i obujmu imovine (AOP 002+018)	001	0	109.862
	Promjene u obujmu imovine (AOP 019+026)	018	0	109.862
	Promjene u vrijednosti (revalorizacija) i obujmu obveza (AOP 035+040)	034	0	0
	Promjene u obujmu obveza (AOP 041 do 044)	040	0	0
Obveze	Stanje obveza 1. siječnja (=AOP 036* iz Izvještaja o obvezama za prethodnu godinu)	001	-	4.614.605
	Stanje obveza na kraju izvještajnog razdoblja (AOP 001+002-019) i (AOP 037+090)	036	-	5.213.250
	Stanje dospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja (AOP 038+043+079+084)	037	-	3.707
	Stanje nedospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja (AOP 091 do 094)	090	-	5.209.543

Verzija Excel datoteke: 5.1.3.

U Zagrebu dana 30. 01. 2019. godine.

(potpis voditelja računovodstva)

(potpis odgovorne osobe)

HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA
ZA MREŽNE DJELATNOSTI
Roberta Frangeša Mihanovića 9
1 ZAGREB

IZVJEŠTAJ O PRIHODIMA I RASHODIMA, PRIMICIMA I IZDACIMA

Obrazac PR-RAS
VP 151

za razdoblje 1.siječanj 2018. do 31. prosinac 2018.

Obveznik: RKP: 45902

Naziv: HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI

Razina: 11, Razdjel: 065

Djelatnost: 8413 Reguliranje i poboljšavanje poslovanja u gospodarstvu

1.010.735.963,18

Kontrolni broj obrasca

iznosi u kunama, bez tipa

Račun iz rač. plana	Naziv stavke	AOP	Ostvareno u izvještajnom razdoblju preth. godine	Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	6
Prihodi i rashodi poslovanja					
6	PRIHODI POSLOVANJA (AOP 002+039+045+074+105+123+130+136)	001	0	99.124.975	-
61	Prihodi od poreza (AOP 003+012+018+024+032+035)	002	0	0	-
611	Porez i prirez na dohodak (AOP 004 do 009 - 010 - 011)	003	0	0	-
6111	Porez i prirez na dohodak od nesamostalnog rada	004			-
6112	Porez i prirez na dohodak od samostalnih djelatnosti	005			-
6113	Porez i prirez na dohodak od imovine i imovinskih prava	006			-
6114	Porez i prirez na dohodak od kapitala	007			-
6115	Porez i prirez na dohodak po godišnjoj prijavi	008			-
6116	Porez i prirez na dohodak utvrđen u postupku nadzora za prethodne godine	009			-
6117	Povrat poreza i prireza na dohodak po godišnjoj prijavi	010			-
6119	Povrat više ostvarenog poreza na dohodak za decentralizirane funkcije	011			-
612	Porez na dobit (AOP 013 do 016 - 017)	012	0	0	-
6121	Porez na dobit od poduzetnika	013			-
6122	Porez na dobit po odbitku na naknade za korištenje prava i za usluge	014			-
6123	Porez na dobit po odbitku na kamate, dividende i udjele u dobiti	015			-
6124	Porez na dobit po godišnjoj prijavi	016			-
6125	Povrat poreza na dobit po godišnjoj prijavi	017			-
613	Porezi na imovinu (AOP 019 do 023)	018	0	0	-
6131	Stalni porezi na nepokretnu imovinu	019			-
6132	Porez na nasljedstva i darove	020			-
6133	Porez na kapitalne i financijske transakcije	021			-
6134	Povremeni porezi na imovinu	022			-
6135	Ostali stalni porezi na imovinu	023			-
614	Porezi na robu i usluge (AOP 025 do 031)	024	0	0	-
6141	Porez na dodanu vrijednost	025			-
6142	Porez na promet	026			-
6143	Posebni porezi i trošarine	027			-
6145	Porezi na korištenje dobara ili izvođenje aktivnosti	028			-
6146	Ostali porezi na robu i usluge	029			-
6147	Porez na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću	030			-
6148	Naknade za priređivanje igara na sreću	031			-
615	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije (AOP 033+034)	032	0	0	-
6151	Carine i carinske pristojbe	033			-
6152	Ostali porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	034			-
616	Ostali prihodi od poreza (AOP 036 do 038)	035	0	0	-
6161	Ostali prihodi od poreza koje plaćaju pravne osobe	036			-
6162	Ostali prihodi od poreza koje plaćaju fizičke osobe	037			-
6163	Ostali neraspoređeni prihodi od poreza	038			-
62	Doprinosi (AOP 040+043+044)	039	0	0	-
621	Doprinosi za zdravstveno osiguranje (AOP 041+042)	040	0	0	-
6211	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje	041			-
6212	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu	042			-
622	Doprinosi za mirovinsko osiguranje	043			-
623	Doprinosi za zapošljavanje	044			-
63	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna (AOP 046+049+054+057+060+063+066+069)	045	0	220.522	-
631	Pomoći od inozemnih vlada (AOP 047+048)	046	0	0	-
6311	Tekuće pomoći od inozemnih vlada	047			-
6312	Kapitalne pomoći od inozemnih vlada	048			-
632	Pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU (AOP 050 do 053)	049	0	220.522	-
6321	Tekuće pomoći od međunarodnih organizacija	050			-
6322	Kapitalne pomoći od međunarodnih organizacija	051			-
6323	Tekuće pomoći od institucija i tijela EU	052		220.522	-
6324	Kapitalne pomoći od institucija i tijela EU	053			-
633	Pomoći proračunu iz drugih proračuna (AOP 055+056)	054	0	0	-
6331	Tekuće pomoći proračunu iz drugih proračuna	055			-
6332	Kapitalne pomoći proračunu iz drugih proračuna	056			-
634	Pomoći od izvanproračunskih korisnika (AOP 058+059)	057	0	0	-
6341	Tekuće pomoći od izvanproračunskih korisnika	058			-
6342	Kapitalne pomoći od izvanproračunskih korisnika	059			-
635	Pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije (AOP 061+062)	060	0	0	-
6351	Tekuće pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije	061			-

Naziv: HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI

Kontrolni broj obrasca

6352	Kapitalne pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije	062			
636	Pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan (AOP 064+065)	063	0	0	
6361	Tekuće pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan	064			
6362	Kapitalne pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan	065			
638	Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava (AOP 067+068)	066	0	0	
6381	Tekuće pomoći temeljem prijenosa EU sredstava	067			
6382	Kapitalne pomoći temeljem prijenosa EU sredstava	068			
639	Prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna (AOP 070 do 073)	069	0	0	
6391	Tekući prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna	070			
6392	Kapitalni prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna	071			
6393	Tekući prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	072			
6394	Kapitalni prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	073			
64	Prihodi od imovine (AOP 075+083+090+098)	074	0	135.564	
641	Prihodi od financijske imovine (AOP 076 do 082)	075	0	135.564	
6412	Prihodi od kamata po vrijednosnim papirima	076			
6413	Kamate na oročena sredstva i depozite po viđenju	077		79.386	
6414	Prihodi od zateznih kamata	078		55.440	
6415	Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika i razlika zbog primjene valutne klauzule	079		738	
6416	Prihodi od dividendi	080			
6417	Prihodi iz dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija po posebnim propisima	081			
6419	Ostali prihodi od financijske imovine	082			
642	Prihodi od nefinancijske imovine (AOP 084 do 089)	083	0	0	
6421	Naknade za koncesije	084			
6422	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	085			
6423	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	086			
6424	Naknade za ceste	087			
6425	Prihodi od prodaje kratkotrajne nefinancijske imovine	088			
6429	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	089			
643	Prihodi od kamata na dane zajmove (AOP 091 do 097)	090	0	0	
6431	Prihodi od kamata na dane zajmove međunarodnim organizacijama, institucijama i tijelima EU te inozemnim vladama	091			
6432	Prihodi od kamata na dane zajmove neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima	092			
6433	Prihodi od kamata na dane zajmove kreditnim i ostalim financijskim institucijama u javnom sektoru	093			
6434	Prihodi od kamata na dane zajmove trgovačkim društvima u javnom sektoru	094			
6435	Prihodi od kamata na dane zajmove kreditnim i ostalim financijskim institucijama izvan javnog sektora	095			
6436	Prihodi od kamata na dane zajmove trgovačkim društvima i obrtnicima izvan javnog sektora	096			
6437	Prihodi od kamata na dane zajmove drugim razinama vlasti	097			
644	Prihodi od kamata na dane zajmove po protestiranim jamstvima (AOP 099 do 104)	098	0	0	
6442	Prihodi od kamata na dane zajmove neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima po protestiranim jamstvima	099			
6443	Prihodi od kamata na dane zajmove kreditnim i ostalim financijskim institucijama u javnom sektoru po protestiranim jamstvima	100			
6444	Prihodi od kamata na dane zajmove trgovačkim društvima u javnom sektoru po protestiranim jamstvima	101			
6445	Prihodi od kamata na dane zajmove kreditnim i ostalim financijskim institucijama izvan javnog sektora po protestiranim jamstvima	102			
6446	Prihodi od kamata na dane zajmove trgovačkim društvima i obrtnicima izvan javnog sektora po protestiranim jamstvima	103			
6447	Prihodi od kamata na dane zajmove drugim razinama vlasti po protestiranim jamstvima	104			
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada (AOP 106+111+119)	105	0	98.599.494	
651	Upravne i administrativne pristojbe (AOP 107 do 110)	106	0	0	
6511	Državne upravne i sudske pristojbe	107			
6512	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	108			
6513	Ostale upravne pristojbe i naknade	109			
6514	Ostale pristojbe i naknade	110			
652	Prihodi po posebnim propisima (AOP 112 do 118)	111	0	98.599.494	
6521	Prihodi državne uprave	112			
6522	Prihodi vodnog gospodarstva	113			
6524	Doprinosi za šume	114			
6525	Mjesni samodoprinos	115			
6526	Ostali nespomenuti prihodi	116		98.599.494	
6527	Naknade od financijske imovine	117			
6528	Prihodi od novčane naknade poslodavca zbog nezapošljavanja osoba s invaliditetom	118			
653	Komunalni doprinosi i naknade (AOP 120 do 122)	119	0	0	
6531	Komunalni doprinosi	120			
6532	Komunalne naknade	121			
6533	Naknade za priključak	122			
66	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija (AOP 124+127)	123	0	0	
661	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga (AOP 125+126)	124	0	0	

Naziv: HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI

Kontrolni broj obrasca

6614	Prihodi od prodaje proizvoda i robe	125			
6615	Prihodi od pruženih usluga	126			
663	Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna (AOP 128+129)	127	0	0	
6631	Tekuće donacije	128			
6632	Kapitalne donacije	129			
67	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza (AOP 131+135)	130	0	0	
671	Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti proračunskih korisnika (AOP 132 do 134)	131	0	0	
6711	Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda poslovanja	132			
6712	Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda za nabavu nefinancijske imovine	133			
6714	Prihodi od nadležnog proračuna za financiranje izdataka za financijsku imovinu i otplatu zajmova	134			
673	Prihodi od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	135			
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi (AOP 137+147)	136	0	169.395	
681	Kazne i upravne mjere (AOP 138 do 146)	137	0	10.625	
6811	Kazne za carinske prekršaje	138			
6812	Kazne za devizne prekršaje	139			
6813	Kazne za porezne prekršaje	140			
6814	Kazne za prekršaje trgovačkih društava - privredne prijestupe	141			
6815	Kazne za prometne i ostale prekršaje-u nadležnosti MUP-a	142			
6816	Kazne i druge mjere u kaznenom postupku	143			
6817	Kazne za prekršaje na kulturnim dobrima	144			
6818	Upravne mjere	145			
6819	Ostale kazne	146		10.625	
683	Ostali prihodi	147		158.770	
3	RASHODI POSLOVANJA (AOP 149+160+193+212+221+246+257)	148	0	70.073.475	
31	Rashodi za zaposlene (AOP 150+155+156)	149	0	42.663.656	
311	Plaće (bruto) (AOP 151 do 154)	150	0	33.200.066	
3111	Plaće za redovan rad	151		32.850.533	
3112	Plaće u naravi	152		347.530	
3113	Plaće za prekovremeni rad	153		2.003	
3114	Plaće za posebne uvjete rada	154			
312	Ostali rashodi za zaposlene	155		3.752.446	
313	Doprinosi na plaće (AOP 157 do 159)	156	0	5.711.144	
3131	Doprinosi za mirovinsko osiguranje	157			
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje	158		5.146.641	
3133	Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti	159		564.503	
32	Materijalni rashodi (AOP 161+166+174+184+185)	160	0	27.190.726	
321	Naknade troškova zaposlenima (AOP 162 do 165)	161	0	3.179.400	
3211	Službena putovanja	162		1.903.949	
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život	163		894.314	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika	164		378.425	
3214	Ostale naknade troškova zaposlenima	165		2.712	
322	Rashodi za materijal i energiju (AOP 167 do 173)	166	0	2.033.921	
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	167		321.742	
3222	Materijal i sirovine	168			
3223	Energija	169		1.678.998	
3224	Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje	170			
3225	Sitni inventar i auto gume	171		33.181	
3226	Vojna sredstva za jednokratnu upotrebu	172			
3227	Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća	173			
323	Rashodi za usluge (AOP 175 do 183)	174	0	20.781.351	
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza	175		1.070.800	
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	176		1.625.044	
3233	Usluge promidžbe i informiranja	177		617.323	
3234	Komunalne usluge	178		303.139	
3235	Zakupnine i najamnine	179		10.682.053	
3236	Zdravstvene i veterinarske usluge	180		280.755	
3237	Intelektualne i osobne usluge	181		1.257.010	
3238	Računalne usluge	182		3.187.237	
3239	Ostale usluge	183		1.757.990	
324	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	184			
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja (AOP 186 do 192)	185	0	1.196.054	
3291	Naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično	186		50.649	
3292	Premije osiguranja	187		626.790	
3293	Reprezentacija	188		188.110	
3294	Članarine i norme	189		105.650	
3295	Pristojbe i naknade	190		170.737	
3296	Troškovi sudskih postupaka	191		46.063	
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	192		8.055	
34	Financijski rashodi (AOP 194+199+207)	193	0	189.093	
341	Kamate za izdane vrijednosne papire (AOP 195 do 198)	194	0	0	
3411	Kamate za izdane trezorske zapise	195			
3412	Kamate za izdane mjenice	196			
3413	Kamate za izdane obveznice	197			
3419	Kamate za ostale vrijednosne papire	198			
342	Kamate za primljene kredite i zajmove (AOP 200 do 206)	199	0	0	

Naziv: HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI

Kontrolni broj obrasca

3421	Kamate za primljene kredite i zajmove od međunarodnih organizacija, institucija i tijela EU te inozemnih vlada	200			
3422	Kamate za primljene kredite i zajmove od kreditnih i ostalih finansijskih institucija u javnom sektoru	201			
3423	Kamate za primljene kredite i zajmove od kreditnih i ostalih finansijskih institucija izvan javnog sektora	202			
3425	Kamate za odobrene, a nerealizirane kredite i zajmove	203			
3426	Kamate za primljene zajmove od trgovačkih društava u javnom sektoru	204			
3427	Kamate za primljene zajmove od trgovačkih društava i obrtnika izvan javnog sektora	205			
3428	Kamate za primljene zajmove od drugih razina vlasti	206			
343	Ostali finansijski rashodi (AOP 208 do 211)	207	0	189.093	
3431	Bankarske usluge i usluge platnog prometa	208		68.322	
3432	Negativne tečajne razlike i razlike zbog primjene valutne klauzule	209		13.843	
3433	Zatezne kamate	210		106.908	
3434	Ostali nespomenuti finansijski rashodi	211		20	
35	Subvencije (AOP 213+216+220)	212	0	0	
351	Subvencije trgovačkim društvima u javnom sektoru (AOP 214+215)	213	0	0	
3511	Subvencije kreditnim i ostalim finansijskim institucijama u javnom sektoru	214			
3512	Subvencije trgovačkim društvima u javnom sektoru	215			
352	Subvencije trgovačkim društvima, zadrugama, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora (AOP 217 do 219)	216	0	0	
3521	Subvencije kreditnim i ostalim finansijskim institucijama izvan javnog sektora	217			
3522	Subvencije trgovačkim društvima i zadrugama izvan javnog sektora	218			
3523	Subvencije poljoprivrednicima i obrtnicima	219			
353	Subvencije trgovačkim društvima, zadrugama, poljoprivrednicima i obrtnicima iz EU sredstava	220			
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna (AOP 222+225+228+231+234+238+241)	221	0	0	
361	Pomoći inozemnim vladama (AOP 223+224)	222	0	0	
3611	Tekuće pomoći inozemnim vladama	223			
3612	Kapitalne pomoći inozemnim vladama	224			
362	Pomoći međunarodnim organizacijama te institucijama i tijelima EU (AOP 226+227)	225	0	0	
3621	Tekuće pomoći međunarodnim organizacijama te institucijama i tijelima EU	226			
3622	Kapitalne pomoći međunarodnim organizacijama te institucijama i tijelima EU	227			
363	Pomoći unutar općeg proračuna (AOP 229+230)	228	0	0	
3631	Tekuće pomoći unutar općeg proračuna	229			
3632	Kapitalne pomoći unutar općeg proračuna	230			
366	Pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna (AOP232+233)	231	0	0	
3661	Tekuće pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna	232			
3662	Kapitalne pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna	233			
367	Prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti (AOP 235 do 237)	234	0	0	
3672	Prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda poslovanja	235			
3673	Prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za nabavu nefinancijske imovine	236			
3674	Prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za finansijsku imovinu i otplatu zajmova	237			
368	Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava (AOP239+240)	238	0	0	
3681	Tekuće pomoći temeljem prijenosa EU sredstava	239			
3682	Kapitalne pomoći temeljem prijenosa EU sredstava	240			
369	Prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna (AOP 242 do 245)	241	0	0	
3691	Tekući prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna	242			
3692	Kapitalni prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna	243			
3693	Tekući prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	244			
3694	Kapitalni prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	245			
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade (AOP 247+253)	246	0	30.000	
371	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja (AOP 248 do 252)	247	0	0	
3711	Naknade građanima i kućanstvima u novcu - neposredno ili putem ustanova izvan javnog sektora	248			
3712	Naknade građanima i kućanstvima u naravi - neposredno ili putem ustanova izvan javnog sektora	249			
3713	Naknade građanima i kućanstvima u novcu - putem ustanova u javnom sektoru	250			
3714	Naknade građanima i kućanstvima u naravi - putem ustanova u javnom sektoru	251			
3715	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja iz EU sredstava	252			
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna (AOP 254 do 256)	253	0	30.000	
3721	Naknade građanima i kućanstvima u novcu	254		30.000	
3722	Naknade građanima i kućanstvima u naravi	255			
3723	Naknade građanima i kućanstvima iz EU sredstava	256			
38	Ostali rashodi (AOP 258+262+266+272)	257	0	0	
381	Tekuće donacije (AOP 259 do 261)	258	0	0	
3811	Tekuće donacije u novcu	259			
3812	Tekuće donacije u naravi	260			
3813	Tekuće donacije iz EU sredstava	261			
382	Kapitalne donacije (AOP 263 do 265)	262	0	0	

Naziv: HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI

Kontrolni broj obrasca

3821	Kapitalne donacije neprofitnim organizacijama	263		
3822	Kapitalne donacije građanima i kućanstvima	264		
3823	Kapitalne donacije iz EU sredstava	265		
383	Kazne, penali i naknade štete (AOP 267 do 271)	266	0	0
3831	Naknade šteta pravnim i fizičkim osobama	267		
3832	Penali, ležarine i drugo	268		
3833	Naknade šteta zaposlenicima	269		
3834	Ugovorene kazne i ostale naknade šteta	270		
3835	Ostale kazne	271		
386	Kapitalne pomoći (AOP 273 do 276)	272	0	0
3861	Kapitalne pomoći kreditnim i ostalim financijskim institucijama te trgovačkim društvima u javnom sektoru	273		
3862	Kapitalne pomoći kreditnim i ostalim financijskim institucijama te trgovačkim društvima izvan javnog sektora	274		
3863	Kapitalne pomoći poljoprivrednicima i obrtnicima	275		
3864	Kapitalne pomoći iz EU sredstava	276		
	Stanje zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda na početku razdoblja	277		
	Stanje zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda na kraju razdoblja	278		
	Povećanje zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda (AOP 278-277)	279	0	0
	Smanjenje zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda (AOP 277-278)	280	0	0
	Ukupni rashodi poslovanja (AOP 148-279+280)	281	0	70.073.475
	VIŠAK PRIHODA POSLOVANJA (AOP 001-281)	282	0	29.051.500
	MANJAK PRIHODA POSLOVANJA (AOP 281-001)	283	0	0
92211	Višak prihoda poslovanja - preneseni	284		6.777.594
92221	Manjak prihoda poslovanja - preneseni	285		
96	Obračunati prihodi poslovanja - nenaplaćeni	286		26.242.287
9661	Obračunati prihodi od prodaje proizvoda i robe i pruženih usluga - nenaplaćeni	287		
9673	Obračunati prihodi od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	288		
Prihodi i rashodi od nefinancijske imovine				
7	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine (AOP 290+302+335+339)	289	0	84.103
71	Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine (AOP 291+295)	290	0	0
711	Prihodi od prodaje materijalne imovine - prirodnih bogatstava (AOP 292 do 294)	291	0	0
7111	Zemljište	292		
7112	Rudna bogatstva	293		
7113	Prihodi od prodaje ostale prirodne materijalne imovine	294		
712	Prihodi od prodaje nematerijalne imovine (AOP 296 do 301)	295	0	0
7121	Patenti	296		
7122	Koncesije	297		
7123	Licence	298		
7124	Ostala prava	299		
7125	Goodwill	300		
7126	Ostala nematerijalna imovina	301		
72	Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine (AOP 303+308+317+322+327+330)	302	0	84.103
721	Prihodi od prodaje građevinskih objekata (AOP 304 do 307)	303	0	0
7211	Stambeni objekti	304		
7212	Poslovni objekti	305		
7213	Ceste, željeznice i ostali prometni objekti	306		
7214	Ostali građevinski objekti	307		
722	Prihodi od prodaje postrojenja i opreme (AOP 309 do 316)	308	0	84.103
7221	Uredska oprema i namještaj	309		1.880
7222	Komunikacijska oprema	310		82.223
7223	Oprema za održavanje i zaštitu	311		
7224	Medicinska i laboratorijska oprema	312		
7225	Instrumenti, uređaji i strojevi	313		
7226	Sportska i glazbena oprema	314		
7227	Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene	315		
7228	Vojna oprema	316		
723	Prihodi od prodaje prijevoznih sredstava (AOP 318 do 321)	317	0	0
7231	Prijevozna sredstva u cestovnom prometu	318		
7232	Prijevozna sredstva u željezničkom prometu	319		
7233	Prijevozna sredstva u pomorskom i riječnom prometu	320		
7234	Prijevozna sredstva u zračnom prometu	321		
724	Prihodi od prodaje knjiga, umjetničkih djela i ostalih izložbenih vrijednosti (AOP 323 do 326)	322	0	0
7241	Knjige	323		
7242	Umjetnička djela (izložena u galerijama, muzejima i slično)	324		
7243	Muzejski izložci i predmeti prirodnih rijetkosti	325		
7244	Ostale nespomenute izložbene vrijednosti	326		
725	Prihodi od prodaje višegodišnjih nasada i osnovnog stada (AOP 328+329)	327	0	0
7251	Višegodišnji nasadi	328		
7252	Osnovno stado	329		
726	Prihodi od prodaje nematerijalne proizvedene imovine (AOP 331 do 334)	330	0	0
7261	Istraživanje rudnih bogatstava	331		
7262	Ulaganja u računalne programe	332		
7263	Umjetnička, literarna i znanstvena djela	333		
7264	Ostala nematerijalna proizvedena imovina	334		
73	Prihodi od prodaje plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti (AOP 336)	335	0	0
731	Prihodi od prodaje plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti (AOP 337+338)	336	0	0

Naziv: HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI

Kontrolni broj obrasca

7311	Plemeniti metali i drago kamenje	337			
7312	Pohranjene knjige, umjetnička djela i slične vrijednosti	338			
74	Prihodi od prodaje proizvedene kratkotrajne imovine (AOP 340)	339	0	0	
741	Prihodi od prodaje zaliha	340			
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (AOP 342+354+387+391+393)	341	0	3.427.770	
41	Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine (AOP 343+347)	342	0	154.546	
411	Materijalna imovina - prirodna bogatstva (AOP 344 do 346)	343	0	0	
4111	Zemljište	344			
4112	Rudna bogatstva	345			
4113	Ostala prirodna materijalna imovina	346			
412	Nematerijalna imovina (AOP 348 do 353)	347	0	154.546	
4121	Patenti	348			
4122	Koncesije	349			
4123	Licence	350			
4124	Ostala prava	351		154.546	
4125	Goodwill	352			
4126	Ostala nematerijalna imovina	353			
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine (AOP 355+360+369+374+379+382)	354	0	2.400.065	
421	Građevinski objekti (AOP 356 do 359)	355	0	58.875	
4211	Stambeni objekti	356			
4212	Poslovni objekti	357		58.875	
4213	Ceste, željeznice i ostali prometni objekti	358			
4214	Ostali građevinski objekti	359			
422	Postrojenja i oprema (AOP 361 do 368)	360	0	2.268.690	
4221	Uredska oprema i namještaj	361		382.439	
4222	Komunikacijska oprema	362		119.606	
4223	Oprema za održavanje i zaštitu	363		34.663	
4224	Medicinska i laboratorijska oprema	364			
4225	Instrumenti, uređaji i strojevi	365		1.731.982	
4226	Sportska i glazbena oprema	366			
4227	Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene	367			
4228	Vojna oprema	368			
423	Prijevozna sredstva (AOP 370 do 373)	369	0	0	
4231	Prijevozna sredstva u cestovnom prometu	370			
4232	Prijevozna sredstva u željezničkom prometu	371			
4233	Prijevozna sredstva u pomorskom i riječnom prometu	372			
4234	Prijevozna sredstva u zračnom prometu	373			
424	Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti (AOP 375 do 378)	374	0	0	
4241	Knjige	375			
4242	Umjetnička djela (izložena u galerijama, muzejima i slično)	376			
4243	Muzejski izložci i predmeti prirodnih rijetkosti	377			
4244	Ostale nespomenute izložbene vrijednosti	378			
425	Višegodišnji nasadi i osnovno stado (AOP 380+381)	379	0	0	
4251	Višegodišnji nasadi	380			
4252	Osnovno stado	381			
426	Nematerijalna proizvedena imovina (AOP 383 do 386)	382	0	72.500	
4261	Istraživanje rudnih bogatstava	383			
4262	Ulaganja u računalne programe	384		72.500	
4263	Umjetnička, literarna i znanstvena djela	385			
4264	Ostala nematerijalna proizvedena imovina	386			
43	Rashodi za nabavu plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti (AOP 388)	387	0	0	
431	Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti (AOP 389+390)	388	0	0	
4311	Plemeniti metali i drago kamenje	389			
4312	Pohranjene knjige, umjetnička djela i slične vrijednosti	390			
44	Rashodi za nabavu proizvedene kratkotrajne imovine (AOP 392)	391	0	0	
441	Rashodi za nabavu zaliha	392			
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini (AOP 394 do 397)	393	0	873.159	
451	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	394			
452	Dodatna ulaganja na postrojenjima i opremi	395			
453	Dodatna ulaganja na prijevoznim sredstvima	396			
454	Dodatna ulaganja za ostalu nefinancijsku imovinu	397		873.159	
	VIŠAK PRIHODA OD NEFINANCIJSKE IMOVINE (AOP 289-341)	398	0	0	
	MANJAK PRIHODA OD NEFINANCIJSKE IMOVINE (AOP 341-289)	399	0	3.343.667	
92212	Višak prihoda od nefinancijske imovine - preneseni	400			
92222	Manjak prihoda od nefinancijske imovine - preneseni	401			
97	Obračunati prihodi od prodaje nefinancijske imovine - nenaplaćeni	402			
	UKUPNI PRIHODI (AOP 001+289)	403	0	99.209.078	
	UKUPNI RASHODI (AOP 281+341)	404	0	73.501.245	
	UKUPAN VIŠAK PRIHODA (AOP 403-404)	405	0	25.707.833	
	UKUPAN MANJAK PRIHODA (AOP 404-403)	406	0	0	
9221x, 9222x	Višak prihoda - preneseni (AOP 284+400-285-401)	407	0	6.777.594	
9221x, 9222x	Manjak prihoda - preneseni (AOP 285+401-284-400)	408	0	0	
96, 97	Obračunati prihodi - nenaplaćeni (AOP 286+402)	409	0	26.242.287	
Primici i izdaci					
8	Primici od financijske imovine i zaduživanja (AOP 411+449+462+474+505)	410	0	0	
81	Primljeni povrti glavnice danih zajmova i depozita (AOP 412+417+420+424+425+432+437+445)	411	0	0	

Naziv: HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI

Kontrolni broj obrasca

811	Primici (povrati) glavnice zajmova danih međunarodnim organizacijama, institucijama i tijelima EU te inozemnim vladama (AOP 413 do 416)	412	0	0	-
8113	Povrat zajmova danih međunarodnim organizacijama	413			-
8114	Povrat zajmova danih institucijama i tijelima EU	414			-
8115	Povrat zajmova danih inozemnim vladama u EU	415			-
8116	Povrat zajmova danih inozemnim vladama izvan EU	416			-
812	Primici (povrati) glavnice zajmova danih neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima (AOP 418+419)	417	0	0	-
8121	Povrat zajmova danih neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima u tuzemstvu	418			-
8122	Povrat zajmova danih neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima u inozemstvu	419			-
813	Primici (povrati) glavnice zajmova danih kreditnim i ostalim financijskim institucijama u javnom sektoru (AOP 421 do 423)	420	0	0	-
8132	Povrat zajmova danih kreditnim institucijama u javnom sektoru	421			-
8133	Povrat zajmova danih osiguravajućim društvima u javnom sektoru	422			-
8134	Povrat zajmova danih ostalim financijskim institucijama u javnom sektoru	423			-
814	Primici (povrati) glavnice zajmova danih trgovačkim društvima u javnom sektoru	424			-
815	Primici (povrati) glavnice zajmova danih kreditnim i ostalim financijskim institucijama izvan javnog sektora (AOP 426 do 431)	425	0	0	-
8153	Povrat zajmova danih tuzemnim kreditnim institucijama izvan javnog sektora	426			-
8154	Povrat zajmova danih tuzemnim osiguravajućim društvima izvan javnog sektora	427			-
8155	Povrat zajmova danih ostalim tuzemnim financijskim institucijama izvan javnog sektora	428			-
8156	Povrat zajmova danih inozemnim kreditnim institucijama	429			-
8157	Povrat zajmova danih inozemnim osiguravajućim društvima	430			-
8158	Povrat zajmova danih ostalim inozemnim financijskim institucijama	431			-
816	Primici (povrati) glavnice zajmova danih trgovačkim društvima i obrtnicima izvan javnog sektora (AOP 433 do 436)	432	0	0	-
8163	Povrat zajmova danih tuzemnim trgovačkim društvima izvan javnog sektora	433			-
8164	Povrat zajmova danih tuzemnim obrtnicima	434			-
8165	Povrat zajmova danih inozemnim trgovačkim društvima	435			-
8166	Povrat zajmova danih inozemnim obrtnicima	436			-
817	Povrat zajmova danih drugim razinama vlasti (AOP 438 do 444)	437	0	0	-
8171	Povrat zajmova danih državnom proračunu	438			-
8172	Povrat zajmova danih županijskim proračunima	439			-
8173	Povrat zajmova danih gradskim proračunima	440			-
8174	Povrat zajmova danih općinskim proračunima	441			-
8175	Povrat zajmova danih HZMO-u, HZZ-u i HZZO-u	442			-
8176	Povrat zajmova danih ostalim izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna	443			-
8177	Povrat zajmova danih izvanproračunskim korisnicima županijskih, gradskih i općinskih proračuna	444			-
818	Primici od povrata depozita i jamčevnih pologa (AOP 446 do 448)	445	0	0	-
8181	Primici od povrata depozita od kreditnih i ostalih financijskih institucija - tuzemni	446			-
8182	Primici od povrata depozita od kreditnih i ostalih financijskih institucija - inozemni	447			-
8183	Primici od povrata jamčevnih pologa	448			-
82	Primici od izdanih vrijednosnih papira (AOP 450+453+456+459)	449	0	0	-
821	Trezorski zapisi (AOP 451+452)	450	0	0	-
8211	Trezorski zapisi - tuzemni	451			-
8212	Trezorski zapisi - inozemni	452			-
822	Obveznice (AOP 454+455)	453	0	0	-
8221	Obveznice - tuzemne	454			-
8222	Obveznice - inozemne	455			-
823	Opcije i drugi financijski derivati (AOP 457+458)	456	0	0	-
8231	Opcije i drugi financijski derivati - tuzemni	457			-
8232	Opcije i drugi financijski derivati - inozemni	458			-
824	Ostali vrijednosni papiri (AOP 460+461)	459	0	0	-
8241	Ostali vrijednosni papiri - tuzemni	460			-
8242	Ostali vrijednosni papiri - inozemni	461			-
83	Primici od prodaje dionica i udjela u glavnici (AOP 463+467+468+471)	462	0	0	-
831	Primici od prodaje dionica i udjela u glavnici kreditnih i ostalih financijskih institucija u javnom sektoru (AOP 464 do 466)	463	0	0	-
8312	Dionice i udjeli u glavnici kreditnih institucija u javnom sektoru	464			-
8313	Dionice i udjeli u glavnici osiguravajućih društava u javnom sektoru	465			-
8314	Dionice i udjeli u glavnici ostalih financijskih institucija u javnom sektoru	466			-
832	Primici od prodaje dionica i udjela u glavnici trgovačkih društava u javnom sektoru	467			-
833	Primici od prodaje dionica i udjela u glavnici kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora (AOP 469+470)	468	0	0	-
8331	Dionice i udjeli u glavnici tuzemnih kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora	469			-
8332	Dionice i udjeli u glavnici inozemnih kreditnih i ostalih financijskih institucija	470			-
834	Primici od prodaje dionica i udjela u glavnici trgovačkih društava izvan javnog sektora (AOP 472+473)	471	0	0	-
8341	Dionice i udjeli u glavnici tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	472			-
8342	Dionice i udjeli u glavnici inozemnih trgovačkih društava	473			-
84	Primici od zaduživanja (AOP 475+480+484+485+492+497)	474	0	0	-
841	Primljeni krediti i zajmovi od međunarodnih organizacija, institucija i tijela EU te inozemnih vlada (AOP 476 do 479)	475	0	0	-
8413	Primljeni zajmovi od međunarodnih organizacija	476			-
8414	Primljeni krediti i zajmovi od institucija i tijela EU	477			-
8415	Primljeni zajmovi od inozemnih vlada u EU	478			-

Naziv: HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI

Kontrolni broj obrasca

8416	Primljeni zajmovi od inozemnih vlada izvan EU	479		
842	Primljeni krediti i zajmovi od kreditnih i ostalih finansijskih institucija u javnom sektoru (AOP 481 do 483)	480	0	0
8422	Primljeni krediti od kreditnih institucija u javnom sektoru	481		
8423	Primljeni zajmovi od osiguravajućih društava u javnom sektoru	482		
8424	Primljeni zajmovi od ostalih finansijskih institucija u javnom sektoru	483		
843	Primljeni zajmovi od trgovačkih društava u javnom sektoru	484		
844	Primljeni krediti i zajmovi od kreditnih i ostalih finansijskih institucija izvan javnog sektora (AOP 486 do 491)	485	0	0
8443	Primljeni krediti od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	486		
8444	Primljeni zajmovi od tuzemnih osiguravajućih društava izvan javnog sektora	487		
8445	Primljeni zajmovi od ostalih tuzemnih finansijskih institucija izvan javnog sektora	488		
8446	Primljeni krediti od inozemnih kreditnih institucija	489		
8447	Primljeni zajmovi od inozemnih osiguravajućih društava	490		
8448	Primljeni zajmovi od ostalih inozemnih finansijskih institucija	491		
845	Primljeni zajmovi od trgovačkih društava i obrtnika izvan javnog sektora (AOP 493 do 496)	492	0	0
8453	Primljeni zajmovi od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	493		
8454	Primljeni zajmovi od tuzemnih obrtnika	494		
8455	Primljeni zajmovi od inozemnih trgovačkih društava	495		
8456	Primljeni zajmovi od inozemnih obrtnika	496		
847	Primljeni zajmovi od drugih razina vlasti (AOP 498 do 504)	497	0	0
8471	Primljeni zajmovi od državnog proračuna	498		
8472	Primljeni zajmovi od županijskih proračuna	499		
8473	Primljeni zajmovi od gradskih proračuna	500		
8474	Primljeni zajmovi od općinskih proračuna	501		
8475	Primljeni zajmovi od HZMO-a, HZZ-a i HZZO-a	502		
8476	Primljeni zajmovi od ostalih izvanproračunskih korisnika državnog proračuna	503		
8477	Primljeni zajmovi od izvanproračunskih korisnika županijskih, gradskih i općinskih proračuna	504		
85	Primici od prodaje vrijednosnih papira iz portfelja (AOP 506+509+512+515)	505	0	0
851	Primici za komercijalne i blagajničke zapise (AOP 507+508)	506	0	0
8511	Komercijalni i blagajnički zapisi – tuzemni	507		
8512	Komercijalni i blagajnički zapisi – inozemni	508		
852	Primici za obveznice (AOP 510+511)	509	0	0
8521	Obveznice – tuzemne	510		
8522	Obveznice – inozemne	511		
853	Primici za opcije i druge finansijske derivate (AOP 513+514)	512	0	0
8531	Opcije i drugi finansijski derivati – tuzemni	513		
8532	Opcije i drugi finansijski derivati – inozemni	514		
854	Primici za ostale vrijednosne papire (AOP 516+517)	515	0	0
8541	Ostali tuzemni vrijednosni papiri	516		
8542	Ostali inozemni vrijednosni papiri	517		
5	Izdaci za finansijsku imovinu i otplate zajmova (AOP 519+557+570+583+615)	518	0	0
51	Izdaci za dane zajmove i depozite (AOP 520+525+528+532+533+540+545+553)	519	0	0
511	Izdaci za dane zajmove međunarodnim organizacijama, institucijama i tijelima EU te inozemnim vladama (AOP 521 do 524)	520	0	0
5113	Dani zajmovi međunarodnim organizacijama	521		
5114	Dani zajmovi institucijama i tijelima EU	522		
5115	Dani zajmovi inozemnim vladama u EU	523		
5116	Dani zajmovi inozemnim vladama izvan EU	524		
512	Izdaci za dane zajmove neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima (AOP 526+527)	525	0	0
5121	Dani zajmovi neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima u tuzemstvu	526		
5122	Dani zajmovi neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima u inozemstvu	527		
513	Izdaci za dane zajmove kreditnim i ostalim finansijskim institucijama u javnom sektoru (AOP 529 do 531)	528	0	0
5132	Dani zajmovi kreditnim institucijama u javnom sektoru	529		
5133	Dani zajmovi osiguravajućim društvima u javnom sektoru	530		
5134	Dani zajmovi ostalim finansijskim institucijama u javnom sektoru	531		
514	Izdaci za dane zajmove trgovačkim društvima u javnom sektoru	532		
515	Izdaci za dane zajmove kreditnim i ostalim finansijskim institucijama izvan javnog sektora (AOP 534 do 539)	533	0	0
5153	Dani zajmovi tuzemnim kreditnim institucijama izvan javnog sektora	534		
5154	Dani zajmovi tuzemnim osiguravajućim društvima izvan javnog sektora	535		
5155	Dani zajmovi ostalim tuzemnim finansijskim institucijama izvan javnog sektora	536		
5156	Dani zajmovi inozemnim kreditnim institucijama	537		
5157	Dani zajmovi inozemnim osiguravajućim društvima	538		
5158	Dani zajmovi ostalim inozemnim finansijskim institucijama	539		
516	Izdaci za dane zajmove trgovačkim društvima i obrtnicima izvan javnog sektora (AOP 541 do 544)	540	0	0
5163	Dani zajmovi tuzemnim trgovačkim društvima izvan javnog sektora	541		
5164	Dani zajmovi tuzemnim obrtnicima	542		
5165	Dani zajmovi inozemnim trgovačkim društvima	543		
5166	Dani zajmovi inozemnim obrtnicima	544		
517	Dani zajmovi drugim razinama vlasti (AOP 546 do 552)	545	0	0
5171	Dani zajmovi državnom proračunu	546		
5172	Dani zajmovi županijskim proračunima	547		
5173	Dani zajmovi gradskim proračunima	548		
5174	Dani zajmovi općinskim proračunima	549		

Naziv: HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI

Kontrolni broj obrasca

5175	Dani zajmovi HZMO-u, HZZ-u i HZZO-u	550			
5176	Dani zajmovi ostalim izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna	551			
5177	Dani zajmovi izvanproračunskim korisnicima županijskih, gradskih i općinskih proračuna	552			
518	Izdaci za depozite i jamčevne pologe (AOP 554 do 556)	553	0	0	
5181	Izdaci za depozite u kreditnim i ostalim financijskim institucijama - tuzemni	554			
5182	Izdaci za depozite u kreditnim i ostalim financijskim institucijama - inozemni	555			
5183	Izdaci za jamčevne pologe	556			
52	Izdaci za ulaganja u vrijednosne papire (AOP 558+561+564+567)	557	0	0	
521	Izdaci za komercijalne i blagajničke zapise (AOP 559+560)	558	0	0	
5211	Komercijalni i blagajnički zapisi - tuzemni	559			
5212	Komercijalni i blagajnički zapisi - inozemni	560			
522	Izdaci za obveznice (AOP 562+563)	561	0	0	
5221	Obveznice - tuzemne	562			
5222	Obveznice - inozemne	563			
523	Izdaci za opcije i druge financijske derivate (AOP 565+566)	564	0	0	
5231	Opcije i drugi financijski derivati - tuzemni	565			
5232	Opcije i drugi financijski derivati - inozemni	566			
524	Izdaci za ostale vrijednosne papire (AOP 568+569)	567	0	0	
5241	Ostali tuzemni vrijednosni papiri	568			
5242	Ostali inozemni vrijednosni papiri	569			
53	Izdaci za dionice i udjele u glavnici (AOP 571+575+577+580)	570	0	0	
531	Dionice i udjeli u glavnici kreditnih i ostalih financijskih institucija u javnom sektoru (AOP 572 do 574)	571	0	0	
5312	Dionice i udjeli u glavnici kreditnih institucija u javnom sektoru	572			
5313	Dionice i udjeli u glavnici osiguravajućih društava u javnom sektoru	573			
5314	Dionice i udjeli u glavnici ostalih financijskih institucija u javnom sektoru	574			
532	Dionice i udjeli u glavnici trgovačkih društava u javnom sektoru (AOP 576)	575	0	0	
5321	Dionice i udjeli u glavnici trgovačkih društava u javnom sektoru	576			
533	Dionice i udjeli u glavnici kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora (AOP 578+579)	577	0	0	
5331	Dionice i udjeli u glavnici tuzemnih kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora	578			
5332	Dionice i udjeli u glavnici inozemnih kreditnih i ostalih financijskih institucija	579			
534	Dionice i udjeli u glavnici trgovačkih društava izvan javnog sektora (AOP 581+582)	580	0	0	
5341	Dionice i udjeli u glavnici tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	581			
5342	Dionice i udjeli u glavnici inozemnih trgovačkih društava	582			
54	Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova (AOP 584+589+593+595+602+607)	583	0	0	
541	Otplata glavnice primljenih kredita i zajmova od međunarodnih organizacija, institucija i tijela EU te inozemnih vlada (AOP 585 do 588)	584	0	0	
5413	Otplata glavnice primljenih zajmova od međunarodnih organizacija	585			
5414	Otplata glavnice primljenih kredita i zajmova od institucija i tijela EU	586			
5415	Otplata glavnice primljenih zajmova od inozemnih vlada u EU	587			
5416	Otplata glavnice primljenih zajmova od inozemnih vlada izvan EU	588			
542	Otplata glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih institucija u javnom sektoru (AOP 590 do 592)	589	0	0	
5422	Otplata glavnice primljenih kredita od kreditnih institucija u javnom sektoru	590			
5423	Otplata glavnice primljenih zajmova od osiguravajućih društava u javnom sektoru	591			
5424	Otplata glavnice primljenih zajmova od ostalih financijskih institucija u javnom sektoru	592			
543	Otplata glavnice primljenih zajmova od trgovačkih društava u javnom sektoru (AOP 594)	593	0	0	
5431	Otplata glavnice primljenih zajmova od trgovačkih društava u javnom sektoru	594			
544	Otplata glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora (AOP 596 do 601)	595	0	0	
5443	Otplata glavnice primljenih kredita od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	596			
5444	Otplata glavnice primljenih zajmova od tuzemnih osiguravajućih društava izvan javnog sektora	597			
5445	Otplata glavnice primljenih zajmova od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	598			
5446	Otplata glavnice primljenih kredita od inozemnih kreditnih institucija	599			
5447	Otplata glavnice primljenih zajmova od inozemnih osiguravajućih društava	600			
5448	Otplata glavnice primljenih zajmova od ostalih inozemnih financijskih institucija	601			
545	Otplata glavnice primljenih zajmova od trgovačkih društava i obrtnika izvan javnog sektora (AOP 603 do 606)	602	0	0	
5453	Otplata glavnice primljenih zajmova od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	603			
5454	Otplata glavnice primljenih zajmova od tuzemnih obrtnika	604			
5455	Otplata glavnice primljenih zajmova od inozemnih trgovačkih društava	605			
5456	Otplata glavnice primljenih zajmova od inozemnih obrtnika	606			
547	Otplata glavnice primljenih zajmova od drugih razina vlasti (AOP 608 do 614)	607	0	0	
5471	Otplata glavnice primljenih zajmova od državnog proračuna	608			
5472	Otplata glavnice primljenih zajmova od županijskih proračuna	609			
5473	Otplata glavnice primljenih zajmova od gradskih proračuna	610			
5474	Otplata glavnice primljenih zajmova od općinskih proračuna	611			
5475	Otplata glavnice primljenih zajmova od HZMO-a, HZZ-a i HZZO-a	612			
5476	Otplata glavnice primljenih zajmova od ostalih izvanproračunskih korisnika državnog proračuna	613			
5477	Otplata glavnice primljenih zajmova od izvanproračunskih korisnika županijskih, gradskih i općinskih proračuna	614			
55	Izdaci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire (AOP 616+619+622)	615	0	0	
551	Izdaci za otplatu glavnice za izdane trezorske zapise (AOP 617+618)	616	0	0	

Naziv: HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI

Kontrolni broj obrasca

5511	Izdaci za otplatu glavnice za izdane trezorske zapise u zemlji	617			
5512	Izdaci za otplatu glavnice za izdane trezorske zapise u inozemstvu	618			
552	Izdaci za otplatu glavnice za izdane obveznice (AOP 620+621)	619	0	0	
5521	Izdaci za otplatu glavnice za izdane obveznice u zemlji	620			
5522	Izdaci za otplatu glavnice za izdane obveznice u inozemstvu	621			
553	Izdaci za otplatu glavnice za izdane ostale vrijednosne papire (AOP 623+624)	622	0	0	
5531	Izdaci za otplatu glavnice za izdane ostale vrijednosne papire u zemlji	623			
5532	Izdaci za otplatu glavnice za izdane ostale vrijednosne papire u inozemstvu	624			
	VIŠAK PRIMITAKA OD FINACIJSKE IMOVINE I OBEVAZA (AOP 410-518)	625	0	0	
	MANJAK PRIMITAKA OD FINACIJSKE IMOVINE I OBEVAZA (AOP 518-410)	626	0	0	
92213	Višak primitaka od financijske imovine - preneseni	627			
92223	Manjak primitaka od financijske imovine - preneseni	628			
	UKUPNI PRIHODI I PRIMICI (AOP 403+410)	629	0	99.209.078	
	UKUPNI RASHODI I IZDACI (AOP 404+518)	630	0	73.501.245	
	VIŠAK PRIHODA I PRIMITAKA (AOP 629-630)	631	0	25.707.833	
	MANJAK PRIHODA I PRIMITAKA (AOP 630-629)	632	0	0	
9221-9222	Višak prihoda i primitaka - preneseni (AOP 407-408+627-628)	633	0	6.777.594	
9222-9221	Manjak prihoda i primitaka - preneseni (AOP 408-407+628-627)	634	0	0	
	Višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju (AOP 631+633-632-634)	635	0	32.485.427	
	Manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju (AOP 632+634-631-633)	636	0	0	
19	Unaprijed plaćeni rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda (aktivna vremenska razgraničenja)	637		374.876	
Obvezni analitički podaci					
11	Stanje novčanih sredstava na početku izvještajnog razdoblja	638		30.798.712	
11-dugov.	Ukupni priljevi na novčane račune i blagajne	639		78.973.402	
11-potraž.	Ukupni odljevi s novčanih računa i blagajni	640		75.124.441	
11	Stanje novčanih sredstava na kraju izvještajnog razdoblja (638+639-640)	641	0	34.647.673	
	Prosječan broj zaposlenih u tijelima na osnovi stanja na početku i na kraju izvještajnog razdoblja (cijeli broj)	642		176	
	Prosječan broj zaposlenih kod korisnika na osnovi stanja na početku i na kraju izvještajnog razdoblja (cijeli broj)	643			
	Prosječan broj zaposlenih u tijelima na osnovi sati rada (cijeli broj)	644		161	
	Prosječan broj zaposlenih kod korisnika na osnovi sati rada (cijeli broj)	645			
dio 611	Ostvareni prihodi iz dodatnog udjela poreza na dohodak za decentralizirane funkcije	646			
61315	Porez na korištenje javnih površina	647			
61451	Porez na cestovna motorna vozila	648			
61453	Porez na tvrtku odnosno naziv tvrtke	649			
63311	Tekuće pomoći iz državnog proračuna	650			
63312	Tekuće pomoći iz županijskih proračuna	651			
63313	Tekuće pomoći iz gradskih proračuna	652			
63314	Tekuće pomoći iz općinskih proračuna	653			
63321	Kapitalne pomoći iz državnog proračuna	654			
63322	Kapitalne pomoći iz županijskih proračuna	655			
63323	Kapitalne pomoći iz gradskih proračuna	656			
63324	Kapitalne pomoći iz općinskih proračuna	657			
63414	Tekuće pomoći od HZMO-a, HZZ-a i HZZO-a	658			
63415	Tekuće pomoći od ostalih izvanproračunskih korisnika državnog proračuna	659			
63416	Tekuće pomoći od izvanproračunskih korisnika županijskih, gradskih i općinskih proračuna	660			
63424	Kapitalne pomoći od HZMO-a, HZZ-a i HZZO-a	661			
63425	Kapitalne pomoći od ostalih izvanproračunskih korisnika državnog proračuna	662			
63426	Kapitalne pomoći od izvanproračunskih korisnika županijskih, gradskih i općinskih proračuna	663			
63612	Tekuće pomoći iz državnog proračuna proračunskim korisnicima proračuna JLP(R)S	664			
63613	Tekuće pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna JLP(R)S koji im nije nadležan	665			
63622	Kapitalne pomoći iz državnog proračuna proračunskim korisnicima proračuna JLP(R)S	666			
63623	Kapitalne pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna JLP(R)S koji im nije nadležan	667			
63811	Tekuće pomoći iz državnog proračuna temeljem prijennosa EU sredstava	668			
63812	Tekuće pomoći iz proračuna JLP(R)S temeljem prijennosa EU sredstava	669			
63813	Tekuće pomoći od proračunskog korisnika drugog proračuna temeljem prijennosa EU sredstava	670			
63814	Tekuće pomoći od izvanproračunskog korisnika temeljem prijennosa EU sredstava	671			
63821	Kapitalne pomoći iz državnog proračuna temeljem prijennosa EU sredstava	672			
63822	Kapitalne pomoći iz proračuna JLP(R)S temeljem prijennosa EU sredstava	673			
63823	Kapitalne pomoći od proračunskog korisnika drugog proračuna temeljem prijennosa EU sredstava	674			
63824	Kapitalne pomoći od izvanproračunskog korisnika temeljem prijennosa EU sredstava	675			
64191	Premije na izdane vrijednosne papire	676			
64371	Prihodi od kamata na dane zajmove državnom proračunu	677			
64372	Prihodi od kamata na dane zajmove županijskim proračunima	678			
64373	Prihodi od kamata na dane zajmove gradskim proračunima	679			
64374	Prihodi od kamata na dane zajmove općinskim proračunima	680			
64375	Prihodi od kamata na dane zajmove HZMO-u, HZZ-u i HZZO-u	681			
64376	Prihodi od kamata na dane zajmove ostalim izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna	682			
64377	Prihodi od kamata na dane zajmove izvanproračunskim korisnicima županijskih, gradskih i općinskih proračuna	683			
65264	Sufinanciranje cijene usluge, participacije i slično	684			

Naziv: HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI

Kontrolni broj obrasca

65265	Dopunsko zdravstveno osiguranje	685		
65267	Prihodi s naslova osiguranja, refundacije štete i totalne štete	686	272.182	
31214	Otpremnine	687	432.646	
31215	Naknade za bolest, invalidnost i smrtni slučaj	688	544.501	
32121	Naknade za prijevoz na posao i s posla	689	894.314	
32351	Zakupnine za zemljišta	690		
32361	Obvezni i preventivni zdravstveni pregledi zaposlenika	691	280.755	
32371	Autorski honorari	692		
32372	Ugovori o djelu	693		
32377	Usluge agencija, studentskog servisa (prijevizi, prijevodi i drugo)	694	35.790	
32398	Naknada za energetske usluge	695		
32911	Naknade za rad članovima predstavničkih i izvršnih tijela i upravnih vijeća	696		
32923	Premije osiguranja zaposlenih	697	276.115	
34111	Kamate za izdane trezorske zapise u zemlji	698		
34112	Kamate za izdane trezorske zapise u inozemstvu	699		
34121	Kamate za izdane mjenice u domaćoj valuti	700		
34122	Kamate za izdane mjenice u stranoj valuti	701		
34131	Kamate za izdane obveznice u zemlji	702		
34132	Kamate za izdane obveznice u inozemstvu	703		
34191	Kamate za ostale vrijednosne papire u zemlji	704		
34192	Kamate za ostale vrijednosne papire u inozemstvu	705		
34213	Kamate za primljene zajmove od međunarodnih organizacija	706		
34214	Kamate za primljene kredite i zajmove od institucija i tijela EU	707		
34215	Kamate za primljene zajmove od inozemnih vlada u EU	708		
34216	Kamate za primljene zajmove od inozemnih vlada izvan EU	709		
34222	Kamate za primljene kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	710		
34223	Kamate za primljene zajmove od osiguravajućih društava u javnom sektoru	711		
34224	Kamate za primljene zajmove od ostalih financijskih institucija u javnom sektoru	712		
34233	Kamate za primljene kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	713		
34234	Kamate za primljene zajmove od tuzemnih osiguravajućih društava izvan javnog sektora	714		
34235	Kamate za primljene zajmove od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	715		
34236	Kamate za primljene kredite od inozemnih kreditnih institucija	716		
34237	Kamate za primljene zajmove od inozemnih osiguravajućih društava	717		
34238	Kamate za primljene zajmove od ostalih inozemnih financijskih institucija	718		
34273	Kamate za primljene zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	719		
34274	Kamate za primljene zajmove od tuzemnih obrtnika	720		
34275	Kamate za primljene zajmove od inozemnih trgovačkih društava	721		
34281	Kamate za primljene zajmove od državnog proračuna	722		
34282	Kamate za primljene zajmove od županijskih proračuna	723		
34283	Kamate za primljene zajmove od gradskih proračuna	724		
34284	Kamate za primljene zajmove od općinskih proračuna	725		
34285	Kamate za primljene zajmove od HZMO-a, HZZ-a, HZZO-a	726		
34286	Kamate za primljene zajmove od ostalih izvanproračunskih korisnika državnog proračuna	727		
34287	Kamate za primljene zajmove od izvanproračunskih korisnika županijskih, gradskih i općinskih proračuna	728		
34341	Diskont na izdane vrijednosne papire	729		
35231	Subvencije poljoprivrednicima	730		
35232	Subvencije obrtnicima	731		
36313	Tekuće pomoći državnom proračunu	732		
36314	Tekuće pomoći županijskim proračunima	733		
36315	Tekuće pomoći gradskim proračunima	734		
36316	Tekuće pomoći općinskim proračunima	735		
36317	Tekuće pomoći HZMO-u, HZZ-u i HZZO-u	736		
36318	Tekuće pomoći ostalim izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna	737		
36319	Tekuće pomoći izvanproračunskim korisnicima županijskih, gradskih i općinskih proračuna	738		
36323	Kapitalne pomoći državnom proračunu	739		
36324	Kapitalne pomoći županijskim proračunima	740		
36325	Kapitalne pomoći gradskim proračunima	741		
36326	Kapitalne pomoći općinskim proračunima	742		
36327	Kapitalne pomoći HZMO-u, HZZ-u i HZZO-u	743		
36328	Kapitalne pomoći ostalim izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna	744		
36329	Kapitalne pomoći izvanproračunskim korisnicima županijskih, gradskih i općinskih proračuna	745		
36811	Tekuće pomoći proračunskim korisnicima državnog proračuna temeljem prijenosa sredstava EU	746		
36812	Tekuće pomoći proračunskim korisnicima županijskih proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	747		
36813	Tekuće pomoći proračunskim korisnicima gradskih proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	748		
36814	Tekuće pomoći proračunskim korisnicima općinskih proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	749		
36815	Tekuće pomoći županijskim proračunima temeljem prijenosa EU sredstava	750		
36816	Tekuće pomoći gradskim proračunima temeljem prijenosa EU sredstava	751		
36817	Tekuće pomoći općinskim proračunima temeljem prijenosa EU sredstava	752		
36818	Tekuće pomoći izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	753		

Naziv: HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI

Kontrolni broj obrasca

36819	Tekuće pomoći izvanproračunskim korisnicima županijskih, gradskih i općinskih proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	754			
36821	Kapitalne pomoći proračunskim korisnicima državnog proračuna temeljem prijenosa sredstava EU	755			
36822	Kapitalne pomoći proračunskim korisnicima županijskih proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	756			
36823	Kapitalne pomoći proračunskim korisnicima gradskih proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	757			
36824	Kapitalne pomoći proračunskim korisnicima općinskih proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	758			
36825	Kapitalne pomoći županijskim proračunima temeljem prijenosa EU sredstava	759			
36826	Kapitalne pomoći gradskim proračunima temeljem prijenosa EU sredstava	760			
36827	Kapitalne pomoći općinskim proračunima temeljem prijenosa EU sredstava	761			
36828	Kapitalne pomoći izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	762			
36829	Kapitalne pomoći izvanproračunskim korisnicima županijskih, gradskih i općinskih proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	763			
37131	Naknade za bolest i invaliditet	764			
37132	Naknade za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu	765			
37139	Ostale naknade na temelju osiguranja u novcu	766			
37141	Medicinske (zdravstvene) usluge	767			
37143	Farmaceutski proizvodi	768			
37144	Pomoć i njega u kući	769			
37149	Ostale naknade na temelju osiguranja u naravi	770			
37211	Naknade za dječji doplatak	771			
37212	Pomoć obiteljima i kućanstvima	772			
37213	Pomoć osobama s invaliditetom	773			
37214	Naknade za mirovine i dodatke - posebni propis	774			
37215	Stipendije i školarine	775		30.000	
37216	Naknade za pomoć bivšim političkim zatvorenicima i neosnovano pritvorenim osobama	776			
37217	Porodiljne naknade i oprema za novorođenčad	777			
37218	Pomoć nezaposlenim osobama	778			
37219	Ostale naknade iz proračuna u novcu	779			
37221	Sufinanciranje cijene prijevoza	780			
37222	Pomoć i njega u kući	781			
37223	Stanovanje	782			
37224	Prehrana	783			
37229	Ostale naknade iz proračuna u naravi	784			
38117	Tekuće donacije građanima i kućanstvima	785			
38612	Kapitalne pomoći trgovačkim društvima u javnom sektoru	786			
38613	Kapitalne pomoći kreditnim institucijama u javnom sektoru	787			
38614	Kapitalne pomoći osiguravajućim društvima u javnom sektoru	788			
38615	Kapitalne pomoći ostalim financijskim institucijama u javnom sektoru	789			
38622	Kapitalne pomoći trgovačkim društvima izvan javnog sektora	790			
38623	Kapitalne pomoći kreditnim institucijama izvan javnog sektora	791			
38624	Kapitalne pomoći osiguravajućim društvima izvan javnog sektora	792			
38625	Kapitalne pomoći ostalim financijskim institucijama izvan javnog sektora	793			
38626	Kapitalne pomoći zadrugama	794			
38631	Kapitalne pomoći poljoprivrednicima	795			
38632	Kapitalne pomoći obrtnicima	796			
38641	Kapitalne pomoći subjektima u javnom sektoru iz EU sredstava	797			
38642	Kapitalne pomoći subjektima izvan javnog sektora iz EU sredstava	798			
81212	Povrat zajmova danih neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima u tuzemstvu – dugoročni	799			
81213	Povrat danih zajmova neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima u tuzemstvu po protestiranim jamstvima	800			
81322	Povrat zajmova danih kreditnim institucijama u javnom sektoru – dugoročni	801			
81323	Povrat danih zajmova kreditnim institucijama u javnom sektoru po protestiranim jamstvima	802			
81332	Povrat zajmova danih osiguravajućim društvima u javnom sektoru – dugoročni	803			
81333	Povrat danih zajmova osiguravajućim društvima u javnom sektoru po protestiranim jamstvima	804			
81342	Povrat zajmova danih ostalim financijskim institucijama u javnom sektoru – dugoročni	805			
81343	Povrat danih zajmova ostalim financijskim institucijama u javnom sektoru po protestiranim jamstvima	806			
81411	Povrat zajmova danih trgovačkim društvima u javnom sektoru – kratkoročni	807			
81412	Povrat zajmova danih trgovačkim društvima u javnom sektoru – dugoročni	808			
81413	Povrat danih zajmova trgovačkim društvima u javnom sektoru po protestiranim jamstvima	809			
81532	Povrat zajmova danih tuzemnim kreditnim institucijama izvan javnog sektora – dugoročni	810			
81533	Povrat danih zajmova tuzemnim kreditnim institucijama izvan javnog sektora po protestiranim jamstvima	811			
81542	Povrat zajmova danih tuzemnim osiguravajućim društvima izvan javnog sektora – dugoročni	812			
81543	Povrat danih zajmova tuzemnim osiguravajućim društvima izvan javnog sektora po protestiranim jamstvima	813			
81552	Povrat zajmova danih ostalim tuzemnim financijskim institucijama izvan javnog sektora - dugoročni	814			

Naziv: HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI

Kontrolni broj obrasca

81553	Povrat danih zajmova ostalim tuzemnim finansijskim institucijama izvan javnog sektora po protestiranim jamstvima	815	-
81631	Povrat zajmova danih tuzemnim trgovačkim društvima izvan javnog sektora - kratkoročni	816	-
81632	Povrat zajmova danih tuzemnim trgovačkim društvima izvan javnog sektora - dugoročni	817	-
81633	Povrat danih zajmova tuzemnim trgovačkim društvima izvan javnog sektora po protestiranim jamstvima	818	-
81641	Povrat zajmova danih tuzemnim obrtnicima - kratkoročni	819	-
81642	Povrat zajmova danih tuzemnim obrtnicima - dugoročni	820	-
81643	Povrat danih zajmova tuzemnim obrtnicima po protestiranim jamstvima	821	-
81711	Povrat zajmova danih državnom proračunu - kratkoročni	822	-
81712	Povrat zajmova danih državnom proračunu - dugoročni	823	-
81721	Povrat zajmova danih županijskim proračunima - kratkoročni	824	-
81722	Povrat zajmova danih županijskim proračunima - dugoročni	825	-
81723	Povrat danih zajmova županijskim proračunima po protestiranim jamstvima	826	-
81731	Povrat zajmova danih gradskim proračunima - kratkoročni	827	-
81732	Povrat zajmova danih gradskim proračunima - dugoročni	828	-
81733	Povrat danih zajmova gradskim proračunima po protestiranim jamstvima	829	-
81741	Povrat zajmova danih općinskim proračunima - kratkoročni	830	-
81742	Povrat zajmova danih općinskim proračunima - dugoročni	831	-
81743	Povrat danih zajmova općinskim proračunima po protestiranim jamstvima	832	-
81751	Povrat zajmova danih HZMO-u, HZZ-u i HZZO-u - kratkoročni	833	-
81752	Povrat zajmova danih HZMO-u, HZZ-u i HZZO-u - dugoročni	834	-
81753	Povrat danih zajmova HZMO-u, HZZ-u i HZZO-u po protestiranim jamstvima	835	-
81761	Povrat zajmova danih ostalim izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna - kratkoročni	836	-
81762	Povrat zajmova danih ostalim izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna - dugoročni	837	-
81763	Povrat danih zajmova ostalim izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna po protestiranim jamstvima	838	-
81771	Povrat zajmova danih izvanproračunskim korisnicima županijskih, gradskih i općinskih proračuna - kratkoročni	839	-
81772	Povrat zajmova danih izvanproračunskim korisnicima županijskih, gradskih i općinskih proračuna - dugoročni	840	-
81773	Povrat danih zajmova izvanproračunskim korisnicima županijskih, gradskih i općinskih proračuna po protestiranim jamstvima	841	-
82412	Ostali vrijednosni papiri - tuzemni - dugoročni	842	-
84132	Primljeni zajmovi od međunarodnih organizacija - dugoročni	843	-
84142	Primljeni krediti i zajmovi od institucija i tijela EU - dugoročni	844	-
84152	Primljeni zajmovi od inozemnih vlada u EU - dugoročni	845	-
84162	Primljeni zajmovi od inozemnih vlada izvan EU - dugoročni	846	-
84221	Primljeni krediti od kreditnih institucija u javnom sektoru - kratkoročni	847	-
84222	Primljeni krediti od kreditnih institucija u javnom sektoru - dugoročni	848	-
84223	Primljeni finansijski leasing od kreditnih institucija u javnom sektoru	849	-
84232	Primljeni zajmovi od osiguravajućih društava u javnom sektoru - dugoročni	850	-
84242	Primljeni zajmovi od ostalih finansijskih institucija u javnom sektoru - dugoročni	851	-
84243	Primljeni finansijski leasing od ostalih finansijskih institucija u javnom sektoru	852	-
84312	Primljeni zajmovi od trgovačkih društava u javnom sektoru - dugoročni	853	-
84431	Primljeni krediti od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora - kratkoročni	854	-
84432	Primljeni krediti od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora - dugoročni	855	-
84433	Primljeni finansijski leasing od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	856	-
84442	Primljeni zajmovi od tuzemnih osiguravajućih društava izvan javnog sektora - dugoročni	857	-
84452	Primljeni zajmovi od ostalih tuzemnih finansijskih institucija izvan javnog sektora - dugoročni	858	-
84453	Primljeni finansijski leasing od ostalih tuzemnih finansijskih institucija izvan javnog sektora	859	-
84461	Primljeni krediti od inozemnih kreditnih institucija - kratkoročni	860	-
84462	Primljeni krediti od inozemnih kreditnih institucija - dugoročni	861	-
84463	Primljeni finansijski leasing od inozemnih kreditnih institucija	862	-
84472	Primljeni zajmovi od inozemnih osiguravajućih društava - dugoročni	863	-
84482	Primljeni zajmovi od ostalih inozemnih finansijskih institucija - dugoročni	864	-
84483	Primljeni finansijski leasing od ostalih inozemnih finansijskih institucija	865	-
84532	Primljeni zajmovi od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora - dugoročni	866	-
84542	Primljeni zajmovi od tuzemnih obrtnika - dugoročni	867	-
84552	Primljeni zajmovi od inozemnih trgovačkih društava - dugoročni	868	-
84711	Primljeni zajmovi od državnog proračuna - kratkoročni	869	-
84712	Primljeni zajmovi od državnog proračuna - dugoročni	870	-
84721	Primljeni zajmovi od županijskih proračuna - kratkoročni	871	-
84722	Primljeni zajmovi od županijskih proračuna - dugoročni	872	-
84731	Primljeni zajmovi od gradskih proračuna - kratkoročni	873	-
84732	Primljeni zajmovi od gradskih proračuna - dugoročni	874	-
84741	Primljeni zajmovi od općinskih proračuna - kratkoročni	875	-
84742	Primljeni zajmovi od općinskih proračuna - dugoročni	876	-
84751	Primljeni zajmovi od HZMO-a, HZZ-a i HZZO-a - kratkoročni	877	-
84752	Primljeni zajmovi od HZMO-a, HZZ-a i HZZO-a - dugoročni	878	-
84761	Primljeni zajmovi od ostalih izvanproračunskih korisnika državnog proračuna - kratkoročni	879	-
84762	Primljeni zajmovi od ostalih izvanproračunskih korisnika državnog proračuna - dugoročni	880	-

Naziv: HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI

Kontrolni broj obrasca

84771	Primljeni zajmovi od izvanproračunskih korisnika županijskih, gradskih i općinskih proračuna - kratkoročni	881			
84772	Primljeni zajmovi od izvanproračunskih korisnika županijskih, gradskih i općinskih proračuna - dugoročni	882			
85412	Ostali tuzemni vrijednosni papiri - dugoročni	883			
51212	Dani zajmovi neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima u tuzemstvu – dugoročni	884			
51213	Dani zajmovi neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima u tuzemstvu po protestiranim jamstvima	885			
51322	Dani zajmovi kreditnim institucijama u javnom sektoru – dugoročni	886			
51323	Dani zajmovi kreditnim institucijama u javnom sektoru po protestiranim jamstvima	887			
51332	Dani zajmovi osiguravajućim društvima u javnom sektoru – dugoročni	888			
51333	Dani zajmovi osiguravajućim društvima u javnom sektoru po protestiranim jamstvima	889			
51342	Dani zajmovi ostalim financijskim institucijama u javnom sektoru – dugoročni	890			
51343	Dani zajmovi ostalim financijskim institucijama u javnom sektoru po protestiranim jamstvima	891			
51411	Dani zajmovi trgovačkim društvima u javnom sektoru – kratkoročni	892			
51412	Dani zajmovi trgovačkim društvima u javnom sektoru – dugoročni	893			
51413	Dani zajmovi trgovačkim društvima u javnom sektoru po protestiranim jamstvima	894			
51532	Dani zajmovi tuzemnim kreditnim institucijama izvan javnog sektora – dugoročni	895			
51533	Dani zajmovi tuzemnim kreditnim institucijama izvan javnog sektora po protestiranim jamstvima	896			
51542	Dani zajmovi tuzemnim osiguravajućim društvima izvan javnog sektora – dugoročni	897			
51543	Dani zajmovi tuzemnim osiguravajućim društvima izvan javnog sektora po protestiranim jamstvima	898			
51552	Dani zajmovi ostalim tuzemnim financijskim institucijama izvan javnog sektora – dugoročni	899			
51553	Dani zajmovi ostalim tuzemnim financijskim institucijama izvan javnog sektora po protestiranim jamstvima	900			
51631	Dani zajmovi tuzemnim trgovačkim društvima izvan javnog sektora – kratkoročni	901			
51632	Dani zajmovi tuzemnim trgovačkim društvima izvan javnog sektora – dugoročni	902			
51633	Dani zajmovi tuzemnim trgovačkim društvima izvan javnog sektora po protestiranim jamstvima	903			
51641	Dani zajmovi tuzemnim obrtnicima – kratkoročni	904			
51642	Dani zajmovi tuzemnim obrtnicima – dugoročni	905			
51643	Dani zajmovi tuzemnim obrtnicima po protestiranim jamstvima	906			
51711	Dani zajmovi državnom proračunu – kratkoročni	907			
51712	Dani zajmovi državnom proračunu – dugoročni	908			
51721	Dani zajmovi županijskim proračunima – kratkoročni	909			
51722	Dani zajmovi županijskim proračunima – dugoročni	910			
51723	Dani zajmovi županijskim proračunima po protestiranim jamstvima	911			
51731	Dani zajmovi gradskim proračunima – kratkoročni	912			
51732	Dani zajmovi gradskim proračunima – dugoročni	913			
51733	Dani zajmovi gradskim proračunima po protestiranim jamstvima	914			
51741	Dani zajmovi općinskim proračunima – kratkoročni	915			
51742	Dani zajmovi općinskim proračunima – dugoročni	916			
51743	Dani zajmovi općinskim proračunima po protestiranim jamstvima	917			
51751	Dani zajmovi HZMO-u, HZZ-u i HZZO-u – kratkoročni	918			
51752	Dani zajmovi HZMO-u, HZZ-u i HZZO-u – dugoročni	919			
51753	Dani zajmovi HZMO-u, HZZ-u i HZZO-u po protestiranim jamstvima	920			
51761	Dani zajmovi ostalim izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna – kratkoročni	921			
51762	Dani zajmovi ostalim izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna – dugoročni	922			
51763	Dani zajmovi ostalim izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna po protestiranim jamstvima	923			
51771	Dani zajmovi izvanproračunskim korisnicima županijskih, gradskih i općinskih proračuna – kratkoročni	924			
51772	Dani zajmovi izvanproračunskim korisnicima županijskih, gradskih i općinskih proračuna – dugoročni	925			
51773	Dani zajmovi izvanproračunskim korisnicima županijskih, gradskih i općinskih proračuna po protestiranim jamstvima	926			
54132	Otplata glavnice primljenih zajmova od međunarodnih organizacija – dugoročnih	927			
54142	Otplata glavnice primljenih kredita i zajmova od institucija i tijela EU – dugoročnih	928			
54152	Otplata glavnice primljenih zajmova od inozemnih vlada u EU – dugoročnih	929			
54162	Otplata glavnice primljenih zajmova od inozemnih vlada izvan EU – dugoročnih	930			
54221	Otplata glavnice primljenih kredita od kreditnih institucija u javnom sektoru – kratkoročnih	931			
54222	Otplata glavnice primljenih kredita od kreditnih institucija u javnom sektoru – dugoročnih	932			
54223	Otplata glavnice po financijskom leasingu od kreditnih institucija u javnom sektoru	933			
54232	Otplata glavnice primljenih zajmova od osiguravajućih društava u javnom sektoru – dugoročnih	934			
54242	Otplata glavnice primljenih zajmova od ostalih financijskih institucija u javnom sektoru – dugoročnih	935			
54243	Otplata glavnice po financijskom leasingu od ostalih financijskih institucija u javnom sektoru	936			
54312	Otplata glavnice primljenih zajmova od trgovačkih društava u javnom sektoru – dugoročnih	937			
54431	Otplata glavnice primljenih kredita od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora – kratkoročnih	938			

Obveznik: RKP: 45902

1.010.735.963,18

Naziv: HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI

Kontrolni broj obrasca

54432	Otplata glavnice primljenih kredita od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora – dugoročnih	939		
54433	Otplata glavnice po financijskom leasingu od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	940		
54442	Otplata glavnice primljenih zajmova od tuzemnih osiguravajućih društava izvan javnog sektora – dugoročnih	941		
54452	Otplata glavnice primljenih zajmova od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora – dugoročnih	942		
54453	Otplata glavnice po financijskom leasingu od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	943		
54461	Otplata glavnice primljenih kredita od inozemnih kreditnih institucija – kratkoročnih	944		
54462	Otplata glavnice primljenih kredita od inozemnih kreditnih institucija – dugoročnih	945		
54463	Otplata glavnice po financijskom leasingu od inozemnih kreditnih institucija	946		
54472	Otplata glavnice primljenih zajmova od inozemnih osiguravajućih društava – dugoročnih	947		
54482	Otplata glavnice primljenih zajmova od ostalih inozemnih financijskih institucija – dugoročnih	948		
54483	Otplata glavnice primljenog financijskog leasinga od ostalih inozemnih financijskih institucija	949		
54532	Otplata glavnice primljenih zajmova od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora – dugoročnih	950		
54542	Otplata glavnice primljenih zajmova od tuzemnih obrtnika – dugoročnih	951		
54552	Otplata glavnice primljenih zajmova od inozemnih trgovačkih društava – dugoročnih	952		
54711	Otplata glavnice primljenih zajmova od državnog proračuna – kratkoročnih	953		
54712	Otplata glavnice primljenih zajmova od državnog proračuna – dugoročnih	954		
54721	Otplata glavnice primljenih zajmova od županijskih proračuna – kratkoročnih	955		
54722	Otplata glavnice primljenih zajmova od županijskih proračuna – dugoročnih	956		
54731	Otplata glavnice primljenih zajmova od gradskih proračuna – kratkoročnih	957		
54732	Otplata glavnice primljenih zajmova od gradskih proračuna – dugoročnih	958		
54741	Otplata glavnice primljenih zajmova od općinskih proračuna – kratkoročnih	959		
54742	Otplata glavnice primljenih zajmova od općinskih proračuna – dugoročnih	960		
54751	Otplata glavnice primljenih zajmova od HZMO-a, HZZ-a i HZZO-a – kratkoročnih	961		
54752	Otplata glavnice primljenih zajmova od HZMO-a, HZZ-a i HZZO-a – dugoročnih	962		
54761	Otplata glavnice primljenih zajmova od ostalih izvanproračunskih korisnika državnog proračuna – kratkoročnih	963		
54762	Otplata glavnice primljenih zajmova od ostalih izvanproračunskih korisnika državnog proračuna – dugoročnih	964		
54771	Otplata glavnice primljenih zajmova od izvanproračunskih korisnika županijskih, gradskih i općinskih proračuna – kratkoročnih	965		
54772	Otplata glavnice primljenih zajmova od izvanproračunskih korisnika županijskih, gradskih i općinskih proračuna – dugoročnih	966		
55312	Izdaci za otplatu glavnice za izdane ostale vrijednosne papire u zemlji – dugoročne	967		

Obvezni dodatni podaci

Račun iz rač. plana	OPIS	AOP	Stanje na kraju izvještajnog razdoblja
1	2	3	4
26224,26233,26244,26314	Obveze za zajmove po faktoringu od kreditnih institucija, osiguravajućih društava, financijskih institucija i trgovačkih društava u javnom sektoru	968	
26243	Obveze za financijski leasing od ostalih financijskih institucija u javnom sektoru	969	
26453	Obveze za financijski leasing od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	970	
26454	Obveze za zajmove po faktoringu od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	971	
26463	Obveze za financijski leasing od inozemnih kreditnih institucija	972	
26464,26473,26484,26554,26564	Obveze za zajmove po faktoringu od inozemnih kreditnih institucija, inozemnih osiguravajućih društava, ostalih inozemnih financijskih institucija, inozemnih trgovačkih društava i inozemnih obrtnika	973	
26483	Obveze za financijski leasing od ostalih inozemnih financijskih institucija	974	
26534	Obveze za zajmove po faktoringu od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	975	

U Zagrebu, dana: 30.01.2019.

Osoba za kontaktiranje: Gordana Đodan

Telefon za kontakt: 01/7007-251

Odgovorna osoba: Tonko Obuljen

Odgovorna osoba (potpis)

HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA
ZA MREŽNE DJELATNOSTI
Robert Frangeša Mihanovića 9
1 ZAGREB

BILANCA

na dan 31.prosinac 2018.

Obrazac BIL
VP 152

Obveznik: RKP: 45902

Naziv: HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI

Razina: 11, Razdjel: 065

Djelatnost: 8413 Reguliranje i poboljšavanje poslovanja u gospodarstvu

512.931.521.98

Kontrolni broj obrasca

iznosi u kunama, bez lipa

Račun iz rač. plana	Opis stavke	AOP	Stanje 1. siječnja	Stanje 31. prosinca	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	6
	IMOVINA (AOP 002+063)	001	208.268.110	96.369.676	46,3
0	Nefinancijska imovina (AOP 003+007+046+047+051+058)	002	38.202.411	32.393.713	84,8
01	Neproizvedena dugotrajna imovina (AOP 004+005-006)	003	1.693.789	1.901.732	112,3
011	Materijalna imovina - prirodna bogatstva	004	1.168.592	1.168.592	100,0
012	Nematerijalna imovina	005	14.075.532	14.586.184	103,6
019	Ispravak vrijednosti neproizvedene dugotrajne imovine	006	13.550.335	13.853.044	102,2
02	Proizvedena dugotrajna imovina (AOP 008+014+024+030+036+040)	007	36.137.492	29.965.834	82,9
021 i 02921	Građevinski objekti (AOP 009 do 012 - 013)	008	16.216.653	16.123.950	99,4
0211	Stambeni objekti	009			-
0212	Poslovni objekti	010	17.797.778	17.797.778	100,0
0213	Ceste, željeznice i ostali prometni objekti	011			-
0214	Ostali građevinski objekti	012			-
02921	Ispravak vrijednosti građevinskih objekata	013	1.581.125	1.673.828	105,9
022 i 02922	Postrojenja i oprema (AOP 015 do 022 - 023)	014	13.811.586	10.224.507	74,0
0221	Uredska oprema i namještaj	015	13.635.275	13.864.652	101,7
0222	Komunikacijska oprema	016	972.743	1.004.994	103,3
0223	Oprema za održavanje i zaštitu	017	732.521	767.183	104,7
0224	Medicinska i laboratorijska oprema	018			-
0225	Instrumenti, uređaji i strojevi	019	146.452.725	148.166.418	101,2
0226	Sportska i glazbena oprema	020			-
0227	Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene	021			-
0228	Vojna oprema	022			-
02922	Ispravak vrijednosti postrojenja i opreme	023	147.981.678	153.578.740	103,8
023 i 02923	Prijevozna sredstva (AOP 025 do 028 - 029)	024	742.943	358.090	48,2
0231	Prijevozna sredstva u cestovnom prometu	025	23.361.524	23.361.524	100,0
0232	Prijevozna sredstva u željezničkom prometu	026			-
0233	Prijevozna sredstva u pomorskom i riječnom prometu	027			-
0234	Prijevozna sredstva u zračnom prometu	028			-
02923	Ispravak vrijednosti prijevoznih sredstava	029	22.618.581	23.003.434	101,7
024 i 02924	Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti (AOP 031 do 034 - 035)	030	0	0	-
0241	Knjige	031			-
0242	Umjetnička djela (izložena u galerijama, muzejima i slično)	032			-
0243	Muzejski izložci i predmeti prirodnih rijetkosti	033			-
0244	Ostale nespomenute izložbene vrijednosti	034			-
02924	Ispravak vrijednosti knjiga, umjetničkih djela i ostalih izložbenih vrijednosti	035			-
025 i 02925	Višegodišnji nasadi i osnovno stado (AOP 037+038-039)	036	0	0	-
0251	Višegodišnji nasadi	037			-
0252	Osnovno stado	038			-
02925	Ispravak vrijednosti višegodišnjih nasada i osnovnog stada	039			-
026 i 02926	Nematerijalna proizvedena imovina (AOP 041 do 044 - 045)	040	5.366.310	3.259.287	60,7
0261	Istraživanje rudnih bogatstava	041			-
0262	Ulaganja u računalne programe	042	38.069.639	35.477.476	93,2
0263	Umjetnička, literarna i znanstvena djela	043	28.174	28.174	100,0
0264	Ostala nematerijalna proizvedena imovina	044			-
02926	Ispravak vrijednosti nematerijalne proizvedene imovine	045	32.731.503	32.246.363	98,5
03	Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti	046			-
04	Sitni inventar (AOP 048+049-050)	047	0	0	-
041	Zalihe sitnog inventara	048			-
042	Sitni inventar u upotrebi	049	537.053	546.678	101,8
049	Ispravak vrijednosti sitnog inventara	050	537.053	546.678	101,8
05	Dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi (AOP 052 do 057)	051	371.130	526.147	141,8
051	Građevinski objekti u pripremi	052	5.875	64.750	1.102,1
052	Postrojenja i oprema u pripremi	053	365.255	365.255	100,0
053	Prijevozna sredstva u pripremi	054			-
054	Višegodišnji nasadi i osnovno stado u pripremi	055			-
055	Ostala nematerijalna proizvedena imovina u pripremi	056			-
056	Ostala nefinancijska dugotrajna imovina u pripremi	057		96.142	-
06	Proizvedena kratkotrajna imovina (AOP 059 do 062)	058	0	0	-

Račun iz rač. plana	Opis stavke	AOP	Stanje 1. siječnja	Stanje 31. prosinca	Indeks (5/4)
061	Zalihe za obavljanje djelatnosti	059			-
062	Proizvodnja i proizvodi	060			-
063	Zalihe vojnih sredstava za jednokratnu upotrebu	061			-
064	Roba za daljnju prodaju	062			-
1	Financijska imovina (AOP 064+073+081+112+128+140+157+158)	063	170.065.699	63.975.963	37,6
11	Novac u banci i blagajni (AOP 065+070 do 072)	064	30.798.712	34.647.673	112,5
111	Novac u banci (AOP 066 do 069)	065	30.796.413	34.642.992	112,5
1111	Novac na računu kod Hrvatske narodne banke	066			-
1112	Novac na računu kod tuzemnih poslovnih banaka	067	30.796.413	34.642.992	112,5
1113	Novac na računu kod inozemnih poslovnih banaka	068			-
1114	Prijelazni račun	069			-
112	Izdvojena novčana sredstva	070			-
113	Novac u blagajni	071	2.299	4.681	203,6
114	Vrijednosnice u blagajni	072			-
12	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo (AOP 074 + 077 do 080)	073	2.569.526	2.676.127	104,1
121	Depoziti u kreditnim i ostalim financijskim institucijama (AOP 075+076)	074	0	0	-
1211	Depoziti u tuzemnim kreditnim i ostalim financijskim institucijama	075			-
1212	Depoziti u inozemnim kreditnim i ostalim financijskim institucijama	076			-
122	Jamčevni polozi	077	2.436.802	2.405.644	98,7
123	Potraživanja od zaposlenih	078	403		0,0
124	Potraživanja za više plaćene poreze i doprinose	079			-
129	Ostala potraživanja	080	132.321	270.483	204,4
13	Potraživanja za dane zajmove (AOP 082+100-111)	081	0	0	-
	Zajmovi - tuzemni (AOP 083 do 099)	082	0	0	-
1321	Zajmovi neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima u tuzemstvu	083			-
1332	Zajmovi kreditnim institucijama u javnom sektoru	084			-
1333	Zajmovi osiguravajućim društvima u javnom sektoru	085			-
1334	Zajmovi ostalim financijskim institucijama u javnom sektoru	086			-
1341	Zajmovi trgovačkim društvima u javnom sektoru	087			-
1353	Zajmovi tuzemnim kreditnim institucijama izvan javnog sektora	088			-
1354	Zajmovi tuzemnim osiguravajućim društvima izvan javnog sektora	089			-
1355	Zajmovi ostalim tuzemnim financijskim institucijama izvan javnog sektora	090			-
1363	Zajmovi tuzemnim trgovačkim društvima izvan javnog sektora	091			-
1364	Zajmovi tuzemnim obrtnicima	092			-
1371	Zajmovi državnom proračunu	093			-
1372	Zajmovi županijskim proračunima	094			-
1373	Zajmovi gradskim proračunima	095			-
1374	Zajmovi općinskim proračunima	096			-
1375	Zajmovi HZMO-u, HZZ-u, HZZO-u	097			-
1376	Zajmovi ostalim izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna	098			-
1377	Zajmovi izvanproračunskim korisnicima županijskih, gradskih i općinskih proračuna	099			-
	Zajmovi - inozemni (AOP 101 do 110)	100	0	0	-
1313	Zajmovi međunarodnim organizacijama	101			-
1314	Zajmovi institucijama i tijelima EU	102			-
1315	Zajmovi inozemnim vladama u EU	103			-
1316	Zajmovi inozemnim vladama izvan EU	104			-
1322	Zajmovi neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima u inozemstvu	105			-
1356	Zajmovi inozemnim kreditnim institucijama	106			-
1357	Zajmovi inozemnim osiguravajućim društvima	107			-
1358	Zajmovi ostalim inozemnim financijskim institucijama	108			-
1365	Zajmovi inozemnim trgovačkim društvima	109			-
1366	Zajmovi inozemnim obrtnicima	110			-
139	Ispravak vrijednosti danih zajmova	111			-
14	Vrijednosni papiri (AOP 113+120-127)	112	0	0	-
	Vrijednosni papiri - tuzemni (AOP 114 do 119)	113	0	0	-
1411	Čekovi	114			-
1421	Komercijalni i blagajnički zapisi	115			-
1431	Mjenice	116			-
1441	Obveznice	117			-
1451	Opcije i drugi financijski derivati	118			-
1461	Ostali vrijednosni papiri	119			-
	Vrijednosni papiri - inozemni (AOP 121 do 126)	120	0	0	-
1412	Čekovi	121			-
1422	Komercijalni i blagajnički zapisi	122			-
1432	Mjenice	123			-
1442	Obveznice	124			-
1452	Opcije i drugi financijski derivati	125			-
1462	Ostali vrijednosni papiri	126			-
149	Ispravak vrijednosti vrijednosnih papira	127			-

Račun iz rač. plana	Opis stavke	AOP	Stanje 1. siječnja	Stanje 31. prosinca	Indeks (5/4)
15	Dionice i udjeli u glavnici (AOP 129+136-139)	128	0	0	-
	Dionice i udjeli u glavnici - tuzemni (AOP 130 do 135)	129	0	0	-
1512	Dionice i udjeli u glavnici kreditnih institucija u javnom sektoru	130			-
1513	Dionice i udjeli u glavnici osiguravajućih društava u javnom sektoru	131			-
1514	Dionice i udjeli u glavnici ostalih financijskih institucija u javnom sektoru	132			-
1521	Dionice i udjeli u glavnici trgovačkih društava u javnom sektoru	133			-
1531	Dionice i udjeli u glavnici tuzemnih kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora	134			-
1541	Dionice i udjeli u glavnici tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	135			-
	Dionice i udjeli u glavnici - inozemni (AOP 137+138)	136	0	0	-
1532	Dionice i udjeli u glavnici inozemnih kreditnih i ostalih financijskih institucija	137			-
1542	Dionice i udjeli u glavnici inozemnih trgovačkih društava	138			-
159	Ispravak vrijednosti dionica i udjela u glavnici	139			-
16	Potraživanja za prihode poslovanja (AOP 141+142+143+151+152+153+154+155-156)	140	136.697.461	26.242.287	19,2
161	Potraživanja za poreze	141			-
162	Potraživanja za doprinose	142			-
163	Potraživanja za pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna (AOP 144 do 150)	143	31.892	20.713	64,9
1631	Potraživanja za pomoći od inozemnih vlada	144			-
1632	Potraživanja za pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU	145	31.892	20.713	64,9
1633	Potraživanja za pomoći proračunu iz drugih proračuna	146			-
1634	Potraživanja za pomoći od izvanproračunskih korisnika	147			-
1635	Pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije	148			-
1636	Potraživanja za pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan	149			-
1638	Potraživanja za pomoći iz državnog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	150			-
164	Potraživanja za prihode od imovine	151	1.010.848	1.936.474	191,6
165	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	152	135.654.721	35.526.384	26,2
166	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	153			-
167	Potraživanja za prihode iz proračuna	154			-
168	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	155		23.000	-
169	Ispravak vrijednosti potraživanja	156		11.264.284	-
17	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	157		35.000	-
19	Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda (AOP 159 do 161)	158	0	374.876	-
191	Unaprijed plaćeni rashodi budućih razdoblja	159		343.718	-
192	Nedospjela naplata prihoda	160		31.158	-
193	Kontinuirani rashodi budućih razdoblja	161			-
	OBVEZE I VLASTITI IZVORI (AOP 163+223)	162	208.268.110	96.369.676	46,3
2	Obveze (AOP 164+175+176+192+220)	163	26.590.645	5.213.250	19,6
23	Obveze za rashode poslovanja (AOP 165 do 167 + 171 do 174)	164	4.047.526	4.903.428	121,1
231	Obveze za zaposlene	165	2.914.086	3.437.167	118,0
232	Obveze za materijalne rashode	166	707.398	1.239.720	175,3
234	Obveze za financijske rashode (AOP 168 do 170)	167	1.298	17.668	1.361,2
2341	Obveze za kamate za izdane vrijednosne papire	168			-
2342	Obveze za kamate na primljene kredite i zajmove	169			-
2343	Obveze za ostale financijske rashode	170	1.298	17.668	1.361,2
235	Obveze za subvencije	171			-
237	Obveze za naknade građanima i kućanstvima	172			-
238	Obveze za kazne, naknade šteta i kapitalne pomoći	173			-
239	Ostale tekuće obveze	174	424.744	208.873	49,2
24	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	175	567.079	309.822	54,6
25	Obveze za vrijednosne papire (AOP 177+184-191)	176	0	0	-
	Obveze za vrijednosne papire - tuzemne (AOP 178 do 183)	177	0	0	-
2511	Obveze za čekove	178			-
2521	Obveze za trezorske zapise	179			-
2531	Obveze za mjenice	180			-
2541	Obveze za obveznice	181			-
2551	Obveze za opcije i druge financijske derivate	182			-
2561	Obveze za ostale vrijednosne papire	183			-
	Obveze za vrijednosne papire - inozemne (AOP 185 do 190)	184	0	0	-
2512	Obveze za čekove	185			-
2522	Obveze za trezorske zapise	186			-
2532	Obveze za mjenice	187			-
2542	Obveze za obveznice	188			-
2552	Obveze za opcije i druge financijske derivate	189			-
2562	Obveze za ostale vrijednosne papire	190			-
259	Ispravak vrijednosti obveza za vrijednosne papire	191			-
26	Obveze za kredite i zajmove (AOP 193+210)	192	0	0	-
	Obveze za kredite i zajmove - tuzemne (AOP 194 do 209)	193	0	0	-
2622	Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	194			-
2623	Obveze za zajmove od osiguravajućih društava u javnom sektoru	195			-
2624	Obveze za zajmove od ostalih financijskih institucija u javnom sektoru	196			-

Račun iz rač. plana	Opis stavke	AOP	Stanje 1. siječnja	Stanje 31. prosinca	Indeks (5/4)
2631	Obveze za zajmove od trgovačkih društava u javnom sektoru	197			-
2643	Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	198			-
2644	Obveze za zajmove od tuzemnih osiguravajućih društava izvan javnog sektora	199			-
2645	Obveze za zajmove od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	200			-
2653	Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	201			-
2654	Obveze za zajmove od tuzemnih obrtnika	202			-
2671	Obveze za zajmove od državnog proračuna	203			-
2672	Obveze za zajmove od županijskih proračuna	204			-
2673	Obveze za zajmove od gradskih proračuna	205			-
2674	Obveze za zajmove od općinskih proračuna	206			-
2675	Obveze za zajmove od HZMO-a, HZZ-a i HZZO-a	207			-
2676	Obveze za zajmove od ostalih izvanproračunskih korisnika državnog proračuna	208			-
2677	Obveze za zajmove od izvanproračunskih korisnika županijskih, gradskih i općinskih proračuna	209			-
	Obveze za kredite i zajmove - inozemne (AOP 211 do 219)	210	0	0	-
2613	Obveze za zajmove od međunarodnih organizacija	211			-
2614	Obveze za kredite i zajmove od institucija i tijela EU	212			-
2615	Obveze za zajmove od inozemnih vlada u EU	213			-
2616	Obveze za zajmove od inozemnih vlada izvan EU	214			-
2646	Obveze za kredite od inozemnih kreditnih institucija	215			-
2647	Obveze za zajmove od inozemnih osiguravajućih društava	216			-
2648	Obveze za zajmove od ostalih inozemnih financijskih institucija	217			-
2655	Obveze za zajmove od inozemnih trgovačkih društava	218			-
2656	Obveze za zajmove od inozemnih obrtnika	219			-
29	Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja (AOP 221+222)	220	21.976.040	0	0,0
291	Odgođeno plaćanje rashoda	221			-
292	Naplaćeni prihodi budućih razdoblja	222	21.976.040		0,0
9	Vlastiti izvori (224 + 232 - 236 + 240 do 242)	223	181.677.465	91.156.426	50,2
91	Vlastiti izvori i ispravak vlastitih izvora (AOP 225-228)	224	38.202.411	32.393.713	84,8
911	Vlastiti izvori (AOP 226+227)	225	38.202.411	32.393.713	84,8
9111	Vlastiti izvori iz proračuna	226			-
9112	Ostali vlastiti izvori	227	38.202.411	32.393.713	84,8
912	Ispravak vlastitih izvora za obveze (AOP 229+230)	228	0	0	-
9121	Ispravak vlastitih izvora iz proračuna za obveze	229			-
9122	Ispravak ostalih vlastitih izvora za obveze	230			-
922	Višak/manjak prihoda (ne upisuje se podatak)	231			-
9221	Višak prihoda (AOP 233 do 235)	232	6.777.594	35.829.093	528,6
92211	Višak prihoda poslovanja	233	6.777.594	35.829.093	528,6
92212	Višak prihoda od nefinancijske imovine	234			-
92213	Višak primitaka od financijske imovine	235			-
9222	Manjak prihoda (AOP 237 do 239)	236	0	3.343.667	-
92221	Manjak prihoda poslovanja	237			-
92222	Manjak prihoda od nefinancijske imovine	238		3.343.667	-
92223	Manjak primitaka od financijske imovine	239			-
96	Obračunati prihodi poslovanja	240	136.697.460	26.242.287	19,2
97	Obračunati prihodi od prodaje nefinancijske imovine	241		35.000	-
98	Rezerviranja viška prihoda	242			-
99	Izvanbilančni zapisi (= 0)	243	0	0	-
991	Izvanbilančni zapisi - aktiva (AOP 245)	244	0	1.673.358	-
996	Izvanbilančni zapisi - pasiva	245		1.673.358	-
Obvezni analitički podaci					
dio 13	Potraživanja za dane zajmove - dospjela	246			-
dio 13	Potraživanja za dane zajmove - nedospjela	247			-
dio 16	Potraživanja za prihode poslovanja - dospjela	248	15.186.332	8.146.366	53,6
dio 16	Potraživanja za prihode poslovanja - nedospjela	249	121.511.129	18.095.921	14,9
dio 17	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine - dospjela	250			-
dio 17	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine - nedospjela	251		35.000	-
12911	Potraživanja za naknade koje se refundiraju	252	28.917	72.422	-
12912	Potraživanja za predujmove	253		89.586	-
12913	Potraživanja za dane predujmove za EU projekte	254			-
12921	Ostala nespomenuta potraživanja	255	103.404	108.475	-
12931	Potraživanja za prodana potraživanja (faktoring)	256			-
12941	Potraživanja proračuna od proračunskih korisnika za povrat u nadležni proračun	257			-
13213	Zajmovi neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima u tuzemstvu po protestiranim jamstvima	258			-
13323	Zajmovi kreditnim institucijama u javnom sektoru po protestiranim jamstvima	259			-
13333	Zajmovi osiguravajućim društvima u javnom sektoru po protestiranim jamstvima	260			-
13343	Zajmovi ostalim financijskim institucijama u javnom sektoru po protestiranim jamstvima	261			-
13413	Zajmovi trgovačkim društvima u javnom sektoru po protestiranim jamstvima	262			-

Račun iz rač. plana	Opis stavke	AOP	Stanje 1. siječnja	Stanje 31. prosinca	Indeks (5/4)
13533	Zajmovi tuzemnim kreditnim institucijama izvan javnog sektora po protestiranim jamstvima	263			
13543	Zajmovi tuzemnim osiguravajućim društvima izvan javnog sektora po protestiranim jamstvima	264			
13553	Zajmovi ostalim tuzemnim financijskim institucijama izvan javnog sektora po protestiranim jamstvima	265			
13633	Zajmovi tuzemnim trgovačkim društvima izvan javnog sektora po protestiranim jamstvima	266			
13643	Zajmovi tuzemnim obrtnicima po protestiranim jamstvima	267			
13723	Zajmovi županijskim proračunima po protestiranim jamstvima	268			
13733	Zajmovi gradskim proračunima po protestiranim jamstvima	269			
13743	Zajmovi općinskim proračunima po protestiranim jamstvima	270			
13753	Zajmovi HZMO-u, HZZ-u i HZZO-u po protestiranim jamstvima	271			
13763	Zajmovi ostalim izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna po protestiranim jamstvima	272			
13773	Zajmovi izvanproračunskim korisnicima županijskih, gradskih i općinskih proračuna po protestiranim jamstvima	273			
16721	Potraživanja za prihode proračunskih korisnika uplaćene u proračun	274			
dio 23	Obveze za rashode poslovanja - dospjele	275		3.707	-
dio 23	Obveze za rashode poslovanja - nedospjele	276	4.047.526	4.899.721	121,1
dio 24	Obveze za nabavu nefinancijske imovine - dospjele	277			-
dio 24	Obveze za nabavu nefinancijske imovine - nedospjele	278	567.079	309.821	54,6
dio 25	Obveze za vrijednosne papire - dospjele	279			-
dio 25	Obveze za vrijednosne papire - nedospjele	280			-
dio 26	Obveze za kredite i zajmove - dospjele	281			-
dio 26	Obveze za kredite i zajmove - nedospjele	282			-
23951	Obveze za predujmove	283	145.529	142.585	98,0
23952	Obveze za depozite	284			-
23953	Obveze za jamčevine	285	149.850	0	-
23954	Ostale nespomenute obveze	286			-
23955	Obveze za naplaćene tuđe prihode	287			-
23956	Obveze proračuna za naplaćene prihode proračunskog korisnika	288			-
23957	Obveze za EU predujmove	289			-
23958	Obveze proračunskih korisnika za povrat u proračun	290		2.950	-
26223	Obveze za financijski leasing od kreditnih institucija u javnom sektoru	291			-
26224	Obveze za zajmove po faktoringu od kreditnih institucija u javnom sektoru	292			-
26233	Obveze za zajmove po faktoringu od osiguravajućih društava u javnom sektoru	293			-
26243	Obveze za financijski leasing od ostalih financijskih institucija u javnom sektoru	294			-
26244	Obveze za zajmove po faktoringu od ostalih financijskih institucija u javnom sektoru	295			-
26314	Obveze za zajmove po faktoringu od trgovačkih društava u javnom sektoru	296			-
26433	Obveze za financijski leasing od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	297			-
26434	Obveze za zajmove po faktoringu od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	298			-
26443	Obveze za zajmove po faktoringu od tuzemnih osiguravajućih društava izvan javnog sektora	299			-
26453	Obveze za financijski leasing od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	300			-
26454	Obveze za zajmove po faktoringu od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	301			-
26463	Obveze za financijski leasing od inozemnih kreditnih institucija	302			-
26464	Obveze za zajmove po faktoringu od inozemnih kreditnih institucija	303			-
26473	Obveze za zajmove po faktoringu od inozemnih osiguravajućih društava	304			-
26483	Obveze za financijski leasing od ostalih inozemnih financijskih institucija	305			-
26484	Obveze za zajmove po faktoringu od ostalih inozemnih financijskih institucija	306			-
26534	Obveze za zajmove po faktoringu od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	307			-
26544	Obveze za zajmove po faktoringu od tuzemnih obrtnika	308			-
26554	Obveze za zajmove po faktoringu od inozemnih trgovačkih društava	309			-
26564	Obveze za zajmove po faktoringu od inozemnih obrtnika	310			-

U Zagrebu, dana: 30. 01. 2019.

Osoba za kontaktiranje: Gordana Đodan

Telefon za kontakt: 01/7007-251

Odgovorna osoba: Tonko Obuljen

Odgovorna osoba (potpis)

HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA
ZA MREŽNE DJELATNOSTI
Roberta Frangeša Mihanovića 9
1 Z A G R E B

IZVJEŠTAJ O RASHODIMA PREMA FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI

Obrazac RAS-funkcijski
VP 154

za razdoblje 1.siječanj 2018. do 31. prosinac 2018.

Obveznik: **RKP: 45902**

Naziv: **HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI**

Razina: **11, Razdjel: 065**

Djelatnost: **8413 Reguliranje i poboljšavanje poslovanja u gospodarstvu**

43.806.742,62

Kontrolni broj obrasca

iznosi u kunama, bez lipa

Brojč. ozn. funk. klas.	Opis stavke	AOP	Ostvareno u prethodnoj godini	Ostvareno u tekućoj godini	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	6
01	Opće javne usluge (AOP 002+006+009+013 do 017)	001	0	0	-
011	Izvršna i zakonodavna tijela, financijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi (AOP 003 do 005)	002	0	0	-
0111	Izvršna i zakonodavna tijela	003			-
0112	Financijski i fiskalni poslovi	004			-
0113	Vanjski poslovi	005			-
012	Inozemna ekonomska pomoć (AOP 007+008)	006	0	0	-
0121	Ekonomska pomoć zemljama u razvoju i zemljama u tranziciji	007			-
0122	Ekonomska pomoć usmjerena preko međunarodnih agencija	008			-
013	Opće usluge (AOP 010 do 012)	009	0	0	-
0131	Opće usluge vezane za službenike	010			-
0132	Sveukupno planiranje i statističke usluge	011			-
0133	Ostale opće usluge	012			-
014	Osnovna istraživanja	013			-
015	Istraživanje i razvoj: Opće javne usluge	014			-
016	Opće javne usluge koje nisu drugdje svrstane	015			-
017	Transakcije vezane za javni dug	016			-
018	Prijenosi općeg karaktera između različitih državnih razina	017			-
02	Obrana (AOP 019 do 023)	018	0	0	-
021	Vojna obrana	019			-
022	Civilna obrana	020			-
023	Inozemna vojna pomoć	021			-
024	Istraživanje i razvoj obrane	022			-
025	Rashodi za obranu koji nisu drugdje svrstani	023			-
03	Javni red i sigurnost (AOP 025 do 030)	024	0	0	-
031	Usluge policije	025			-
032	Usluge protupožarne zaštite	026			-
033	Sudovi	027			-
034	Zatvori	028			-
035	Istraživanje i razvoj: Javni red i sigurnost	029			-
036	Rashodi za javni red i sigurnost koji nisu drugdje svrstani	030			-
04	Ekonomski poslovi (AOP 032+035+039+046+050+056+057+062+070)	031	0	73.501.246	-
041	Opći ekonomski, trgovački i poslovi vezani uz rad (AOP 033+034)	032	0	0	-
0411	Opći ekonomski i trgovački poslovi	033			-
0412	Opći poslovi vezani uz rad	034			-
042	Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo i lov (AOP 036 do 038)	035	0	0	-
0421	Poljoprivreda	036			-
0422	Šumarstvo	037			-
0423	Ribarstvo i lov	038			-
043	Gorivo i energija (AOP 040 do 045)	039	0	0	-
0431	Ugljen i ostala kruta mineralna goriva	040			-
0432	Nafta i prirodni plin	041			-
0433	Nuklearno gorivo	042			-
0434	Ostala goriva	043			-
0435	Električna energija	044			-
0436	Ostale vrste energije	045			-
044	Rudarstvo, proizvodnja i građevinarstvo (AOP 047 do 049)	046	0	0	-
0441	Rudarstvo, mineralni resursi i ostala mineralna goriva	047			-
0442	Proizvodnja	048			-
0443	Građevinarstvo	049			-
045	Promet (AOP 051 do 055)	050	0	0	-
0451	Cestovni promet	051			-
0452	Promet vodnim putovima	052			-
0453	Željeznički promet	053			-
0454	Zračni promet	054			-
0455	Promet cjevovodima i ostali promet	055			-
046	Komunikacije	056			-
047	Ostale industrije (AOP 058 do 061)	057	0	0	-
0471	Distribucija i skladištenje	058			-
0472	Hoteli i restorani	059			-

Brojč. ozn. funk. klas.	Opis stavke	AOP	Ostvareno u prethodnoj godini	Ostvareno u tekućoj godini	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	6
0473	Turizam	060			-
0474	Višenamjenski razvojni projekti	061			-
048	Istraživanje i razvoj: Ekonomski poslovi (AOP 063 do 069)	062	0	73.501.246	-
0481	Istraživanje i razvoj: Opći ekonomski, trgovački i poslovi vezani uz rad	063			-
0482	Istraživanje i razvoj: Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo i lov	064			-
0483	Istraživanje i razvoj: Gorivo i energija	065			-
0484	Istraživanje i razvoj: Rudarstvo, proizvodnja i građevinarstvo	066			-
0485	Istraživanje i razvoj: Promet	067			-
0486	Istraživanje i razvoj: Komunikacije	068		73.501.246	-
0487	Istraživanje i razvoj: Ostale industrije	069			-
049	Ekonomski poslovi koji nisu drugdje svrstani	070			-
05	Zaštita okoliša (AOP 072 do 077)	071	0	0	-
051	Gospodarenje otpadom	072			-
052	Gospodarenje otpadnim vodama	073			-
053	Smanjenje zagađivanja	074			-
054	Zaštita bioraznolikosti i krajolika	075			-
055	Istraživanje i razvoj: Zaštita okoliša	076			-
056	Poslovi i usluge zaštite okoliša koji nisu drugdje svrstani	077			-
06	Usluge unapređenja stanovanja i zajednice (AOP 079 do 084)	078	0	0	-
061	Razvoj stanovanja	079			-
062	Razvoj zajednice	080			-
063	Opskrba vodom	081			-
064	Ulična rasvjeta	082			-
065	Istraživanje i razvoj stanovanja i komunalnih pogodnosti	083			-
066	Rashodi vezani za stanovanje i kom. pogodnosti koji nisu drugdje svrstani	084			-
07	Zdravstvo (AOP 086+090+095+100+101+102)	085	0	0	-
071	Medicinski proizvodi, pribor i oprema (AOP 087 do 089)	086	0	0	-
0711	Farmaceutski proizvodi	087			-
0712	Ostali medicinski proizvodi	088			-
0713	Terapeutski pribor i oprema	089			-
072	Službe za vanjske pacijente (AOP 091 do 094)	090	0	0	-
0721	Opće medicinske usluge	091			-
0722	Specijalističke medicinske usluge	092			-
0723	Zubarske usluge	093			-
0724	Paramedicinske usluge	094			-
073	Bolničke službe (AOP 096 do 099)	095	0	0	-
0731	Usluge općih bolnica	096			-
0732	Usluge specijalističkih bolnica	097			-
0733	Usluge medicinskih centara i centara za majčinstvo	098			-
0734	Usluge centara za njegu i oporavak	099			-
074	Službe javnog zdravstva	100			-
075	Istraživanje i razvoj zdravstva	101			-
076	Poslovi i usluge zdravstva koji nisu drugdje svrstani	102			-
08	Rekreacija, kultura i religija (AOP 104 do 109)	103	0	0	-
081	Službe rekreacije i sporta	104			-
082	Službe kulture	105			-
083	Službe emitiranja i izdavanja	106			-
084	Religijske i druge službe zajednice	107			-
085	Istraživanje i razvoj rekreacije, kulture i religije	108			-
086	Rashodi za rekreaciju, kulturu i religiju koji nisu drugdje svrstani	109			-
09	Obrazovanje (AOP 111+114+117+118+121 do 124)	110	0	0	-
091	Predškolsko i osnovno obrazovanje (AOP 112+113)	111	0	0	-
0911	Predškolsko obrazovanje	112			-
0912	Osnovno obrazovanje	113			-
092	Srednjoškolsko obrazovanje (AOP 115+116)	114	0	0	-
0921	Niže srednjoškolsko obrazovanje	115			-
0922	Više srednjoškolsko obrazovanje	116			-
093	Poslije srednjoškolsko, ali ne visoko obrazovanje	117			-
094	Visoka naobrazba (AOP 119+120)	118	0	0	-
0941	Prvi stupanj visoke naobrazbe	119			-
0942	Drugi stupanj visoke naobrazbe	120			-
095	Obrazovanje koje se ne može definirati po stupnju	121			-
096	Dodatne usluge u obrazovanju	122			-
097	Istraživanje i razvoj obrazovanja	123			-
098	Usluge obrazovanja koje nisu drugdje svrstane	124			-
10	Socijalna zaštita (AOP 126+129 do 136)	125	0	0	-
101	Bolest i invaliditet (AOP 127+128)	126	0	0	-
1011	Bolest	127			-
1012	Invaliditet	128			-
102	Starost	129			-
103	Slijednici	130			-

Brojč. ozn. funk. klas.	Opis stavke	AOP	Ostvareno u prethodnoj godini	Ostvareno u tekućoj godini	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	6
104	Obitelj i djeca	131			-
105	Nezaposlenost	132			-
106	Stanovanje	133			-
107	Socijalna pomoć stanovništvu koje nije obuhvaćeno redovnim socijalnim programima	134			-
108	Istraživanje i razvoj socijalne zaštite	135			-
109	Aktivnosti socijalne zaštite koje nisu drugdje svrstane	136			-
	Kontrolni zbroj (AOP 001+018+024+031+071+078+085+103+110+125)	137	0	73.501.246	-

U Zagrebu, dana: 30. 01. 2019.

Osoba za kontaktiranje: Gordana Đodan

Telefon za kontakt: 01/7007-251

Odgovorna osoba: Tonko Obuljen

Odgovorna osoba (potpis)

HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA
ZA MREŽNE DJELATNOSTI
 Roberta Frangeša Mihanovića 9
 1 Z A G R E B

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U VRIJEDNOSTI I OBUJMU IMOVINE I OBVEZA

Obrazac P-VRIO
(VP 156)

za razdoblje 1.siječanj 2018. do 31. prosinac 2018.

Obveznik: **RKP: 45902**

12.963,72

Naziv: **HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI**

Kontrolni broj obrasca

Razina: **11, Razdjel: 065**

Djelatnost: **8413 Reguliranje i poboljšavanje poslovanja u gospodarstvu**

Račun iz rač. plana	NAZIV	AOP	Iznos povećanja	Iznos smanjenja
1	2	3	4	5
9151	Promjene u vrijednosti i obujmu imovine (AOP 002+018)	001	0	109.862
91511	Promjene u vrijednosti (revalorizacija) imovine (AOP 003+010)	002	0	0
	Promjene u vrijednosti (revalorizacija) nefinancijske imovine (AOP 004 do 009)	003	0	0
	Neproizvedena dugotrajna imovina	004		
	Proizvedena dugotrajna imovina	005		
	Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti	006		
	Sitni inventar	007		
	Dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi	008		
	Proizvedena kratkotrajna imovina	009		
	Promjene u vrijednosti (revalorizacija) financijske imovine (AOP 011 do 017)	010	0	0
	Novac u banci i blagajni	011		
	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	012		
	Potraživanja za dane zajmove	013		
	Vrijednosni papiri	014		
	Dionice i udjeli u glavnici	015		
	Potraživanja za prihode poslovanja	016		
	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	017		
91512	Promjene u obujmu imovine (AOP 019+026)	018	0	109.862
	Promjene u obujmu nefinancijske imovine (AOP 020 do 025)	019	0	109.862
	Neproizvedena dugotrajna imovina	020		
	Proizvedena dugotrajna imovina	021		109.862
	Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti	022		
	Sitni inventar	023		
	Dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi	024		
	Proizvedena kratkotrajna imovina	025		
	Promjene u obujmu financijske imovine (AOP 027 do 033)	026	0	0
	Novac u banci i blagajni	027		
	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	028		
	Potraživanja za dane zajmove	029		
	Vrijednosni papiri	030		
	Dionice i udjeli u glavnici	031		
	Potraživanja za prihode poslovanja	032		
	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	033		
9152	Promjene u vrijednosti (revalorizacija) i obujmu obveza (AOP 035+040)	034	0	0
91521	Promjene u vrijednosti (revalorizacija) obveza (AOP 036 do 039)	035	0	0
	Obveze za rashode poslovanja	036		
	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	037		
	Obveze za vrijednosne papire	038		
	Obveze za kredite i zajmove	039		
91522	Promjene u obujmu obveza (AOP 041 do 044)	040	0	0
	Obveze za rashode poslovanja	041		
	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	042		
	Obveze za vrijednosne papire	043		
	Obveze za kredite i zajmove	044		

U Zagrebu, dana: 30.01.2019.

Odgovorna osoba (potpis)

Osoba za kontaktiranje: Gordana Đodan

Telefon za kontakt: 01/7007-251

Odgovorna osoba: Tonko Obuljen

HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA
ZA MREŽNE DJELATNOSTI
 Roberta Frangeša Mihanovića 9
 10000 ZAGREB

IZVJEŠTAJ O OBVEZAMA

za razdoblje 1.siječanj 2018. do 31. prosinac 2018.

**Obveze
(VP 159)**

Obveznik: **RKP: 45902**
Naziv: HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI
Razina: 11, Razdjel: 065
Djelatnost: 8413 Reguliranje i poboljšavanje poslovanja u gospodarstvu

6.621.050,00

Kontrolni broj obrasca

iznosi u kunama, bez lipa

Račun iz rač. plana	OPIS	AOP	Iznos
1	2	3	4
	Stanje obveza 1. siječnja (=AOP 036* iz Izvještaja o obvezama za prethodnu godinu)	001	4.614.605
	Povećanje obveza u izvještajnom razdoblju (AOP 003+004+012+013)	002	76.079.430
	Međusobne obveze proračunskih korisnika	003	2.005.542
23	Obveze za rashode poslovanja (AOP 005 do 011)	004	70.645.553
231	Obveze za zaposlene	005	42.853.411
232	Obveze za materijalne rashode	006	27.209.381
234	Obveze za financijske rashode	007	121.175
235	Obveze za subvencije	008	
237	Obveze za naknade građanima i kućanstvima	009	30.000
238	Obveze za kazne, naknade šteta i kapitalne pomoći	010	
239	Ostale tekuće obveze	011	431.586
24	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	012	3.428.335
dio 25,26	Obveze za financijsku imovinu (AOP 014 do 018)	013	0
251,253	Obveze za čekove i mjenice	014	
254	Obveze za obveznice	015	
256	Obveze za ostale vrijednosne papire	016	
262,263,2643,2644, 2645,2653,2654,267	Obveze za tuzemne kredite i zajmove	017	
261,2646,2647, 2648,2655,2656	Obveze za inozemne kredite i zajmove	018	
	Podmirene obveze u izvještajnom razdoblju (AOP 020+021+029+030)	019	75.480.785
	Međusobne obveze proračunskih korisnika	020	1.958.753
23	Obveze za rashode poslovanja (AOP 022 do 028)	021	69.836.439
231	Obveze za zaposlene	022	42.330.329
232	Obveze za materijalne rashode	023	26.657.559
234	Obveze za financijske rashode	024	104.805
235	Obveze za subvencije	025	
237	Obveze za naknade građanima i kućanstvima	026	30.000
238	Obveze za kazne, naknade šteta i kapitalne pomoći	027	
239	Ostale tekuće obveze	028	713.746
24	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	029	3.685.593
dio 25,26	Obveze za financijsku imovinu (AOP 031 do 035)	030	0
251,253	Obveze za čekove i mjenice	031	
254	Obveze za obveznice	032	
256	Obveze za ostale vrijednosne papire	033	
262,263,2643,2644, 2645,2653,2654,267	Obveze za tuzemne kredite i zajmove	034	
261,2646,2647, 2648,2655,2656	Obveze za inozemne kredite i zajmove	035	
	Stanje obveza na kraju izvještajnog razdoblja (AOP 001+002-019) i (AOP 037+090)	036	5.213.250
	Stanje dospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja (AOP 038+043+079+084)	037	3.707
	Međusobne obveze proračunskih korisnika (AOP 039 do 042)	038	0
	a) Prekoračenje 1 do 60 dana	039	
	b) Prekoračenje 61 do 180 dana	040	
	c) Prekoračenje 181 do 360 dana	041	
	d) Prekoračenje preko 360 dana	042	
23	Ukupno obveze za rashode poslovanja (AOP 044+049+054+059+064+069+074)	043	3.707
231	Obveze za zaposlene (AOP 045 do 048)	044	0
	a) Prekoračenje 1 do 60 dana	045	
	b) Prekoračenje 61 do 180 dana	046	
	c) Prekoračenje 181 do 360 dana	047	
	d) Prekoračenje preko 360 dana	048	
232	Obveze za materijalne rashode (AOP 050 do 053)	049	3.707
	a) Prekoračenje 1 do 60 dana	050	3.707
	b) Prekoračenje 61 do 180 dana	051	

IZVJEŠTAJ O OBVEZAMA

za razdoblje 1.siječanj 2018. do 31. prosinac 2018.

Obveze
(VP 159)

Obveznik: **RKP: 45902**
Naziv: HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI
Razina: 11, Razdjel: 065
Djelatnost: 8413 Reguliranje i poboljšavanje poslovanja u gospodarstvu

6.621.050,00

Kontrolni broj obrasca

iznosi u kunama, bez lipa

Račun iz rač. plana	OPIS	AOP	Iznos
1	2	3	4
	c) Prekoračenje 181 do 360 dana	052	
	d) Prekoračenje preko 360 dana	053	
234	Obveze za financijske rashode (AOP 055 do 058)	054	0
	a) Prekoračenje 1 do 60 dana	055	
	b) Prekoračenje 61 do 180 dana	056	
	c) Prekoračenje 181 do 360 dana	057	
	d) Prekoračenje preko 360 dana	058	
235	Obveze za subvencije (AOP 060 do 063)	059	0
	a) Prekoračenje 1 do 60 dana	060	
	b) Prekoračenje 61 do 180 dana	061	
	c) Prekoračenje 181 do 360 dana	062	
	d) Prekoračenje preko 360 dana	063	
237	Obveze za naknade građanima i kućanstvima (AOP 065 do 068)	064	0
	a) Prekoračenje 1 do 60 dana	065	
	b) Prekoračenje 61 do 180 dana	066	
	c) Prekoračenje 181 do 360 dana	067	
	d) Prekoračenje preko 360 dana	068	
238	Obveze za kazne, naknade šteta i kapitalne pomoći (AOP 070 do 073)	069	0
	a) Prekoračenje 1 do 60 dana	070	
	b) Prekoračenje 61 do 180 dana	071	
	c) Prekoračenje 181 do 360 dana	072	
	d) Prekoračenje preko 360 dana	073	
239	Ostale tekuće obveze (AOP 075 do 078)	074	0
	a) Prekoračenje 1 do 60 dana	075	
	b) Prekoračenje 61 do 180 dana	076	
	c) Prekoračenje 181 do 360 dana	077	
	d) Prekoračenje preko 360 dana	078	
24	Obveze za nabavu nefinancijske imovine (AOP 080 do 083)	079	0
	a) Prekoračenje 1 do 60 dana	080	
	b) Prekoračenje 61 do 180 dana	081	
	c) Prekoračenje 181 do 360 dana	082	
	d) Prekoračenje preko 360 dana	083	
dio 25,26	Obveze za financijsku imovinu (AOP 085 do 089)	084	0
251,253	Obveze za čekove i mjenice	085	
254	Obveze za obveznice	086	
256	Obveze za ostale vrijednosne papire	087	
262,263,2643,2644, 2645,2653,2654,267	Obveze za tuzemne kredite i zajmove	088	
261,2646,2647, 2648,2655,2656	Obveze za inozemne kredite i zajmove	089	
	Stanje nedospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja (AOP 091 do 094)	090	5.209.543
	Međusobne obveze proračunskih korisnika	091	67.226
23	Obveze za rashode poslovanja	092	4.832.495
24	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	093	309.822
dio 25,26	Obveze za financijsku imovinu	094	

* U 2017. godini, pozicija se odnosi na AOP 038 iz izvještaja za 2016. godinu kada je broj AOP pozicija bio drugačiji

U Zagrebu, dana: 30.01.2019.

Odgovorna osoba (potpis)

Osoba za kontaktiranje: Gordana Đodan

Telefon za kontakt: 01/7007-251

Odgovorna osoba: Tonko Obuljen

HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA
 ZA MREŽNE DJELATNOSTI
 Roberta Frangeša Mihanovića 9
 1 Z A G R E B

HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI - HAKOM

RKP: 45902

MATIČNI BROJ: 01865862

OIB: 87950783661

BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE
HRVATSKE REGULATORNE AGENCIJE ZA MREŽNE DJELATNOSTI
ZA RAZDOBLJE OD 1. SIJEČNJA DO 31. PROSINCA 2018.

Financijski izvještaji Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. izrađeni su sukladno Pravilniku o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (NN br. 3/15, 93/15, 135/15, 2/17, 28/17 i 112/18), Pravilniku o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (NN br. 124/14, 115/15, 87/16 i 3/18) te Okružnici Ministarstva financija o sastavljanju, konsolidaciji i predaji financijskih izvještaja proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna te proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018., KLASA: 400-02/18-01/44, URBROJ: 513-05-03-19-4 od 15. siječnja 2019.

HAKOM je 1. siječnja 2018. postao proračunski korisnik državnog proračuna stoga nisu popunjeni stupci „Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine“ u obrascu PR-RAS i „Ostvareno u prethodnoj godini“ u obrascu RAS-funkcijski jer je HAKOM kao neprofitna organizacija do 31. prosinca 2017. vodio neprofitno računovodstvo.

1. BILJEŠKE UZ IZVJEŠTAJ O PRIHODIMA I RASHODIMA, PRIMICIMA I IZDACIMA (OBRAZAC PR-RAS)

a) PRIHODI I PRIMICI

Pozicija AOP 001 prikazuje prihode poslovanja HAKOM-a ostvarene tijekom razdoblja koji ukupno iznose 99.124.975 kn, a sastoje se od:

- tekućih pomoći od institucija i tijela EU prikazanih na poziciji AOP 045 u iznosu od 220.522 kn,

- prihoda od financijske imovine, a odnose se na prihode od kamata na oročena sredstva i depozite po viđenju, prihode od zateznih kamata i pozitivnih tečajnih razlika u iznosu od 135.564 kn - AOP 074,
- prihoda po posebnim propisima u iznosu od 98.599.494 kn – AOP 105 i
- prihoda od kazni, upravnih mjera i ostalih prihoda u iznosu od 169.395 kn - AOP 136.

Prihodi po posebnim propisima odnose se na naknade za uporabu radiofrekvencijskog spektra, naknade za uporabu adresa i brojeva, naknade za obavljanje poslova HAKOM-a u području poštanskih i željezničkih usluga te drugih poslova u području elektroničkih komunikacija.

Pozicija AOP 289 prikazuje prihode od prodaje nefinancijske imovine ostvarene tijekom promatranog razdoblja koji ukupno iznose 84.103 kn.

Ukupni prihodi iznose 99.209.078 kn – AOP 403.

Primici nisu zabilježeni.

b) RASHODI I IZDACI

Pozicija AOP 148 predstavlja rashode poslovanja koji su u izvještajnom razdoblju ostvareni u iznosu od 70.073.475 kn, a sastoje se od:

- rashoda za zaposlene u iznosu od 42.663.656 kn – AOP 149
- materijalnih rashoda u iznosu od 27.190.726 kn – AOP 160
- financijskih rashoda u iznosu od 189.093 kn – AOP 193
- ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna u iznosu od 30.000 kn – AOP 253.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine iznose 3.427.770 kn – AOP 341.

Ukupni rashodi iznose 73.501.245 kn – AOP 404.

Izdaci nisu zabilježeni.

2. BILJEŠKE UZ BILANCU (OBRAZAC BIL)

U obrascu Bilance kolona 4 (stanje 1. siječnja) prikazuje početna stanja bilance HAKOM-a koja su evidentirana nakon prelaska iz neprofitnog u proračunsko računovodstvo.

Smanjenje nefinancijske imovine je najvećim dijelom rezultat obračunatog ispravka vrijednosti za 2018. Ukupan trošak nabave nefinancijske imovine u 2018. bio je 3,4 mil. kn.

Najznačajniji utjecaj na smanjenje financijske imovine vidljiv je na stavkama:

1. Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade (AOP 152) – potraživanja iz početnog stanja su najvećim dijelom naplaćena početkom 2018. Na visinu potraživanja imali su utjecaja i Pravilnici o izmjenama Pravilnika o plaćanju naknada za pravo uporabe adresa, brojeva i radiofrekvencijskog spektra koji su

doneseni od strane Ministarstva mora, prometa i infrastrukture. Isti su imali utjecaj na znatno smanjenje potraživanja.

2. Ispravak vrijednosti potraživanja (AOP 156) - u 2018. proveden je ispravak vrijednosti potraživanja sukladno Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji je stupio na snagu početkom 2018.

Ukupne obveze su smanjene za 21.377.395 kn na što su najznačajniji utjecaj imali naplaćeni prihodi budućih razdoblja koji su naplaćeni u 2017., a odnosili su se na 2018. (AOP 222). Isti nisu priznati kao prihod u 2017. jer se prihodi u neprofitnom računovodstvu priznaju po načelu nastanka događaja, a ne prilikom naplate kao u proračunskom računovodstvu. Navedeno je priznato kao prihod u siječnju 2018.

U 2018. ostvaren je višak prihoda poslovanja u iznosu od 29.051.500 kn te manjak prihoda od nefinancijske imovine u iznosu od 3.343.667 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnih godina iznosio je 6.777.594 kn.

Razlozi smanjenja obračunatih prihoda poslovanja (AOP 240) isti su kao kod smanjenja financijske imovine (veza AOP 152 i 156).

U izvanbilančnoj evidenciji u iznosu od 1.673.358 kn je evidentirano sljedeće:

1. tuđa imovina dobivena na korištenje u iznosu od 1.060 kn,
2. instrumenti osiguranja plaćanja u iznosu od 475.370 kn,
3. potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku u iznosu od 1.104.382 kn,
4. ostali izvanbilančni zapisi (sudski sporovi u tijeku iz kojih može proisteći imovina) u iznosu od 92.546 kn.

U nastavku su tablice s popisom ugovornih odnosa i slično koji uz ispunjenje određenih uvjeta mogu postati obveza ili imovina (dane i primljene bjanko zadužnice te primljene bankovne garancije kao instrumenti osiguranja plaćanja) te popis sudskih sporova u tijeku s opisom prirode spora, procjenom financijskog učinka koji može proisteći iz sudskog spora kao obveza ili imovina te procijenjenim vremenom odljeva ili priljeva.

POPIS PRIMLJENIH I DANIH VRIJEDNOSNIH PAPIRA

Red. br.	Datum izdavanja	Instrument osiguranja	Iznos dani/primljeni	Primatelj/davatelj	Namjena	Rok važenja	Napomena
1.	10.10.2014.	Bjanko zadužnica – OV-10490/14	do 100.000,00 kn	INA d.d.	Osiguranje plaćanja	31.12.2019.	Dani vrijednosni papir
2.	10.10.2014.	Bjanko zadužnica – OV-10491/14	do 100.000,00 kn	INA d.d.	Osiguranje plaćanja	31.12.2019.	Dani vrijednosni papir
3.	12.09.2017.	Bankovna garancija br. 4100833898	71.955,00 kn	KING ICT d.o.o.	Osiguranje plaćanja	06.09.2020.	Primljeni vrijednosni papir
4.	29.12.2017.	Bjanko zadužnica – OV-21339/17	35.000,00 kn	XX-1 ¹	Osiguranje plaćanja	15.11.2020.	Primljeni vrijednosni papir
5.	14.02.2018.	Bankovna garancija br. 1804001288	40.500,00 kn	Croatia osiguranje d.d.	Osiguranje plaćanja	31.01.2020.	Primljeni vrijednosni papir
6.	14.02.2018.	Bankovna garancija br. 1804001285	24.900,00 kn	Croatia osiguranje d.d.	Osiguranje plaćanja	31.01.2020.	Primljeni vrijednosni papir
7.	14.02.2018.	Bankovna garancija br. 1804001289	54.500,00 kn	Croatia osiguranje d.d.	Osiguranje plaćanja	31.01.2020.	Primljeni vrijednosni papir
8.	20.02.2018.	Bankovna garancija br. 18011280080	48.515,16 kn	Kapsch CarrierCom d.o.o.	Osiguranje plaćanja	31.12.2018.	Primljeni vrijednosni papir
		UKUPNO	475.370,16 kn				

¹ Podatak u tablici je anonimiziran u svrhu zaštite osobnih podataka fizičke osobe, sukladno propisima koji uređuju zaštitu osobnih podataka.

POPIS SUDSKIH SPOROVA U TIJEKU

Red. br.	Sudska oznaka predmeta	Vrsta tužbenog zahtjeva	Procjena finansijskog učinka	Tuženik ²	Tužitelj ³	Tijek postupka/ Procijenjeno vrijeme prijava i odljeva sredstava
1.	Pn-633/2014 Pn-1346/2018 Gž-1991/2018	Radi naknade štete	42.730,00 kuna + kamate i parnični troškovi	HAKOM	XY-1	07.09.2018. - presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu, 25.09.2018. - izjavljena žalba, žalbeni postupak u tijeku - Županijski sud u Varaždinu, 2020. - procijenjeno vrijeme prijave/odljeva sredstava.
2.	Pn-183/2016 Gž-87/2018	Radi naknade štete - ispravak informacije	15.000,00 kuna + kamate	XY-2	HAKOM	29.03.2018. - presuda Općinskog suda u Novom Zagrebu, 05.04.2018. - izjavljena žalba HAKOM-a, žalbeni postupak u tijeku - Županijski sud u Bjelovaru, 2020. - procijenjeno vrijeme prijave/odljeva sredstava.
3.	Pr-1303/2015 Gž R-112/2017 Revr-696/2018	Radi isplate umanjene plaće u prosincu 2013.	4.847,70 kuna + kamate i parnični troškovi	HAKOM	XY-3	21.10.2016. - presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu, 07.11.2016. - izjavljena žalba HAKOM-a, 05.12.2017. - Županijski sud u Zagrebu usvojio žalbu HAKOM-a i preinačio prvostupanjsku presudu, 10.07.2018. - izjavljena revizija tužitelja, revizijski postupak u tijeku - Vrhovni sud Republike Hrvatske, 2020. - procijenjeno vrijeme prijave/odljeva sredstava.
4.	Pr-1823/2014 Gž R-783/2017	Radi nedopuštenosti otkaza i diskriminacije	30.000,00 kuna	HAKOM	XY-4	08.06.2017. - presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu, 14.06.2017. - izjavljene žalbe HAKOM-a i tužiteljice, 13.09.2018. - Županijski sud u Splitu odbio žalbe i potvrdio prvostupanjsku presudu, 26.11.2018. - izjavljena revizija tužiteljice, revizijski postupak u tijeku - Vrhovni sud Republike Hrvatske, 2020. - procijenjeno vrijeme prijave/odljeva sredstava.
5.	P-3913/2014 Gž-349/2017	Radi isplate	35.000,00 kuna + kamate i parnični troškovi	XY-5	HAKOM	20.10.2015. - presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu, 05.11.2015. - izjavljena žalba tuženice, žalbeni postupak u tijeku, 25.01.2017. - ustupljeno Županijskom sudu u Bjelovaru, 2019. - procijenjeno vrijeme prijave/odljeva sredstava.

² Podaci o tuženiku su anonimizirani u svrhu zaštite osobnih podataka fizičkih osoba, sukladno propisima koji uređuju zaštitu osobnih podataka.

³ Podaci o tužitelju su anonimizirani u svrhu zaštite osobnih podataka fizičkih osoba, sukladno propisima koji uređuju zaštitu osobnih podataka.

Red. br.	Sudska oznaka predmeta	Vrsta tužbenog zahtjeva	Procjena finansijskog učinka	Tuženik	Tužitelj	Tijek postupka/ Procijenjeno vrijeme prijave i odljeva sredstava
6.	Pr-1462/2015 Gž R-825/2017 Pr- 3052/2018	Radi nedopuštenosti otkaza	157.295,66 kuna + kamate i parnični troškovi	HAKOM	XY-6	20.07.2017. - presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu, 24.07.2017. - izjavljena žalba HAKOM-a, 25.01.2018. - Županijski sud u Splitu usvojio žalbu HAKOM-a i predmet vraćen na ponovno suđenje, - prvostupanjski postupak u tijeku - Općinski radni sud u Zagrebu; 2021. - procijenjeno vrijeme prijave/odljeva sredstava.
7.	Pr-9642/2014 Gž R-2241/2016 Rev-501/2018	Radi isplate	92.612,73 kuna + kamate i parnični troškovi	HAKOM	XY-7	20.12.2016. - presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu, 30.12.2016. - izjavljena žalba tuženika, 02.02.2018. - Županijski sud u Zagrebu odbio žalbu tužitelja i potvrdio prvostupanjsku presudu, 15.05.2018. izjavljena revizija tužitelja, revizijski postupak u tijeku - Vrhovni sud Republike Hrvatske, 2020. - procijenjeno vrijeme prijave/odljeva sredstava.
8.	Pr-1482/2015 Gž R-108/2017	Radi isplate	31.261,42 kuna + kamate i parnični troškovi	XY-8	HAKOM	29.09.2016. - presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu, 03.10.2016. - izjavljena žalba tužitelja, žalbeni postupak u tijeku – Županijski sud u Rijeci, 2019. - procijenjeno vrijeme prijave i odljeva sredstava.
9.	Pr-1038/2017 Gž R-1088/2017 Rev-2523/2018	Radi isplate	26.285,03 kuna + kamate i parnični troškovi	XY-9	HAKOM	26.10.2017. - presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu, 02.11.2017. - izjavljena žalba HAKOM-a, 02.02.2018. - Županijski sud u Splitu usvojio žalbu HAKOM-a i preinačio prvostupanjsku presudu, 06.06.2018. izjavljena revizija tuženika, revizijski postupak u tijeku - Vrhovni sud Republike Hrvatske, 2020. - procijenjeno vrijeme prijave/odljeva sredstava.
10.	Pr-296/2015 Gž R-115/2017	Radi diskriminacije	Ne može se procijeniti	HAKOM	XY-10	16.11.2016. - presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu, 25.11.2016. - izjavljena žalba tužiteljice, žalbeni postupak u tijeku - Županijski sud u Splitu, 2019. - procijenjeno vrijeme prijave/odljeva sredstava.
11.	Pr-1201/2017	Radi diskriminacije	47.035,42 kuna + kamate i parnični troškovi	HAKOM	XY-11	23.06.2017. – tužba, prvostupanjski postupak u tijeku - Općinski radni sud u Zagrebu, 2019. - procijenjeno vrijeme prijave/odljeva sredstava.
12.	Pr-1141/2016	Radi diskriminacije	240.800,00 kuna + kamate i parnični troškovi	HAKOM	XY-12	13.05.2016. – tužba, prvostupanjski postupak u tijeku - Općinski radni sud u Zagrebu, 2020. - procijenjeno vrijeme prijave/odljeva sredstava.
13.	Pr-1551/2017	Radi nedopuštenosti otkaza	430.560,00 kuna + kamate i parnični troškovi	HAKOM	XY-13	11.08.2017. – tužba; 27.09.2018. - tješenje Općinskog radnog suda u Zagrebu - prekid postupka - do pravomoćnosti postupka koji se vodi kod istog Suda, pod poslovnim brojem Pr-1201/2017.; 2022. - procijenjeno vrijeme prijave/odljeva sredstava.

Red. br.	Sudska oznaka predmeta	Vrsta tužbenog zahtjeva	Procjena finansijskog učinka	Tuženik	Tužitelj	Tijek postupka/ Procijenjeno vrijeme prijeljeva i odljeva sredstava
14.	Pr-2751/2016 Gž R- 532/2018	Radi diskriminacije	Ne može se procijeniti	HAKOM	XY-14	29.03.2018. - presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu, 09.04.2018. - izjavljena žalba tužitelja, žalbeni postupak u tijeku - Županijski sud u Splitu, 2019. - procijenjeno vrijeme prijeljeva i odljeva sredstava.
15.	Pr-4809/2018	Utvrdjenje radnog odnosa	Ne može se procijeniti	HAKOM	XY-15	07.09.2018. – tužba, prvostupanjski postupak u tijeku - Općinski radni sud u Zagrebu, 2021. - procijenjeno vrijeme prijeljeva i odljeva sredstava.
16.	PpG-2201/2015 PpG-5419/2017	Optužni akt	31.000,00 kuna	HAKOM i dr.	Inspektorat rada	26.02.2016. - presuda Prekršajnog suda u Zagrebu, - izjavljena žalba HAKOM-a, - Visoki prekršajni sud prihvatio žalbu HAKOM-a i premet vratio na ponovno suđenje, 19.02.2018. - presuda Prekršajnog suda u Zagrebu; - izjavljena žalba HAKOM-a, 24.01.2019. – pravomoćna presuda Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske - odbija se žalba HAKOM-a, 2019. - procijenjeno vrijeme prijeljeva i odljeva sredstava.
17.	Usl-2988/2015 Ušž-2979/2017	Poništenje rješenja	6.250,00 kuna	Agencija za zaštitu osobnih podataka	HAKOM	14.07.2017. - presuda Upravnog suda u Zagrebu, 28.07.2017. - izjavljena žalba HAKOM-a, žalbeni postupak u tijeku – Visoki upravni sud Republike Hrvatske, 2019. - procijenjeno vrijeme prijeljeva i odljeva sredstava.
18.	Usl-2988/2015 Ušž-2979/2017	Poništenje rješenja	6.250,00 kuna	Agencija za zaštitu osobnih podataka	HAKOM	14.07.2017. - presuda Upravnog suda u Zagrebu, 28.07.2017. - izjavljena žalba HAKOM-a, žalbeni postupak u tijeku – Visoki upravni sud Republike Hrvatske, 2019. - procijenjeno vrijeme prijeljeva i odljeva sredstava.
UKUPNO:			1.196.927,96 kuna			

3. BILJEŠKE UZ IZVJEŠTAJ O RASHODIMA PREMA FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI (OBRAZAC RAS – funkcijski)

Za izvještajno razdoblje ukupni rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine iznosili su 73.501.246 kn, a prikazani su u funkcijskoj klasifikaciji 0486 - Istraživanje i razvoj: Komunikacije – AOP 068.

4. BILJEŠKE UZ IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U VRIJEDNOSTI I OBJMU IMOVINE I OBVEZA (OBRAZAC P-VRIO)

U izvještajnom razdoblju proračunskom korisniku Osnovnoj školi Augusta Šenoae u Zagrebu je prenesena nefinancijska proizvedena dugotrajna imovina HAKOM-a što je rezultiralo smanjenjem obujma imovine u iznosu od 109.862 kn – AOP 021.

5. BILJEŠKE UZ IZVJEŠTAJ O OBVEZAMA (OBRAZAC OBVEZE)

Stanje obveza na dan 31. prosinca 2018. iznosi 5.213.250 kn – AOP 036. Od navedenog iznosa 3.707 kn se odnosi na dospjele obveze za materijalne rashode (AOP 050) koje su podmirene u siječnju 2019.

Ukupne nedospjele obveze u iznosu od 5.209.543 kn (AOP 090) najvećim dijelom se odnose na obvezu za isplatu plaće za prosinac 2018. te obveze prema dobavljačima. Iste su podmirene u siječnju 2019.

U Zagrebu, 30. siječnja 2019.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

**HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA
ZA MREŽNE DJELATNOSTI**

**Roberta Frangeša Mihanovića 9
10000 Z A G R E B**

Obveznik HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI

UPITNIK O FISKALNOJ ODGOVORNOSTI ZA OBVEZNIKE UTVRĐENE U REGISTRU PRORAČUNSKIH I
IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA ZA PRORAČUNSKU GODINU 2018.

Redni broj	Pitanje	Odgovor			Referenca ¹
		N/P	DA	NE ²	
PLANIRANJE PRORAČUNA/FINANCIJSKOG PLANA					
1.	Strateški plan je sastavljen i objavljen na web stranicama (odgovaraju ministarstva i druga tijela državne uprave na razini razdjela organizacijske klasifikacije)	X			link na web stranicu
2.	Programi iz financijskog plana povezani su s ciljevima iz strateškog plana (odgovaraju ministarstva i druga tijela državne uprave na razini razdjela organizacijske klasifikacije)	X			vezne tablice ovo pitanje nije primjenjivo za godinu u kojoj se donosi odluka o privremenom financiranju poslova, funkcija i programa državnih tijela i drugih proračunskih korisnika za prva tri mjeseca naredne godine
3.	Za ciljeve iz strateškog plana utvrđeni su i procijenjeni rizici (odgovaraju ministarstva i druga tijela državne uprave na razini razdjela organizacijske klasifikacije)	X			tablica rizika

¹ Stupac Referenca se ne popunjava već su u njemu dane upute koja je vrsta dokaza podloga za davanje odgovora na pitanje

² Za svaki negativan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

4.	<p>Upravno tijelo nadležno za financije jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nakon primitka uputa za izradu proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave od Ministarstva financija izradilo je i dostavilo proračunskim i izvanproračunskim korisnicima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave upute za izradu proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s limitima odnosno s visinama financijskog plana po proračunskim korisnicima za sljedeću proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine, koje su raspoređene na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - visinu sredstava potrebnih za provedbu postojećih programa, odnosno aktivnosti, koje proizlaze iz trenutno važećih propisa i - visinu sredstava potrebnih za uvođenje i provedbu novih ili promjenu postojećih programa, odnosno aktivnosti (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje u svojoj nadležnosti imaju proračunske i izvanproračunske korisnike) 	X		preslika odnosno referenca dopisa i upute
5.	<p>Ministarstvo je nakon primitka uputa za izradu prijedloga državnog proračuna od Ministarstva financija izradilo i dostavilo proračunskim korisnicima iz svoje nadležnosti upute s limitima, odnosno s visinama financijskog plana po proračunskim korisnicima za sljedeću proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine, koje su raspoređene na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - visinu sredstava potrebnih za provedbu postojećih programa, odnosno aktivnosti, koje proizlaze iz trenutno važećih propisa i - visinu sredstava potrebnih za uvođenje i provedbu novih ili promjenu postojećih programa, odnosno aktivnosti, a u razdoblju privremenog financiranja, ministarstvo je, nakon primitka uputa za izradu financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna za prva tri mjeseca proračunske godine od Ministarstva financija, izradilo i dostavilo upute s limitima plana za prva tri mjeseca proračunske 	X		preslika odnosno referenca dopisa i upute

	godine korisnicima iz svoje nadležnosti (odgovaraju ministarstva koja u svojoj nadležnosti imaju proračunske korisnike)			preslika odnosno referenca financijskog plana usvojenog do 31. prosinca
6.	Financijski plan proračunskog korisnika državnog proračuna sadrži prihode i primike iskazane po vrstama, rashode i izdatke predviđene za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama i obrazloženje prijedloga financijskog plana, a u razdoblju privremenog financiranja, sadrži procjenu prihoda i primitaka iskazanih po vrstama, rashoda i izdataka predviđenih za prva tri mjeseca proračunske godine, razvrstanih prema proračunskim klasifikacijama		X	preslika odnosno referenca financijskog plana usvojenog do 31. prosinca
7.	Financijski plan proračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sadrži prihode i primike iskazane po vrstama, rashode i izdatke predviđene za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama te obrazloženje prijedloga financijskog plana	X		preslika odnosno referenca obrazloženja financijskog plana usvojenog do 31. prosinca
8.	Obrazloženje financijskog plana proračunskog korisnika državnog proračuna i proračunskog korisnika lokalne i područne (regionalne) samouprave sadrži sažetak djelokruga rada proračunskog korisnika, obrazložene programe, zakonske i druge podloge na kojima se zasnivaju programi, usklađene ciljeve, strategiju i programe s dokumentima dugoročnog razvoja, ishodište i pokazatelje na kojima se zasnivaju izračuni i ocjene potrebnih sredstava za provođenje programa, izvještaj o postignutim ciljevima i rezultatima programa temeljenim na pokazateljima uspješnosti iz nadležnosti proračunskog korisnika u prethodnoj godini te ostala obrazloženja i dokumentaciju		X	preslika odnosno referenca obrazloženja financijskog plana usvojenog do 31. prosinca
9.	Financijski plan izvanproračunskog korisnika državnog proračuna i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sadrži prihode i primike iskazane po vrstama, rashode i izdatke predviđene za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama i obrazloženje prijedloga financijskog plana, a u razdoblju privremenog financiranja, financijski plan izvanproračunskog korisnika državnog proračuna	X		preslika odnosno referenca financijskog plana usvojenog do 31. prosinca

	sadrži procjenu prihoda i primitaka iskazanih po vrstama, rashoda i izdataka predviđenih za prva tri mjeseca proračunske godine, razvrstanih prema proračunskim klasifikacijama				
10.	Usklađeni prijedlog financijskog plana ministarstva sastavljen je temeljem prikupljenih i objedinjenih prijedloga financijskih planova proračunskih korisnika (odgovaraju ministarstva koja u svojoj nadležnosti imaju proračunske korisnike)	X			provesti analizu na način da se zbroje prihodi i rashodi iz financijskih planova proračunskih korisnika te prihodi i rashodi iz financijskog plana nadležnog ministarstva bez proračunskih korisnika te usporede s podacima u usklađenom financijskom planu
11.	Godišnji plan rada je sastavljen u skladu sa strateškim i financijskim planom i objavljen na web stranicama (odgovaraju ministarstva i druga tijela državne uprave na razini razdjela organizacijske klasifikacije)	X			link na web stranicu
12.	Uz opći i posebni dio proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, predstavničkom tijelu na usvajanje upućen je i plan razvojnih programa koji sadrži ciljeve te prioritete razvoja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave povezane s programskom i organizacijskom klasifikacijom proračuna	X			preslika odnosno referenca plana razvojnih programa
13.	Čelnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave uputio je prijedlog proračuna i projekcija predstavničkom tijelu na donošenje u zakonom predviđenom roku	X			preslika odnosno referenca dopisa odnosno drugi dokaz da je prijedlog proračuna i projekcija predan predstavničkom tijelu
14.	Doneseni proračun objavljen je u službenom glasilu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	X			broj i naziv službenog glasila i datum objave
15.	Uz proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno financijski plan proračunskog i izvanproračunskog korisnika za iduću proračunsku godinu, donijele su se i projekcije za sljedeće dvije proračunske godine		X		broj i naziv službenog glasila i datum objave za proračune preslika odnosno referenca financijskog plana usvojenog do 31. prosinca za proračunske i izvanproračunske korisnike pitanje nije primjenjivo za proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna za godinu u kojoj se donosi odluka o privremenom financiranju poslova, funkcija i programa državnih tijela i drugih proračunskih korisnika za prva tri mjeseca naredne godine

16.	Čelnik je u roku 30 dana od stupanja na snagu državnog proračuna donio odluku o prijenosu ovlasti i odgovornosti za provedbu strateškog plana i upravljanje proračunskim sredstvima osiguranim u financijskom planu (odgovaraju ministarstva i druga tijela državne uprave na razini razdjela organizacijske klasifikacije)	X			preslika odluke
17.	Proračun te izmjene i dopune i odluka o izvršavanju dostavljeni su Ministarstvu financija u roku od 15 dana od dana njihova stupanja na snagu	X			preslika odnosno referenca dopisa
18.	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave se zaduživala/ davala suglasnost za zaduživanje/jamstvo sukladno odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o postupku zaduživanja te davanja jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	X			preslike odnosno reference dobivenih i danih suglasnosti

Napomena:

Sva pitanja u Upitniku moraju biti odgovorena upisivanjem oznake "X" u odgovarajući stupac.

Ako pitanje nije primjenjivo na obveznika oznaka "X" stavlja se u stupac N/P.

Ako se u različitim pitanjima traži isti dokaz, potrebno ga je priložiti samo jednom.

Redni broj	Pitanje	Odgovor				Referenca
		N/P	DA	NE ³	DJELOMIČNO ⁴	
IZVRŠAVANJE PRORAČUNA/FINACIJSKOG PLANA						
19.	Procedura stvaranja ugovornih obveza jasno je definirana i dostupna svim ustrojstvenim jedinicama/upravnim odjelima		X			preslika odnosno referenca pisane procedure
20.	Obveze po ugovorima koji zahtijevaju plaćanje iz proračuna u sljedećim godinama preuzimale su se isključivo uz suglasnost ministra financija/Vlade Republike Hrvatske odnosno općinskog načelnika /gradonačelnika /župana (odgovaraju proračunski konsnici državnog proračuna i proračunski konsnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave)	X				na uzorku od najviše 10 investicijskih projekata dokazati povezanost s proračunom i projekcijama, odnosno s financijskim planom i priložiti preslike odnosno reference provedenih vrednovanja
21.	Obveze po investicijskim projektima preuzimaju se isključivo ako su predviđene u proračunu i projekcijama, financijskom planu i po provedenom stručnom vrednovanju i ocjeni opravdanosti te učinkovitosti investicijskog projekta	X				preslika odnosno referenca dopisa s odobrenom preraspodjelom
22.	Preraspodjele su izvršene u skladu s odredbama Zakona o proračunu (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)	X				preslika odnosno referenca pisane procedure iz koje su vidljive vrste prihoda koje se naplaćuju, mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, slučajeve u kojima treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama, osobe koje će obavljati navedene poslove i slično
23.	Postoji jasna procedura naplate prihoda		X			

³ Za svaki negativan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

⁴ Za svaki djelomično potvrđan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

24.	Poduzete su sve potrebne mjere za potpunu naplatu prihoda i primitaka iz nadležnosti i uplatu u proračun prema važećim propisima		X			na uzorku od 10% dospjelih nenaplaćenih potraživanja sa stanjem 31. prosinca dokazi o poduzetim radnjama za naplatu (preslike odnosno reference odgovarajućih dopisa, opomena), a najviše 100
25.	Svi namjenski prihodi i primici te vlastiti prihodi proračunskih korisnika uplaćivali su se u nadležni proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osim onih koji su izuzeti od obveze uplate temeljem odluke o izvršavanju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje u svojoj nadležnosti imaju proračunske korisnike)	X				dokaz o uplati namjenskih prihoda i primitaka te vlastitih prihoda u nadležni proračun i preslika odnosno referenca odluke
26.	Ministarstvo odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave pratila je korištenje namjenskih prihoda i primitaka te vlastitih prihoda koje ostvaruju proračunski korisnici iz svoje nadležnosti koji su izuzeti od uplate u proračun	X				dokaz o načinu praćenja
27.	Sredstva su utrošena u skladu s proračunom odnosno financijskim planom		X			izvještaj o izvršenju proračuna za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz kojeg se vidi da nije utrošeno više sredstva od odobrenih proračunom (osim za vlastite i namjenske prihode i primitke u skladu sa Zakonom o proračunu) usporedba izvršenja i financijskog plana iz koje se vidi da nije utrošeno više sredstva od odobrenih financijskim planom (osim za vlastite i namjenske prihode i primitke u skladu sa Zakonom o proračunu) za proračunske i izvanproračunske korisnike

28.	Isplata sredstava temeljila se na vjerodostojnoj dokumentaciji		X			nasumično odabrano najmanje pet isplata po svakoj od vrsta rashoda na razini definiranog u Tablici Testiranja uz pitanje 24. danog u dodatku 1 Upitnika
29.	Pratio se i kontroliralo namjensko isplaćivanje donacija, pomoći, subvencija do krajnjeg korisnika te korištenje istih					uzorak od 5% ukupnog broja svih transfera i minimalno 5% ukupne vrijednosti svih transfera, a najviše 100
29.1.	Dostupne su preslike odnosno reference ugovora koji su podloga za isplate	X				preslike odnosno reference ugovora
29.2.	Obavljene su provjere na licu mjesta na odabranom uzorku od onih krajnjih korisnika kojima su na godišnjoj razini izvršene isplate iznad 20.000,00 kuna	X				preslika odnosno referenca zapisnika izvršene kontrole određenog broja krajnjih korisnika (uzorak) koji su na godišnjoj ostvarili iznad 20.000,00 kuna od proračuna proračunskih i izvanproračunskih korisnika
29.3.	Postoji izvješće od krajnjeg korisnika o utrošku sredstava/realizaciji projekta	X				preslika odnosno referenca izvješća
30.	Prikom isporuke opreme/izvođenja radova obavljene su sve potrebne provjere					provjera na uzorku 5% ukupnog broja svih nabava dugotrajne nefinancijske imovine i minimalno 5% ukupne vrijednosti svih nabava dugotrajne nefinancijske imovine
30.1.	Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni na način utvrđen ugovorom		X			priložiti odgovarajući dokaz
30.2.	Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni u skladu s vremenskim rokovima iz ugovora		X			priložiti odgovarajući dokaz
30.3.	Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni u skladu sa zahtjevima količine i kvalitete iz ugovora		X			priložiti odgovarajući dokaz
30.4.	Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni na lokacijama koje su navedene u ugovoru		X			priložiti odgovarajući dokaz
30.5.	Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni prema opisu iz ugovora		X			priložiti odgovarajući dokaz
30.6.	Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni sukladno nacrtima, analizama, modelima, uzorcima iz ugovora		X			priložiti odgovarajući dokaz
30.7.	Oprema je instalirana i u upotrebi		X			priložiti odgovarajući dokaz

31.	Propisana je procedura zaprimanja računa, njihove provjere u odgovarajućim ustrojstvenim jedinicama/upravnim odjelima i pravovremenog plaćanja		X			preslika odnosno referenca pisane procedure
32.	Svi ugovori se čuvaju i arhiviraju sukladno propisima o čuvanju arhivske građe		X			preslika odnosno referenca na pravilnik o zaštiti i obradi arhivskoga gradiva
33.	Imenovana je osoba za nepravilnosti (odgovaraju ministarstva i druga državna tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)	X				preslika odnosno referenca odluke o imenovanju ili link na web stranicu gdje su objavljeni podaci o osobi za nepravilnosti

Napomena:

Sva pitanja u Uprniku moraju biti odgovorena upisivanjem oznake "X" u odgovarajući stupac.

Ako pitanje nije primjenivo na obveznika oznaka "X" stavlja se u stupac N/P.

Ako se u različitim pitanjima traži isti dokaz, potrebno ga je priložiti samo jednom.

U ćelije označene sivom bojom nije dozvoljeno upisivati odgovore.

Redni broj	Pitanje	Odgovor				Referenca
		N/P	DA	NE ⁵	DJELOMIČNO ⁶	
JAVNA NABAVA						
34.	U zaključenim ugovorima o nabavama velike vrijednosti ugovoreni su instrumenti za osiguranje urednog ispunjenja ugovornih obveza ili odredbe o ugovornoj kazni		X			preslike odnosno reference ugovora, navesti članak u kojem stoje odredbe o instrumentima urednog ispunjenja ugovornih obveza ili odredbe o ugovornoj kazni
35.	Ugovori o javnoj nabavi zaključeni su u skladu s uvjetima određenim u dokumentaciji za nadmetanje i odabranom ponudom		X			preslike odnosno reference dokumentacije o provedenim postupcima i preslike odnosno reference ugovora
36.	Za sve predmete javne nabave čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 200.000,00 kuna za nabavu robe i usluga, odnosno za nabavu radova jednaka ili veća od 500.000,00 kuna provedeni su postupci javne nabave sukladno odredbama Zakona o javnoj nabavi		X			oznake i datum objave
37.	Za provedene postupke javne nabave u Elektroničkom oglasniku javne nabave objavljene su odgovarajuće objave sukladno Zakonu o javnoj nabavi		X			oznake i datum objave
38.	Na internetskim stranicama (ili u službenim glasilu ili na oglasnoj ploči ili na drugi način) dostupan je popis gospodarskih subjekata s kojima je obveznik odnosno predstavnik naručitelja ili s njime povezane osobe u sukobu interesa u smislu propisa o javnoj nabavi		X			adresa internetske stranice ili broj i naziv službenog glasila ili druga oznaka mjesta gdje je popis objavljen
39.	Donesen je plan nabave u skladu s propisima o javnoj nabavi		X			adresa internetskih stranicama gdje je objavljen plan nabave
40.	U pripremi i provedbi postupaka javne nabave najmanje jedan ovlašten predstavnik imao je važeći certifikat u području javne nabave u skladu s propisima o javnoj nabavi.		X			preslika odnosno referenca potvrda i internih odluka o imenovanju ovlaštenih predstavnika naručitelja

⁵ Za svaki negativan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

⁶ Za svaki djelomično potvrđan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

41.	U pripremi tehničke specifikacije sudjelovale su osobe različite od ovlaštenih predstavnika naručitelja koje ocjenjuju ponude	X		imena osoba koje su sudjelovale u pripremi tehničke dokumentacije i preslika odnosno referenca internih odluka o imenovanju ovlaštenih predstavnika naručitelja
42.	Ovlašteni predstavnici naručitelja koji daju prijedlog za odluku o odabiru bili su različiti od osoba koje prate provedbu ugovora	X		preslika odnosno referenca internih odluka o imenovanju ovlaštenih predstavnika naručitelja i imena osoba koje prate provedbu ugovora
43.	Naručitelj vodi registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma koji sadrži podatke u skladu s propisima o javnoj nabavi	X		adresa internetskih stranica gdje je objavljen registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma
44.	Sva dokumentacija o svakom postupku javne nabave čuva se najmanje četiri godine od završetka postupka javne nabave	X		preslika odnosno referenca ovitka predmeta
45.	Ugovori o nabavi javnih usluga iz Dodatka II. B sklopljeni su na temelju odredaba Zakona o javnoj nabavi	X		preslike odnosno reference dokumentacije o nabavi i sklopljenih ugovora
46.	Do 31. ožujka tijelu nadležnom za sustav javne nabave dostavljeno je izvješće o javnoj nabavi za prethodnu godinu koje sadrži podatke sukladno Zakonu o javnoj nabavi	X		preslika odnosno referenca izvješća
47.	Donesen je akt kojim su uređena pitanja nabave za nabavu robe i usluga odnosno za nabavu radova na koje se ne primjenjuje Zakon o javnoj nabavi	X		preslika odnosno referenca akta

Napomena:

Sva pitanja u Uprniku moraju biti odgovorena upisivanjem oznake "X" u odgovarajući stupac.

Ako pitanje nije primjenjivo na obveznika oznaka "X" stavlja se u stupac N/P.

Ako je provođenje postupaka javne nabave objedinjeno na razini osnivača, obveznik odgovara „NIJE PRIMJENJIVO – N/P“.

Ako se u različitim pitanjima traži isti dokaz, potrebno ga je priložiti samo jednom.

Redni broj	Pitanje	Odgovor			Referenca
		N/P	DA	NE ⁷	
RAČUNOVODSTVO					
48.	Rashodi su evidentirani u glavnoj knjizi na temelju nastanka poslovnog događaja (obveze) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno o plaćanju		X		uzorak 1% svih dokumenata temeljem kojih su evidentirani poslovni događaji (raznim račun. obracuni i dr.) a najviše 100
49.	Narudžbenice su valjano ispunjene na način da se vidi tko je nabavu inicirao, tko je nabavu odobrio, koja vrsta roba/usluga/ radova se nabavlja, uz detaljnu specifikaciju jedinica mjere, količina, jediničnih cijena te ukupnih cijena		X		uzorak 1% svih narudžbenica a najviše 100
50.	U potpisanim ugovorima s dobavljačima/pružateljima usluga/izvršiteljima radova detaljno je utvrđena vrsta robe/usluga/radova koji se nabavljaju		X		uzorak 5% svih ugovora i minimumo 5% ukupne vrijednosti svih ugovora
51.	Iz primke, otpremnice i drugog odgovarajućeg dokumenta potpisanog od skladištara ili druge osobe zadužene za zaprimanje robe i dobavljača vidljivo je da je prilikom preuzimanja robe utvrđena količina, stanje i kvaliteta zaprimljene robe		X		preslike odnosno reference dokumenata na uzorku 5% svih dokumenata a najviše 100
52.	Postoji izvještaj o obavljenoj usluzi odnosno druga vrsta pisanog odobrenja ili dokumentacije kojom se potvrđuje izvršenje usluge		X		preslika odnosno reference izvještaja ili druge dokumentacije na uzorku 1% izvršenih usluga a najviše 100
53.	O izvedenim radovima, sukladno definiranoj proceduri odobrenja radova, postoji privremena odnosno konačna obračunska situacija, koju odobrava osoba odnosno tijelo koje nadzire i odobrava radove	X			preslike odnosno reference odobrenih privremenih odnosno konačnih situacija na uzorku 5% svih ugovora
54.	Na zaprimljenim računima navedeni su svi elementi računa u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima		X		uzorak 1% svih računa, a najviše 100

⁷ Za svaki negativan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

⁸ Za svaki djelomično potvrđan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

55.	Zaprimljeni računi sadrže referencu na broj narudžbenice/ugovora temeljem kojeg su roba/usluge/radovi isporučeni	X			uzorak 1% svih računa po ugovorima sklopljenim temeljem postupaka javne nabave a najviše 100
56.	Računi sadrže detaljnu specifikaciju roba/usluga/radova koje odgovaraju opisu i specifikaciji roba/usluga/radova definiranih narudžbenicom odnosno ugovorom	X			Uzorak 1% svih računa, a najviše 100
57.	Za svaki račun objavljena je matematička kontrola ispravnosti iznosa koji je zaračunan, što je naznačeno na računu	X			uzorak 1% svih računa, a najviše 100
58.	Provereno je postojanje potpisa, žiga ili druge oznake kojom se može potvrditi da je račun odobren za plaćanje	X			uzorak 1% svih računa, a najviše 100
59.	Nakon provjere suštine računa i dokumentacije objavljenih usluga, radova odnosno nabave robe računi se u glavnoj knjizi evidentiraju po proračunskim klasifikacijama (odgovaraju obveznici primjene proračunskog računovodstva)	X			uzorak 1% svih uplata a najviše 100
60.	Prihodi su evidentirani u glavnoj knjizi u trenutku u kojem su postali raspoloživi i mjerljivi (odgovaraju obveznici primjene proračunskog računovodstva)	X			uzorak 5% svih donacija i minimumno 5% ukupne vrijednosti svih primljenih i danih donacija
61.	Za primljene i dane donacije nefinancijske imovine u glavnoj knjizi evidentirani su prihodi i rashodi prema procijenjenoj vrijednosti imovine, a međusobni prijenos nefinancijske imovine proračuna i proračunskih korisnika evidentiran je preko promjena u obujmu imovine (odgovaraju obveznici primjene proračunskog računovodstva)	X			preslika odnosno referenca odluke o provođenju popisa
62.	Povjerenstva za popis osnovao je čelnik proračuna/proračunskog korisnika. Odradio je datum obavljanja popisa, rokove obavljanja popisa i dostavljanje izvještaja s priloženim popisnim listama	X			preslika odnosno referenca izvještaja
63.	Povjerenstvo za popis obavilo je popis cjelokupne imovine i obveza, sastavilo izvještaj temeljem popisnih lista i predalo ga čelniku	X			

64.	Poslovne knjige i računovodstvene isprave čuvaju se sukladno rokovima utvrđenima Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i računskom planu (odgovaraju obveznici formirane proračunskog računovodstva)	X			Klasifikacijska oznaka Pravilnika o čuvanju arhivskog i registarskog gradiva odnosno odgovarajući dokaz
65.	Uspostavljene računovodstvene evidencije omogućile su praćenje korištenja sredstva po izvorima financiranja i programima (projektima/aktivnostima)	X			dio analitičke evidencije po izvorima financiranja i programima (projektima i aktivnostima) ili referenca iz pitanja 23
66.	Uspostavljena je evidencija svih ugovora	X			preslika odnosno referenca dijela evidencije
67.	Vodi se analitička evidencija dugotrajne nefinancijske imovine i usklađena je s glavnom knjigom	X			preslika odnosno referenca dijela evidencije

Napomena:

Sva pitanja u Uprizniku moraju biti odgovorena upisivanjem oznake "X" u odgovarajući stupac.

Ako pitanje nije primjenjivo na obveznika oznaka "X" stavlja se u stupac N/P.

Ako se u različitim pitanjima traži isti dokaz, potrebno ga je priložiti samo jednom. U ćelije označene sivom bojom nije dozvoljeno upisivati odgovore.

Redni broj	Pitanje	Odgovor			Referenca
		N/P	DA	NE ⁹	
IZVJEŠTAVANJE I OSTALO					
68.	Kod predaje finansijskih izvještaja poštivali su se rokovi i način predaje utvrđeni Pravilnikom o finansijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (odgovaraju obveznici primjene proračunskog računovodstva)		X		preslike odnosno reference referentnih stranica finansijskih izvještaja
69.	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izvještavala je Ministarstvo financija o zaduženjima/danim suglasnostima za zaduženja/jamstva sukladno odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o postupku zaduživanja te davanja jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)	X			preslika odnosno referenca dopisa
70.	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (korisnik pomoći izravniranja) dostavila je izvještaj o utrošenim sredstvima resornom ministarstvu ili nadležnom tijelu državne uprave na propisan način i u rokovima utvrđenima Uredbom o načinu izračuna iznosa pomoći izravniranja za decentralizirane funkcije jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i odlukama o kriterijima i mjerilima za osiguranje minimalnog finansijskog standarda javnih potreba u djelatnostima osnovnog i srednjeg školstva, socijalne skrbi, zdravstva i vatrogasstva (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave - nositelji decentraliziranih funkcija)	X			preslika odnosno referenca dopisa

⁹ Za svaki negativan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

71.	Kod predaje polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave poštivali su se rokovi i odredbe o sadržaju izvještaja utvrđene Zakonom o proračunu (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)	X			preslika odnosno referenca dopisa odnosno drugi dokaz da je polugodišnji i godišnji izvještaj predan predstavničkom tijelu te broj i naziv službenog glasila i datum objave izvještaja
72.	Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavljen je Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju u roku od 15 dana nakon što ga je donijelo predstavničko tijelo odnosno u slučaju da ga predstavničko tijelo nije donijelo, u roku od 60 dana od dana podnošenja navedenog izvještaja predstavničkom tijelu (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)	X			preslika odnosno referenca dopisa
73.	Provedene su suštinske i formalne kontrole dostavljenih Izjava o fiskalnoj odgovornost (odgovaraju nadležna ministarstva i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave kojima se dostavljaju izjave o fiskalnoj odgovornosti)	X			preslika odnosno referenca dopisa ili pismena o izvršenim kontrolama
74.	Uspostavljen je sustav dokumentiranja podataka o rizicima i izvještavanja o najznačajnijim rizicima i postoji jasna procedura o upravljanju rizicima (odgovaraju ministarstva i druga tijela državne uprave na razini razdjela organizacijske klasifikacije	X			preslika registra rizika, izvještaja i internog akta (sva tri zahtjeva treba ispuniti)
75.	Internim aktom (uputom, sporazumom) uređen je način komunikacije, izvještavanja i drugih aktivnosti s proračunskim i izvanproračunskim korisnicima iz nadležnosti (odgovaraju ministarstva i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji imaju proračunske i izvanproračunske korisnike)	X			preslika odnosno referenca akta

Napomena:

Sva pitanja u Upitniku moraju biti odgovorena upisivanjem oznake "X" u odgovarajući stupac.

Ako pitanje nije primjenjivo na obveznika oznaka "X" stavlja se u stupac N/P.

Ako se u različitim pitanjima traži isti dokaz, potrebno ga je priložiti samo jedno